م. شمس الدين

# خرافاتدن حقيقته





«توسيع طباعت» مطبعه‌سى
١٣٣٢

## باشلانغیچ

اسلام نامی آلتنده یاشایان کتلۀ بشریه‌نك سفالت حیاتیه‌سنی کوره‌ن ، انین واپسینی دیکه‌ین متحسس بر وجدان تصور ایدیله‌مزکه بو فجیعه‌لره قارشی لاقید قاله‌بیلسون ؛ او انیلره معکس اولان دماغنده قوپان طوفانلرله موجودیتنك صارصیلدیغنی حس ایتمسون !

بر وقتلر جهانك اك حاکم واك مترقی بر ملتی حالنده یاشامش اولان مسلمانلر ، بوکون ، ذلیل وسفیل چامورلرده سورونیور ، حقیر واسیر طوقاتلر آلتنده ایکلیورلر !

بر زمانلر دنیایه شانلر یاغدیران رایت اسلام ، بوکون سرنکون اولمش ؛ عصرلرجه جهانلری تیتره‌تن مسلمانلر ، بوکون تحت اسارت وذلته سقوط ایتمشلر ! ...

ماضیده هربری بر معمورۀ مدنیت اولان بلاد اسلامیه ؛ بوکون ؛ قسوت انکیز برر خرابه حالنی آلمش ؛ قوای طبیعیه‌یه میدان اوقویه‌جق قدر شهامت کوسترن مسلمانلرك حفیدلری اك ملوث سفالت چامورلرینه دوشمشلر ، اك قورقونج عطالت کردابلرینه یوارلانمشلر ! برحالده‌که دیار اسلام واسع بر مزارستانه ، مسلمانلرده جانلی ومسکین برر جنازه‌یه دونمش ! ...

هیچ شبهه یوقکه ؛ عمومی اولان بوسقوطك ، ینه عمومی ومؤثر برعاملی واردر . اوروپاده ، آسیاده ، آفریقاده ، اوقیانوسیاده ، خلاصه ارضك اقطار مختلفه‌سنده مسکون اولان مسلمانلرك عمومنی استیلا ایدن خسته‌لغك، اعراضنده‌کی مشابهت ، منشأ مرضك متحد اولدیغنده شبهه‌یه محل براقمیور ! .. مادامکه دنیانك هر طرفنده محکوم وسفیل ایکه‌ین افراد انسانیه ، مسلمانلردر ؛ اوحالده اسلاملری بووضیع درکه‌لره سوروکله‌ین عاملك ؛ بوتون مسلمانلر آره‌سنده مشترك اولمسی اقتضا ایتمزمی ؟

مسلمانلر آره‌سنده‌کی رابطهٔ مشترکه ایسه ( دین ) در . فقط ؛ بر زمانلرعینی دینه انتساب ایدن انسانلر ، جهانلره حاکم ، اقلیملرده فرمان فرما اولمشلردی . ینه بو ( دین ) ك رهبرلکیله ؛ آثار باقیه‌سی بوکون بیله جهانی حیرتلره دوشورن معظم بر مدنیت تأسیس اولنمشدی . بروقتلر اعلایه خادم اولان بر (دین) ، برزمان صوکره ؛ افنایه عامل اوله‌مز ! دیمك اولیورکه اعصار ماضیه‌ده تعالیدن تکامله قوشان مسلمانلرك ( دینی ) ایله ، بوکون ؛ انقراضدن اضمحلاله سوروکله‌نن اسلاملرك ( دین ) ی آره‌سنده — اسماً اتحاد وارسه‌ده — حقیقتده بویوك بر فرق موجوددر :

اولکی مسلمانلر حقیقتك پرستشکاری ایدیلر . شمدیکی اسلاملر ایسه خرافاتك اسیریدر . اولکی مسلمانلرك ( دین ) ی ، اونلره سعی وعرفان نورلری ایثار ایدییوردی . شمدیکی مسلمانلرك

عقیده‌لری ایسه ، کندیلرینی ظلمت وخسران اوچوروملرینه دوغری سوروکله‌مکده‌در .

( خرافاتدن حقیقته ) ، بوفرقلری کوسترمك ، او خرافه‌لرك منشألرینی آراشدیرمق فکریله یازلمش بر تجربهٔ قلمیه‌در . اضمحلال قطعی چوقورلرینه یووارلانان عالم اسلامی قورتارمق ایچون خرافاتی ییقمق ، حقیقته قوشمقدن باشقه چاره کوره‌میورز . اولکی اسلاملری رفاه وسعادته ، شوکت وعزته یوکسلتن ( دین ) احیا ایدلدکجه ، بوکونکی اسلاملرك جهاندن نصیبهٔ بقالری اوله‌میه‌جغنه قناعت ایتملیدر ! چونکه خرافات یاشاتمز ، اولدیریر ! ...

احتمالکه کتابمز ، منفعتلرینی ملتك جهالتنده آرایان طفیلیلرك خوشنه کیتمیه‌جك ، بلکه‌ده آفوروزلرینه اوغرایه‌جقدر . فقط ، دینی تهلکه‌ده ، ملتی اوچوروم باشنده کورنلر ، حقیقتی هایقیرمقده ، فلاکتی کوسترمکده تردد ایدرلرسه ، اوکبی طفیلیلردن داها منفور بردرکه‌یه سقوط ایتمش اولمزلرمی ؟ ...

برسنه اول نشر ایدیلان ( ظلمتدن نوره ) عنوانلی اثریمك مظهر اولدیغی حسن قبول ، ( خرافاتدن حقیقته ) کتابنك تألیفی ایچون بروسیلهٔ تشویق اولدی .

حرمتکار عرفانلری اولدیغم افاضلك ؛ بویولده‌کی نشریاته دوام خصوصنده‌کی شفاهی ترغیبلریله هنوز طانیمق شرفنه مظهر اوله‌مدیغم پك چوق ذواتدن آلدیغم تحریری تشویقلره قارشی

برشكرانهٔ امتنان اولان شو اثرجك ؛ انتباه دینی غایه‌سنه‌دوغری آتیلمش برخطوه‌در !

مدعیات ومطالعاتمز نصوص قرآنیه واحادیث صحیحه‌یه مستند اولدیغندن؛ خرافه پرستلرك نور حقیقتی كورمه‌مك خصوصنده‌كی تعندلرینی ؛ تعدیل ایده‌جكنی امید ایدییورز . ایراد ایدیلن احادیث صحیحه ( جامع الصغیر ) دن آلنمش اولدیغندن تردد ایدنلر اورایه مراجعت ایده‌بیلیرلر !

جهانده برقانون طبیعی‌در : ادباره دوشن ملتلر ، اقبالده اولانلرك هر حالنی كوزل ، هر فعلنی معقول كوریرلر . بوكون مسلمانلق عالمی ادبارده ، خرستیانلق دنیاسی اقبالده ! مشرق ، سقوط ایدییور ، غرب یوكسلیور!... غربك ترقیسی قارشوسنده كوزلری قاماشان بر قسم مسلمانلر شرقك سقوطی سببنی ( اسلامیت ) ده بولیورلر .

كتابمزك ، خطاآلود اولان بوكبی قناعتلری‌ده تعدیل ایده‌جكنه امید وارز ! چونكه اسلامیت حقیقیه ، ماهیت اصلیه‌سیله هیچ بر زمان وهیچ بر صورتله برعامل سقوط اولمامشدر واوله‌مزده !

مسلمانلرك انقراضنی موجب اولان عامل ، اسلامیت حقیقیه دكل ، اقوام ماضیه‌نك خرافه‌لریله اصلیتنی غائب ایدن بوكونكی ( دین ) در .

عصر سعادتده حکمران اولان ( دین حقه ) رجعت ایدیلیر.
سه ؛ هیچ شبهه یوق که؛ بو کون جان چکیشه‌ن اسلامره برحیات
نوین نفخ ایدلمش اوله‌جقدر . بوده آنجق خرافاتدن حقیقته
عودتله ممکن اوله‌بیلیر ! ...

م . شمس الدین

## اسلامك ظهور ایتدیکی محیطده

## سویهٔ اجتماعیه وفکریه

اسلامیتك مهد ظهوری اولان عربستان ، تقریباً فرانسه‌نك اوچ مثلی قدر بر وسعتی حائزدر . فقط ، اکثر اقسامنه یاغمورلر پك نادر اوله‌رق دوشدیکندن فیافیٔ بی‌پایانی قوهٔ انباتیه‌دن محروم کبیدر . سلاسل جبال ایله آیرلمش اولان واسع قوم دریالرینك اوته‌سنده بریسنده ، بحر محیط اطه‌لری کبی ، لطیف واحه‌لر موجوددر . دکزله یایلالرك آره‌سنده بولنان اقسامدن ماعدا جهتلر ، همان غیر قابل اسکاندر .

بحر احمر بونجه امتداد ایدن سواحل ، قرمزی غره و پورفیر قیالرندن متشکل طاغلرله محاطدر . جبال مذکوره ، یالچین قیالر ، دیك اوچوروملرله دکز قییسنه قدر امتداد ایدر . آرقه طرفده تصادف ایدن قطعات ، چیپلاق قیالردن متشکل وتدریجاً یوکسه‌لن موازی صره طاغلرله احاطه ایدلمشدر . طاغلرك آره‌لرینه تصادف ایدن طار وادیلرده ، قیش یاغمورلری بتدیکی زمانلر ، آنجق درین قویولر قازمق صورتیله صویه دسترس اولنه بیلور .

حار وقابل انبات اقسامی پك محدود اولان بو قطعه ، قدیمدنبری حجاز نامیله یاد اولنوردی .

عربستان اسکیدنبری عربلرله مسکون ایدی . لسان عرب ، فنیکه وعبرانی لسانلریله بر اصلدن متشعب یعنی السنهٔ سامیه‌دندر.

بعثت نبویدن اقدم عربلر ، بو واسع چوللرده قبیله حالنده یشارلردی . قبیله‌لر بربرلریله دائمی صورتده محاربات ومجادلات خونریزانه ایله وقت کچیررلردی . یالکز یمن وحجاز طرفلرنده مسکون اولان قبائل ، بورالرده ؛ قابل اعمار کوردکاری محللرده ، شهرلر ، قصبه‌لر تأسیس ایتمشلردی . فقط قبائلك اکثریسی ، چوللرده قویون ، کچی ودوه سوریلریله برابر یشارلردی . سوریلرینه غدا تدارك ایده بیلمك ایچون ، بر محلده منبت بر واحه بولندیغنی خبر آلیر آلمز ؛ چادیرلرینی طوپلایه‌رق ؛ اورالره کیدرلر ایدی . والحاصل قوم اکثبه‌لری کبی ؛ عربستان اهالیسی ده ؛ سیار بر حالده امرار حیات ایدرلردی ! . .

بدویلر ؛ احتیاج حیات ایچنده قیوراندقلری حالده بیله ؛ طبع قناعت پروریلرینه اصلا خلل کتیرمزلردی . بر آز سوت ، بر مقدار خرما ایله پك ساده بر حیاته قاتلانیرلردی . لباس اوله‌رق ، سوریلرینك یوکارندن اعمال ایتدکاری مانتو وازارلرله اکتفا ایدرلردی . آز یرلر ؛ سوت ، خرما وداری کبی شیلرله قناعت ایدرلردی ؛ زنکینلر ، سوری صاحبلری ، جنس آتلری ، سریع دوه‌لری کوزل وچویك کوله‌لریله مغرور ایدیلر .

بدویلرك کافه‌سی ، خارق العاده دنیله‌جك درجه‌ده محارب ایدیلر . سلاحلری ، خفیف بر مزراق ، بر یای ویووارلاق

کوچوك بر قافله‌دن عبارت ایدی . یالکز زنکینلر اسب سوار اوله‌رق حرب ایدرلردی . قبیله افرادندن بریسی حقنده روا کوریلان حقارت ، عموم قبیله‌یه شامل کبی تلقی ایدلدیکندن ، قبیله‌لر دائما حال سفر برده بولنورلر ، یکدیکریله حرب وجدال ایله وقت کچیررلردی . جواردن زنکین بر قافله کچدیکنی خبر آلان قبیله ، یوللری کسر ، قافله‌یی اورور ومالارینی یغما ایدردی .

بدویلر شیمدی بیله ، بو عادتی بلا تعدیل محافظه وتطبیق ایتمکده‌درلر . قوافل مجاجه وقوعبولان هجوملرك ؛ اسلامك ظهوردن اولکی عصرلردنبری تطبیق ایدیلن اعتیادات متوارثه سوقیله وقوعه کلدیکی شبهه‌سزدر .

یدنجی عصر میلادینك نصف اولی اثناسنده عربستان ؛ بر جهتدن هنوز سوریه‌یه مالك اولان شرقی روما ایمپراطورلغی ایله ، دیکر جهتدن بابل طرفلرینه طوغری فرات نهریله بیزانس حکومتی اراضیسندن آیرلمش اولان ایران ایمپراطورلغی ایله محدود بولندیغی کبی ، بحر احمرله‌ده حبشستاندن آیریلیوردی . بصره کورفزی ، بحر محیط هندی کبی او وقتلر غیر قابل مرور عد ایدیلن محیطلرله‌ده هنددن آیرلمشدی . چوللرده‌کی حدودی ایسه ، افقلری قدر مبهم ، اکثیه‌لری نسبتنده متبدل ایدی . بوحدود بعضاً فرعون صحرالریله مصره ؛ مزوپوتامیانك پرصمت وسکون فیفالریله شامه ، پالمیره ، بعلبکه قدر امتداد ایدردی .

عربستان باشليجه حجاز ، يمن ونجد قسملرينه آيرلمشدر .
ارض حجاز ، بحراحمره متوازياً امتداد ايدن يابس وطاغلق قسم اولوب ( حره ) لرله محاط وجنوباً يمنه قدر اوزانير .
يمن وجنوب قسمى سواحلى ، بر طرفدن بحر احمر ، ديكر طرفدن بحر محيطك متمادى طالغەلريله متصل اوقشانمقده اولوب عربستانك الك منبت اقسامندن صاييلير . يمن ، تاريخ مقدسدەده اشتهار ايلمشدر . فى‌الحقيقه محبوبۀ سليمان اولان بالقيس ، يمنده ؛ ( سباء ) شهرنده حكمران ايدى .
نجد ايسه ؛ بر طرفده سوريه‌يه ، ديكر طرفدن دكزه قدر امتداد ايدن اقسام واسعه‌دن عبارت اولوب عربستانك مرتفع جهتلرينى تشكيل ايدر .
بونلردن صوكرەده اصل چول دينيلن قسم كلير كه ، اوته‌سنده بريسنده لطيف واحه‌لرله بزنمش اولان بو قوم درياسى ، بر طرفدن ايران وديكر طرفدن ارض فلسطينه قدر امتداد ايدر .

قديمدنبرى قبيله‌لر ، كاروانلر ، قافله‌لر ؛ طالغه‌لر اوزرنده چالقانان كميلر كبى ؛ بوقوم دريالرى ايچنده دور ايدر طوريرلردى ..
عربستان اهاليسى ، عائله‌لردن ، خيمه نشين كوچبه‌لرله قبيله‌لردن متشكل ايدى . قبائلك اكثريسى مصرله بحرمحيط هندى آره‌سنده‌كى بحر احمر سواحلنده خيمه‌نشين برحالده امرار حيات ايدرلردى .
قبائل مذكوره يكديكريله اكثريا محارب ونادراً متفق برحالده

بولنور ، استقلال وحريتلريني محافظه خصوصنده فرط غيرت كوسترييرلردي . قبائلدن ثروت وعددجه حائز اهميت اولان ومحاربه‌لرده كسب اشتهار ايدنلر ، آره‌صيره عقد اتحاد ايده‌رك كوچوك قبيله‌لري‌ده تحت حمايه‌لرينه آليرلردي . بوصورتله تشكل ايدن متحد ايكي هيئت ، اكثريا يكديگرلريله حربه طوتوشورلردي . بومحاربه‌لر ، طبيعي قبائلدن برچوغنك فلاكتيله نتيجه‌لنيردي . الحاصل تصادفله قبائلدن برينك احراز ايتديكي شو نفوذ ، هيچ بر اساس قويه مستند اولمديغندن بالطبع اوزون مدت دوام ايده‌مزدي . طالع حرب مساعد بولنديغي زمانلرده اكتساب ايديلن نفوذ ، چوق دفعه برهزيمت نتيجه‌سنده بوس بوتون غائب ايديليردي .

قبيله‌لرك اتحادندن حصوله كلن اوفاق جمهوريتلر آره‌سنده‌كي مجادلات دائمه ، عربستانك قوم صحراريني آلقانلره بويار ، اورته‌لغي هرج ومرج ايدر ، قبائلك موجوديتلريني اساسندن صارصاردي . نه بر رئيس ديني ، نه بر ديكتاتور ، نه بر حكومت ، نه‌ده ذي نفوذ برمجلس ملي ، والحاصل هيچ برقوت ، هيئت اتحاديه‌يه داخل اولان قبائل افرادينك مملكتي آنارشي‌يه سوروكله‌ين حركات كيفيه‌لريني تحديد ايده‌بيله‌جك برقانون وضع ايتمه‌مشدي . چونكه بويله برقوت تكون ايده‌مه‌مشدي . هيئات متحده رئيس‌سز ، مركزسز ، صرف كنديلرينه خاص بر جمهوريت غريبه‌دن عبارت ايدي .

بو هیئتلری تشکیل ایدنلر ، ارثاً احراز ریاست ایتمش اولان کوچوک قبیله‌لرك شیخلری ایدی . اصل بویوك جمهوریتك حائز اوله‌مدیغی نفوذ ، قبیله شیخلرنده ـ عادات وعنعنات سایه‌سنده ـ مع زیادة موجود ایدی . فقط شیخك صورت مطلقه‌ده حائز اولدیغی شو نفوذ ، تطبیقاتده آز چوق دوچار تعدیل اولور ، آز چوق اشتراکه اوغراردی. عقلی طانیلمش قبیله اختیارلری ، زنکینلری ، غزواتده کسب اشتهار ایدن قهرمانلر ، فصاحت وبلاغتلریله ممتاز شاعرلر والحاصل قبیله افرادندن آزچوق حائز اهمیت اولان هرشخص ، شیخك چادرنده عقد مجلس ایده‌رك قبیله‌یه عائد امور مهمه‌یی مذاکره ولازم کان مقرراتی ـ آراء عمومیه‌یه نظراً ـ قبول وتطبیق ایدرلردی . نه کتابلری ، نه ده یازلمش قانونلری یوقدی . فقط هرکسك حافظهٔ احترامنده جایگیر اولان عنعنات ملیه ، هرتورلو تعرضدن مصون بولنان اعتیادات قومیه ، یازیلمش قانون ونظاملر فوقنده حائزاهمیت ونفوذایدی.

هرقبیله ، اجدادندن برینك اسمیله یاد ایدیلیردی . قبیله‌لر سیاسةً نه‌قدر سربست ایدیسه‌لر دین خصوصنده‌ده اودرجه حریت پرور ایدیلر . بعضیلری صنملره ، برطاقلری‌ده شمس وقمر ویلدیزلره تعبد ایدرلردی . برقسمی انسانك وفاتنی متعاقب مؤبداً فنا پذیر اوله‌جغنی اعتقاد ایتدکاری حالده برطاقلری‌ده تناسخه قائل ایدیلر .

افراد قبیله‌دن بریسی وفات ایدنجه اك زیاده سودیکی دوه

ویا آتلرندن بریسنی مزارینك باش اوجنـه باغلایه‌رق بیچـاره حیوانی آچلقدن اولنجه‌یه قدر اوراده توقیف ایدرلردی . کویا بوصورتله ؛ وفات ایدن شخص : کیتدیکی عالمده سودیکی مطیه‌یی، رکوبنه مهیا بولمش اوله‌جقدی !...

عربلر ، اکثریا مزارلقلرده بولنان وحزین حزین باغیران برنوع صحرا بایقوشلرینی ارواح اموات اولمق اوزره تلقی ایدرلردی. طاش ویا آغاچدن اعمال ایتدکلری صنملره ـ که معبودلری تمثیل ایدرلردی ـ عبادت ایدرلردی . حدودلرده دولاشـان قبائلك دین ابتدائیلری آره‌صره تمامـیده بولندقلری اقوام مجاوره‌نك دینلریله آز چوق قاریشیق ایدی . مثلا قبیـله‌لردن بعضیلرینك معتقداتی میانـنده ایران ، روما ، یونان ویهودی خرافه‌لرینه تصادف اولنه‌بیلیردی .

هر شیخ قبیله افرادیله ، کندی کوله‌لرینك حیاتلرینك حاکم مطلقی ایدی . بر اعتیاد خلقت شکنانه ، بر عادت وحشیانه، فقیر عائله‌لره ، قیز چوجقلرینی دیری دیری مزاره دفن ایتمك حقنی بخش ایتمشدی .

حرب وجدال، قبائل وافراد آره‌سنده امور عادیه صره‌سنه کچمشدی . بر تحقیر ، شدتلی بر معامله ، قتل ایله نهایتله‌نیردی . جزای قتل ایسه ، یا دیت ویا ینه قتل اولمق مشروط ایدی .

قانه قانله مقابله ایتمك عادت وحشیه‌سی : بیوك بر قانون کبی محافظه ایدیلیوردی . اخذ انتقام الك مقدس وظائفدن معدود

ایدی . قاچیرلمش بر قیز ، چالنمش بر کوله ، بر جاریه ، بر آت ، بر دوه ، دیتی ویرلامش بر قتل ، بر قان دعواسی ، ایکی قبیله آره‌سنده سنه‌لرجه امتداد ایدن حرب وجداله سبب و هر ایکی طرفلك‌ده بادئ محوی اولوردی. ایکی قبیله آره‌سنده ظهورایدن بونوع جداله ، بعضاً متفق قبیله‌لرده قاریشیر وبو صورتله بوتون عربستان باشدن باشه قان دریاسنه دونردی .

مع مافیه قبائل افرادینك بر چوق خصوصده ابراز ایتدکاری وظائف انسانیه وفضائل عالیه انسانی حیرتده براقه‌جق درجه‌ده علوی ایدی . مثلا ، مسافر پرورلکده اینانلمیه‌جق قدر لطفکار بولنورلردی . الك مدهش بر دشمن بیله ، بر کره النی قبیله قادینلرندن برینك اتکنه تماس ایتدیرر ، ویا قبیله‌یه عائد برچادرك ایپنی طوتمغه موفق اولورسه آرتق کندیسنی هردرلو تهلکه‌دن مصون کوره‌بیلیردی . دشمن حیاتی ، خصم جانی اولان قبیله آره‌سنده فریح و فخور کزر ، طولاشیردی . چونکه قبیله‌نك ناموسنه التجا ایتمشدی . قبیله افرادندن هرکس بو دشمنی — کندی یوردلرنده بولندیغی مدتجه — محافظه و صیانت ایتمکه مجبور ایدی .

حجاز خلقی بلاغت و فصاحتك ، شعر وموسیقی‌نك مفتون ازلیسی ایدیلر . بو سببه مبنی‌درکه : او جوار اهالیسی ادبیاته پك زیاده رغبت کوسترمشلردر . بویوك ممتاز شاعرلرك آثارینی حافظه‌لرینه نقش ایدرلر و بو صورتله بو قیمتدار پارچه‌لر نسلاً

بعد نسل اخلافه انتقال ایدرلردی . قدیم یونانیلرك اولمپیاد
اویونلری کبی قدیم عربلرکده ؛ ایام مخصوصەده شعر و فصاحت
مسابقەلری واردی. فصاحت و بلاغتیلەاشتهار ایدنلر، مجمع شعراده
حائز تفوق اولانلر ، منسوب اولدقلری قبائل ایچون الی الابد
مدار مفخرت اولورلردی . سامعینك اك زیاده نظر تقدیر
واستحسانی جلب ایدن منظومەلر ، لوحەلره یازیلەرق جدران
کعبەیه تعلیق اولنوردی .

زمان جهالتده بیله ، عربلر؛ کعبهٔ معظمەیه قارشی درین بر
حس حرمت پرورده ایدرلر و ایام معینەده فوج فوج زیارتنه
قوشارلردی . ایشته بو سایەدەدرکه جدران کعبەیه تعلیق ایدلمك
شرفنی احراز ایدن آثار عالیه ، زوار طرفندن ضبط اولنەرق
عربستانك اك اوزاق کوشەلرینه قدر کوتوریلیر ، اورالرده نشر
ایدیلیردی . مخلدات مذکوره تاریخده معلقات سبعه نامیله
مشهوردر .

بر قومك آثار ادبیەسی ، حسیات، اعتیادات و معتقداتنك
مرتسم بر تابلوسیدر . معلقاتده دخی حیات بدویانەنك اك آز
محسوس رنکلرینه قدر ترسیم ایدلمش اولدیغنی کوریيورز .
حماسیاته ، عشق وابتلایه ، اعتیادات قبائله دائر غایت پارلاق
ورنکین صحیفەلر واردر . مثلا شاعر صحرا نورد ؛ بر زمانلر
معشوقەسیله اك مسعود تلاقیلرینه حجلەکاه اولان چادری ، وقتیله
آبادان و مشحون سعادت اولان اقامتکاه جانانك ییقیق خرابەلرینی

زيارتلەاورالردە كچيرمش اولديغى آوان مسعودەيى درخاطر ايدەرك متأثر اوليور ، اضطرابات روحيەسنى ، آلام قلبيەسنى حزن‌انكيز بر افادە ايلە تصويرە چاليشيور ، منظومەسنە افتتاح ايدييور .

شوطرز ، حيات بدويانە ايچنـدە يشـايان برقومك روحنى تترەتەجك ، قلبنى ايكلتەجك برتأثير حزن انكيز حاصل‌ايتديرمك ايچون اك موافق براسلوب بديعدر .

دها صكره ، شـاعر ، سوكيلى دەوەسـنك ويا رخش نظر رباسنك ، حال صلح وحربدە ، اوزون سـياحتلردە رفيق جانى اولان بوايكى يولداشك اوصاف ومزاياى بركزيدەلرينى تعدادە باشلايور .

امرئ القيسك معلقهٔ مشهورەسندە تماميلە بو اصـول تعقيب ايدلمشدر . معلقەلر ، بردرام صحنەسنك صوك پردەسندە حضارە عرض اولنان مزين برتابلو كبى ، محتشم ، دلربا برتصـوير ايلە ختـام پذير اوليورلر . طوپراقلە پك مونس اولان بدويلر ، شعرلرندە دائما فيافئ بى‌پايانلرينە عائد مناظر ، حيات خصوصيهٔ عشق آلودلرينە دائر لوحەلر كورمك ايسترلردى . كنديلرينى اك زيادە تهييج ايدن موضوع ، صميمى برسركذشت غرام آميزى ، صاف وابتدائى برلوحهٔ عشقى مصور شعرلر ، منظومەلر ايدى . بيوك شاعرلرك تاريخچهٔ حياتى ، منسـوب اولدقلرى قبيـلەلرك تاريخى ديمكدى . قهرمانلر ، شاعرلر ... ايشتە برقبيلەنك تاريخچهٔ حياتى !...

امرئ القیس ، زمان جاهلیتك بو شاعر آتش زبانی ، عین
زمانده قبیله‌سنك الك مشهور قهرمانی ایدی . براقدیغی لایموت
معلقه‌سیله دهای ادبیسنی کوسترمشدر . صحرا نورد ، قهرمان ،
محارب ، شاعر ، معلقه‌سنده عشق وابتلالرینی ، محاربه‌لرینی ،
بدبختلکلرینی ، وصال آنلرینی ، افتراق دملرینی کندیسنه خاص
براسلوب بدیع ایله تصویر ایتمشدر . امرئ القیس معلقهٔ مشهوره‌-
سنه تقریباً :« آرقداشلر ، بوراده طوریکز ، سوکیلمك خاطراتنی ،
بوقوم تپه‌لری آره‌سنده بولنان اقامتکاهنك آثار متباقیه‌سنی یاد ایده‌رك
اغلایه‌لم . بوراده تلاقی ایدن شمال وجنوب روزکارلرینك قالدیردیغی
قاصیرغه‌لربیله بوسوییلی منزلك ، اقامتکاه جانانك صوك ایزلرینی تماميله
سیله‌مه‌مشدر . رفیقلرم اضطرابات قلبیه‌مدن متأثر اوله‌رق سمند صبا
رفتارلرینی توقیف وبکا صبر وتحمل توصیه ایدییورلر . افسوس ،
شمدی بنم ایچون یکانه چارهٔ تسلی بورالری کوز یاشلریله
صولامقدر . فقط ، کوز یاشلرم اوته‌یه ، بری‌یه طاغلمش آثاره
حیاتبخش اوله‌رق شو ایصسز محللری عجبا شنلندیره‌بیله‌جکمی ؟
هیهات . . . . » مآلنی مصور اولان ابیات ایله باشلامشدر .

بدویلر ، فطرتك بو صحرا نورد شاعرلری ، شغف آمیز بر
حیات راعیانه‌دن فوق العاده متلذذ اولورلردی . قهرمانلرینك ،
شاعرلرینك سرگذشت حیاتلری‌ده ، شعرلری قدر حزین ، او
نسبتده مشحون غرامدر .

عربستانك نفوس عمومیه‌سی ، هیچ بر زمان وسعتیله متناسب

اولەجق بر درجەیە چیقمامشدر . فی‌الحقیقه بی پایان چوللر ، منابعك فقدان ویا بعدیتی، قیالر، لاولردن مکون حرەلر، قوملر ، متصل طوپراغی کمیرن و هیچ بر شی اعاده ایتمین حیات راعیانه کچدیکی یرلرك محکوم عقامت اولمسنه بادی اولان خیمه نشینلك حرمان زراعت و فلاحت ، نسلی محو ایدن ، اساسندن قوروتان محاربات‌متوالیه، بونلرك کافەسی عربستان اهالیسنك عدم تکثرلری اسبابنی احضار ایدییورلردی. عربستان سرتاسر بر هرج ومرج داخلی ایچنده قیورانیور ، ایکلیوردی. نهایتسز، ایصسز چوللرده آثار حیاتیه پك نادر کوریله‌بیلیوردی .

آز بر مدت صوکره بوتون جهانی استیلا ایده‌بیله‌جك قدر عظمت وشوکت اظهار ایتمش اولان عربلرك عددی ، او وقتار آنجق ایکی اوچ میلیون قدر تخمین ایدیله‌بیلیر . عربلرك الك متمدنی قریش قبیله‌سی ایدی . مع‌مافیه بونلرده حیات بدویانه‌دن بسبتون قورتیله‌مامشلردی . قوت ونفوذلری، حیثیت واصالتلری وبالخاصه مکهٔ مکرمکرمه‌ده اقامت ایتمه‌لری ایجاباتی اوله‌رق اقوام مجاوره‌نك حرمت ومودتنه مظهر ایدیلر. کعبهٔ معظمه‌نك محافظ وخادمی‌اولمق اووقتلرده دخی الك بیوك برشرف‌عد اولنیوردی .

اکثر قبائل کبی مکه اهالیسی‌ده بر نوع زادکان جمهوریتی طرزنده اداره اولنیورلردی. هر عائله رئیسی ، اصالت ، عنعنات وثروتی نسبتنده ادارهٔ اموردە آز چوق صاحب رأی عد اولنوردی .

عربلر ، مفتون حريت ؛ طعام ولباسنده ساده ، نجيب ، مسافر پرور ، شن ، ذكى ، فطين ، تيز ، مغرور بر قومدى. عربستانده حكمفرما اولان قانون ايسه ، عشق وانتقام اساسلرى اوزرينه مؤسس ايدى. بونلر اكثريا درجهٔ افراطه بيله واردير يلبردى. قطع طريق ، يغما وغارت ، مغلوبك حق حريتيله برابر حقوق شخصيه‌نك‌ده دست غالبه انتقالى ، حربده مغلوب اولان قبيله حقنده هردرلو حقارتك جوازى كبى اعتيادات ، عنعنات قديمه‌دن معدود ايدى. عين عرقه منسوب اولان قبيله‌لر ، متصل يكديكرلريله بوغوشيور ، بربرلرينى بوغازلامقدن ذوقياب اوليورلردى. بوتون عربستان جهالت و آنارشى كابوسلرى آلتنده ازيليور ، بوغوليوردى .

عربلرك دينه كلنجه ، بونلر عموميتله صنم پرست ايديلر . ايچلرندن پك نادر اوله‌رق دين موسى ويا عيسى ( عليهما السلام ) ه مربوط اولانلرده واردى. بتلرك اكثريسى انسان شكل وقيافتنده اوله‌رق طاشدن اعمال ايديلمشلردى . مثلا ( هبل ) عقيق‌دن ياپيلمشدى. بعض قبيله‌لرك بتلرى آرسلان ويا سائر حيوان صورتنده ايدى. باشليجه قبائل ، بتلرينى كعبه‌يه وضع ايدرلردى. لات ، منات ، نائله ، اسافه . . . الك مشهور بتلرك اسملريدر. مكهٔ مكرمه اسلاملر طرفندن فتح ايدلديكى زماندرون كعبه‌ده اوچيوز آلتمش قدر صنم بولنمشدى . بونلر ، آياقلرندن قورشونلر ايله موضوع بولندقلرى طاشلره ربط ايدلمشلردى .

متفکرین اعرابدن بعضیلری صنم پرستلکی تقبیح واله واحدك وجودینه قانع ومعتقد ایدیلر. حضرت ابراهیم واسماعیلدن منقول عنعناتدن آنجق بو قدرینی محافظه ایده بیلمشلردی .

مشهور ( قس بن ساعده ) نك پرحکمت اجل آثاردن اولان خطبه سی وحدانیتی تصدیق یولنده ایراد ایدلمش پارلاق بر پارچه در .

*

* *

آلتنجی عصر میلادینك نهایتلرینه دوغری عربستان تصویر ایدیلن منظره یی عرض ایدییوردی .

عربستانله هم حدود اولان ایکی بیوك حکومت ، شرقی روما ایمپراطورلغی ایله ایران شهنشاهلغی ایسه ، امرا وخاندان سلطنت افرادینك بر سلسلهٔ شناعت تشکیل ایدن حرکات سفیلانه لریله مدهش بر اوچورومه دوغری سوروکله نیورلردی. هر ایکی حکومتك بویوندیریغی آلتنده بولنان اقوام ، احتراصات وهوساتك بازیچه سی اولمشلردی . هر ایکی حکومتده ، ظاهرا پك پراحتشام وعظمت ایدیلر . حکمدارلرك سرایلری ، کاشانه لری زیب وزینته مستغرق ؛ معیتلرینك دبدبه لری داستان عالم اولمشدی . فقط بو ایکی حکومتده ، باطناً چورومش ، تعفن ایتمشدی . اهالی ، جهالت وبار استبداد آلتنده ازیلمش ، تورم ایتمشدی . کیزلی میقروبلر هر ایکی ایمپراطورلغك ده بنیاد اساسیلرینی کمیرمش ، قورف بر حاله کتیرمشدی . مملکتلر ، ارباب اعتسافك شناعت

ودنائتلری سینه‌سی اوله‌رق خرابه زاره دونمش ؛ اهالی بارمظالم واحتیاج آلتنده ازیلمش ، محو اولمشدی ..

تبعه‌نك ؛ مالی ، جانی ، عرض وناموسی والحاصل هرشیئی حکمدارلرك ویا انلرك قوهٔ اجرائیه‌لری مقامنـده بولنان بر طاقم اشخاص سفیله‌نك قانلی پنجه‌لرنده برر اویونجاق حالنده ایدی .

جهالت بوتون قوت وشـدتیله دماغلری اویوتمش ، قدرت فکریه‌یی محو ایتمش ، خلقك معنویاتنی اساسندن صارصمشدی . اهالی میاننـده ، نه اولدیغنی ، نه اوله‌جغنی ، نره‌یه کیتدیکنی ، نیچون یشادیغنی بیلان ، بیلمك ایسـته‌ین همان هیچ کیمسه یوق کبیدی . هرکس ، مملکتی حکمدارك مالکانه‌سی ، کندیلرینی‌ده هردلو حقوقدن محروم برر کوله کبی بیلیورلردی ! ..

بوحال ، فکرلرده ـ توالیٔ سـنین ایله ـ او درجه رسوخ پیدا ایتمش ایدی‌که خلق ، کوردکلری مظالم واسـتبداده قارشی متوکلانه‌عرض تسلیمیتدن باشقه‌برشی دوشونه‌میورلردی . چونکه حکمدار وحکومتلرینك بوحقنی طبیعی کوریبورلردی .

هر ایکی ایمپراطورلق بو صـورتله ظلم واستبداد ، جهالت وسفالت کبی مدهش آفتلرك پنجهٔ تخریبی آلتنده ایکلرکن ، ینه عینی بار مصائب آلتنده ئه‌زیلن واو وقتـه قدر تاریخاً هیـچ بر اهمیتی حائز اولمیان حجاز ، واسـع بر انقـلابك مرکزی اولمغه حاضرلانیوردی .

آز برمدت صکره حجازك آتشین حره‌لرندن طلوع ایده‌-

جك نير اسلاميت ، بشريت مضطربه يه اميد سعادت ، نور معرفت ، حزمات عدالت صاچمغه باشلايه جقدى .

عربستانك قوهٔ انباتيه دن محروم ايصسز ، صوسز اقليم حار ويابسى جهانكيرلرك نظر احتراصنى جلب ايده جك محاسن وثروت طبيعيه دن محروم اولديغندن ، اووقته قدر پازدهٔ خيول اجانب اولمامش ، بكارت وعصمتنى محافظه ايده بيلمشدى .

فى الحقيقه ماكدونيانك خونريز اسكندرلرى ، ايران وروما نك پر غرور قوماندانلرى ، عربستانك حارويابس باديه لرينه ؛ آچ ، چيپلاق بدويلرينه بر نظر مرحمت عطف ايتمكى بيله بر ذل ، بر تنزل عد ايتمشلردى . قادسيه مظفريتندن اقدم ، براى مذاكره ايران اردوسى قوماندانى حضورينه كيرن مجاهدين ، رستمك عظمت فروشانه طورلرينه ، محقرانه تكليفلرينه معروض قالمشلردى . ايرانك مغرور قوماندانى ، اووقته قدر نظر حقارتله باقديغى عربلرله ، مكالمه ايتمكى بيله عنعنات ماضيه يه ، بويوك شرق ايمپراطورلغنك شان وشرفنه مغاير كوريپوردى .

فى الحقيقه او زمانه قدر سفالتدن باشقه هيچ برصورتله اشتهار ايتمامش اولان بر آووج خلقك ، يزدجردك حريرى وپرزيب وزينت خاليلرينى ، هر اقليوسك محتشم سرايلرينى ، ويزيغوتلرك الماسلى افسرلرينى محقرانه چيكنه يه جك قدر مظفرياته مظهر اوله جقلرى هيچ بر كيمسه نك تصورندن بيله كچه مزدى .
فقط ميلادك ٥٧١ نجى سنه سنده سنكستان حجازك يوكسك

بر بقعه‌سندن طلوع ایدن اسلامیت ، اوتوز اوچ سنه ظرفنده عربستانك ریكستان بی پایانی نورلره ؛ نور عرفان ومعرفته غرق ایتمك صورتیله وحشی عربلره بر روح معالی ، بر حیات فعالیت ایثار ایلدی .

بو تاریخدن اعتباراً جهان انسانیتی قاپلایان ظلام جهالت حجازدن اعتباراً تدریجاً صییرلمغه ، افقلرك ماوراسنه دوغری چكیلمكه باشلادی . فرقان مبینك اساسات عالیه‌سی بر قیفای نادانی اولان آسیانك برقسمنی برجهان علم وعرفانه قلب ایلدی . چوللر معمورده‌لره ، خرابه‌لر كاشانه‌لره ، بداوت مدنیته ، جهان وحشت بركازار معرفته تحول ایلدی .

فقط پك یازیقكه بو انقلاب حیرت انگیزك دوامی پارلاقلغی ایله معكوساً متناسب اولمشدی . نور اسلامیت بوتون شعشعه‌سیله پك آز دوام ایده‌بیلدی . برطرفدن ایرانك ، دیگر طرفدن رومانك وداها صوكره هندك بوتون خرافه‌لری اسلامیته صوقولدی . نور سوندی . اورته‌لغی ظلمت استیلا ایتدی . اولكی شعشعه‌یی بولمق ایچون ظلمتدن قورتیلمغه ، نوره قوشمغه مجبوریت حاصل اولدی . بوگون بز او مجبوریتك الك الیم صیزیلرینی حس ایده‌جك بر دورده بولنیورز . نوره قوشمز ایسه‌ك ظلمت ایچنده ؛ یولمز كبی ؛ كندیمزیده ابدیاً غائب ایده‌جكمز محققدر .

## اسلامیتك ایلك دوری

اسلامك ایلك دوری جاهل وخرافه پرست انسانلره نور حقیقتی طانیته‌رق کندیلرینه بر شهراه انتباه آچمقله ابتدا ایلمشدر. اسلامك حین ظهورنده عربلر، دین نامنه پك ابتدائی برعقیده‌یه مالك ایدیلر. پت پرستلك، نجوم پرستلك عربستانده اك چوق رواجلی عقیده‌لری تشکیل ایدییوردی. مکه ومدینه شهرلری، قبل‌الاسلامده معروف ایدیلر. فقط برر شهر اولمقدن زیاده بدوی عربلرك برر قیشلاغی مقامنده بولنیورلردی. عنعنه‌وی عقیده‌لر، حاکم اولدقلری انسانلرك مادیتنی نه‌زر، معنویتنی ضعیف دوشورییر، اسکی عقیده‌لره مربوط ایکن عینی حال عربلردده کورولمشدی.

فقط؛ وقتاکه اسلامیتك بلند اساسلری قلوب شتی‌یی بر نقطه‌یه ربط ایتدی؛ دنیانك اك زیاده شکیمه‌دار ایکی دولتنه جهاندن آرتق نصیبهٔ هستی قالمه‌مشدی.

تلقینات نبویه؛ آز بر مدت ظرفنده؛ اقوام بدویه‌یی جهانه درس مدنیت ویره‌جك بر سویه‌یه اعلا ایلمشدی. نشر دین ایچون اطرافه کوندریلان ذواته: «تصادف ایده‌جککز انسانلره رفق وملایمتله معامله ایدیکز. عنف وشدت اظهارندن اجتناب

ایدیکز ! . » [١] یولنده وقوعبولان اخطـارات نبویه ، امنای امته‌جلب قلوب و نشر عرفان یوللرینی کوسترمش ، دینی چتینلشدیرمه‌مك ، خلقی اورکوتمه‌مك اساسلرینی تعلیم ایلشدی. [٢]

اسلامیتك اساسلری هر دماغك حوصله‌ٔ ادراکنه صیغه‌جق قدر ساده وعالی ایدی . نه خرستیانلغك آکلاشیلمز تثلیثنه معادل بر عجیبه‌سی ، نه‌ده موسویتك پیغمبرلره انواع رذالت اسناد ایدن خرافـه‌لرینه مشـابه اسـاطیری واردی ! اسـلامیت ، بشریت مضطربه‌یه نور عدالت وعدا یدییوردی . ظالملری قهر ، مظلوملری حمایه ایدییور ، وجدانلرك تعرضـدن مصون اولدیغنی اعلاندن چکنمیوردی. ظالملری اعتساف دیرکلری استبداد اوزرینه قورولمش اولان سلطنتلری کوکندن صارصمش ، هرکسـه حق وعدالك چهرهٔ بلندینی طانیتمشدی .

اسلامیتك ، الوهیت حقنده‌کی تلقیناتی هر دماغی اقناع ایده‌جك بر حالده ایدی . عوام بو تلقیناتك ساده لکنك مفتونی ، ارباب فکرت ده علویتنك حیرانی اولمشدی . هر سویه‌ده بولنان انسانلر ، روحلرینك ( اینانمق ) احتیاجنی تطمین ایده‌جك اسـاسـلری اسلامیتده بوله بیلیورلردی .

---

[ ١ ] ادع الی سبیل ربك بالحکمة والموعظة الحسنة وجادلهم بالتی هی احسن فرقان حکیم

[ ٢ ] یسروا ولاتعسروا وبشروا ولا تنفروا . — حدیث شریف.

[ خلقه قولایلق کوستریکز. دینی چتینلشدیرمییکز. تبشیر ایدیکز. اورکوتمه‌ییکز ! ]

اسلامیتك ، آز مدت ظرفنده حیرت بخش بر صورتده انتشارینك باشلیجه سببی ، عصرلرجه ، ظلم وخرافهلر آلتنده ئهزیلن انسانلره برنور عدل وحقیقت کوسترمش اولمسیدر .

ذات رسالتپناهی ، حجةالوداعده جبل عرفانك شاهقهٔ بلندندن یوز بیكی متجاوز مسلمانه خطاباً ایراد ایتدکلری خطبهده اجتماعیات اسلامیهنك اك مهملرندن بر قسمنی بالخاصه تکرار بویورمشلردی : « ای امتم ! سویلیهجکم سوزلری جان قولاغیله دیکلهییکز . زیرا کلهجك سنه ؛ بوراده ؛ آرا کزده بولنهبیلهجکمی امید ایتمیورم ! » مقدمهسیله باشلانیلمش اولان بو خطبهده اخوت ، اصول معاشرت واجرای عدالت حقنده اسلامك اساسات عالیهسنی مبین یوکسك موعظهلر ایراد بیورولمشدی . خطبهده دینلمشدی که :

« بو کونك ، بو آیك ، شو بلدهنك قدسیت وحرمتی کبی سزك هر بریکزك مال وجانیده دیکریکزه قارشی مقدس وحرامدر . خاطرکزدن چیقارماییکزکه جناب حقك حضورینه چیقدیغکز زمان ، بوتون افعال وحرکاتکزدن حساب ویرمکه مجبور اولهجقسکز .

« ای امتم زوجهلریکز اوزرنده حقلریکز بولندیغی کبی زوجهلریکزکده سزك اوزرلریکزده حقلری واردر . اونلره رفق وملایمتله معامله ایدیکز . اونلر ، سزه برودیعهٔ الٰهیهدر . ... اعاشه واکسالرینی تأمین ایتمك سزه عائد بر بورجدر .

« ای امتم ! سوزلریمی بلله‌یکز . بیلکز که بوتون مسلمانلر
یکدیکرینك قارداشیدر . ایچکزدن بریکزه عائد اولان برشیئ ؛
آنجق رضا ایله هبه ایدلدیکی تقدیرده ؛ دیکرینه حلال اوله
بیلیر ! . . عدالتسزلك اجراسندن چکینکز ! بوراده حاضر
بولنانلر سوزلریمی بولنمیانلره نقل ایتسون ! . . » .

اسلامك ادوار اولیه‌سنده وصایای نبویه‌یه تماميله توفيق
حرکت ایدلمشدی . دور فاروق ، معالی اسلامیه‌نك تجلیات
نجیبه‌سنه مظهر اولمشدر .

بو دورك بیوکلکی ، احکام اسلامیه‌نك حقیله آکلاشیله‌رق
تماميله تطبیق ایدلمسندن ایلری کلمشدر. اسلامیتك روحی، اخوت
وصمیمیت متقابله‌در. [١] بوتون مسلمانلر ، یك وجود برکتلهٔ
متحده حالنده بولنمقله امر اولنمشلردر[٢] دین قارداشلغی ؛ بیاغی
احتراصلرك فوقنده اوله‌رق ؛ مسلمانلر آره‌سنده متین بررابطه‌در .
افراد اسلامیه، دینك تلقیناتنه رعایت کوستردکلری مدتجه حاکمهٔ
جهان اولمشلردی . حضرت عمرك ، انسانی حیرتلره دوشورن
موفقیتلری اساسات اسلامیه‌یه فرط رعایتك انتاج ایتدیکی بر
مظهریتدر .

اسلامیتك ظهور وانتشاری اك مهم حادثات تاریخیه‌دن
اولدیغی کبی روح اقوام اوزرنده‌کی تأثیراتی‌ده حیرت بخش وقوعات
اجتماعیه‌دندر. زمان سعادتدن صوکره ، احکام اسلامیه‌نك حقیله

[١] انما المؤمنون اخوة . — فرقان حکیم.
[٢] واعتصموا بحبل الله جمیعاً ولاتفرقوا . — فرقان مبین .

آ کلاشیله‌رق تمامیله تطبیق ایدلدیکی دور، ابوبکر وعمر حضراتنك عهد خلافتلرینه منحصر کبیدر. انتخاب ملتله مقام خلافته اعتلا ایدن بو ایکی نجیب سیما ، اصحاب کرامك ایلری کلنلرندن تشکیل ایتدکاری برر هیئت فاضله‌نك معاونتلریله ادارهٔ امور ایتمشلردر.

اسلامیت ، بویوك ومهم ایشلرك مشاوره ایله یاپیلمه‌سنی امر ایتمشــدر [٣] . حضرت پیغمبر بیله بو امره توفیق حرکتله ، عمومه عائد مهم ایشلری اصحاب کرام ایله مذاکره ایدردی .

حضرت ابوبکر ؛ دور خلافتنده حضرت عمرك تحت ریاستنده اولمق اوزره اصحــاب کرامك ایلری کلنلرندن مرکب بر مجلس مشورت تشکیل ایلمشدی . دور فاروقده بو مجلسك ریاستی حضرت علی طرفندن اشغال ایدیلیوردی . مجلس شوری‌ده عظمای اصحابله برابر قبائل رؤســاسی ومدینه معتبرانی‌ده حاضر بولنیورلردی . قانون مســاوات ؛ بوتون قوتیله ؛ فرمان فرما ایدی . حضرت عمر ، کندی اوغلی حقنده بیله حکم قانونی بوتون شدتیله تطبیق ایتمك کبی صلابت کوستریبوردی .

حضرت علی‌نك ؛ بر یهودی طرفــدن وقوعبولان دعوی اوزرینه؛ خصمیله برلکده حضور حاکمه چیقمه‌سی ، حکم شرعه ، قانون عدالت ومساواته کوستریلن فرط رعایتك پارلاق بر مثالنی تشکیل ایدر !

روح اسلامه نظراً فقیر، زنکین ، امیر، مأمور ، خلیفه ،

---

[٣] وامرهم شوری بینهم . — فرقان حکیم .

تبعه ، مساوات حقوقه مالكدر . ارتحال نبوی‌یی متعاقب تشکل
ایدن حکومت بواسطه مستند برادارهٔ مشروطه ؛ داها دوغری
بر تعبیر ایله : برحکومت عامه ایدی . خلیفه ، بیعت عامه ایله
اوموقعه اصعاد ایدلمشدی . اعیان وارکاندن مرکب بر هیئت
مشورتده : اجرا آتنده خلیفه‌یه معاونت ایدییورلردی . هر
فرد ، حقسز معامله‌لره قارشو بالذات خلیفه‌یه شکایت ایده‌بیلمك
حقنی حائزدی .

قبل‌الاسلام مکه ؛ عشرت ، قمار کبی سفاهت واخلاقسزلغك
بر مرکزی ایدی . مدینه‌نك‌ده بو خصوصده کیری قالدیغی
یوقدی . ذات رسالتپناهی ، کعبه‌یی بتلردن تطهیر ایتدکلری کون
مکه‌لیلرلده حیات نوشانوشنه خاتمه ویرمشلردی . امویلرك
ریاست حکومتی ضبط ایتدکاری زمانه قدر مسلمانلر ، اخلاق
دینیه‌یه چوق درجه رعایتکار اولمشلردر .

اسلامیتله برابر مکه ومدینه‌ده بر حیات علمی ومدنی اویا
نمشدی . باشده حضرت علی اولمق اوزره ، علمای اصحاب ،
یریر تحافل علمیه تأسیس ایدرك خطابه‌لر ( قونفرانس ) ،
موعظه‌لر ، درسلر ترتیبیله خلقك تنویر فکریسنه‌چالیشیورلردی.
حیات علمی واجتماعی‌نك انکشافی خصوصنده مدینه ، مکه‌یه تفوق
ایدییوردی . بوده پك طبیعی ایدی . مدینه مرکز خلافت
اولمشدی . متفکرین اسلامیه اورایه طوپلانمشلردی . حیات
حقیقیهٔ اسلام ، مدینه‌ده داها علمی بر شکلده تجلی ایدییوردی.

قادین ، ارکك بوتون اسلاملر ، خلیفه‌لرك موعظه‌لرینی دیکله‌مکه قوشیورلردی !

باشده خلیفه اولمق اوزره حضرت عمر ، حضرت علی ، سلمان فارسی ، عبدالله بن عباس ، ابوهریره ، زید بن ثابت ، حضرت عایشه کبی اس‌اسلامی‌یه واقف ذوات یکی‌دن یکی‌یه حادث اولان احکام حقنده مجتهداتده بولنیورلردی . هر کسك فکر واجتهادی محترم صاییلیوردی . هیچ کیمسه ؛ مجتهدات ومطالعاتی سببیله ؛ توبیخ وتکفیر ایدلمزدی ! . .

هر فرد اسلامی‌نك شخصی کبی حریت فکریه‌سی‌ده تجاوزدن مصون ایدی . علمای اصحاب ، اساسات اسلامیه‌یه کوره مجتهداتده بولنه‌رق احتیاجانه نظراً حکملر ویریبورلردی. هیچ بر فرد ؛ فکراً ، علماً قناعت حاصل ایتمدکجه ؛ دیکر بر ذاتك رأینه تبعیت ایتمکه مجبور اولمزدی .

عینی بر مسئله حقنده علمای اصحاب بعضاً مختلف اجتهاداتده بولنورلردی.هانکیسنك اجتهادی اکثرینك مظهر قبولی‌اولورسه اونکله فتوی ویریلیردی. بوحال دور سعادت‌ده‌بیله کورولمشدر. حضور رسالتده مذاکره ایدیلن مسائل حقنده ، بعضاً ابو بکر وعمر حضراتنك اجتهادلری مطابق دوشمزدی : جناب‌رسالتپناه مختلف اجتهادلردن حقه اصابت ایده‌نی ترجیح و توصیه بیوریر- لردی . اجتهادنده مصیب اولمیان ذات‌ده التفات نبوی‌یه مظهر بیورولمق صورتیله تلطیف اولنوردی [١] .

[١] ان اصبت فلك عشر حسنات وان اخطأت فلك حسنة . — حدیث شریف

اجتهاداتده اختلاف كيفيتى خلفاء راشدين دورنده داها بارز بر شكل آلمشدر !

اعصـار متعاقبه‌ده ايسـه ، اعاظم علمادن هر بری كندی اجتهادينه كوره عمل ايتمكی ترجيح ايتمشدر . امام بخاری وامثالی عالملر بو ميانده تعداد اولنه بيليرلر !

حضرت ابوبكرك زمان خلافتنده امور عدليه وماليه حضرت عمرك دست نصفتنه توديع ايدلمشدی. مخابرات واسرای حربيه‌يه نظارت خصوصی‌ده حضرت علی‌نك عهدهٔ درايتنده بولينيوردی. امور سـائره ايچونده اقتدار ورويتلريله ممتـاز ذوات انتخـاب ايدلمشدی .

حضرت پيغمبر ؛ صـوك زمانلرنده هنوز پك كنج اولان اسامه‌يی اسلام اردوسی عموم قوماندانلغنه تعيين بيورمشلردی . اسامه ، كنج ايدی. فقط امور حربيه‌ده‌كی اقتدار ومهارتيله تمايز ايلمشدی . ابو بكر ، عمر ، سعدبن ابی وقاص ، سعيد بن زيد، ابو عبيدة بن الجراح كبی عظمای اصحـاب ؛ طرف رسـالتدن ؛ كنج قوماندانك معيتنده بولنمق امرينی آلمشلردی ! اسـامه‌نك مهاجرين وانصاره قوماندا ايتمسی ؛ وفات نبوی‌يی متعاقب ؛ بر طاقم قيل وقالی موجب اولدی : كنج اسامه‌نك ، عظمای انصار ومهاجـرينه آمر اولمسی غريب كوريليوردی . فقط خليفهٔ نبوی، اسامه‌نك قوماندانلغی اقتدار ومهـارتنك ايجـاباتندن اولديغنك بيانيله اعتراضاتك اوكنی آلدی . بوصورتله مراتب عاليه‌يه صعود

[illegible]

دور رسالتله ایلك ایکی خلیفه‌نك زمانلری ، اسلامیتك صافیت اصلیه‌سیله تعالی ایتدیکی بر عصر ممتازدر . ابوبکر وعمر حضرتلرینك اردولری رایت اسلامی نره‌لره کوتورمشلر ایسه اورالرده ظلم بولوطلری طاغیلمش ، عدالت کونشلری نشر شعاعه باشلامشدر .

استانبول قیصرلریله ایران کسرالرینك ربقهٔ ظلمی آلتنده اه‌زیلن اقلیملرده اسلامیتك سرعتله انتشار ایتمش اولمسی اسبابنی، غالبیت عسکریه‌دن زیاده خلیفه قوماندانلرینك عدالت اسلامیه‌یی تجلی ایتدیرمك خصوصنده‌کی غیرتلرنده آرامليدر : هانکی بلده رایت اسلام آلتنه کچرسه درحال اوراده عدالت ومساوات کامله حکم سورمکه باشلاردی . اسکیدنبری مستبد وظالم اداره‌لر آلتنده ایکله‌ین ، رهبان هیئتلریله ایران موبدلرینك سفیل احتراصلرینه قربان اولان بیچاره‌لر ، اسلامیتی برمنجی کبی استقبال ایدییورلردی .

اك عادل حکومتلرك تحت استیلاسنه کچن مملکتلرده بیله بر فرصت ظهور ایدر ایتمز ؛ یرلی اهالینك عصیان ایتدکلرینه دائر بر چوق وقعه‌لر بیلیورز . تاریخ بزه بو خصوصده بر چوق مثاللر کوستریيور . حالبوکه ابوبکر وعمر حضراتنك خلافتلری زماننده ایکی بویوك ایمپراطورلغك مملکتاریله مصر قطعه‌سی لواء اسلامی آلتنه کیردیکی ومستولیار بر آووج عسکردن عبارت اولدیغی حالده خلقك عصیان ایتمسی شویله طورسون هیچ

کیمسه‌ده برامارهٔ انفعال بیله کوروله‌مشدر . ایمپراطور هرقلك اردو قوماندانلری بیله حیران عدالتی اولدقلری اسلامیته جان آتمشلردی .

فقط بو دورهٔ عدالت مع التأسف اوزون مدت دوام ایده‌مه‌مشدر . حضرت عثمان دورنده امویلرك امور خلافتی استیلا ایتملرینی متعاقب ، عدالت اسلامیه مهمل براقیلمش ، ظلم وتعدی یوز کوسترمش اولدیغندن بو تاریخدن اعتباراً بر بر عصیانلر ظهور ایتمشدر .

اسلامك ایلك دور تعالیسنده قوری متعصبلر ، باباغی عنعنه‌جیلر ، ریاکار مرشدلر هنوز توره‌مه‌مشدی . هرکس آیات کریمه واحادیث صحیحه‌یه توفیق حرکت ایدییوردی . محتاج حل کوریلان مسائل ، عظمای امتك اجتهادلریله فصل اولنیوردی . ساحهٔ تفکر ، آلا بیلدیکنه سربست براقیلمش ایدی . حرکات دماغیه‌نك تضییق وتحدیدی کبی بدعتلر هنوز تأسس ایتمه‌مشدی . حیات دنیویه‌یه عائد ودیناً فعل وترکی مباح اولان اموره ، دین نامنه هیچ کیمسه مداخله ایتمزدی .

جمعیت اسلامیه مساوات حقوقه مالك ، ارکك وقادیندن مرکب بر هیئت مبجله حالنده ایدی . جمعیت آره‌سنده قادینك موقعی عالی ومحترم ایدی . قادینلر ارککلرله لدی‌الایجاب کوریشوب قونوشه بیلیر ، کعبهٔ معظمه‌یی اونلرله برلکده زیارت ایدرلردی . فقط ، افرادامتك تربیهٔ دینیه واخلاقیه‌سی برقادینه

قارشی حرمتسزلك كوسترمكی الك شنیع جنایتلردن عد ایده‌جك قدر متین ایدی . تحصیل علم ، قادین ارككك هر مسلمانه فرض اولدیغی [ ١ ] احادیث پیغمبری‌ده تصریح ایدلمش‌دی . حدیث شریفده‌كی صراحت، قادینلره؛ تعلیم وتعلم ساحه‌سنده اركككلرله رقابت ایده‌جك بر سربستی بخش ایدییوردی ! ...

اسلامك ادوار اولیه‌سنده قادینلق اسارت، جهالت وحقارتله دكل ، عرفان ، نزاهت وحرمتله توأم عد اولنیوردی . فضیلت علمیه‌لریله اشتهار ایدن قادینلر كرسیٔ تدریس كبی الك بلند موقعلره قدر ارتقا ایده بیلیورلردی . خلفای راشدین دورنده حضرت عایشه علماً الك یوكسك مرتبه‌یی احراز ایدن قادینلرك سر تاج افتخاری ایدی . علمای اصحاب بیله تردد ایتدكلری مسائلده ؛ رأی نبوی‌یی اوكلامق ایچون ؛ مشار الیهایه مراجعت ایدرلردی .

جناب رسالتپناه ، حجة الوداعده ایراد بیوردقلری خطبه‌ده قادینلرك جمعیت آره‌سنده حائز بولندقلری موقع احترامی تعیین ، اونلره قارشی حسن معامله ایدلمسنی توصیه وحقوقلرینك محافظه‌سنه رعایت اولنمسنی امر ایتمشلردی . امر نبوی‌یه الك زیاده توفیق حركت ایدلمش اولان برنجی دورده قادینلر كمال سربستی‌یه مظهر ایدیلر . هیچ كیمسه طرفندن حرمت وشرفی مخل بر معامله‌یه دوچار اولمزلردی . خلفانك وعظلرنده قادینلرده بولنوردی .

[ ١ ] طلب العلم فریضه لكل مسلم ومسلمة . — حدیث شریف .

ابن عباس حضرتلرينك تلاميذى آره‌سنده برچوقده قادين واردى . اسلام قادينلرى محاربه‌لرده فعلاً اشتراك ايدرلردى . تاريخ ميدان حربده پك بويوك قهرمانلقلر ايتمش اولان برچوق مخدرات اساميسنى قيد ايديور . ميدان حربده يارالانان غازيلرك تداويسى ، اردوده‌كى قادينلره عائد ايدى . محاربانه اشتراك ايدن نسوان برطرفدن دشمنله حرب ايدن عسكره صو توزيع ايدر ، ديكرطرفدن حماست آميز شعرلرله اونلرى تشجيعه چاليشيرلردى . [١]

روحك احتياجات طبيعيه‌سندن اولان شعر و تغنى‌ده بو دورده هنوز محكوم ايدلمه‌مشدى . شعرك روح انسانى‌يه اولان فسونكار تأثيراتى عظماى امت طرفندن حقيله تقدير ايديليوردى [٢] .

شعرك ، مشهور حكميات اوله‌بيله‌جكنى [٣] خبر ويرن جناب رسالتپناه ، اصحاب كرامك انشاد ايتدكلرى ادبى پارچه‌لرى بويوك بر انشراحله استماع بيورورلردى . [٤] دور اسلامى‌نك آتشزبان شاعرلرندن جناب حسان ايله مشهور قصيدهٔ برده ناظمى حقنده ابذال بيورولمش اولان التفات نبوى ، جمعيت اسلاميه آره‌سنده

---

[١] اسلامده قادينك موقع اجتماعيسنه دائر ، ( ماضيدن آتى‌يه ) أثريتزه برقسم مخصوص علاوه ايديله‌جكدر .

[٢] ان من البيان لسحرا؛

[٣] وان من الشعر لحكمة . — حديث

[٤] وروى سماك بن حرب عن جابر بن سمره قال كان اصحاب النبى عليه السلام يناشدون الشعر والنبى عليه السلام بينهم جالس يتبسم .

[ ابو الليث سمرقندى ]

ادبایه بر پایهٔ محترم تخصیص ایلشدی . طلاقت وخطابتك ارککلر ایچون اسباب جمالدن اولدیغی برحدیثده تصریح بویورلمشدی [١] . تغنی ایسه مکه ومدینه خلقنك غدای روحی ایدی .

*

* *

دوراولده علماده ورع واتقاء امراده عدل وحقانیت ، افراد امتدهده ؛ نه یاپدیغنی بیلمك شرطیله ؛ متمادی برسعی وغیرت واردی . جناب رسالتپناه امتنك شو اوچ صنفی ایچون بویولده برخط حرکت چیزمشدی [٢] .

بر مسلمان ، یا عالم ، یا متعلم ، یا مستمع ویاخود بونلره محب اولهرق حال واستقبالك تأمیننه چالیشمقله مأمور ایدی . [٣] . ناشر شریعت بونلردن خارج قالان مسکینلرك محکوم سفالت اولهجقلرینی خبر ویرمشدی .

---

[١] الجمال فی الرجال اللسان [ حدیث شریف ]

ارککلرده جمال ، آنجق لسانلرندهکی طلاقت ، بیانلرندهکی عذوبتدر .

[٢] آفة الدین ثلاثة : فقیه فاجر وامام جائر ومجتهد جاهل

[ حدیث شریف ]

دینك آفتی اوچدر : برنجیسی فسق وفجور ایله مألوف عالم ؛ ایکنجیسی جوروظلم اعتیاد ایدن آمر ، اوچنجیسیده نه یاپهجغنی بیلمهیهرك بیهوده یره چیرپینان جاهلدر .

[٣] اغد عالماً اومتعلماً ، اومستمعاً ، اومحباً ولاتکن الخامسة فتهلك

[ حدیث شریف ]

یابیل ، یااوکرن ؛ یادیکله ! ویاخود بونلری سوهرك حال واستقبالك تأمیننه چالیش . بونلردن خارج قالمغه غیرت ایتکه هلاك اولمیهسك !

حقسزلق، ظلم ، اشنع حركاتدن معدود ایدی . اسلامك تملی عدالت اولدیغنی هر کس بیلور و بیلدیکنه توفیق حرکت ایتمکه چالیشیوردی . شارع اعظم ، برنجی اساس أولمق اوزره عدالتی توصیه بیورمشدی [ ١ ] . ظلمه ایچون پك تهلکه‌لی بر عاقبت کوسترمشدی . [ ٢ ] دینداشلرینه حقسز تجاوزده بولنانلر انتقام آلهی ایله تهدید ایدیلمشدی. [٣]. مظلومینك آهندن حذر ایدلمسنه دائر حضرت پیغمبر اوامر شدیده اصدار بیورمشدی [ ٤ ] . ظلمه‌یه قارشی حقی مدافعه ایتمك الك بیوك جهاد ایدی [ ٥ ] . بویوك کوچوك ؛ هر کیم اولورسه اولسون ؛ مغایر بر حرکتده بولنورسه، درحال حکم عدالت اجرا ایدیلیردی. موقع اجتماعیسنك

[ ١ ] ان الله یأمر بالعدل والاحسان [ فرقان مبین ]

[ ٢ ] وسیعلم الذین ظلموا ای منقلب ینقلبون [ فرقان حکیم. ]

[ ٣ ] یاایها الناس اتقوا الله فوالله لایظلم مؤمن مؤمناً الا انتقم الله منه یوم القیامة . [ حدیث شریف ]

مسلمانلر ! اللهدن خوف وحیا ایدیکز . یمین ایدرم که بر مؤمن دیکر مؤمنه ظلم ایدرسه مطلقا انتقام آلهی‌یه اوغرار .

[ ٤ ] اتقوا دعوة المظلوم وان کان کافراً فانه لیس دونها حجاب [ حدیث شریف ]

کافر بیله اولسه مظلومك انکسار قلبندن چکینکز ! چونکه هدف اجابتله آه مغدور آره‌سنده حجاب یوقدر .

[ ٤ ] اتق دعوة المظلوم فانها مستجابة [ حدیث شریف ]

مظلومك انین قلبندن صاقین ! چونکه آه یرده قالمز .

[ ٥ ] احب الجهاد الی الله کلمة حق تقال لامام جائر [حدیث شریف]

الك خیرلی جهاد ظالم امرایه بلا پروا حق سویلمکدر .

یوکسك اولمسی، کندیسنك جزادن قورتیلمسنی استلزام ایده‌مزدی. تأمین بقاء قانون جزانك یالکز عاجزه تخصیصی ایله ممکن اوله‌میه جغنی حضرت پیغمبر تصریح ایلمشدی [١] .

افراد ملت آره‌سنده اخوت وصمیمیت صوك درجه‌ده ایدی . برمسلمانك الَمی، بوتون مسلمانلری معذب ایدردی . برینك کدری دیکر دینداشلرینی ده بار اضطراب آلتنده ازردی. جناب رسالتپناه: «باش آغریدیغی زمان بوتون جسد نصل معذب اولورسه مسلمانلرده بربرلرینك کدریله اویله‌جه مضطرب اولملیدرلر.»[٢] بویورمشلردر . حضرت پیغمبرك بوفرمانه هرکس کمال صداقتیله ربط قلب ایلمشدی . بوحال، افراد آره‌سنده حقیقی بر اخوت وصمیمیت تولید ایدییوردی . تفرقه‌یی موجب اوله‌جق احوال، عمومك منفوری ایدی . حضرت پیغمبر ، مسلمانلرك آره‌سنی آچمغه ، بینلرینه تفرقه صوقمغه چالیشانلری عائلهٔ اسلامدن اخراج ایلمشدی . [ ٣ ] . اورادن اورایه سوز طاشیانلر ،

[ ١ ] انما اهلك الذين من قبلكم انهم كانوا اذا سرق فيهم الشريف تركوه واذا سرق فيهم الضعيف اقاموا عليه الحد . [ حدیث شریف ]

سزدن اول کچن ملتلرك سبب انقراضی ، بویوکلرینك ؛ ارتکاب ایتدکاری فنالقلرك جزاسندن قورتیلمه‌لری ؛ قانونك یالکز کیمسه‌سزلر حقنده تطبیق ایدلمسی ایدی . امان بو حالدن صاقینکز !

[ ٢ ] ان حقاً على المسلمين ان يتوجع بعضهم لبعض كما يألم الجسد الرأس [ حدیث شریف ]

[ ٣ ] من فرق فليس منا [ حدیث شریف ]

كتلهٔ اسلاميه‌يی پارچالامغه چاليشانلر هيچ كيمسه‌دن روی التفات كورمزلردی [ ٢ ] فعلاً فنالغی ثابت اولميان بركيمسه حقنده سوء ظنده بولنمق الك بويوك اخلاقسزلق عد اولنوردی . خفيه‌لك ، داعيهٔ اشتهار ، حسد ونفاق كبی قبايح رذيله مسلمانلغه كلياً مغاير كوريليردی . مسلمانلرك بربرلرينه طارغين يوز كوسترملری ، فنا سوز سويلملری ، اصلا كورولوب ايشيدلمزدی [٣].

ناشر دين ، خلقه حسن ظن ايتمه‌نك ، عبادتدن اولديغنی خبر ويرمشدی [٤] . هر كس پيغمبرك ، شو توصيه‌سنه رعايتی بر وظيفهٔ مقدسه تلقی ايدييوردی .

فرقه فرقه اولمق طرف رسالتدن شدتله منع ايدلمشدی . بر مجلس‌ده افتراق ظننی ويره‌جك طرزده ، اوطورولمسی بيله حضرت

---

[ ٢ ] اياكم والعضه النميمة القالة بين الناس [ حديث شريف ]
خلق بربرينه دوشورمك ايچون سوز طاشيمقدن ، قوغالمق ايتمكدن صاقينكز !

[ ٣ ] اياكم والظن فان الظن اكذب الحديث ولا تجسسوا ولا تحسسوا ، ولا تنافسوا ولا تباغضوا ولا تدابروا وكونوا عباد الله اخوانا
[ حديث شريف ]

مسلمانلر ! سوء ظندن حذر ايديكز . تجسس ايتميكز . كيزليدن كيزلی‌يه هر كسك اسرارينی آرامغی عادت ايدينه‌ييكز ! تفرد واشتهار داعيه‌سنه دوشميكز . بربرلريكزه حسد ونفسانيت بسله‌ميكز . طارغين قالميكز . خلاصه صميمی وحقيقی قارداش اولكز ! . . . .

( ٤ ) حسن الظن من حسن العباده ( حديث شريف )

پیغمبر طرفندن تحسین ایدلمه‌مشدی [ ١ ] . دور عثمانه قدر تلقینات پیغمبری‌یه فرط رعایت کوسترلمش اولدیغندن ، اسلاملرك شوکت ومهابتی بالاتر اولمشدی . دور عثمانده باشلایان تفرقه زمانمزه قدر دوام ایتمش وعالم اسلامه نکبت وفلاکت یاغمورلری یاغدیرمغه سبب مستقل اولمشدر ! . . .

حالبوکه ناشر دین ، اسلاملرك بربریله سویشمکده، بربرینه آجیمقده، بربرلرینی حمایه ایتمکده بر جسدك عضولری کبی اوللری لزومنی اخطار ایتمشدی [ ٢] شارع اعظم، اتفاق واتحادله امر بیورمش اولدیغندن [٣]، امت؛ یك وجود بر کتله حالنده؛ ملت اسلامیه‌نك مدافعهٔ شاننه ، تعالئ عرفاننه ، تکامل وجداننه چالیشیورلردی . حیات فردیت مجهول ایدی [٤] . عائلهٔ اسلام

---

( ١ ) جناب رسالتپناه بر کون مسجده کیردیکی زمان اصحاب کرامی بشر اون برر کوشه‌یه طوپلانه‌رق فرقه فرقه اولمش کورنجه « مالی اراکم عزین = ایواه ! بکا نه اولدی که سزی فرقه فرقه کوریپورم » دیه‌رك او حرکتی تقبیح بیورمشدی .

( ٢ ) مثل المؤمنین فی توادهم وتراحمهم وتعاطفهم مثل الجسد اذا اشتکی منه عضواً تداعی له سائر الجسد بالسهر والحمی ( حدیث شریف )

( ٣ ) واعتصموا بحبل الله جمیعاً ولا تفرقوا ( فرقان مبین )

( ٤ ) اثنان خیر من واحد وثلاثة خیر من اثنین واربعة خیر من ثلاثة فعلیکم بالجماعة . ( حدیث شریف )

ایکی کشی بر کشیدن ، اوچ کشی ایکیدن ، دورت کشی‌ده اوچدن خیرلیدر . سزه متحداً جمعیتله یاشامغی توصیه ایدرم .

آره‌سنده یالکز شخصی دوشونور بر فرد گوستریله‌مزدی . هر کس منفعتنی عمومك تعالی وسعادتنده آراردی .

حسب‌البشریه مسلمانلر آره‌سنده ظهور ایدن منافرتلر، کین وخصومت درجه‌سنه واردیرلمزدی . کین گودمك شدتله منع ایدلمشدی [١] . دینداشلرینه ، قومشولرینه اییلك ایتمك شعار ایماندن، کندی نفسی ایچون آرزو ایتدیکی شیئی دینداشلری ایچونده ایسته‌مك مقتضیات اسلامدن معدود ایدی [٢] .

افراد امت، دوغری سوزلی ، آچیق اوزلی اولمقله افتخار ایدرلردی . اسلامك اییلك دورینك اك واضح سجیه‌سی بو خصلتلرك پك زیاده ایلری گوتورلمش اولمسیدر. هرفرد مسلم ، هرحقیقتی بلاپروا سویلر، حتی بالذات خلیفه‌یه‌قارشی‌امر بالمعروف وظیفه‌سنی ایفا ایدردی. کذبه، منافقلغه هیچ تنزل‌ایتمزدی [٣].

---

( ١ ) ابغض الرجال الی‌الله تعالی الألد الخصم ( حدیث شریف )
جناب حقك اك زیاده سومدیکی کیمسه کین وخصومتنده شدید ودواملی اولاندر .

( ٢ ) احسن الی جارك تكن مؤمناً واحب‌للناس‌ماتحب لنفسك‌تكن مسلماً ( حدیث شریف )
قومشوکه اییلك ایت‌که مؤمن ، سنده اولمسنی ایستدیکك شیئك باشقه‌لرنده‌ده بولنمسنی ایسته‌که مسلم اوله‌سك !

( ٣ ) آیة‌المنافق ثلاثة : اذا حدث کذب واذا وعد خلف واذا ائتمن خان ( حدیث‌شریف )
علامت نفاق اوچدر : منافق سویلدیکی وقت کذب ارتکاب ایدر ، وعد ایدرسه ایفا ایتمز ، امنیت اولنورسه سوء استعمال ایدر .

شخصی حسابلره تبعیتله، حقسزلغه کوز یومق، ظالملره تملق
کوسترمك ملسلمانلقله قابل توفیق اوله‌میه‌جغنی تصریح بویورلمشدی:
اشر دین ، بر مسلمانی آلداتان ، ویا اضرار، یاخود اوکا حیله،
خدعه‌ایدن فردك کندیسیله مناسبتی اوله‌میه‌جغنی اخطار ایتمشدی [١].
امرانك هدایا قبول ایتمسی مذموم کوریلیر، حکامك رشوت
آلمسی‌اك بویوك جزانی مستلزم اولوردی. [٢]. هر فرد، بوکلندیکی
وظیفه‌نك آغیرلغی نسبتنده استقامت کوسترمکه غیرت ایدردی [٣].
استقامتله ایفای وظیفه ایدلمسی حقنده‌کی آیت نزول ایتدیکی
زمان، جناب پیغمبر، بو آیتك کندیلرینی اختیارلاتدیغنی سویله‌مك
صورتیله استقامتك زورلغنی ، مستقیم اولانلرك بیوکلکنی افهام
ایتمشلردی .

اسلامیتك روحنه ، استقامتك زورلغنه ، وظیفه‌نك نه‌دیمك
اولدیغنه واقف اولان جناب فاروق ایله اختیار برقادین آره‌سنده
کچن ماجرا ـ که اودورك عبرت انکیز برلوحه‌سیدر ـ بزه اسلامیتده

(١) لیس منا من غش مسلماً اوضره اوما کره (حدیث شریف)
بر مسلمانی آلداتان ، اوکا ضرر ویرن ، حیله ، خدعه ایدن بزدن
دکلدر .
(٢) اخذ الامیر الهدیة سحت وقبول القاضی الرشوة کفر (حدیث شریف)
امرا ومأمورینك هدیه آلملری اك فنا بر حرکت ، حاکمك رشوت
قبول ایتمسی‌ده کفردر .
( ٣ ) فاستقم کما امرت ( فرقان حکیم )
نصل امر اولندك ایسه اویله‌جه استقامت کوستر !

عدالت ووظیفه شناسلغك ماهیتنی پك كوزل كوسترہ بیلیر .
وقعه‌یی حضرت عاكفك لسان نظمی شو صورتله تصویر ایدییور :

وارمی عباسی بیلمه‌ین ؟... یوقدر .
او صحابی‌یی دیكله‌یك نه‌دییور :
برقاراكلق ، صوغوق كیجه‌یدی ، ینه
عمرك كیتمك ایسته‌دم أوینه .
كیچ وقت كیمسه‌سز سوقاقلردن
یوریوردم ؛ اوزاقدن اولدی عیان
— قلب لیلك مهیب رازی كبی —
آكسزین برمُهیكل اعرابی !
بم بیاض برردا ایچنده نهان ،
كلیور متصل اوطیف كران .
بن صوقولدم ، اوكلدی ، یاقلاشدق ؛
طورمادن قارشیدن سلاملاشدق .
دوشونوركن سلام آلان سسنی ،
اوهیولا اوزاندی طوتدی بنی :
برده باقدم ، عمر دكلبی ایمش !
— یاعمر بویله كیچ وقت ، بونه ایش ؟
— شو محلاتی دوره چیقدم بن ؛
كل برابر ، دولاشمق ایسترسه‌ك .
دوش معصومی سایه پوش حضور ،

قوجه بر بلده بی تلاش وفتور
اویویورکن، عمر صیانت حق
کبی اطرافی دور ایدوب طوره‌جق !
او سمالر قدر بلند جبین ،
ایکی شب زنده‌دار کوزلرینك
پارلیور انعطاف نوریله :
نجم ساهرده صانکه بر هاله !
طوریور هر اوك اوکنده عمر ،
دیکلیور ، بی خبر ایچرده کیلر !
کچمدك الك سفیل بر یاپی‌یی ؛
یوقلایوب صاغلی صوللی هر قاپی‌یی ،
کلدك آرتق مدینه خارجنه ؛
بر چادر کوردی اورده طوردی ینه .

*
* *

اوجاق باشنده اوطورمش بر اختیارجه قادین ؛
« آجز ! آجز ! » دییه فریاد ایدن چوجقلرینك
قاریشدیروب طوریبور متصل نواله‌سنی . . .
زمان زمان طویوروب کریه پوش اولان سسنی ،
دییور : آیاورولرم ایشته شمدیجك پیشه‌جك . . .
فقط نه حال ایسه بر دولو پیشمیوردی یمك !
طیشاریده طووریغی مدتجه هپ او ناله‌لری

طونجه طالدی عمر بر سلام ویروب ایچری .
سلامی آلدی قادین پك بشوش بر یوزله .
ـ چوجوقلرك نه ایچون تیزه آغلیور بویله ؟
ـ بو کون ایکنجی کون آج قالدیلر . . .
ـ او حالده نه‌دن
بر آز یمك قومیورسین ؟
ـ یمك‌می؟ چوملکی سن
تیریدمی ظن ایدییورسین ؟
ـ نه‌دریا ؟
ـ ساده صودر ،
دیبنده بر قوجامان طاش فیقیردایوب طورییور :
غرض چوجقلری آلداتمه‌در اویوتمق ایچون . . .
ـ کوزل ! فقط قوجه‌ك ، اوغلك ، خلاصه یوقمی سنك بر
ارککك ؟ بو نه حال !
ـ هپسی اولدی . . . کیمسه‌م یوق .
ـ سنکمیدر بو کوچوکلر ؟
ـ طورونلرم .
ـ نه‌ده چوق !
آدم امیره کیدوب سویله‌مزمی حالنی ؟
ـ آه !
امیره اویله‌می ؟ محو ایتسین عن قریب الله !

یاقیننده رایت اقبالی سرنکون اولسون . .
عمر بلاسنی دنیاده ایسترم بولسون !
ـ نه یاپدی ، تیزه ، عمر بویله انکسار ایدەجك ؟
یا بن یتیم آووتورکن ، امیر اویورمی کرك ؟
رعیتز ، اوکا بزلر ودیعةاللهز ؛
کلوبده بر آرامق یوقمی ؟
ـ حقلیسین ، یالکز
زواللینك ایشی چوقدر ، زمان بولوب کلەمز ،
کیدوبده سویلەمەمش سەك نه حالدەسین بیلەمز .
ـ نیچون خلافتی وقتیله ایلەمشدی قبول ؟
صوکنده بویله چوروك غدری کیم طوتار مقبول ؟
زواللینك ایشی چوقمش ! . . . نەدر محاربەمی ؟
ایشیتمەسنده جوارکده ایکلەین اَلمی ،
مدینه خلقنی عریان براق ، مصرده دولاش . . .
غزا ! غزا دییه کیت صوی جهانی ، کل پایلاش !

چوجوقلرك یکیدن یوکسلنجه فریادی ،
قادین تهوری آرتق جنونه واردیردی :
ـ بو نوحەلرکه چیقار تابولوطلرك ایچنه ،
عمر ! صواعق تلعین اولور ، اینرتپه‌که !
یتیملك آهنی یاغمور دعاسی ظن ایتمه :
او صیحه رعد قضادرکه کوندریر عدمه !

(آجز ! آجز ! بزه بر لقمه اولسون اکمك وير . . . )
کيدوبده سويليه‌يم ها ؟ . . ديلنجيلك ايده‌مم !
عمرده کيم ! بنم اوندن کريم آدمدی بابام .
أولورده يوز صويى دوکمم سزك خليفه‌کزه . . .
عمر بوزولدی ، فنا حالده :

ـ حقليسك تيزه !

آووت چوجقلری بن شمديجك کيدر کليرم .
خليفه اوکده ، بو سوزلرله مندهش ، نادم ؛
بن آرقه‌سنده ، پريشان ، چاديردن آيرلدق .
صباحه قارشی بر آز باشلامشدی آيدينلق .
کويك کوبکلری اژدر مثالی صالديريور ،
براقيور بزی يولدن ، فقط کيم آلديريور !
مدينه‌نك طاله‌رق منحنی سوقاقلرينه ،
دونوب دونوب هله کلدك ذخيره انبارينه .
خليفه کيردی آچوب ، بن‌ده کيردم امريله .
آراندی هريری بر موم ياقوب علی‌العجله
ـ شوتك چوال اونی کوردکيا ! هايدی يوکله بکا ؛
بو دستی ياغ طولودر ؛ الويرر او يوکده سکا ،
چوال خليفه‌ده ، ياغ بنده ، چيقدق انباردن ؛
کيليدليوب کری دوندك دمينکی يوللردن .
مسافه باقدم اوزون ، يوك آغير ، عمر يورغون . . .

دیدم که سن براق آرتق ، چوال بنم اولسون .

ــ خایر ! یورولسه دکل ، اولسه یاردیم ایتمه صاقین :

وبالی کندینه عائددر ابن خطابك ،

قادین نه سویلدی عباس ، ایشیتمدکمی دمین ؟

یارین ، حضور الٰهی‌ده ، کیمسه‌لر عمرك

شریك خیبتی اولمز ، بو کونلك اولسه بیله .

اودت ، خلافتی یوکلنمیه‌یدی وقتیله !

کنار دجله‌ده برقورت آشیرسه برقوبونی ،

کلیرده عدل الٰهی صورار عمردن اونی !

بر اختیار قاری بیکس قالیر ، عمر مسئول !

یتیمی کریهٔ خسران آلیر ، عمر مسئول !

بر آشیان سفالت باقیلمایوب کوچسه :

عمر قالیر ینه آلتنده ، هیچ دکل کیمسه !

زمینه غدر ایله برطامله قان آقیتسه بری :

اوطامله برقوجه کرداب اولور بوغار عمری !

عمر طوبولده هرقلبك انکسارندن ؛

عمر قوغولماده هرماتمك جوارندن !

عمر خلیفه ایکن باشقه کیم اولور مسئول ؟

عمر نه یاپسون الٰهی بوتون اودر مسئول !

عمردن ایسته‌نیور بکله‌نن محمددن ...

عمر ! عمر ! نصل آلدك بوباری دوشکه سن !

— سن آلماسەڭ عجبا كيم كاوبده سندن أيي
اداره ايليەجك دوشديككك بو معركەيي
أودت ، عدالتی (مطلق) خيال ايدرسەڭ اكر ،
عمر دكل يا نه اولسەڭ براقكه هپسی هدر ،
بشر عدالتی (مطلق) تخيل أيلرسه ،
كورور اميدينی محكوم هر زمان يأسه .
سن ای عمر نه ملكسين، نه برامير ظلوم ...
فقط الكده نه وار ؟ فطرةً بشر مظلوم !
كورور بروج سمانك بوتون ستارەلری ،
ظلام ايچنده ، يوك آلتنده ايكلەين عمری !
حضور حقه چيقاركن بو اونلی جبهەكله ،
دكل زمينی ، كتير شاهد آسمانی بيله !
— اوزاقمی يول ؟ داها چوق وارمی !
— آنجق اوچ بش آديم!
مجالی قالمامش آرتق زواللينك ... باقدم :
اولانجه عزمنی تحكيم ايدوب، نفس نفسه ،
ياواش ياواش يورويور. كلدی بيك بلا نەيسه !
صوقولدی خيمەيه ، ايندیردی آرقەسندن اونی :
براقده دستیی يرلشديرك كناره شونی .
عمر همان طاشی چوملكدن ايندیروب آتدی ؛
اوزاندی دستیيه ، ياغ قويدی ، صوكره اون قاتدی.

اوطورمق ایستەدی لکن بلایە باق کە اوجاق
همان سونوب کیدەجك !
- تیزە یوقمی هیچ یاقەجق ؟
قادین کتیردی بش اون پارچە یاش اودون عمرە ؛
عمردە اونلری یاقمق ایچون اکیلدی یرە :
اوجاق توتر ، عمر اوفلر زفیر حاریلە ؛
زمینی لحیۀ بیضای تارماریلە ،
سجود طور خشوعندە ، متصل سوپورور ؛
ایچندە روحی یانارکن یوزندە تر کوپورور !
دونر محیط نکاهندە تودە تودە دومان ،
بولوط کچر کبی نجمك خیاط نورندن !

*
* *

اوجاق طوتوشدی ، یمك پیشدی ،
- وارمی تیزە قابك !
کتیردە ایندیرەلم ...
- وار بویوکجە برقاب، آلیك .
یمك صیجاقدیغی فقط کیم طوروبدە بکلەیەجك !
عمر چوجوقلرە بربر یدیردی اوفلیەرك !
کسیلدی خیمەدە ماتم ، اویاندی روح سرور :
او یاورو چوجوقلرە باقدمکە اویناشوب طورویور !
عمر بوحالی ، بی تاب ، سیرە طالدی ...

دیدم : صباح اولیور قالقدم ...

ـ أوت ، هایدی !

یارین امارته کل تیزه ، اوکله‌ین بنی بول ،
امیره سویلرز ، البته خیر اولور مأمول .
یوزی کولمشدی تیزه‌نك ، باقدق ،
بزده چیقدق وداع ایدوب آرتق .
هیچ کورونمکسزین کاوب کچنه ،
طوغری ایندك خلیفه‌نك اوینه ،
ـ شمدی نرده‌یسه کون طوغار ، کیتمه ،
دیکله‌دم بن‌ده : کیتمه‌دم یریمه .
ایتدی آز صوکره صبح ولوله‌دار
اویوپان شهری کاملاً بیدار .
اوکله کچمشدی ، چیقدی کلدی قادین .
ـ غالبا تیزه اویقوسز قالدك !
کیمدی آقشامکی ، آکلایجه قاری ،
چیقه‌جق طوتماسه‌م همان طیشاری .
ـ تیزه عفو ایلدك دکلمی بنی ؟
ـ بویله کوستر فقط عدالتکی . . .
ـ ایشته باغلاندی شمدیجك نفقه‌ك .
آله‌جقسین هر آی کلوب بورادن .

حضرت فاروق، تقوی درجه‌سنده عدالتك عاشقی ایدی[١].
شو وقعه‌ده وظیفه شناسلق ، استقامت و فضائل اخلاقیه‌جه حائز
بولندیغی درجهٔ کمالی کوستره بیلیر. ذات رسالتپناهی، سوزده، ایشده،
معاشرتده استقامتله حرکتی امر بیورمشدی[٢] . مسلمانلغك
حسن خلقدن عبارت اولدیغنه دائر برچوق حدیثلر واردر [٣] .

اسلامیتك روحی حسن خلقدر. فرقان مبین، حضرت پیغمبری
حسن اخلاقله تبجیل ایلمشدر . [٤] . اخلاقك اسلامیتده موقع
واهمیتی پك عالیدر ، بر آدمك دینده‌کی درجه‌سی بیله فضیلت
اخلاقیه‌سیله اولچولمکده‌در. [٥].

مساوات تامه اساسنی وضع ایدن اسلامیت بالکز علم واخلاق
نقطهٔ نظرندن برحق امتیاز قبول ایلمشدر. [٦] . حتی فضیلت
اخلاقیه سایه‌سنده ، بر مسلمانك ، زهد واتقاده الك ایلری کیدن

---

( ١ ) اعدلوا هو اقرب للتقوی ( فرقان حکیم )

( ٢ ) استقم ولیحسن خلقك للناس ( حدیث شریف )
مستقیم اول ! حسن اخلاق ایله انصافه چالیش!

( ٣ ) الاسلام حسن الخلق. ( حدیث شریف )

( ٤ ) وانك لعلی خلق عظیم. ( فرقان مبین )

( ٥ ) افضل المؤمنین احسنهم خلقاً. ( حدیث شریف )
مؤمنلرك افضلی اخلاق عالیه ایله متصف اولانلریدر .

( ٦ ) افضل المؤمنین اسلاماً من سلم المسلمون من یده ولسانه وافضل
المؤمنین ایماناً احسنهم خلقا. (حدیث شریف)
مؤمنلرك افضلی ، مسلمانلرك اَلندن ودیلندن سالم قالدقلری کیمسه‌در ،
ایمانی قوی اولانلرده حسن اخلاق ایله متصف بولنانلردر .

ذوات مرتبه‌سنه اعتلا ایده‌بیله‌جکی احادیث نبویه‌دن برنده تصریح بویورلمشدر. [١]. علوجناب ، سماحت فطرت ، مسلمانلك علائم اساسیه‌سندندر. [٢] .

بو علائمك ، تجلیات تامه‌سی ایلك دورده پك پارلاق کوریلیوردی. بربرلرینه تصادف ایدن مسلمانلر حقیقی برصمیمیتله سلاملاشیر ، بر مجلسده بولوشورلرسه یکدیکرینك حال وخاطرینی استفسار ایتمکی بر وظیفه تلقی ایدرلردی . [٣] معاملات متقابله‌ده رفق و ملایمتله معامله ایتمك اخلاق اسلامیه ایجاباتندن ایدی [٤]. اوته کینه بریکنه صورت آصان ، قابا سوزلرله اطرافنده کیلری انجیتن کیمسه‌لرك موقع دینیالری تنزل ایدردی [٥] . اخوت دینیه‌نك پایدار و شمولی اوله‌بیلمسی ایچون : حد شرعینی

( ١ ) ان المؤمن لیدرك بحسن الخلق درجة القائم والصائم
( حدیث شریف )
بر مسلمان حسن اخلاق سایه‌سنده کوندوزلری صائم ، کیجه‌لری قائم اولان اتقیا درجه‌سنه واصل اولور .

( ٢ ) اسمحوا یسمح لكم ( حدیث شریف )
عالی جنابلق کوسترکز که سزه‌ده سمیحانه معامله ایدلسون !

( ٣ ) افشوا السلام بینكم تحابوا ( حدیث )
سلاملاشکز که سویشه‌سکز .

( ٤ ) ان الله یحب الرفق فی الامر کله ( حدیث شریف )
الله هر ایشده رفق ایله معامله‌یی سه‌ور .

( ٥ ) ان الله یبغض العبس فی وجوه اخوانه ( حدیث شریف )
دیندашلرینه قارشی صورات آصانلر اللهك غضبنه اوغرارلر .

موجب اولیان اوفاق و اهمیتسز قصورلرك متقابلاً ستر وعفو ایدلمسی ، حضرت پیغمبر طرفندن توصیه بویورلمشدی [١] . راست کلن ناموسلی کیمسه‌لره ناتجا اسناداتده بولنمق ، الك شنیع بر کستاخلق صاییلیردی .

سیئات اخلاقیه ایله آلوده اولان بد بختلرك ابدی وجدان عذابلری آلتنده ازیله‌جکلرینی خبر ویرن ناشر دین، امت اسلامیه‌یی فنا خویلردن شدتله تحذیر ایتمشدی [٢] . اخطارات نبویه‌یه فرط مربوطیت کوسترن ذوات، ایلکی التزام ؛ فنالقدن احتراز ایتدکلری کبی دیکرلرینی‌ده بو یوله سوق ایدرلردی. صبر، ایجاب ایدن یرده صبر وثباتی الدن براقمق، اراذل کروهنه روی التفات کوسترمه‌مك جهاد اخلاقی حکمنی حائزدی [٣]

( ١ ) اقیلوا ذوی الهیئات عثراتهم الاالحدود ( حدیث شریف )
حد شرعی‌یی موجب اولمیان خطالردن طولایی ناموسلی وشرفلی انسانلری مواخذه وتشنیع ایتمیکز .

( ٢ ) من ساء خلقه عذب نفسه ومن کثر همه سقم بدنه ومن لا حی الرجال ذهبت کرامته وسقطت مروته . ( حدیث شریف )
خویی فنا اولان کیمسه ؛ دیدی قودیلرله ؛ کندینی بر عذاب الیمه القا ایدر . غم و کدری چوق اولانك‌ده صحتی یرنده اولمز ، انتقامجو وخصومت پرورلرك علو جنابی قالمز ، مروتلری زائل اولور .

( ٣ ) الجهاد اربع : الامر بالمعروف والنهی عن المنکر والصدق فی مواطن الصبر وشنان الفاسق ( حدیث شریف )
أیلکی التزام ، فنالقدن اجتناب ایتمك ، هرکسه بوصورتله حرکتی توصیه‌ده بولنمق ، صبر ایدلمسی اقتضا ایدن یرده صبر وثباتدن ایرلمامق ، فسقه‌واراذله روی التفات کوسترمه‌مك؛ بودورت خصلت؛ جهاددن معدوددر.

اعتدال ، دین اسلامك روحیدر . فضله عبادت ایده‌جکم دییه فرائضنی ایفا ایده‌میه‌جك قدر وجودی تخیف دوشورمك، تعبیر مخصوصیله ( چله ) چکمك ، احکام اسلامیه ایله قابل توفیق دکلدر . [١]

فرقان حکیمك حضرت پیغمبره ومسلمانلره ، مشقت تحمیل ایتمك ، مشکلات کوسترمك ایچون منزل اولمدیغی ، هرکسه حق وحقیقتی تلقین ایچون کوندرلدیکی مصرحدر . [٢] .

عبادت ، فضیلت اخلاقیه ایله توأم اولمدقچه، فائده‌سز اوله‌جغی محققدر . اوته‌کنی بریکنی چه‌کیشدیرن ، حقسزلقلرك انواعنی ارتکاب ایدن ، والحاصل اسلامیتك روحنه اویغون بر حرکت تعقیب ایتمین کیمسه‌لر ، صباحلره قدر نماز قیلسه‌لر، بوتون کون اوروج طوتسه‌لر، اویقوسزلقدن، آچ قالمقدن باشقه برشی قازانمش اولمزلر. [٣] . دینده غلو شدتله منع اولندیغی حالده مع التأسف

---

( ١ ) ایها الناس علیکم بالقصد ، علیکم بالقصد فان الله تعالی لایمل حتی تملوا ( حدیث شریف )

ای جماعت مسلمین هر شیده اولدیغی کبی عبادتده‌ده اعتدالی الدن براقمیکز . ! ملال ویره‌جك درجه‌ده عبادته دوشمك موافق دکلدر .

(٢) وما انزلنا علیك القرآن لتشقى الا تذكرة لمن یخشى (فرقان مبین

( ٣ ) رب قائم حظه من قیامه السهر ورب صائم حظه من صیامه الجوع والعطش ( حدیث شریف )

کیجه‌لری نماز واوراد ایله مشغول برچوق انسانلر واردر که اویقوسز قالمقدن باشقه برشی قزانمش اولمزلر . برچوق اوروج طوتانلرده واردر که بیهوده یره کندیلرینی آچ براقیرلر .

مسلمانلرك پنجۀ قهر آلتنده ازیلمه‌لرینه باشلیجه سبب بالآخره
دینده کوستریلن غلو اولمشدر[۱]. ایلك دورده اصلا افراط و تفریطه
دوشولمه‌مشدر . عبادتك وسیلۀ عطالت اولدیغنی اصحاب کزین
پك کوزل تقدیر ایتمشلردی. ناشر دین، اسلامیتك متین بر اساسه مستند
اولدیغنی بیان و دینده رفق ایله حرکت ایدلمسنی، مالایطاق عبادتلرله
حیاتك صارصیلمه‌سنه میدان ویرلمامسنی تصریح بیورمشدی. [۲]
اکتساب ثروت و سامانه غیرتله ملتنه، دیننه، اولاد و عیالنه خیرلی
خدمتلرده بولنان بر مسلمك ، عبادت ایده‌جکم دعواسیله بر
کوشه‌یه بوزوله‌رك حیاتنی اتلاف ایدن کیمسه‌یه مرجح اولدیغنی
حدیث شریف خبر ویریوردی. [۳] . حتی صداقت و ناموسله
تجارت ایدن مسلمانلرك، انبیا و شهدا ایله برابر بولنه‌جقلرینه دائر

---

(۱) ایاکم والغلو فی الدین فانما هلك من کان قبلکم بالغلو فی الدین
(حدیث شریف)
امر دینده غلو وافراطدن حذر ایدیکز . چونکه امم سالفه‌دن بر
چوقلری دینده کوستردکلری غلو وافراط یوزندن محو اولمشلردر !...

(۲) ان هذا الدین متین فاوغلوا فیه برفق (حدیث شریف)
دین اسلام متین بر اساسه مستنددر . آنك داخلنده رفق ایله
یوریکز . کندیکزه مالا یطاق عبادت تحمیل ایتمیکز .

(۳) رب طاعم شاکر اعظم اجراً من صابر صائم (حدیث شریف)
ملت اسلامیه‌نك سعادتی اوغرنده بذل مال ایتمك صورتیله وظیفۀ
شکرانی ایفا ایدن زنکین برچوق مسلمانلر واردرکه اوروج طوتمش
صابر کیمسه‌لردن زیاده اجره مظهر اولورلر .

بر چوق تبليغات نبويه موجوددر . [١] ، فقط قفالری عطالت ومسكنت ميقروبلريله اويوشمش اولانلر ، بو يولده‌كی آيات واحاديثی خلقه نشر ايتمكی ـ نه سببدن ايسه ـ منفعتلرينه اويغون كورمامشلردر . مسلمانلرك سعادت مستقبلەسی آنجق چاليشمق ، ديديشمك سايه‌سنده تأمين ايديله‌جكی محقق ايكن ؛ دينی يا كش آكلايانلر ؛ فقری ، ذلتی ، مسكنتی بر فضيلت ، بر مزيت دييه كوسترمشلر ، خلقه دنيادن نفرت ، اولومه حسرت فكرينی تلقينه چاليشمالردر . حالبوكه حضرت پيغمبر ، ( اولومی تمنی ايتميكز ! ) مألنده‌كی حديثلرله مسلمانلری حياته ياپيشمغه ، رفاه وسعادتله ياشامق يوللرينی اوكرنمكه تشويق بيورمشلردی [٢] .

ذات رسالتپناهی ، مسلمانلر ايچون الڭ زياده تهلكه‌لی كورديكی شيلرك سفاهت ، خواب غفلت ، ذلت وعطالت ، قابا جهالت اولديغنی بيان ايدەرك امتنی بونلردن تحذير ايلمشدی .

اسلامك ايلك درزنده تحذيرات نبويه‌يه صوك درجه اعتنا ايدلديكی حالده بالآخره بوتون او حيات بخش اوامر ووصايا اونوتولەرق امر اولنان شيلر اهمال ، نهی اولنان ايشلر ايفا ايدلمك

---

( ١ ) التاجر الصدوق الامين مع النبيين والصدقين والشهداء
( حديث شريف )

سوزنده صادق وامين اولان بر تاجر انبياء ، اصدقا وشهدا ايله برابردر .

( ٢ ) لاتتمنوا الموت ( حديث شريف )

صورتیله عقیم و تهلکه‌لی بریوله صاپیلمش ، نتیجه‌ده بوکونکی شوره‌زار فلاکته سقوط ایدلمشدر . [١] .

ناشردین ، خلقه سوزی نافذ اولانلردن هرکیم مسلمانلرك اخلاقنی افساد ، اونلری قارا کلق بر یوله سوق ایدرسه ابدی لعنتلره اوغرایه‌جغنی خبر ویرمش اولدیغی حالده [٢] ، امیر ، عالم ، شیخ نامیله بوبدبخت کتله‌نك باشنه بلا اولانلر احتراصات سفیله‌لری اوغرنده مسلمانلری فلاکتدن فلاکته سوروکله‌مکدن حیا ایتمه‌مشلردر.

بوخصوصده افراد اسلامیه‌نك‌ده پك بویوك مسئولیته معروض اولدقلرینی اعتراف ایتمك لازمدر . چونکه ، انقیـاد و اطاعت آنجق معروف ومعقول اولانجهتلرده مشروعدر. [٣]. جهالت معذرت صـایله‌میه‌جغندن کور کورینه اطاعت صـورتیله ذلت وسفالته سوروکله‌نلر ؛ متنبه اولمزلرسـه ؛ انقراضه‌ده استحقاق قازانمش اولورلر !..

( ١ ) أخشى ما اخشيت على أمتى كبرالبطن ومداوة النوم والكسل وضعف اليقين ( حديث شريف )

امتمك معروض قاله‌جغی مصیبتلرك اك بلالیسی ؛ حفظ‌الصحه قانوننی اونوته‌رق ؛ سفاهت واوبورلغه دوشـملری، اویقویه طالملری ، تنبللکه آلیشملری ، کندیلرنده فکر یقینی آزاله‌رق فکر تقلیدك غلبه ایتمسی‌در.

( ٢ ) ايما راع غش معيته فهو فى النار ( حديث شريف )

( ٣ ) انما الطاعة فى المعروف ( حديث شريف )

امتك طاعتی معقول اولان شیلرده‌در .

اسلامیت ، علم ، و بدنجه قوی افراد یتشدیرلمه‌سنی؛ اساس اوله‌رق ؛ توصیه بویورمشدر . ذات رسالتپناه ؛ افراد امته حقیقی عالملردن استفاضه ایتمکی ، حکما ایله الفت و معاشرتده بولنمغی امر ایلك صورتیله بو اساسی تأیید ایلمشدر . [۱] بر مسلمانك اکتساب معرفت ایتمسی فرض ، [۲] اوکرندیکنی ملتداشلرینه اوکرتمسی‌ده اك بیوك بر فضیلتدر . [۳]

دماغك حقیله تربیه ایدلمسی معنویت بشریه‌نك تعالیسنی تأمین ایدر . وجودك تقویه‌سی‌ده شخصك زنده ، نسلك صاغلام اولمسنك یکانه عاملیدر . بر هیئت اجتماعیه افرادنده قوای مادیه و معنویه‌نك تکاملی کتله‌یی اك مدهش صدمه‌لره مقاومت ایده‌بیله‌جك بر حاله کتیریر .

بو سببه مبنی‌درکه ذات رسالتپناهی ، بر طرفدن اکتساب معرفته تشویق بویوردیغی کبی دیکر طرفدن‌ده حفظ الصحه‌یه رعایت ، نظافت و تربیهٔ بدنیه‌یه اعتنا لزومنی اخطار ایدییوردی . بر مسلمانك معناً مرتبهٔ کماله وصولی ؛ افعال واجرآتنده ؛

(۱) جالسوا الکبراء وسائلوا العلماء وخالطوا الحکماء (حدیث شریف) بویوکلرله اوطوریکز . شبهه‌لریکزی حقیقی عالملردن سؤال ایدیکز ، حکما ایله الفت ومعاشرت ایدیکز .

(۲) اطلبوا العلم ولو بالصین فان طلب العلم فریضة علی کل مسلم (حدیث شریف)

(۳) افضل الصدقة ان یتعلم المرء المسلم علماً ثم یعلمه اخاه المسلم (حدیث) صدقه‌نك افضلی ، بر مسلمانك علم اوکرنه‌رك اونی دیکر بر قارداشنه‌ده اوکرتمه‌سیدر .

وجدانك حاكميتيله نتيجه‌لنير . يعنى وجدانك تحسين ايتديكنى
ابار تقبيح ايتديكندن اجتناب ايدر [١] . تعبير ديكرله معناً
كامل ايدن مسلمانك مفتيسى كندى وجدانى اولور . [٢]
فقط وجدان شخصى‌نك بو پايه‌يى احراز ايده‌بيلمسى ايچون
خلاق عاليه پرنسيپلرى داخلنده تربيه كورمش اولمسى لازمدر.[٣]
حضرت پيغمبرك اخلاقه پك زياده اهميت عطف ايده‌رك اسلاميتى
حسن اخلاقدن عبارت كوسترمسنك سببى ـ بو نقطه‌دوشونيليرسه ـ
كنديلكندن توضح ايدر . [٤]

نظافتك ايمانى داعى اولدينى حقنده‌كى حديث ، اسلامك
فردى واجتماعى حفظ الصحه‌يه ويرديكى اهميتى كوسترير بلند بر
وثيقه‌در . [١] اللرى پيس وملوث اولدينى حالده ياتان كيمسه

---

( ١ ) اذا حاك فى نفسك شئ فدعه ( حديث شريف )
وجدانكى مضطرب ايدن شيئ ترك ايت

( ٢ ) استفت نفسك وان افتاك المفتون ( حديث شرف )
وجدانكدن استفتاء ايت . مفتيلر خلافنده فتوى ويرسه‌لر بيله ينه
وجدانكه مراجعت ايله !

( ٣ ) الاسلام حسن الخلق ( حديث شريف )

( ٤ ) ما كرهت ان يراه الناس منك فلا تفعله بنفسك خلوة (حديث شريف)
خلقك سنده كورملرينى ايستمديكك شيئ يالكز باشكه قالديغك
زمانده ياپمه !

(١) تخللوا فانه نظافة والنظافة تدعوا الى الايمان [حديث شريف]
ديشلريكزى تميزليكز ، زيرا بو حركت محض نظافتدر. نظافت ايسه
ايمانى داعيدر .

برخسته‌لغه اوغرارسه کندینی‌لوم‌ایتسون.» مألنده‌کی قول نبوی‌ده بومیانده ذکر اولنه‌بیلیر [١].

کیرلی ، پیس البسه‌لر ، یاقیشیقسز ، انتظامسز قیافتلرله سوقاغه چیقمق ، اسلامیتك الك زیاده تقبیح ایتدیکی اعتیادلردن بریدر . [٢] بر مسلمانك بدن ولباسنك نظیف اولمسی نه قدر لازمسه أوینك ایچی ، قاپوسنك اوکی ، خانه‌سنك سوقاغی‌ده اویله‌جه تمیز اوملیدر . [٣]

مسلمان شهرلرینك معمر ومحتشم بنالرله مزین اولمسی طرف پیغمبریدن امر و توصیه بویورلمشدر . [٤] سوقاقلرك تمیز طوتولمسنه ، یوللرك منتظم و کنیش یاپیلمه‌سنه اعتنا ایتمك هر مسلمانك وظیفهٔ دینیه‌سندندر . [٥]

---

(١) من بات وفی یده ریح غمر فاصابه شیء فلا یلومن الا نفسه [حدیث شریف]
أثاری پیس وملوث اوله‌رق یاتان آدم برفنالغه ، برخسته‌لغه دوچار اولورسه کندیسندن باشقه‌سنه قباحت بولمسون !

(٢) احسنوا لباسکم واصلحوا رحالکم حتی تکونوا کانکم شامة فی الناس [حدیث شریف]
البسه‌کزی یاقیشقلی یاپیکز ، تمیز طوتیکز . آتلریکزی أیی بسلیکز . انسانلرك یانه نظر استحسانی جلب ایده‌جك برقیافتله چیقیکز .

(٣) طیبوا ساحاتکم (حدیث شریف)
أولریکزك اوکنی وجوارینی تمیز طوتیکز .

(٤) ابنوا مساجدکم جماً وابنوا مدائنکم مشرفةً (حدیث شریف)
مسجدلریکزی ساده فقط شهر وقصبه‌لریکزی مشرف ومحتشم اوله‌رق بنا ایدیکز .

(٥) اعزل الاذی عن طریق المسلمین (حدیث شریف)
عباد اللهه اذی ویرن شیلری یوللردن قالدیریکز .

بر كره دينك بو خصوصلرده‌كى قطعى و صريح تبليغاتنى ،
بر كره‌ده بو كون مسلمان نامى آلتنده ياشايان زواللیلرك حال
پريشانى كوزاوكنه كتيرلجه انسانك يأس و كدرندن چیلديره‌جغى
كليور .

حضرت پيغمبر ، تميز كيمه‌مزى ، تميز يمه‌مزى ، حفظ ـ
الصحه‌يه موافق مبانى‌ده اوطورمه‌مزى ، انسانه بكزر بر قيافتمز
اولمسنى امر ايديبور. بوكونكى مسلمانلر ايسه پيسلكى، يوصونلى
و ملوث اينلرده اوطورمغى ، هيچ بر اصوله رعايت ايتمه‌مكى ،
( مسخره ) لر كبى هر برى آيرى قيافتلره بورونمه‌يى
شعائر دينيه‌دن عد ايديبورلر ! . .

جناب رسالتپناه، سوقاقلرى تميز طوتمه‌يى، ملوثات وسائره‌نك
ازاله‌سنه غيرت ايتمه‌يى ، [١] شهرلرك اعمارينه چاليشمه‌يى توصيه
ايديبور. بوكا مقابل نره‌ده بر مسلمان شهرى كوريليرسه، خرابه‌دن،
نه زمان بر اسلام محله‌سندن كچيليرسه سوقاقلرك مزبله‌لكندن
باشقه بر منظره كورمك ممكن اوله‌ميور ! . . بيلمم‌كه بو حال ايله
اسلاملق دعواسنده بولنمق حق و صلاحيتنى حائز بولنيورمى يز؟..
خرستيانلق، (بريانا‌غكزه طوقات آتانه ديكرينى‌ده چويريكز!
قيصره عائد اولانى قيصره ويريكز ! ) ديبور . خرستيانلرك

(١) من آذى المسلمين فى طرقهم وجبت عليه لعنتهم (حديث شريف)
مسلمانلره يوللرنده اذى ويرنلر، سوقاقلره پيسلك دوكه‌رك كاوب كچنلرى
ازعاج ايدنلر لعنته استحقاق كسب ايدرلر.

هر بری بر قیصر اولمغه ، جهانی معمور ، حیاتی مسعود ایتمکه چالیشیورلر .

حضرت محمد «صلعم» چالیشکز ، شهرلریکزی آبادان ، فکرلریکزی منبع عرفان ، اولاد وعیالکزی غریق سامان ایدیکز ، توصیه‌سنده بولنیور .

مسلمانلر ، عطالتك قوجاغنه آتیلیورلر . اولرینی یوصونلی بر اینه ، شهرلرینی ملوث بر خرابه حالنه صوقیورلر . جهالتك الك پست‌درکه سنی اختیار ایدییورلر . دنیادن واز کچیورلر . فقر وذلتی مزیت عد ایده‌جك قدر ایلری کیدییورلر . قیصره عائد اولانی قیصره براقه‌رق کندیلری چامورلی اینلر ، آجیقلی سفالتلر آلتنده ایکله‌مکی بر عبادت (!) صاییورلر ! . . . عجبا مسلمانلرك بو حالیله پیغمبرلرینك تبلیغاتی آره‌سنده بر مناسبت وارمی ؟ حضرت محمدك بوخصوصده‌کی تبلیغاتی تماماً خرستیانلر آله‌رق بزده‌خرافه دورلرینك‌لوثیات‌عطالت یارینی براقامشلرمی؟

مسلمانلغك احکامی ، ایلك اسلاملرك مسعود دوری ایله حالمزی ، عصرمزی مقایسه ایده‌رك اوتانه‌لم . باری اسلامیت دعواسندن واز کچه‌لم ! . . . چونکه پك عیب اولیور ! . .

پیغمبر ذیشان ( قید وتوکل = باغله‌ده صوکره توکل ایت! ) امرینی ویرییور .

( خراب أوه اینن و اوراده اوطوران کیمسه‌نك یارب بنی

حفظ ایت‌دییه دعا ایتمسی بیهوده ) اولدیغنی خبر ویریورلر . [١] بوکونکی مسلمانلر توکل ایده‌جکز ادعاسیله اسبابه مباشرتی ترك ایدرك تنبل تنبل اوطورمغی دیندارلق عد ایدییورلر [ ٢ ] . دنیایی دعا ایله یوروتمك خیال خامی آرقه‌سنده قوشیورلر ! . . .

اسلامك شعشعه‌دار دورلرنده بوکبی بدلالقلره اهمیت ویرنلر یوقدی . بالذات جناب رسالتپناه ، الینه قازمه کورك آله‌رق مدینه‌اطرافنه خندق قازمش ، مملکتی دشمن هجومندن قورتارمق ایچون دعادن زیاده ( قازمه ) نك ایش کوره‌جکنی امتنه تعلیم بویورمشدی . عصر رسالتله اونی ولی ایدن مسعود دورلرده مسلمانلر ، متمادی برحیات فعالیتله مألوف ایدیلر .

حضرت پیغمبر ، اولاد وعیالنك اعاشه‌سنه چالیشانلر [٣]؛ تجارت ، زراعت ، صناعت کبی ثمره‌دار ایشلرله اوغراشانلر ؛

---

[١] ثلاثة لایجیبهم ربك عزوجل : رجل نزل بیتاً خرباً ورجل نزل علی طریق السبیل ورجل ارسل دابته ثم جعل یدعوالله ان یحبسها [حدیث شریف] برخراب أوه اینن وبا یرده یاتوب قالقان آدمك أولك چوکمه‌سی وکلدجك فلاکتدن حفظ ایدلمسی ایچون دعا ایتمسی بیهوده‌در . جاده اوزرنده یاتیرق مالنك محافظه‌سنی ، دعا ایله تأمینه چالیشان، باشی بوش صالیویردیکی حیوانك صیانتنی دعادن بکلین زواللیلر رحمت الهیه‌دن اوزاقدرلر . چونکه بوکبی مناسبتسز دعالر اصلا قبول اولنمز .

[٢] اسلامك توکل حقنده‌کی تبلیغات حقیقیه‌سی ( ظلمتدن نوره ) کتابمزده توضیح ایدلمشدر .

[٣] احب العباد الی الله انفعهم لعیاله [حدیث شریف ] اللهك اك سوکیلی قوللری اولاد وعیالنك رفاه وسعادتنی تأمینه چالیشانلردر .

آلیش ویریشلرنده کولریوزلی، طاتلی سوزلی وعالیجناب بولنانلر امتنك افضلی اوله‌جقلرینی خبرویرمشدی[۱]. ایلك دور مسلمانلری بو مرتبه‌یه وصول ایچون بوتون غیرتلریله چالیشمه‌یی بر وظیفه بیلیورلردی . بوکونکی مسلمانلر ایسه اولاد وعیالنی سفالت ایچنده براقمغی شرف [۲] ، تنبللکی دیندارلق ، فقروذلتی وسیلهٔ نجات ، تجارت ، زراعت ، وصناعت کبی ایشلری مانع عبادت صایه‌جق قدر دیندن اوزاقلاشمش بولنیورلر .

اوفاق تفك ایشلرله مشغول اولانلرکده عظمتدن بورونلری عرشه چارپیور . کولریوز ، طاتلی سوزینه ، مشتری‌یه صورت آصمغی بر فضیلت ، یا کیلوبده دکانه اوغرایانلری ، قابامامله‌لرله خاشلایه‌رق کالدیکنه پشیمان ایتمکی بر مهارت عد ایدییورلر !...

جناب رسالتپناه ، توسیع علم ، تزیید تجارت مقصدیله سیاحت ایتمکی توصیه ، [۳] ، بومقصدله سیاحت ایدنلرك اوطورروب اوروج طوتانلردن زیاده ثوابه نائل اوله‌جقلرینی تبشیر ایدییور.[٤] ،

[۱] افضل المؤمنین رجال ، سمح البیع ، سمح الشراء، سمح القضاء. سمح الاقتضاء [حدیث شریف] مسلمانلرك افضلی آلیش ویریشنده کولر یوزلی ، طاتلی سوزلی وعالیجناب اولانلردر . آلاجقلیسنی اوزمه‌ین ، بورجلیسنی صیقمه‌یان کیمسه‌لرده مسلمانلرك افضلیدرلر.

[۲] شر الناس المضیق فی اهله [حدیث شریف] انسانلرك الك فناسی اولاد وعیالنی تضییق ایدن ، سفیل براقان کیمسه‌لردر .

[ ۳ ] ان سیاحة امتی الجهاد فی سبیل الله [ حدیث شریف ] مسلمانلرك سیاحت ایتملری الله یولنده جهاد قدر فضیلتلیدر .

[ ٤ ] السائحون هم الصائمون [ حدیث شریف ] مسلمانلردن سیاحت ایدنلر اوروج طوتانلر قدر ثوابه نائل اولورلر .

سیاحت سایه‌سنده صحت و ثروت قازانیله‌جغنی خبر ویرییور . [١] .
دور اول مسلمانلری بو یولده حرکتله ، تعالیدن تکامله قوشدیلر ، معظم بر مدنیت اساسنی احضار ایتدیلر . بوکونکی مسلمانلر ایسه قاپلومبغه کبی قابوقلرندن طیشاری چیقمغه جسارت ایده‌میورلر . ادوار اولیه‌ده کی حقیقی مسلمانلر پیغمبر ذیشانك اوامرینه تبعیتله جهانلری حیرتلره دوشورن او بویوك وشانلی عصرلری یاشاتمشلردی . بوکونکی ساخته مسلمانلر ایسه پیغمبرك وصایا واوامرینی براقه‌رق خرافاتك اسیری اولمشلردر .

حضرت پیغمبر ، افراد امتك تربیهٔ فکریه‌سی نسبتنده تربیهٔ بدنیه‌سنده‌ده اعتنا ایدلمسنی امر ، چوجوقلرك عسکری ادمانلر ایله الفت ایتدیرلمسی لزومنی اخطار ایتمشدی . کنجلره علم ایله برابر آتیجیلق ، بنیجیلك ، دکزجیلك اوکره‌تیلمه‌سی ده بالخاصه توصیه بویورلمشدی [٢] .

اکلنجه ایله کچیریله‌جك زمانلرك آتیجیلغه تخصیصی حقنده متعدد احادیث نبویه موجوددر . [٣]

---

[ ١ ] سافروا تصحوا وترزقوا [ حدیث شریف ] سیاحت ایدیکزکه بدنکز صاغلام ، رزقکز بول اولسون .

[ ٢ ] علموا اولادکم السباحة والرماية [حدیث شریف] چوجوقلریکزه دکزجیلکی وآتیجیلکی اوکره‌تیکز !

[ ٣ ] علیکم بالرمی فانه خیر لهوکم والرمی خیر ماالهوتم [حدیث شریف] سلاح قوللانمه‌یی اوکره‌تیکز . . زیرا آتیجیلق اویونلریکزك الك خیرلیسیدر .

بر آووج مسلمانك شرق وغربك ایکی بویوك ایمپراطورلغنه غلبه‌سی بو تربیه‌نك ثمره‌سی ایدی . فکرك منور ، بدنلری صاغلام ، قوللری چویك ، آتلری آتجیلقده مهارتلی اولان ایلك مسلمانلر مودت متقابله خصوصنده پك صمیمی ایدیلر : بویوکلر کوچوکلره شفقت ، کوچوکلرده بویوکلره حرمتله معامله ایدرلردی . ذات رسالتپناهی بو یولده حرکت ایتمینلری عائلهٔ اسلامدن خارج عد ایتمشدی [١] .

جمعیت اسلامیه‌نك روحی اقتصاددر . [٢] مسلمانلر ایچون اسراف نه قدر مذموم ایسه امساکده او درجه مردوددر . [٣] اصحاب کرام ، اسرافدن صوك درجه توقی ایدرلردی . فقط ملت اسلامیه‌نك احتیاجاتی ایچون ثروت موجوده‌لرینی ، بر حبه قالنجه‌یه قدر ، بذل ایتمکدن چکینمزلردی . جناب رسالتپناه ، بو یولده اظهار سخا ایدن کیمسه‌لره ، اوفاق تفك قصورلرینه

---

[١] لیس منامن لم یرحم صغیرنا ویعرف شرف کبیرنا [حدیث شریف] کوچوکلریمزه رحم و شفقت ، اختیارلریمزده حرمت ایتمیانلر جمعیتمزدن اوله‌مزلر .

[٢] ماعال من اقتصد [حدیث شریف] اقتصاده رعایت ایدن محتاج دوشمز .

[٣] مامحق الاسلام محق الشح شیء [ حدیث شریف ] اسلامیت اسراف وبخلی محو وازاله ایتدیکی کبی هیچ برشیئی ایتمه‌مشدر . حقیقی مسلمان بخیل اولماز ، اسرافده میل ایتمز . مقتصد ، منافع ملیه اوغورنده سخی وجوانمرد اولور .

اغماض ایدیله‌رك، حرمتله معامله ایدلمسنی فرمان بویورمشدی [١]
ابوبکر و عثمان حضراتنك ، لوازمات حربیه‌نك تدارکی ایچون
بوتون ثروتلرینی خزینهٔ ملته بخش ایتدکلری معلومدر . ملت
یولنده بخل الك منفور عیبلردن، الك دوا سوز درلردن صاییلمشدر .
[٢]. حضرت پیغمبر بخل ایله سوء اخلاقك مؤمنده جمع اوله‌میه‌جغنی
بیان ایتمك صورتیله امتنی بخلك فنالغندن تحذیر ایلمشدر [٣]

تاریخ اسلامك ایلك دورینه عائد اولان صحیفه‌لرك تدقیقی ،
تحولات اجتماعیه‌نك ایات واحادیث نبویه‌یه نظراً مطالعه‌سی ؛
انتباه دینی ، انقلاب اجتماعی نقطهٔ نظرندن ؛ بزم ایچون ؛ فائده‌لی
اساسلر احضارینه خدمت ایده‌بیلیر .

افکار اسلامیه‌ده بر انتباه دینی تولید ایده بیلمك ایچون
اسلامك ایلك دورینه رجعت ، دینك نورلی اساسلرینی تحری
ایتمك ایجاب ایدر . نصوص اسلامیه آره‌سنده بزی حیرتلره القا
ایده‌جك برچوق وثیقه‌لر بوله‌بیله‌جکمزه امین اوله‌لم . مثلا مدنیت
حاضره‌نك مولودی اولان آوروپا قانون اساسیلرینك الك مهم

---

[١] اقیلوا السخی زلته فان الله آخذ بیده کلما عثر [حدیث شریف]
ملت یولندهماللرینی صرف ایدنلرك خطیئتندن اغماض عین ایدیکز .
چونکه سخینك آیاغی سورچسه بیله الله دستگیری اولور .

[٢] وأدی داء ادوأ من البخل [حدیث شریف] ملت یولنده بخل
کوسترمکدن داها فنا برعیب ، دها منفور بردرد وارمیدر ؟

[٣] خصلتان لایجتمعان فی مؤمن البخل وسوء الخلق

اساساری که: حریت وجدان . مصونیت مساکن [١] مصونیت مکاتبه کبی خصوصاتدن عبارتدر ؛ بیك اوچیوز کسورسنه اول، جناب رسالتپناه طرفندن تأسیس بویورولمشلردی [٢] .

نه چاره که وثائق دینیه یی بصیرتکار بر دماغ ایله تدقیق ایده جك صلاحیتدار ذواتك فقدانی یوزندن نجابت اسلامیه بحق تجلی ایده مامشدر . نه غریب طالعدر که اسلامیتك اوغرادیغی فجیع فلاکتلر ، امتك واویلای جانخراشی بیله صلاحیتدار ذواتی حالا وظیفه باشنه جلب ایده مدی . یازیق که بوتون بو اشتکالر ، کنبد فیروزه ایچنده ـ براثر براقمقسزین ـ سونوب کیدییورلر!...

فریاد بسی کردم وفریاد رسی نیست .

کویا که درین کنبد فیروزه کسی نیست .

---

(١) من اطلع فی بیت قوم بغیر اذنهم فقد حل لهم ان یفقئو عینه [حدیث شریف] صاحبنك رخصت ورضاسی اولمقسزین خفیاً ویا جبراً برخانه یه کیرن کیمسه نك ؛ أو صاحبی طرفندن ؛ کوزینك چیقارلمسی حلالدر . چونکه مساکن تعرضدن مصوندر .

[٢] من اطلع فی کتاب اخیه بغیر امره فکانما اطلع لمن فی النار [حدیث شریف] باشقه لرینه عائد اولان مکتوب ویا اوراق سائره یی مأذونیت آلمقسزین اوقویان کیمسه کندیسنی آتشه القا ایتمش اولور .

## عقيدهٔ اسلاميه اوروولان ايلك ضربه

اخلاق اسلاميه‌يه ايلك ضربه‌يي اوران امويلر اولديغي كبي صافيت اسلاميه‌نك خرافات عجيبه آلتنده غائب اولمسي‌ده ينه اونلرك نتيجهٔ شناعتاريدر. اسلامك نجابت وعلويتي‌دور فاروقده تماميله منجلي اولمشدي . عمر ، اسلامك عزمكار برقطب اتحادي ايدي . متانتي ، صلابت اخلاقيه‌سي ؛ عدالت مطلقه درجه‌سنه اعتلا ايدن ؛ اجرا آت نصفتكارانه‌سي ، حضرت فاروقي ، عمومه اسلاميتك معالي نثار بر تمثالي كبي طانتمشدي .

حضرت عمر ، مسلمانلر آره‌سنده حيات مدني اساسلريني وضعه چاليشمش ، بيزانس وايرانك كهنه ومتعفن عادتلرينه قارشي متانتكار بر طور ممانعت آلمشدي . اخلاق اسلاميه‌نك محافظه‌سي خصوصنده چوق درجه بر صلابت كوستريپوردي . عمرك شخصنده تمثل ايدن اخلاق وعدالتك اكسير فياضي سايه‌سنده ايدي كه يكي فتح اولنان ايكي بويوك ايمپراطورلغك اهاليسي مقام خلافته قارشي صميمي بر حرمت واطاعت كوستريپورلردي .

فقط ، حضرت عثمانك مقام خلافته كچمه‌سني متعاقب امور اداره ، اقبال پرست امويلرك پنجهٔ احتراصلرينه دوشدي . امويه خانداني ، قبل الاسلام حائز اولدقاري نفوذي ؛ فتح مكه كونندن اعتباراً ؛ غائب ايتمشلردي . بو نفوذك اعاده‌سيله آل هاشم

( حضرت پیغمبرك منسوب اولدقلری خاندان ) دن انتقام آلمق ایچون فرصت کوزه‌تیورلردی .

حضرت عثمانك اقربا وتعلقاتنه قارشی کوسترديکی محبت وامنیت مفرطانه کندیلرینه بو فرصتی احضار ایتمشدی :

حضرت پیغمبرك امریله مدینه‌دن طرد ایدیلن ( مروان ) حضرت عمرك شهادتنی متعاقب عودت ایده‌رك خلافتك الك نفوذلی ارکانی صره‌سنه کچدی . امویلرك هر بری بر ولایته والی تعیین اولندیلر . امور اداره محترص وسفیه اللره دوشدی . ظلم وتعدی حدی آشدی . قانون شریعته رعایت ایدلمز اولدی . اهالینك حق شکایتلری مروانك اهانتی یوزندن مقام خلافته یا کلمش بر صورتده عکس ایدییوردی . یأسه دوشن خلق اختلال بایراغنی آچدی . ملك اسلامی‌ده بر هرج ومرجدر باشلادی . یکی ضبط اولنان ولایات اهالیسی روح اسلامیتی هنوز حقیله احاطه ایده‌مه‌مشلردی . ظالم بین اولان کتله ، حضرت عمرك عدالتنه مفتون اولمش وبو صورتله یکی دینلرینه ایصینمشلردی .

فقط امویلر اخلاق واحکام اسلامیه‌یه قارشی یوریمکه باشلایجه هرکسك قلبنده مقام خلافت ایچین صوغوق بر اعتمادسزلق حاصل اولدی .

شکایتلرك تأثیرسزقالمسی اعتمادسزلغی بوس بوتون آرتیرییوردی . موقتاً اونودولمش اولان اسکی عنعنه‌لر یاواش یاواش تأثیرلرینی کوسترمکه باشلادیلر . بو حالدن استفاده‌یه شتاب ایده‌رك اختلالجیلره

قاریشان بر مفسدك القاآتی ؛ اسلامیته ؛ نتیجهٔ تخریباتی بو عصره قدر پایدار اولان مدهش بر ضربه ایندیردی .

روح اسلامه هجوم ایدن مفسدلرك ایلك صنفنده عبداه بن سباء نامنده دونمه بر یهودی بولنیوردی . ابن سبأ ظاهراً مسلمان اولمشدی· فقط حقیقتده اسلامیته قارشی درین بر كین بسلیوردی . وحدت و شوكت اسلامیه‌یی صارصمق اك برنجی املی ایدی . بوغایه‌یه وصول ایچون خلق آره‌سنده ، اسلامیت داماغاسی آلتنده ، برچوق خرافات نشرینه باشلادی . اموی‌لرك تسلطی افكارده برهیجان حاصل ایتمشدی . بو حالی كورن ابن سبأ ، نوعنه خاص بردهای اهانتكاری ایله تغلیط دینه قویولدی .

عبداه بن عامر ، بصره والیسی ایكن بو حریف (ابن السوداء) نامیله اورایه كیتمشدی . طبیعی راحت طوره‌میوردی . خلق آره‌سنه یاكلش عقیده‌لر ، تفرقه آمیز شایعه‌لر نشر ایتمكه قویولمشدی. احوالندن شبهه‌یه دوشن والی ؛ ابن سبائی حضورینه جلب ایده‌رك كیم اولدیغنی و بصره‌یه نیچون كلدیكنی سؤال ایتدیكی زمان ؛ مرقوم : ( اهل كتابدن بركیمسه‌یم . اسلامه وسنك جوارکه رغبت ایتدم ) جوابیله مقابله ایتمشدی .

فقط ؛ حریفك حال و قالندن بوس بوتون شبهه‌یه دوشن ابن عامر بو جواب اوزرینه كندیسنی بصره‌دن نفی ایتمكه مجبور اولدی . ابن عامر ، بو مفسدك ماهیتنی پك كوزل آكلامشدی: عبداه بن سبأ ؛ مهتدی بر اسلام قیافتنه صوقوله‌رق ؛ عنعنات

قلبلرینی هنوز اویوشدیرمامش و اسلامیتك كنهنی آكلایه‌مامش اولان بعض انسانلر آره‌سنه : تخم فساد اكمكله مشغول ایدی . خلیفه‌نك اجرا آتنه دائر بر طاقم اراجیف و تحریفات ایله راست كلدیكی صافدللری زهرلیوردی .

ابن سبأ ، بصره‌دن طرد ایدیلنجه : اولا كوفه‌یه و صوڭره ده : مصره كیتدی . اسلاملر آره‌سنده‌كی رابطه و وحدتی قیرمق ایچون وار قوتیله اوراده‌ده چالیشدی . بصره‌ده ، كوفه‌ده و مصرده خفی قومیته‌لر تشكیل ایده‌رك خلیفه علیهنده بر قیام عمومی احضار ایلدی . بو شعبه‌لرله مخابرات دائمه‌ده بولنه‌رق عصیان زمانی قرارلاشدیردی .

خبیثك نشر ایتدیكی تخم فساد ، پك مساعد بر زمین انكشاف بولمشدی . جهت جهت اختلال اماره‌لری كورولمكه باشلادی . و نهایت نائرهٔ فساد علوریز اشتعال اولدی . عبدالله بن سبأ ، اختلالجیلرك باشنده بولنیوردی . وقعهٔ فجیعهٔ عثمان ، اسلامیته مدهش بر ضربه اوزرمش ، مسلمانلر آره‌سنده درین بر نفاق اوچوروی آچمشدی . ابن سبأ بونكله‌ده اكتفا ایتمدی . خلقك عنعنات اولیه‌لرینه قارشی بسلادكلری حسیاتدن‌ده استفاده ایتمك یوللرینی دوشوندی . حضرت علی‌نك عاقبتی ، حسنین حضراتنك فاجعه‌لری ، اجرای ملعنت ایچون پك الیم بر وسیله اوله بیله‌جكدی . ابن سبأ شونی بیلیوردی كه یكی بر دین نه قدر منطقی و نه درجه واضح اولورسه اولسون : ممكن دكل : انسانلرك

عادات وعنعنات ارثیه‌لرینی تماماً تبدیل ایده‌مز ، اساساً بوحقیقتی کندی روحندده حس ایتمشدی .

ینه پك کوزل تقدیر ایدییوردی‌که بردین محیطنی‌ده کیشدیردکجه اوکا یکیدن یکی‌یه بر چوق شیلر قاریشیر . دین او یکی محیطه کوره بر رنك اکتساب ایدر . دینه قوتلی بر ضربهٔ تخریب اوره‌بیلمك ایچون بو حالدن استفاده‌یه چالیشمق قدر معقول بر شی اوله‌مز . محیطك عنعنات اولیه‌سی یکی دینك رنکنه بویانه‌رق خلق آره‌سنه نشر ایدیلیرسه بویوك بر شوق و هیجانله استقبال ایدیلیر .

اسلامیت ؛ پك آز بر زمان ظرفنده ؛ ایران ، مصر ، سوریه ... کبی مختلف محیطاری استیلا ایلمشدی . بورالرده ساکن اولان خلقك عصرلردنبری تأسس ایتمش عقیده‌لری ، عنعنه‌لری واردی . بو خلق ؛ اسلامیتی قبول ایتمکله برابر ؛ توارث ایتدکاری عنعنه‌لری هنوز اونوته‌مامشلردی. یکی دین ، هر خصوصده احتیاجلرینی تأمین ایده‌میوردی . عصرلردنبری دوام ایتمش اولان بر چوق سوسلی ورنکین عنعنه‌لر یاننده اسلا-میتك ساده‌لکی روحلری تطمین ایده‌میوردی . خرافه‌لرله مونس اولان دماغلر ، عقلی ومنطقی بر دینی پك قوری بولیورلردی . ایستیورلردی‌که اساطیری عنعنه‌لری برکسوهٔ نوین ایله یکی دینلر-نده‌ده بولونسون ! . . ایشته بو ذهنیتدرکه اسلامیته ، هند ، ایران ، مصر ، بربرستان ، یونان ، اساطیریله یهودیلك وخرستیا-

ناق خرافه‌لردن بی‌پایان صاچمه‌لر صوقولمه‌سنی انتاج ایتمشدر ! . .

ایران قومنك دین واستقلالنی تهدید ایده‌جك ایلك خطوه‌یی حضرت ابو بكر آتمشدی . جناب فاروق ایسه هر ایكیسنی‌ده مدهش وقطعی برضربه ایله ییقدی. حضرت عثمان‌ده سانینك آچدیغی چیغیرده ایلریلمكه چالیشدی [۱] ایرانیلر بونی اونوته‌میورلردی . عصرلردنبری تمادی ایتمش اولان عنعنات واستقلالی ییقان فاروقا كرمه‌قارشی پك‌درین بركین بسلیورلردی. عبدالله ابن سبا‌ك ، اهل بیتك مدافعهٔ حقوقی پرده‌سی آلتنده میدانه چیقمه‌سی ، ایرانیلره : اخذ انتقام واعادهٔ سلطنت ایچون؛ مشروع واسلامی بریول آچمشدی .

عبدالله بن سبا‌ك مقصدی ، دینی بالطه‌لامق ، مسلمانلری تفرقه‌یه دوشوردرك ، بربرلرینی قیردیرمقدن عبارت ایدی . ایرانیلرك بو تمایلندن استفاده ایتمك مهارتنی كوسترمكده قصور ایتمدی. خلافت وامامتك حضرت‌علی واولادینه منحصر اولدیغی فكرینی اورتایه آتدی . افراطده او درجه ایلری كیتدی‌كه بر كون بالذات حضرت علی‌یه قارشو ( سن‌اللهسك! ) سوزینی‌تفوه ایده‌جك قدر طغیان كوستردی .

---

[۱] حضرت عثمان زماننده‌ایدی‌كه ساسانیان خاندانك صوكنجیسی اولان ( یزدجرد ) ؛ هجرتك ۳۱ نجی سنه‌سنده ؛ ( مرو ) طرفلرنده بر دكرمنجی طرفندن ، البسه‌لرینه طمعاً؛ قتل ایدیلمه‌رك ساسانیه خاندانه نهایت ویرلمشدی .

حضرت علی ، بوماهونی ( مداهنه ) نفی ایلدی . فقط نشریات ملعنتکارانه‌سنك اوكنی آلمق قابل اوله‌مدی .

حضرت علی‌نك وفاتندن صوكره نشریات مفسدانه‌سنه داها كنیش وداها مساعد بر زمین بولدی. جاهل طبقه عقل وحوصله‌نك احاطه ایده‌میه‌جكی برچوق خرافه‌لر تلقین ایلدی . دییوردی‌كه: ( حضرت علی وفات ایتمدی . ابن ملجمك اولدیردیكی شخص حضرت علینك صورتنه كیرمش بر شیطاندی . حضرت علی بولوطلره صعود ایتمشدر. كوك كورولتیسی اونك سسی، شمشكلرده قامچیسنك پارلتیسی‌در . حضرت علی آخرزمانده یره اینه‌رك ظلم ایله مالامال اولان جهانی عدالت نورلرینه غرق ایده‌جكدر . )

ادراكسز خلق یهودی بوزمه‌سنك بوسوزلرینی ، برحقیقت محضه صورتنده تلقی ایدییورلردی. اساساً ایناتق احتیاجی آلتنده قیورانان زوالیلردن بوندن باشقه نه بكله‌نیله بیلیردی ؟

عبدالله‌ك تلقیناتی آره‌سنده هم یهودیلكله خرستیانلق ، همده ایران عنعنه‌لرینی اوقشایه‌جق جهتلر واردی. علینك الوهیتی مسئله‌سی عیسی‌نك ربوبیتنه پك چوق بكزه‌ییوردی . سمایه صعود ایدن علی‌نك آخر زمانده یره اینمسنی بكله‌مك، یهودیلرك ( مسیح موعوده ) انتظار ایتملرندن پك‌ده فرقلی دكلدی . هله علی‌نك صوك زمانده جهانی عدالت نورلرینه غرق ایتمسی ، ایرانك زردشت دیننه كوره ( هرموزك غلبه‌سی دیمكدن باشقه برشی دكلدی. حریف ، خرستیانلق ، یهودیلك ومجوسیلك عنعنه‌لری آلتنده

یاشایان بر خلقه روحلرینی اوقشایه جق؛ بر عقیده توصیه ایدییوردی.

عبدالله‌ك تلقیناتی بر چوق بدلا طرفندن قبول اولندی. و (سبائیه) نامیله برده مذهب توره‌دی. ملعونك اکدیکی تخم فساد، پك منفور جذرلر صالیویرمشدر. سبائیه مذهبنه سالك اولانلر، رعدك حضرت علی نك سسی اولدیغی اعتقادنده بولندقلرندن؛ کوك کورولتیسی ایشتدکاری زمان، ( علیك السلام یاامیرالمؤمنین ) کبی جمله‌لرله عقیده‌لرینی اظهار ایدرلردی ! ...

## وحدت اسلامی صارصان احتراصلر .

### اسلامیت و ایران

اسلامده مذاهب مختلفه‌نك ظهورینه ایران وهند دینلریله یونان قدیم مسالك فلسفیه‌سنك پك چوق یاردیمی اولمشدر. حتی ادعا ایده‌بیلیرزکه ایران روحی اسلامیته قاریشمه‌مش اولسیدی، مسلمانلغه بو درجه خرافه‌لر کیرمش اولمیه‌جقدی. اسلامیت ساده، حریت پرور بر دین اولدیغی حالده استبداد اداره ایله الفت پیدا ایتمش اولان ایران محیطنده بوتون بو اصالتی غائب ایتمشدر، ایران، یونان، روما ومصر روحی اسلامیته کیردکدن صوکره، دینك ساده‌لکی بلندی بوس بوتون قاریشمش، بر انموذج غرائب شکلنی آلمشدر. ایرانك تحت استیلاسنه آلنان بلادنده‌کی انسانلر، قدیم دینلرینك عنعنات ارثیه‌سنی اونوته‌مامشلر، اسلامیته اوعنعنه‌لرله تحول اوله‌رق کیرمشلردی. بالآخره هند ویونان قدیم افکاری‌ده بونلره انضمام ایتمشدر. موسویلردن اسلامیتی قبول ایدنلر ایسه کتب مقدسه‌نك بوتون خرانه‌لرینی اسلامیته صوقمغی بر وظیفهٔ مقدسه تلقی ایتمشلردی.

اسلامده ظهور ایدن فرق ضاله ومذاهب مختلفه‌نك جرثومه‌لرینی بو یولده‌کی تأثیراتده آرامق ایجاب ایده‌جکی کبی خرافه‌لرك منشألرنی‌ده بو نقطه‌دن تحری ایتمك اقتضا ایدر. اسلامه اك

قورقونج والك مخرب صدمه ایران طرفندن كلمشدر . فكر دینی ایران قدیمده دائما الك یوكسك والك زیاده حاكم بر موقع اشغال ایتمشدر . اسكی ایرانیلرك افكار دینیه‌لری — كه الك یوكسكی زردشت طرفندن وضع ایدیلن مذهبدر — حیات سیاسیه‌لرینك انواعندن صوكره بیله اونودیلمامش ، هر فرصتده تأثیرات و آثار زنده‌كیسنی كوستره بیلمشدر . ایرانك دین قدیمی ؛ اسلامیتك ظهورینه قدر ؛ موقع اقبالنی محافظه ایتمشدی . فقط قادسیه مظفریتی ایرانیلرك اریكهٔ سلطنتنی آلت اوست ایتدیكی كبی زردشت دینیده تخت اقبالندن اسقاط ایلدی . مع مافیه ؛ ضربه‌نك شدت وقطعیتنه رغماً ؛ مجوسیلك بوس بوتون سوندیریله‌مامشدی . بوكون بیله هندستانده كجرات شبه‌جزیره‌سیله ، ایران ایچریلرنده ، شهر حزر ساحللرنده زردشتك اطاعتكار بر چوق امتی واردر.

قدیم ایرانیلر آهریمان وهرموزناملریله ؛ بریسی خالق شر ، دیكری خالق خیر اولمق اوزره ؛ ایكی الهك وجودینه معتقد ایدیلر . میلادك ۲۲٤ نجی سنه‌سنده ظهور ایدن ( آرد-شیر بابكان ) ساسانیان دولتنی تأسیس ایتدكدن صوكره ایرانده هم سلطنت ملیه ، همده مجوسیلكدن عبارت اولان حاكمیت دینیه تمامیله تأسس ایتمشدی . اسلامیتك ظهورینه مصادف اولان تاریخلرده بو ایكی قوت ؛ كسرالر دیارنده ؛ فرمان فرما ایدی . ساسانیلر دورنده ایران اهالیسی ( طاجیه ) دینلن طبقهٔ عوام ایله ؛ ( شهارجه ) عنوانیله یاد اولنان خواص طاقمندن مركب

بولنیوردی . شهارجه‌دن صوكره ( دهـاقین ) صنفی واردی كه بونلرده حكومت مأموریتلرینی اشغال ایدرلردی . بونلرك هپسنك فوقنده بولنان ( موبذان ) یعنی رؤسای دینیه ، اشراف واعیاندن حتی حكمداراندن زیاده بر نفوذه مالك ایدیلر .

حكومت ایله اهـالی آره‌سـنده تحدث ایدن حادثاتك حل وفصلی ( موبذ موبذان ) عنوانی حائز بولنان رئیس دینیه عائد ایدی . تاریخ قدیمك اك مشهور واك مدنی شهرلرندن بری اولان ( اصطخر ) بلده‌سی ایران قدیمك پایتختی ایدی . حیره شهرنده حكمران اولان ( آل منذر ) اسمنده‌كی عرب حكومتی سنه‌لرجه ایرانیلرك تحت تابعیتنده قالمشدی . كوریلیوركه اسلامیت ایرانی استیلا ایتدیكی زمان اوراده عصرلرك تأسیس ایتمش اولدیغی اجتماعی ، سیاسی ودینی بر نوع تشكیلات بولمشدی . اهالی ، او تشـكیلاتدن ، بو عنعناتدن ممكن دكل آیریله‌میورلردی . چونكه موجود اولان تشكیلات وعنعنات ، كندی روحلرینك مولودی ایدی . اونلردن آیرلمق ایسته‌سه‌لر بیله ؛ مقتدر اوله‌میورلردی . ایرانیلر بروقتلر انقوتلی بر عرب حكومتنی بیله تحت تابعیتلرنده بولندیرمشلردی . شمدی غاصب خلافت عدایتدكاری امویلره تابع اولمق كندیلرینه تاب فرسا كلیوردی .

ایرانیلر بوكبی سببلر سائقه‌سیله برطرفدن ؛ فرصت بولدقجه ؛ سلطنت مادیه‌لرینك استردادینه چالیشیور ، دیكر طرفدن ده یكی دینی احتیاجات روحیه‌لرینی تطمین ایده‌جك برشكله صوقمه‌غیرت

ایدییورلردی . معاویه‌نك چویردیکی آنتریقه‌لر آره‌سنده ، مقام خلافتی محافظه ایده‌میه‌جکنه قانع اولان حضرت حسن ، هجرتك قرق برنجی سنه‌سنده حق خلافتی رقیبنك دوش احتراصنه ترك ایتمکه مجبور اولمشدی .

معاویه‌یی متعاقب مقام خلافت ، حضرت حسینك فرمان اعدامنی امضا لایان ظالم وبی پروا بر خبیثك ، یزید کبی نامزد بر لعینك وجودیله لکه‌دار اولنجه بوتون عالم اسلام ، او مقامه قارشی آرتق وجدانی بر مربوطیت وحرمت کوسترمامکه باشلامشلردی .

ایرانیلر شو صورتله تجلی ایدن نفرت عامه‌دن استفاده ایتمك دوایتنی کوستردیلر : خلقی امویلردن تنفیر ایچون بوتون فعالیتلرینی صرف ایدییورلردی . کندیلرینه استنادگاه اوله‌جق بر قوت تدارك ایده بیلمك ایچونده ، اورتایه بر مذهب فرقی چیقاردیلر .

سنه‌لرجه دوام ایدن بو ورزشك محصله‌سی ( ابو مسلم ) خراسانی‌نك شخصنده تجلی ایتدی .

ابو مسلم ، قورقونچ بر بومبا دهشتیله امویه سلطنتنی آلت اوست ایده‌رك یرینه ، ایران نفوذ وشوکتنی تمثیل ایدن ، عباسیلری اقامه ایلدی . تاریخ ، نفوذ ملی‌نك غلبه‌سی ایچون ، ابو مسلمه معاونتده بولنان ایران زادگاندن ، بر چوق مشهور سیمالر قید ایتمشدر . مثلا او عصرك الك برنجی زنکینلرندن معدود

اولان ایرانلی ( ابو سلمة الخلال ) ، ابو مسلمك غلبه‌سی ایچون ثروت ونفوذینی کاملاً صرف ایتمشـدی . فقط ایرانیلر بوتون بو فداکارلغه مقابل بر شی قازانه‌مامشلردی . چونکه عباسیلرك مقام خلافته کچمسی ایران نفوذینك تمامیله اعاده‌سنی تأمین ایده‌مه‌مشدی . عدم موفقیتی کورن ایرانیلر ؛ بو دفعه‌ده ؛ عباسیلره قارشی ، علویلك بایراغنی آچدیلر . قانلی فجیعه‌لر ، ینه توالی ایتمکه باشلادی .

ایرانیلرك عباسیلره مظاهرت ایتملری یالکز امویلرك اعتسافندن قورتیلمق غایه‌سنه مبتنی دکلدی . اصل مقصد ایران عنصرینك حاکمیتنی تأمین ایده بیلمکدی . عباسیلرك غلبه‌سندن صوکره ینه عینی فعالیتده دوام ایدلمسی بو امنیه‌نك تمامیله تأمین ایدیله‌مامش اولمسندن نشأت ایدییوردی .

ایرانیلر بو اوغورده سیللرله قان آقیتدقلری حالده بر تورلو املرینه موفق اوله‌میورلردی . مساعیلری ، قانلرینك هدر ، شهرلرینك ویران ، اولادلرینك تلف اولمسندن باشقه بر نتیجه ویرمدیکنی آکلایجه عباسیلره‌قارشی (حلول مصلحانه) پولتیقه‌سنی تعقیبه قرار ویردیلر . بو صورتله خلیفه‌لرك امنیتنی جلب ایدرك امور حکومتی استیلا ایتمك داها قولای وداها معقول اوله‌جغنی آکلادیلر .

ایرانیلرك بویکی پولتیقه‌سی سایه‌سنده‌درکه ، برمکیلر موقع اقتداره کچدیلر . وزرای برامکه‌نك جدی اولان (خالدبن برمك)

ابومسلمك معيتنده‌كى اردو قوماندانلرندن ايدى. اختلال زماننده فوق‌العاده حماست ودرايت كوسترمشدى. ( برمك ) مجوسى مذهبنده ايدى. بلخ شهرنده ( نوبهار ) ناميله شهرت بولان ( آتشكده )نك متولى وناظرى اولديغندن اصالت وموقع اعتباريله ايرانيلر آره‌سنده بويوك برنفوذه مالك بولنيوردى.

خالد، ابو مسلمك معيتنه كيردكدن صوكره؛ اسلاميتى قبول ايتمش ايسه‌ده؛ ايران سلطنتنك اعاده‌سى وآتشكده‌لرك احياسى خاطره‌سنى برتورلو اونوته‌مامش ايدى. خليفهٔ عباسى (السفاح)، درايت واقتدارينه مبنى (خالد) ه وزارت رتبه‌سى اعطا ايلشدى. ايرانيلر بوصورتله سرير سلطنته دوغرى ياقلاشمغه باشلامشلردى.

مقام وزارت، خالددن صوكره اوغلى ( يحيى ) يه ودها صوكره‌ده حفيدى ( جعفر ) ه انتقال ايلشدر. ايرانيلر حلول مصالحانه پوليتيقه‌سنده موفق اولمشلردى. فى‌الحقيقه منصور ومهدى زمانلرنده دولتى اداره ايدنلر، خليفه‌لرك قرناسى، سردارلرى، واليلرى، صدر اعظملرى كاملاً ايران زادكانندن متشكل ايديلر. ايران زادكانندن برمك، وهب، قحطبه، سهل وطاهر عائله‌لرى خليفه‌لر نامنه سنه‌لرجه اجراى سلطنت ايلشلردر.

مأمونك تخت خلافته كچمسى ايرانيلرك سياسى بر غلبه‌سى ديمكدى. چونكه ايران زادكانى غائب ايتدكلرى موقعلرينى تكرار قازانمغه باشلامشلردى. بو موفقيت كنديلرينى او قدر شيارتدى‌كه ايچلرنده اكثرى دوزينى اولديغى كبى اعاده ايتمك

فکرینی تعقیب ایدنلر ییله کورولدی .

فقط بوفکرك غلبه‌سنه داها وقت واردی . اسلامیت ، مملکتك هرطرفنده قوتلی اساسلر اوزرینه تأسس ایتمشدی . بو اساسلری قولایجه صارصی ویرمك ممکن دکلدی . فقط بو قوتدن ؛ کندی حسابلرینه ؛ استفاده ایده بیلمك هم ممکن وهم معقول ایدی . ایرانلی امرا ، بو دقیقه‌یی پك کوزل تفرس ایتدیلر . دین کسوه‌سنه بورونه‌رك خلافت وامامت علمی آلتنده بو غایه‌یه دوغری یورونیلمسی تقرر ایتدی .

تاریخ دریندن تدقیق ایدیلیرسه ایرانیلرك امویلر زماننده اهل بیته طرفدار کورونملری ، عباسیلر دورنده ایسه علویلك بایراغنی آچملری ، دین پرده‌سی آلتنده ؛ ایرانك استقلالنی تأمیندن باشقه برغایه‌یه معطوف اولمدیغی پك کوزل آکلاشیله بیلیر !

هارون الرشیدك وزیر اعظمی اولان ایرانلی ( جعفر برمکی ) برمجلس عشرتده ؛ ابو مسلمك دولت اسلامیه‌یی یالکز باشنه بر خانداندن دیکر برخاندانه نقل ایده بیلدیکنی حیرت وتقدیرایله یاد ایدنلره قارشی : ( بونی بویوك وشایان حیرت برشی عدایتمیکز . چونکه ابو مسلم بو انقلابی آلتیوز بیك کشی‌یی اعدام ایتمك صورتیله یاپه بیلمشدی . بویوکلك ومهارت قان دوکمکسزین ؛ بردولتی برملتدن دیکرملته نقل ایده بیلمکدر ! ) دییه‌رك ایرانلی امرانك ترجمان حسیاتی اولمشدی .

خراسان مجوسیلرندن اولان ( فضل بن سهل سرخسی ) ،

مأمونك معيتنه كيرديكی زمان هنوز زردشت دينينی ترك ايتمه‌مشدی.
ايران حاكميتنك تأمينی فكرينه مبنی هجرتك ( ١٩٠ ) نجی سنه
سنده اسلاميت وشيعيلكی قبول ايتمشدر . فضل بن سهل اهتدا
سندن سكز سنه صوكره ( طاهر بن حسين ) قوماندا سنده
تشكيل ايتديكی براردو ايله بغدادی فتح وهارون رشيدك اوغلی
خليفه امينی قتل ايده‌رك بو غايه‌يه دوغری اميد بخش بر آديم
آتمشدر .

هجرتك ٢٠١ نجی سنه‌سنده مأمونك ( علی بن موسی الرضا)يی
ولی عهد تعيين ايده‌رك اوكا بيعت ايتمسی ومتعاقباً عباسيلرك رنك
مخصوصی اولان سياه البسه يرينه علويلرك وداها دوغريسی ايران
مليت پرورلرينك رنكی اولان يشيل البسه‌لر كيلمسی ، دورت
بش سنه اول مجوسيلكی براقمش اولان فضل بن سهلك ؛ ايران
سلطنتنك استردادی حقنده‌كی غيرتنك بر نتيجه‌سی ايدی .

مأمونك اطرافنه طوپلانان ايرانلی امرانك ، استرداد
شوكته دوغری آتدقلری خطوه‌لر ، ( خليفهٔ معتصم ) دورنده
توركلرك ممانعتنه اوغرادی . اسلاميت حقيقيه توركلره بر دين
طبيعی كبی كلمشدی . تورك ، سنه‌لردنبری آواره قالان روحنك
احتياجاتی حقيقی اسلاميتده بوله بيلمشدی . توركلرك شوكت
اسلاميه‌نك صارصيلمه‌سنه ، شيعيلكك ايران سلطنتی لهنده قوت
بوله‌رق ؛ نفوذ خلافتك تناقصه اوغرامه‌سنه بوتون قوتلريله
ممانعت كوسترملرينك سببی بو نقطه‌ده آرامليدر .

خلافته تحکم ایدن قوتلری آزدکدن صوکره مظفراً بغداده کیرن سلجوقی امراسندن طغرل بك، خلیفه قائم باللهك ألینی اوپرکن؛ بو حرکتیله ؛ تورك روحنك دینه وخلافته اولان حرمت وتبجیلنی اعلان ایتمشدی .

معتصم دورندن اعتباراً ایرانلی امرا ، موقعلرینی تورکاره براقمغه مجبور اولمشلردی . آرتق مرکز خلافتده مقصدلرینی امنیتله تعقیب ایده‌میه‌جکلرینی آکلایان ایران زادکانی ، اوزاق ولایتلره چکیله‌رك آچیقدن آچیغه داعیهٔ استقلاله قالقشدیلر . خراسان طرفلرنده ( طاهریه ) ، فارس جهتلرنده ( صفاریه ) ، ماوراءالنهرده ( سامانیه ) ، آزربایجان ایالتنده ( ساجیه ) ، جرجان ولایتنده ( زیاریه ) دولتلرینك ظهوری ایران سلطنتنك اعاده‌سنه دوغری آتیلمش خطوه‌لر دیمکدی . فقط بو اوفاق حکومتلر، مرکزك قوتنه قارشی دوام ایده‌جك متانتدن محروم ایدیلر . یالکز هجرتك ( ۳۲۰ ) نجی سنه‌سنده ظهور ایدن ( آل بویه ) دولتی بویوك ایران سلطنتنی اعاده ایده‌بیله‌جك بر سطوتله میدانه چیقمشدی . فقط ، آل بویه‌ده قارشولرنده عزمکار تورکلری بولمق بدبختلکنه معروض قالمشلردی: سنیلکله، شیعیلك، تعبیر دیکرله ایران ساطنتی ایله اسلام خلافتی چارپشمغه باشلامشلردی . نتیجه‌ده کرچه ظاهراً تورکلر غلبه چالمشلردی . فقط معناً غالبیت ایرانیلرده ایدی. چونکه تورکلر آره‌سنه ایرانك مساویسنی ، خرافاتنی تماماً صوقه بیلمشلردی . آل بویه دولتی

آز مدت صوکره اورته‌دن قالقمشـدی . فقط سلطنت کسرانك اعاده‌سی فکری ایرانیلرك دماغندن سـیلنمه‌مشدی . بو فکر ، مساعد زمان ، موافق محیط بولدقجه ؛ دین کسوه‌سی آلتنده ؛ مذهب اختلافی شکلنده ؛ دائما تجلی ایدییوردی .

دورفاروقدن بری اعاده‌سنه چالیشیلان بویوك ایران دولتی نهایت اردبیل شیخی صفی الدینك احفادندن شیخ حیدرك اوغلی اسماعیل صفوینك عزم وغیرتیله تأسس ایده‌بیلدی ! . .

اسماعیل صفوی ۹۰۵ تاریخنده شیعیلك مذهبنی رسماً قبول واعلان ایتدیکی زمان ، ایران سـلطنتی ، اولکی شوکتیله اعاده ایدیلمش دیمکدی . کرچه بو دفعـه‌ده ینـه سنیلکله شـیعیلك ، چارپشمش وسلطان سلیم چالدیران مظفریتنه نائل اولمش ایسه‌ده شاه طهماسب وشاه عباسـك غیرتلری ، نادر شاه کبی خارقه‌نك بسالتی سایه‌سنده ایران دولتی آرتق تأسس ایتمش ایدی .

ایران ملیت پرورلرینك اعادهٔ شوکت خصوصنده‌کی غیرتلری سزاوار تقدیر برحرکت‌در ! یالکنز تعقیب ایدیلن اصول معقول دکلدی . ملت اسلامیه آره‌سـنه تفرقه القا ایده‌جك ، وحدت اسـلامیه‌یی قیره‌جق طریقلره صاپمق تهلکه‌لی نتیجه‌لر تولید ایده‌بیلیردی .

نصلکه عالم اسلام بو مخوف نتیجه‌لرك کابوس بلاسی آلتنده عصرلردنبری أزیلمش اولدیغی کبی الآن‌ده أزیلمکده‌در . مذهب

اختلافی یوزندن دوکولن اسلام قانی بحرحزره آقمش اولسیدی بلکه‌ده قوجه دکزی قیزیل رنکه تحویل ایدردی. وا اسفا که بوقانلر ، مسلمانلرك انظار عبرتنده ؛ خونین بر لوحه قدر اولسون ؛ تأثیر براقه‌مامشدر !..

## ایران روحنك اسلام روحنه غلبه‌سی

سنه‌لرجه ایناییلان بر عقیده ظاهراً ترك ایدیلسه بیله اونك روحلرده براقمش اولدیغی درین ایزلر قولای قولای زائل اوله‌من. بو عقیده؛ مایتی‌ده تمثیل ایدرسه؛ زوالنده‌کی مشکلات بر قات داها آرتار. ملتلرك اجتماعی و پسیقولوژی تکامللری حقنده یاپیله‌جق تدقیقات اثناسنده؛ بو حقیقتی مؤید؛ بر چوق مثاللره تصادف اولنه بیلیر.

بو مثاللردن بریسی‌ده ایرانیلرك دین اسلامی کندی روحلرینك احتیاجاتنه، کندی عنعنه‌لرینك ایجاباتنه اویدورمق ایسته‌مش اولملریدر.

زردشت ایرانده دوغمش، ایران روحنه، ایران عنعنه‌سنه اویغون بر دین نشر ایتمشدی. (پارسی) دیننك، ایران قومنه عائد احتیاجات روحیه‌نك مولودی اولدیغنده شبهه یوقدر. زردشت؛ دینی نشره باشلادیغی زمان؛ حکمدار (کشتاسب) باشده اولمق اوزره؛ بوتون ایرانیلر طرفندن کوسترلمش اولان شوقلی استقبال، بونك الك قطعی بر دلیلیدر. اسلامیت قادسیه‌ده قطعی بر ضربه ایله ایران دولتنی‌ده ویره بیلمش ایسه‌ده ایران روحنی ده کیشدیره‌مه‌مشدی. چونکه بو محالدی!.. اسلامیتك

علوی وساده احکامی ایرانیڭ روحنی تسخیر ایده‌میوردی .
ایرانلی قارمه قاریشیق وخیالات ایله آلوده آیینلره آلیشمش
ایدی .

بوسببدن عبادات و عقاید اسلامیه اونلرده‌ڭ چوق یابس ، پك
آز سوسلی کورینیوردی. ایران روحی، مدبدب محرم آلایلری،
حزین وسوزشلی ماتم تمایشلری ایستیوردی ! . . .

ایرانده دین ایله حکومت عینی تملر اوزرینه قورولمشدی.
حکومت سقوط ایدنجه طبیعی دین‌ده سقوط ایتمشدی . تخت
کسرایی دەویرن اللر دین نامنه هجوم ایتمشلردی . تختڭ اعاده‌سی
ینه دین نامنه حرکتله ممکن اوله‌بیله‌جکدی . شوحالده اولا دینی
( اسلامیتی ) بولاندیرمق ، ایرانڭ عصرلشمش عنعنه‌لرینی
دینه صوقمق ، اورته‌یه یکی یکی مذهبلر، طریقتلر چیقارمق ،
خلاصه ، کتلۀ متحدۀ اسلامی طاغیتمق لازمدی . بوغایه تأمین
ایدیلنجه تخت کسرایه یول بولمق سهولت کسب ایده‌جکدی ! . .
سینۀ اسلامده ظهور ایدن مذاهب مختلفه و فرق ضاله‌دن همان
هپسنڭ ایران طرفلرنده تولد ایتمش اولمسی ، ساده و آچیق
بردینڭ خرافات وخیالات ایچنده بوغولمش، کهنه عنعنه‌لر آلتنده
کوفلنمش اولان روحلری تطمین ایده‌مه‌مسندن نشأت ایتمشدر.
ایرانلی ، اسارته آلیشمشدی . مملکتده عصرلرجه حکمران
اولان پیشدادیان ، اشکانیان ، کیانیان وساسانیان سلاله‌لری
ایرانیلری الڭ قهار براستبداد بویوندیریغی آلتنده یاشاتمشلردی!.

اعتساف آلتنده دیدیکن قوملر ، انین روحاریخی : قاریشیق وخیال پرور بر عقیده‌نك سینه‌سنه تودیع ایتمك صورتیله متسلی اولمق ایسترلر . حالبوكه اسلامیت استبداد اصولنه الك مدهش برضربه اورمشدی . حضرت پیغمبردن صوكره‌كی دورت خلیفه، آراء عمومیه‌یه مراجعتله انتخاب اولنمشلردی .

خلفای راشدین عصرینه : دوغری بر تعبیر ایله جمهوریت دوری دینیله بیلیر . دین اسلام ، عقل اوزرینه مؤسس ایدی . كندیسنده قوهٔ مخیله‌نك مخترعاتندن اولان خرافات و آلایشه دائر هیچ بر شی یوقدی . بو حال : پك طبیعی اوله‌رق : ایرانیلرك كوكلشمش ذهنیتلریله توافق ایده‌میوردی . روحلرك احتیاجاتیله متناسب استبدادی برحكومته : خیالی بردینه لزوم واردی . مقصدی تأمین ایچون دینه بر چوق خرافه‌لر قاریشدیرمق ، اساسات دینیه‌یی تحریف ایتمك اقتضا ایدییوردی .

هجرت نبویه‌نك داها برنجی عصرنده اورته‌یه آتیلان (امامت) مسئله‌سی حكومت استبدادیه‌یه دوغری آتیلمش برخطوه ایدی . ایرانلی ، خلفاء راشدین زماننده تطبیق ایدیلن انتخاب اصولنه برتورلو عقل ایردیره‌میوردی . او ، تاریخك الك مظلم دورلرندن بری وراثت طریقیله حكمران اولمش سلاله‌لرك زنجیر اسارتی آلتنده یاشامغه آلیشمشدی . شمدی بواسكی عنعنه‌یی : بركسوهٔ دینیه آلتنده : تكرار احیا ایتمك لازمدی . حضرت پیغمبر اركك اولاد براقمقسزین ارتحال بیورمشلردی . خاندان نبوته

منسوب وفضله اولەرق‌ده داماداق شرفنه مظهر بولنمان حضرت علی‌نك كنديسنه خلف طبيعيسى اسكى ايرانك (وراثت سلطنت) تلقيسنه پك موافق كليوردى. بالخصوص حضرت علی‌نك اولادلرى حضرت پيغمبرك‌ده حفيدى اوليورلردى ! . .

امامت مسئله‌سى، بويولده‌كى ايجابات روحيه‌دن تولدايتمشدر[١]. ايرانلى، وجدانى بر قناعتله كوركورينه اطاعت ايده‌جك بر (خداوند) ه محتاج ايدى.

خداوند امر ايدنجه، اورمق، قيرمق، حتى زهرله‌مك، اولديرمك ايشدن بيله دكلدى. الوير يتركه امرى ويرن برخداوند، برامام اولسون !

ابومسلم خراسانى، اطاعتكار ايران روحنك خونريز برتمثالى صاييله‌بيلير ! (امام ابراهيم) ابو مسلم خراسانى‌يه : (هركيمك صداقتندن شبهه ايدرسەك بلا امان اونى اعدام ايت . حتى بويى بش قاريشه بالغ اولان بر چوجوغك بيله صداقتندن امين اولمز ايسه‌ك تردد ايتمه ! همان اولدير ! ) امرينى ويرديكى زمان، سوزلرينك كمال صداقت و قطعيتله حرفياً اجرا ايديله‌جكنه قانع بولنيوردى !... فى الحقيقه وقوعات امامك قناعتنى تأييد ايتمشدر:

(١) حضرت حسين، ساسانى سلاله‌سنه منسوب، برقيز تزوج ايتمش اولديغندن ايران مليت پرورلرى؛ اولاد حسينى، ساسانيان خاندانتك وارثلرى عد ايديورلردى . ايرانده امامت مسئله‌سنه ملى بر شكل ويرلمش اولمه‌سنه بوخصوصك‌ده پك چوق تأثيرى اولديغى غيرقابل انكار بر حقيقتدر ! ...

ابومسلم محاربه‌لرده تلف اولان يوز بيكلرجه نفوسدن باشقه ، يالكز ، ( شبهه ) اوزرينه آلتيوز بيك مسلمان بوغازلامش ايدى !.. مورخ شهير ابن اثير بوفجيعه‌لرى سوزشلى براسان ايله تصوير ايديور ! . . .

( وزير آل محمد ) عنوانني قازانان ( ابوسلمة الخلال ) ايله ، دولت عباسيه‌نك ظهورينه پك چوق خدمتى سبق ايدن ( سليمان بن كثير ) بيله امامك وضع ايتديكى ( شبهه ) قانوننددن قورتيله‌مامشلردى . چونكه ابو مسلم ، امامك بوامرينى فرمان الٰهى كبى تلقى ايتمشدى ! . . .

اسلاميته ( ادارهٔ استبداديه ) روحنى صوقان يالكز ايرانيلرك نفوذى اولمه‌مشدر . سوريه‌ومصرليلرك‌ده بوخصوصده‌كى تأثيرلرى پك آز دكلدر . فى‌الحقيقه سوريه‌ده ايران كبى ؛ عصرلرجه روماليلرك ، بيزانسليلرك مستبد اداره‌لرى آلتنده قيورانمش ايدى . سوريه‌ليلر بويله بر اداره ايله الفت ايتمشلر ، ذلت و اسارته آليشمشلردى .

( صفين ) محاربه‌سنى متعاقب تحدث ايدن ( حكم ) مسئله‌سى اوزرينه : حضرت على ومعاويه‌دن هر ايكيسنه‌ده اطاعتك غير مشروع اولديغى دعواسيله ده‌موقراتلغك الك مفرط كريوه‌لرينه صاپان خارجيلره قارشى : بيزانس روحنى طاشيان سوريه‌ليلر ايله ايران دماغنى حائز اولان عراقليلر الك قويو بر مطلقيت طرفدارى اولدقلرينى هروسيله ايله اثبات ايتمشلردى . معاويه‌نك ،

دوه مسئله‌سی مناسبتیله حضرت علی‌یه کوندرمش اولدیغی خبر، سوریه اهالیسنك اذعانسز واطاعتكار روحلرینی تشریح ایدن پارلاق بر مثالدر [١] مصر ایسه قرون اولیه‌دنبری الك آغیر استبدادلر آلتنده یاشامش ، فرط اعتساف ، شدت استبدادله انسانلغی کندیلرینه یاقیشدیره‌میه‌رق الوهیت ادعاسنه قالقیشان فرعونلری آلقیشلامشدی ! . .

اصفهان ملحقاتندن (راوند) شهرینك اهالیسی، خلیفه المنصور حضورینده چیقدقلری زمان کندیسنه خداوندمز ( اللهمز ! ) یولنده خطاب ایتك صورتیله ایران روحنی کوسترمشلردی ! . . ( امام ) و ( خداوند ) مفهوملری ایرانیلرك ذهننده تجزی قبول ایتمیوردی . المنصوره ( خداوندمز ! ) طرزنده خطاب

---

[ ١ ] حضرت علی‌یه منسوب اولان عراقیلردن بریسی شامه کیتمش، اوراده ، بیچاره‌نك دوه‌سنی شامیلردن بریسی غصب ایدرك حیوانك کندی مالی اولدیغنی ادعایه قالقشمش ! عراقلی معاویه‌یه مراجعتله دوه‌سنك استردادینی طلب ایتمش . غاصب جلب اولنمش . فقط حریفك برابرنده ایکی کشی‌ده کتیرمش . بو آدملر ، اجتك ( ارکك دوه‌نك ) شاملینك مالی اولدیغنه شهادت ایتمشلر . زواللی عراقلی دوه‌سنك ارکك دکل، دیشی اولدیغنی ادعا ایتمش ایسه‌ده بوسوزی مسموع اولمه‌مش، ودوه‌نك شاملی‌یه عائد اولدیغنه دائر حکم ویرلمش . معاویه بالآخره عراقلی‌یی حضورینه جلب ایدرك کندیسنه بولجه احسان ویردکدن صوکره دیمش که : ( کوردیکك حالی کیت علی‌یه سویله ! دیشی دوه‌یی ارکك دوه‌دن فرق ایده‌مجك قدر جاهل بر کتلهٔ عظیمه ایله اوزرینه حرکت ایتمکه مهیایم . بوکا کوره حاضرلانسون ! . .)

ایدنلر : بر مدت صوکره : الوهیتك ابو مسلم خراسانی‌یه حلول ایتدیکنی اعلان ایتمشلردر !

المنصور ، ابو مسلمك شخصنی‌ده امام ابراهیمك ( شبهه ) قانوننه فدا ایتمشدی . بونك اوزرینه طرفدارانی ( حزامی ) نامی آلتنده عقد اجتماعله مقتول ابو مسلمك ( امام ) اولدیغنی اعلان ایتمشلردر . امام اولدقدن صوکره الوهیته چیقمق او قدر مشکل دکلدی . غلاة شیعه‌دن (رزامیه) فرقه‌سنك مؤسسی اولان ( رزام بن شاقو ) بو خطوه‌نی آتمقده هیچ بر بأس کورمه‌مشدی. اولا امامتی اعلان ایدیلن ابو مسلمك بر مدت صوکره‌ده الوهیتی قبول ایدلمشدی ! . . .

حزامیلرك بر قسمی ابو مسلمك اولدیکنه ، اوله‌بیله‌جکنه ایناننیورلر ، کندیسنك بر کون میدانه چیقه‌رق عدالت مطلقه‌یی تطبیق ایده‌جکنه انتظار ایدیورلردی . دیکر قسمی ایسه حریفك اولدیکنه‌و امامتك کریمه‌سنه انتقال ایتدیکنه ایناننیورلردی. [١]

بو عقیده‌ایچنده زردشت دیننك کهنه ایزلری پك عیان اوله‌رق مشاهده ایدیلیور ! حزامیلرك اکثری تخم‌چوق کچه‌دن قوتلی قیلیزلر صالیویردی .

---

[١] ایرانیلرك ابو مسلمی تقدیس ایتملرینه برشی دینیله‌مز. چونکه بو آدم خونریز فقط آتشین بر ملیت پرور ایدی . فقط بزم بدلاخلقك حریفه بر پایهٔ قدسیت ویرملرینه عقل ایردیرمك ممکن اوله‌میور ! معمافیه بو حاله حیرت ایتملی! چونکه ابو مسلم کبی ( ولی ) لریمزك قسم کلیسی ایران دامغاسنی حائز اقبالجی آدملر تشکیل ایتمیورمی ؟ . . .

ابومسلمك کاتبی اولدیغی روایت ایدیلن ( المقنع ) میدانه چیقدیغی زمان، ( بودا )و( زردشت) عقیده‌لرینی‌هنوزاونوتمامش اولان خراسانلیلر حریفك باشنه اوشوشمشلردی ! . . ( المقنع ) ك اصل‌اسمی ( هاشم‌بن‌حاکم ) ایدی . کندیسی قیصه‌بویلی‌وغایت چیرکین صورتلی برحریف اولدیغندن یوزینی دائما برنقابله ستر ایدرمش. المقنع ( پچه‌لی ) نامیله شهرت بولمسنك سببی‌بودر .

( المقنع ) لئظهور ایتدیکی تاریخده خراسانده بربحران‌دینی، برکشمکش اعتقادی حکمفرما ایدی . رسماً اسلامیتی قبول ایتمش اولان خراسان اهالیسی ، روحاً معتقدات سابقه‌لرینه مربوط بولنیوردی . اسکی‌دینلرینه عودت آرتق محال ایدی . فقط روحلرینه پك‌اویغون اولان ارثی عقیده‌لرینی اسلامیت کوه‌ی آلتنده احیا ایده‌بیلمك ممکن کورینیوردی . بوخصوصده ایلك خطوه‌یی آته‌بیله‌جك جسور وحیله‌کار بررهبره احتیاج واردی. علوم طبیعیه‌یه اولان وقوفی سایه‌سنده صافدل خلقه قارشی اظهار کرامت فتانلغنده پك‌زیاده مهارت کوسترن ( المقنع ) بواوصافی جامع بولنیوردی .

بی‌امان برصدمه‌ایله سقوط ایدن ایران‌سلطنتنك خاطره‌سی ، المقنع‌ده براختلالجی روحی بسله‌مشدی .

او ، هم دینی، هم‌ده حکومتی دوشورمك ایستیوردی . هندده، مصرده ، یونان وایرانده سنه‌لرجه ایناتیلمش اولان تناسخ عقیده‌سنی داها قابا بر شکلده ، فقط اسلامی بر دامغا

آلتنده احیا ایتمك ایسته‌دی . الوهیتك مختلف وجودلرده تظاهر ایتدیکنی تعلیم ایتمك صورتیله ایشه باشلادی . دیبوردی که : ( الله ) اولا آدمك وصوکره: صره‌سیله: نوح، ابراهیم ، موسی، محمد ( علیهم‌السلام ) ایله حضرت علی ، محمد بن حنیفه وابو مسلم خراسانی وجودلرنده تجلی ایتمشدر . الوهیتك الك صوك تجلی ایتدیکی وجودده ( المقنع ) ك کندیسی اولیوردی ! . . قدیم تناسخ عقیده‌سناك غریب بر طرزده احیاسی دیمك اولان بو عقیده کهنه عنعنه‌لر آلتنده اویوشمش اولان خلقه‌یك مونس کلمشدی . چونکه مقنعك تاقیناتی ایرانك عصرلشمش آنتروپومور- فیزم ( anthroqomorqhisme ) عقیده‌سنی ( یعنی اللهك انسان صورت وسیرتنده بولندیغی عنعنه‌سنی ) احیا ایدییوردی ! . . درحال بیکارجه هودوك حریفك اطرافنی آلدیلر . غلبه‌لك ، خلیفه مهدینك اوچ دفعه سوق ایتدیکی اردولری مغلوب ایده‌جك قدر چوغالمشدی . المقنع ، بوتون غیرتیله مسلمالغه بر چوق خرافه‌لر صوقیوردی . عصیانك ایران استقلالنه قدر ایلریله‌یه- جکنی تخمین ایدن (مهدی) ، نهایت قوتلی بر اردو کوندرمکه مجبور اولدی . المقنع بودفعه مغلوب ایدیله‌رك ( کش) ده اعدام ایدیلدی . فقط اسلامیته صوقدیغی خرافه‌لر عصرلرجه یاشادی والآن یاشیور ! . . ایرانلی ، اسکی عنعنه‌لره پك‌دریندن مجلوب ایدی . المقنع وتوابعنك شدید وقانلی برصورتده تدمیری بیله بو مجاوبیتی ازاله ایده‌مدی. برمدت صوکره (جرجان) طرفلرنده ظهور

ایدن ( زنادقه ) طائفه‌سی ینه بو مجلوبیت سائقه‌سیله اورتایه چیقمشلردی .

( المقنع )ك توابعی بیاض البسه‌لر کیدکلری جهتله (مبیضه) نامنی طاشیورلردی . زنادقه طائفه‌سی‌ده قیرمزی لباسلر اکتسا ایده‌رك ( محمره ) عنوانیله شهرت بولمشلردر . زنادقه طائفه‌سنك نشریات ملعنتکارانه‌لری ، دینی اساسندن صارصمش ، مسلمانلغه عقل واذعانك قبول ایده‌میه‌جکی بر چوق خرافه‌لر صوقمشدر. بو خبیثلرك ده وجودلری ازاله اولندی. فقط دره‌لر کبی اقان قانلر ، عنعنات ماضیه‌یه اولان عشقه بر رشاشهٔ برودت صاچه‌مدی . قبل‌الاسلام ، یعنی دردنجی عصر میلادیده ایران حکمدار شهیری ( نوشیروان ) زماننده ( مزدك ) نامنده بر آدم ظهور ایده‌رك یکی بر مذهب نشر ایتمشدی . مزدك ، پك قابا اشترا کیوندن ایدی . قانونلره ، نظاملره ، روابط اجتماعیه‌یه دهشتله هجوم ایتمش ، احتراصات بشریه‌یه پك واسع بر جولانگاه آچمشدی .

ایران کسرالری ، او وقتلر مزدك مذهبنك انتشارینه شدتله ممانعت کوسترمشلرسه‌ده بوس بوتون ازاله‌سنه موفق اوله‌مامشلردی. ثروتده ، قادینلرده اشتراك فکری اراذل کروهنه پك خوش کلیوردی . مزدکیلر هیئت اجتماعیه‌نك بی امان بر دشمنی طوریله اورتایه آتیلمشلردی . قانون ، نظام ، حق ، ادب ، حیا هیچ بر شئ طانیمایورلردی. احتراصلرینی، شهوات حیوانیه‌لرینی تطمین

ایده‌جك هر شیئی خوش ومشروع کوریورلردی .

مهدی زماننده ظهورایدن زنادقه طائفه‌سی، مزدك مذهبنك اشتراکی اساسلریله ( مانی ) مسلکنك عنعنه‌لرینی قاریشدیرمش ؛ بو مخلوطه برده اسلام دامغاسی اوره‌رق ؛ اورته‌یه ، بشریتك چهرهٔ حیاسنه مدهش بر لکه اوله‌جق بر مذهب غریب چیقار- مشلردی ! . . .

ایران، هندوعراق طرفارنده‌ظهورایدن مذهبلرکا کثریسی، میستیسیزم ، بودی وزردشت عقیده‌لرینك مزجی واسکی اسملر یرینه امام علی واولادینك اسامیسی اقامه ایدیلك صورتیله تأسیس ایدیلمشلردر . زنادقه مذهبی خراسان ، ایران غربی وعراق طرفلرنده پك‌زیاده رواج بولمشدی. نشر ایتدیکی لوثیات اخلاقیه رسوبلری ، بویوك بر کتلهٔ اسلامیه‌یی ایچین ایچین کمیرمکده‌در . زنادقه، دینی، اساسات اسلامیه‌یی تملندن‌صارصمش اولدقلری کبی مسلمانلر آره‌سنه واسع مقیاسده اخلاقسزلق تخمی آتمق دنائتنده‌ده بولنمشلردر .

بوحریفلر کندی آره‌لرنده، قادین وچوجوقلرك اشتراکنی مباح‌کورمکله اکتفا ایتمیه‌رك اوته‌کینك بریکینك سوقاقلرده‌تصادف ایتدکلری کوزل چوجقلرینی آشیرمق کبی الك شنیع دنائتلره‌ده جرأت ایدییورلردی . مهدی بونلرك امحاسی خصوصنده پك چوق غیرت وشدت کوسترمش‌سه‌ده نشر ایتدکاری تخم فساد؛ کوشه‌ده بوجاقده ؛ منبت زمینلر بوله‌رق یراشمش قالمشدر !...

مأمونك اوائل سلطنتنده ایدی‌که مازندران ولایتنده (بابك) نامنده برحریف توره‌دی. اواثناده خلافت عباسیه محاربات داخلیه ایله صارصیلیوردی . بابك بوقارغشه‌لقدن استفاده ایده‌رك ایران سلطنتنی اعاده ایتمك ایستیوردی . کندیسی ( حرمیه ) طائفهٔ مجوسیه‌سنه منسوب بولینیوردی . قوانین اخلاقیه‌یی اساسندن هدمه یوروین بابك ، تناسخ عقیده‌سی نشرایدییوردی. باشنه بیکلرجه سرسری طوپلایه‌رق مازندران ولایتی داخلنده مستحکم برقلعه‌یه چکیلمشدر . بابکیلر ، وقت‌وقت قلعه‌دن خروج ایده‌رك جواربلاد وقصباتی یغما ، اهالی‌یی قتل‌عام وقادینلری اسیر آلمغه باشلامشدی. قتل نفوس، زناوسائر محرماتك کافه‌سی ؛ بابك مذهبنه کوره ؛ مباح ایدی . جبلت فطریه‌لری اخلاقسزلغه مستعد بولنان اوباش کروهی بابکك تلقیناتنی آلقشلرله استقبال ایتمشلردی .

خبیث، یکرمی‌سنه‌قدر( بذر ) قلعه‌سنده مقاومت‌کوسترمش، انواع‌رذالتلر ارتکاب ایلمشدر. نهایت ۲۲۳ تاریخنده خلیفه‌معتصم طرفندن اعزام اولنان ( آفشین ) نامنده‌برتورك قوماندانی ، بذر قلعه‌سنك برج‌وباروسنی بابکك قفاسنه یکیره‌بیلدی . فقط بوملعون طرفندن‌جمعیت اسلامیه آره‌سنه صاچیلان لوثیاتك اعصارمتعاقبه‌ده قوتلی فیلیزلر صالیویرمه‌سنه مانع‌اولمق قابل‌اوله‌مدی .

بوفیلیزلر ؛ بابکك اتلافندن ایکیوز آلتمش سنه صوکره ؛ سلجوقیه حکمداری ملکشاه‌زماننده ؛ ینه‌مازندران ایالتی‌داخلنده ( قرامطه ) نامیله ظهور ایدن بر آنارشیست فرقه‌سنك کوکلرینی تشکیل ایلمشدر .

## روح اسلامیت نصل و کیملر طرفندن بوزولدی ؟

### مذهبلر ، طریقتلر

امویلرك غصب وقهر خصوصنده‌كی افراطلری افكار اسلا-
میه‌یی علیهلرینه چویرمشدی . عراق وایران حوالیسی ، امویلره
قارشی درین بر کین وانتقام حسیله مشبوع بولنیوردی. عبدالله‌بن
زیاد وحجاج کبی خونریز ظالمه‌نك قهار اجراآتی بو کین‌وانتقام
حسنی بوس بوتون آرتیرمشدی .

سیاسی انتقام آرزولری ، دینی کسوه‌لر آلتنده تجلی ایتمکه
باشلادی . نتیجه‌ده خارجیلر ، شیعیلر ، علویلر ، زیدیلر . . .
کبی بر چوق مذهبلر توره‌دی . عبدالله بن سبأ ایلك دفعه
( سبائیه ) مذهبنی تأسیس ایده‌رك دینی بالطه‌لامشدی . داها
صوكره شیعه طائفه‌سی ظهور ایده‌رك برچوق‌شعبه‌لره آیرلدیلر.

شیعه‌لر ، امامت وخلافتك جلی ویا خفی ویاخود وصایت
صورتیله حضرت علی ایله اولادینه منحصر بولندیغنی ادعا اید-
یورلردی . بونلر ، امامتك بیعت واختیار عامه ایله تحقق
ایده بیله‌جکنی قبول ایتمیورلردی . شیعه‌لر : امامت مسئله‌سنی
ارکان دیندن عد ایتدکلری جهتله ؛ حضرت پیغمبرك بومهم
مسئله‌یی مهمل براقمش اولمسنه قانع دکللردی ! شیعه‌لرك بر قسمی
دائرۂ اعتدالدن آیرلمه‌مش اولدقلری جهتله اهل سنتله آره‌لرنده
او قدر چوق فرق یوقدر . جعفری مذهبنه تابع اولان ایرانیلر

كبى. فقط غلاة شيعه دينيان بر طاقم داها تورەمشدى كه سنيلره قارشى درين بر غيظ ونفرت پرورده ايديورلردى . بونلردن ( اثنى عشريه ) فرقەسنه منسوب اولانلرك برسنى‌يه اولان خصومتلرى بر خرستيان ويا بر يهودى‌يه اولان خصومتلرندن قات قات زياده ايدى ! . .

كتلهٔ اسلاميه آرەسنده ايلك دفعه ظهورايدن‌اختلافك منشائى امامت‌مسئله‌سى‌اولمشدر. (سقيفهٔ‌بنى‌ساعد)ده حضرت ابوبكره بيعت ايدلديكى زمان بو اختلاف موقتاً قاپانمشدى . فقط، چوق‌كچمەدن مسئله‌يه ميدانه‌چيقدى‌ونتيجه‌ده فرقه‌لر، مذهبلرظهورايتدى!...

بر قسم خلق امامت على حقنده ( نص ) وارد اولديغنى ادعا ايدەرك حضرت على‌نك ذات رسالتپناهدن صوكره بوتون انبيا واوليانك افضلى‌اولديغنى، اولاد واحفادينك‌ده عينى درجهٔ كمالده بولنديغنى ادعاايديورلردى [١]. ابوبكر ، عمر ، وعثمان‌حضراتى بونلرك نظرنده؛ حق امامتى غصب‌ايتمكله متهم ايديلر. كويا امامت شرعاً حضرت على‌احفادندن اون‌ايكى‌ذاته منحصرايمش! بونلردن اون برى كلمش‌كچمش وبرى‌ده اليوم موجود ايسه‌دەهنوز ظهور ايتمەمش‌ايمش! جهان ظلم وجور ايله طولديغى‌زمان بو امام ظهور ايدەرك اورته‌لغى عدل وداد ايله طولديرەجقمش ! ... [٢] .

(١) فرق شيعه‌دن اماميه مذهبى

(٢) بو عقيده قديم ايرانيلرك هرموز حقنده‌كى اعتقادلرينه پك شبيهدر . اونلرده جهان ظلم وجور ايله طولديغى زمان ( هرموز ) ك كله‌جكنى ودنياىى عدل وداد ايله طولديرەجغنى ادعا ايديورلردى .

حضرت علی نك فضل ورجحاننده غلو كوسترنلر سورقر آنیه‌دن اولدقلری ادعاسیله عربجه بر چوق عباره‌لر اویدورمشلر. در . كویا بو عباره‌لر ، حضرت عثمان طرفندن قرآندن اخراج واحراق ایدیلن بر طاقم ( سوره ) لرمش ! . . . قرآندن اولدیغی ادعا ایدیلن بو عباره‌لرك نه‌قدر دوشوك وصوغوق شیلر اولدیغنی كوسترمك ایچون نمونه اوله‌رق شو پارچه‌یی انظار قارئینه عرض ایدییورز :

( یا ایها الذین آمنوا آمنو بالنورین انزلنا هما یتلوان علیکم آیاتی ویحذر انکم عذاب یوم عظیم . نوران بعضهما من بعد وانا السمیع العلیم . ان الذین یوفون بعهدالله ورسوله فی آیات لهم جنات نعیم . والذین كفروا من بعدما آمنو بنقضهم میثاقهم وماعاهد هم الرسول علیه یقذفون فی الجحیم . ظلموا انفسهم وعصوا الوصی الرسول اولئك یسقون من حمیم . ان الله الذی نور السموات والارض بما شاء واصطفی من الملئكة والرسل وجعل من المؤمنین اولئك فی خلقه یفعل الله مایشاء . لااله الا هو الرحمن الرحیم . قد مكر الذین من قبلهم برسلهم فاخذتهم بمكرهم ان اخذی شدید الیم . ان الله قد اهلك عاداً وثمود بما كسبوا وجعلهم لكم تذكرةً فلا تتقون . وفرعون بما طغی علی موسی واخیه هرون اغرقته ومن معه اجمعین . لیكون لكم آیةً وان اكثركم فاسقون . ان الله یجمعهم فی یوم الحشر فلا یستطیعون الجواب حین یسئلون . ان الجحیم مأوی هم وان الله علیم حكیم .

یا ایها الرسول بلغ انذاری فسوف یعملون قد خسر الذین كانوا عن آیاتی وحكمی معرضون . مثل الذین یوفون بعهدك انی جزیتهم جنات النعیم . ان الله لذو مغفرة واجر عظیم وان علیاً من المتقین وانا لذو فیه حقه یوم الدین . مانحن عن ظلمه بغافلین . وكرمناه علی اهلك اجمعین . فانه وذریته لصابرون وان عدوهم امام المجرمین . قل الذین كفروا

بعدما آمنو طلبتم زينة الحيوة الدنيا واستعجلتم بها ونسيتم ماوعدكم الله ورسوله ونقضتم العهود من بعد توكيدها وقد ضربنا لكم الامثال لعلكم تهتدون . ياايها الرسول قد انزلنا اليك آيات بينات فيها من يتوفه مؤمناً ومن يتوله من بعدك يظهرون فاعرض عنهم انهم معرضون . انا لهم محضرون فى يوم لايغنى عنهم شيئ ولاهم يرحمون . ان لهم فى جهنم مقاماً عنه لايعدلون . فسبح باسم ربك وكن من الساجدين . ولقد ارسلنا موسى وهرون بما استخلف فبغوا هرون فصبر جميل . فجعلنا منهم القردة والخنازير ولعنا هم الى يوم يبعثون . فاصبر فسوف يبصرون . ولقد آتينا بك الحكم كالذين من قبلك من المرسلين وجعلنا لك منهم وصياً لعلهم يرجعون . ومن يتول عن امرى فانى مرجعه فليتمتعوا بكفرهم قليلاً فلا تسأل عن الناكثين . ياايها الرسول قد جعلنا لك فى اعناق الذين آمنو عهداً فخذه وكن من الشاكرين ان علياً قانتاً بالليل ساجداً يحذر الاخرة ويرجو ثواب ربه قل هل يستوى الذين ظلموا وهم بعذابى يعلمون . سيجعل الاغلال فى اعناقهم وهم على اعمالهم يندمون . انا بشر ناك بذرية الصالحين وانهم لامرنا لايخلفون .

فعليهم منى صلوات ورحمة احياءً وامواتاً يوم يبعثون وعلى الذين يبغون عليهم من بعدك غضبى انهم قوم سوء خاسرين وعلى الذين سلكوا مسلكهم منى رحمة وهم فى الفرقان آمنون والحمد لله رب العالمين .

* * *

بوسوره ايله امامتك حضرت على واولادينه منصوص اولديغنى ادعا ايدن (اماميه) فرقه‌سى ، سلسلهٔ امامتى شو صورتله تعداد ايديورلر : (١) حضرت على (٢) حضرت حسن (٣) حضرت حسين (٤) على زين العابدين بن حسين (٥) محمد باقر بن زين العابدين (٦) جعفر صادق بن محمد باقر (٧) موسى الكاظم بن جعفر صادق (٨) على بن موسى الرضا (٩) محمد بن على النقى (١٠) على بن

محمدالتقی (١١) حسن بن علی الزکی (١٢) محمد بن حسن العسکری .

امامیه‌لر تعداداولنان شو اون‌ایکی امامك صوکنجیسی اولان (محمدبن حسن العسکری) نك امام‌منتظر اولدیغی والآن برحیات بولندیغنی اعتقاد ایدرلر [١] . امامیه بومذهبندن باحث کتابلرده بوغریب عقیده ، ( غیبت صغری ) و ( غیبت کبری ) تعبیرلریله افاده ایدلمکده‌در . امامیه‌لره کوره ، ( غیبت صغری ) هجرت نبویه‌نك ٢٦٦ نجی سنه‌سنه یعنی معتمد عباسی‌نك زمان سلطنتنه مصادف اوله‌رق ؛ مدتی ٧٣ سنه‌دن عبارت ایمش . بو مدت ظرفنده‌امامله‌صلحای امت آره‌سنده وکیللر وسفیرلر بولینیورمش!.

[ ١ ] امام حسن العسکری هجرتك ٢٦٠ نجی سنه‌سنده وخلفای عباسیه‌دن معتمدك زمان خلافتنده وفات ایلمشدر . خاندان نبوی‌یه منسوب اولان بو بد بخت اماملرك فجیعه‌دار سرکذشتلری جداً الیم‌در . ( حسن ) ك پدری متوکل طرفندن مدینه‌دن ( سامرا ) یه جلب ایدیله‌رك حبسه طیقیلمش ، وفاتنه قدر اوراده قالمشدی . بیچاره حسن‌ده پدرینك طالعنه اوغرامش ، اوده متوکلك خلفلری طرفندن حبس ایدلمشدی . حسنك حبسی اوزرینه هنوز بش یاشنده بولنان اوغلی ؛ پدرینی آرامق اوزره ؛ اودن چیقمش ، او سمتده بولنان بر مغاره‌یه کیرمش وفقط بر داها عودت ایلمه‌مش ایدی ! . .

بو وقعه‌یی قید ایدن مورخ شهیر ابن خلدون ، شیعیلردن هر کون برجم غفیرك مغاره‌یی زیارت ایتمك صورتیله آقشامه قدر حسن زاده‌نك عودتنه انتظار ایلدکلری وصوکره مأیوساً عودت ایتدکلرینی‌ده قید ایدیور ! . .

شیعیلر ( حسن ) ك مخدومنه ( منتظر ) ، ( حجه ) ؛ ( قائم ) اسملرینی ویرمشلردر .

خلفای عباسیه‌دن (راضی بن مقتدر) زماننده‌ن اعتباراً ، (غیبت کبری) مدتی باشلامش . و آرتق امامله امت آره‌سنده‌کی مناسبت منقطع اولمش ! ......

غیبت صغری زماننده (ناحیهٔ مقدسه)ده برنجی وکیل (عثمان بن سعید العمری الاسدی) نام ذات بولنیورمش ! بوذاتدن صوکره وکالت ؛ امام زمانك حکم وتنسیبیله ؛ عثمانك اوغلی (ابو جعفر) ه انتقال ایتمش . ابو جعفر اللی سنه قدر امام وکالتنده بولنمش ، بو وظیفه اوندن صوکره (ابوالقاسم حسین بن روح بن ابی بحر نوبختی) یه انتقال ایلمش . بو ذات وفاتنده وکالتی (ابوالحسن علی بن محمدالسمیری) یه وصیت ایلمش . ابوالحسن خسته‌لاندیغی زمان ؛ طائفهٔ شیعه ؛ کندیسندن صوکره ناحیهٔ مقدسه‌ده ایفای وکالت کیمه عائد اوله‌جغنی سؤال ایتمشلر . اوده ، امام مخفی‌دن آلدیغنی ادعا ایتدیکی شو توقیعی اعطا ایلمش ایمش :

بسم الله الرحمن الرحیم

(یاعلی ابن محمدالسمیری اعظم‌الله اجراخوانك فیك فانك میت ما بینك وبینی ستة ایام . فاجمع امرك ولاتعرض الی احد فیقوم مقامك . وبعد وفاتك فقد وقعت الغیبة التامة فلا ظهور الا بعد اذن‌الله تعالی ذکره وذلك بعد طول‌الامد وقسوةالقلوب وامتلاءالارض جورا وسیأتی من شیعتی من یدعی المشاهدة الا فمن یدعی‌المشاهدة قبل خروج السفیانی والصیحة فهو کذاب مفتر ولا حول ولاقوة الا بالله العلی‌العظیم . )

امامیه‌لر بو توقیع ایله غیبت صغری مدتنك ختام بوله‌رق امامك نظردن غائب اولدیغنی ادعا ایدرلر . او زماندن اعتباراً شمدی‌یه قدر ( غیبت کبری ) دوره‌سی دوام ایدییورمش .

بوحال، جهان ظلم وجورلرایله تماماً قاپلانجه‌یه قدر دوام ایده‌جکمش . آخرزمانده ؛ عصرلردنبری مخفی برحیات کچیرن (!)امام ؛ ظهور ایده‌رك دنیای‌عدالتله طولدیره‌جقمش ؟ !....

*

* *

پك ابتدائی ذهنیتلرك مولود خیالاتی اولان بوعقیده‌یی تنقید ایده‌جك دكلز . چونكه عقل ، فن وشریعت اسلامیه ایله قابل توفیق اولمیان اساسسزلنی بر چوجوغك بیله اكلایه‌جغی قدر واضحدر . امامك عصرلرجه مخفی وبر حیات اولدیغنه وبركون كاوب میدانه چیقه‌جغنه اینانمق ؛ شبهه یوقكه ؛ بو عصرك دماغیله اوڭچوله‌میه‌جك غریبه‌لردندر .

امامیه‌لر ، یالکز امکان خارجنده شیلره اینانمقله اكتفا ایتمه‌مشلردر. بونلر اساسات دینیه‌یه پك مدهش ضربه‌لر ایندیرمشلردر: هله دوزمه حدیثجیلکده پك زیاده افراطه وارمشلردر. الك عادی شیلر ایچون بیله بهمه‌حال بر قاچ حدیث روایت ایتمكی اهمال ایتمه‌مشلردر . اصول حدیثده معین بولنان قیوداته اصلا اهمیت عطف ایتمه‌دکلری آكلاشیلیور . امام معصومه اسناد ایدیلن بر حدیث امامیه‌لرجه دستور اعظم حکمنده‌در .

بوحالدن استفاده ایتمكی بیلن قورنازلر ؛ كندی فكرلرینی

وياسياسى امللرينى تأمين ايچون جابلردولوسى حديثلراويدورمقدن چكينمه‌مشلردر .

مثلا اوبور حريفلردن بريسى قاباغى چوق سه‌وييور ! ... مبارك قاباغك جنت طعامى اولديغنه دائر آل سكا قوجه‌مان بر حديث ! برديكرى محلى‌يه دوشكون ! فقط حريف او قدر آچ كوزلى‌كه محلى‌نك‌ده قاباق كبى جنت طعامندن اولمسيله اكتفا ايتميور . آچ كوزنى دويورمق ايچون جنت ديوارلرينى محلى‌دن تخيل ايدييور : آل سكا برسورى حديث داها !

ديكر بر حيله‌كار ، خلقك پاره‌سنى صويمق ، ايل صيرتندن راحت راحت كچينمك يوللرينى دوشونيور . بر مزارك باشنه بر قاچ قنديل آصيور . اطرافنه بر ديوار چكيور . بابانك زيارتى خسته‌لره شفا ، دردليلره دوا ، بورجليلره واسطهٔ ادا اولديغنه دائر اورتالغه برشايعه چيقارييور . آرتق قوشان قوشانه ! نذرلر ، قربانلر ، آداقلر حريفى عادتا زنكين ياپيور . تربه‌نك قاپوسنه ، ايشلريكزده مشكلاته اوغراديغكز زمان اهل قبوردن استعانه ايديكز ، مألنده برده اويدورمه حديث آصيور . اومزارله بو لوحه حريفك اولاد واحفادينى بسليه‌جك زنكين بر ايراد منبعى اوليور .

دينه‌صوقولان بى‌پايان خرافه‌لرك منبعى بودوزمه حديثلردر . حديث اويدورانلر آره‌سنده (اماميه) ، (كراميه) فرقه‌لرينه منسوب آدملر اكثريتى احراز ايدرلر . بعض جاهل ، منده‌بور

قاباصوفیلرده ثواب قازانمق قصدیله برچوق حدیث اویدورمشلردر.

یازیق که بو کبی اویدورمه حدیثلر، کتب تفاسیردن بعضلرینه قدر صوقوله بیلمشلردر .

اسلاملر آراسنده افتراقی موجب اولان سببلردن برنجیسنك امامت مسئله‌سی اولدیغنی سویله‌مشدك . ینه بو مسئله دولاییسیله‌درکه اساسات اسلامیه چیغیرندن چیقاریلدی ودینه برچوق خرافه‌لر کیرمش اولدی . مثلا غلاة شیعه‌دن بعضیلری وفات نبوی‌یی متعاقب متفقاً حضرت علی‌یه بیعت ایتمه‌مش اولدقلری ایچون اصحاب کرامك جمله‌سنی تکفیر ایلمشلردر . بو تکفیردن امام علی بیله قورتیله‌مامشدر . چونکه حضرت علی‌ده، کندی حقی اولان امامتی، حضرت ابوبکره ترك ایتمکله اتهام ایدیلیوردی[۱] بو یولده تفوهاتده بولنمش اولان غلاتك سوزلرنده قدیم تناسخ عقیده‌سنك باشقه‌شکله بورونمش بوزوق اساسلرینی فرق ایتمه‌مك ممکن دکلدر .

اسکی تناسخجیلر ارواحك انتقالنه قائل ایدیلر: غلاتك ریاستنده بولنان ابوکامل ایسه، بوکا مقابل، امامت ونبوتك تناسخنی قبول ایلمشدر .

ابوکامل دییورکه : ( امامت برنوردر ، برشخصدن شخص آخره منتقل اولور. بو نور برشخصده نبوت ودیکر شخصده امامت صورتنده تجلی ایدر. بعضاً ده نور امامت نور نبوته منقلب اولور!؟..)

---

(۱) غلاة شیعه‌دن کاملیه فرقه‌سی .

صاچمه صاپان هذیاندن باشقه برشیله توصیف ایدیلمسی ممکن اولمیان یوکبی ترهات ، طبیعی اك خفیف بر انتقاده بیله تحمل ایده‌مز . عصر حاضر دماغیله دوشوننلرك بوزواللیلره آجیمقدن باشقه بردییه‌جکلری اوله‌مز . فقط اصل شایان تأسف اولان نقطه، خرافه‌لر ایچنده اویوشمش اولان بوکبی بیلرك دین نامنه اورتایه قوصدوقلری لوثیاتله عصمت اسلامیه‌نك لکه‌دار اولمسی کیفیتی‌در .

بودربدرلر آره‌سنده الوهیتك حلولنه وجناب حقك جسدی اولدیغنه قانع اولان مجنونلر بیله واردر. احمد ، محمد ، شیخ ، درویش ، مرشد نام وعنوانلرینی طاشیان بو کبی خذله‌نك یومورطلادقلری هذیانلری اوقویان آوروپا مؤلفلری حقسز یره؛ اسلامیتی ( تجسید الوهیت ) شائبه‌سیله لکه‌دار ایتمکه یلتنمشلردر. آوروپالیلری بو خصوصده معذور کوره‌بیلیرز . چونکه اسلام عالملرندن بریسی چیقه‌رق حقایق دینیه‌یی میدانه قویه‌مدی . علم طاسلاقلری، کندیلرندن اول‌یاشایان بوکبی‌جهله‌نك‌اثرینی‌تعقیب‌دن باشقه برشی یاپمدیلر . بونلرده اونلر قادار خرافه پرستلکه‌سقوط ایتدیلر . غلاة شیعه‌نك هذیانلری عقله حیرت ویره‌جك قدر بایاغی وعامیانه‌در . بوسرسریلردن ( بنان بن سمعان‌الشهدی ) نامنده برخبیث باقکز نه‌صاچمه‌لر قوصیور : (جناب حق انسان صورتنده‌در وذاتندن غیری‌باقی یوقدر روح آلهی اولا حضرت

---

( ۱ ) غلاة شیعه‌دن ( بنانیه ) فرقه‌سنك مؤسسی

علی‌یه صوکره اوغلی محمد بن حنیفه‌یه اوندن صوکره ابی هاشمه‌واك نهایت ( بنان بن سمعان النهدی ) یه ( یعنی حریفك کندیسنه ) حلول ایتمشدر . ) .

بنان جزء الهی‌نك حضرت علی‌یه حلول ایده‌رك اونك جسدیله برلشدیکنه قانع بولنیوردی [١] . حریفی بو یولده تناسخ آمیز ترهاته سوق ایدن عاملك ایران ویونان خرافه‌لریله خرستیانلغك الوهیت عیسی حقنده‌کی عقیده‌سی اولدیغنده شبهه یوقدر .

بنانك نیم الوهیت اسناد ایتدیکی ( علی ) ایله قدیم ایرانیلرك ( میترا ) سی ، اسکی یونانیلرك نیم معبودلری وخرستیانلرك ( عیسی ) سی آره‌سنده برفرق کوره‌میورز . بوکبی عجیب ، غریب عقیده‌لرك اسلامه اسنادی ؛ دین احمدی‌نك ناصیهٔ بلندینه چامور فیرلاتمق دیمکدر. بو یولده‌کی خرافه‌لره، اساطیر اولیه‌نك اسلام اسماری آلتنده یکیدن احیا ایدلمسی نظریله باقلیدر .

غلاة شیعه آره‌سنده بنان قدر وبلکه اوندن داها زیاده خرافه آمیز برفکر پرورده ایدنلر ـ مع التأسف ـ اوقدر آز دکلدر . مثلا مغیرة بن سعید العجلی ) نامنده برسفیل [٢] ، اللهك شکلنی ونه‌دن عبارت اولدیغنی بیان ایتمکله قالقشمق کبی اثر جنت کوسترمشدر .

---

( ١ ) غلاة شیعه‌دن ( علیائیه ) فرقه‌سنك رئیسی ( علیا بن ذراع الاسدی ) ده حضرت علی‌نك الوهیتنه قائلدی . مرقوم ، حضرت محمدك‌ده ( علی ) طرفندن بعث ایدلمش اولدیغنی ادعا ایدردی ! . . .

( ٢ ) غلاة شیعه‌دن (مغیریه) شعبه‌سنك مؤسسی

انسان بو حریفلرك ترهاتی اوقورکن فتیشیلرله اقوام وحشیه یی بیله داها یوکسك برسویه‌ده کورمك مجبوریتنی حس ایدییور . بافکز ، مغیره ، عقل ومنطقك حریم عرفاننه یاقلاشه‌مایه‌جق دها نه‌صاچمالر یومورطلیور :

( جناب حق نوردن برانسان صورتنده‌در . باشنده نوردن برتاج واردر . مخلوقاتی یاراتمق ایستدیکی وقت ( اسم اعظم ) ایله تکلم ایتدی . انسانلرك فنا عملرینه مطلع اولنجه غضبه کلدی و ترله‌دی . اللهك ترندن بریسی طاتلی ، دیکری طوزلی ایکی دکز حاصل اولدی . طاتلی دکز نورانی ، طوزلی دکز ظلمانی ایدی . نورانی دکزه نظر ایده‌رك اوراده کندی کولکه‌سنی کوردی . بو کولکه‌دن برمقدار آله‌رق اوندن کونشله آیی خلق ایلدی . بمله برابر باشقه الله بولنمه‌سی جائز دکلدر ، دییه‌رك کولکه‌نك قسم متباقیسنی ده افنا ایلدی . طاتلی دکزدن مؤمنلری وطوزلی دکزدن کافرلری یاراتدی .... ) .

شو هذیانلر قارشوسنده انسانك دماغی عادتا طوکیور . بو قدر باباغی دوشونجه مایمونلرده بیله بولنمز ظن ایدرم . حریف ، ایرانك اسکی وکهنه دینی احیا ایتمك ایسته‌مش . فقط تقلید جیلکی بیله بجره‌مه‌مش ، یوزینه کوزینه بولاشدیرمش ! فی الحقیقه مغیره‌نك نورتاجلی وانسان صورتلی اللهی ایله زردشتك زه‌روان آکه‌ره‌ن ( Zéruan - akérène ) ی ، نورانی دکزی ایله زردشتك ( هرمز ) ی وظلماتی دکز یله‌ده زردشتك ( آهریمان ) ی

آره‌سنده‌صميمى بر قرابت وارسه‌ده ياقيشيق يوقدر [۱] . تقليد پك‌ناميانه اولمشدر. بوحريفلر بوتون خرافات ماضيه‌يى ؛ داها بر چوق قابالقلر علاوه‌سيله ؛ اسلاميته صوقمقدن بيانمز نه كبى ذوق آلمشلردر .

هله ( ابو منصور العجلى ) [۲] نك‌ترهاتى مغيره‌نك طاماتنه بيله بر قيمت ويرديره‌جك درجه‌ده باياغيدر .

ابو منصور العجلى ، خلفاى امويه‌دن عبدالملك زماننده امامت‌دعواسيله اورتايه‌چيقه‌رق اطرافنه برچوق بدلا طوپلامش، مملكتى قارمه قاريش ايتمشدى .

خبيث‌باشنه‌طوپلانان هودوكارى‌شوصورتله اغفال‌ايدييوردى: ( بن‌سمايه عروج‌ايتدم ومعبودمى كوردم . الله‌أليله‌باشمى صيغادى

( ۱ ) زندا وه‌ستاده ، سما وارضله ارض اوزرنده‌كى اشيانك ( هرمز ) طرفندن ياراتيلمش اولديغى تصريح ايدلدكدن صوكره ، هرمزك لساندن زردشته خطاباً دينيليوركه :( بوتون انسانلره اكلا- تكه جهانده لمعه‌دار وضياپاش اولان هر شى بنم نورمك رونق وجلاسيدر . كائناتده هيچ بر شى او نورك فوقنده دكلدر . بن جنتى ، ملكلرى وأبى اولان هر شيئى بو نوردن خلق ايتدم . حالبوكه جهنملر ، ديولر، زبانيلر وهر تورلو شرلر ظلمتلرك محصوليدر ) . مغيره ، زنداوه‌ستانك شو پارچه‌سنى تقليد ايتمك ايسته‌مش . فقط ، مغيره‌نك هذيانلريله زندا- وه‌ستانك شو پارچه‌سى آره‌سنده او قدر بويوك فرق واردر كه ! سفيل حريف ، على العاده تقليدى بيله بجره‌مه‌مش !

( ۲ ) غلاة شيعه‌دن منصوريه مذهبنك مؤسسى

وبکا اوغلم ! ییره نازل اول وبنم طرفمدن خلقه تلقیناتده بولون ! دیدی . نبی ارضه انزال ایلدی ! . . . ) .

قدیم مصر ویا کلدانیه کاهنلرینی اوتاندیره جق بر بلاهتله الاهه کندینی اوقشانه جق قدرجرأت مجنونانه کوسترن بردربدرلک صاحبه لرنده طبیعی عقل ومنطق آرانیله مز . حریف آغزینه کلن هذیانلری قوصمش ! فقط ایشلک بربادجهتی بوصاحبه لرک اسلامیت نامنه یاپیلمش اولمسیدر . غلاة شیعه آره سنده ابومنصور العجلی یه طاش چیقارتان اراذل محدود دکلدر . ( جناحیه ) مذهبنک رئیسی ( عبدالله بن معاویه ) ایله ( خطابیه ) مذهبنک مؤسسی ( ابوالخطاب محمد بن زینب الاسدی ) یی بومیانده ذکرایده بیلیرز .

عبدالله ، روح الٰهی نک پیغمبرلرله امامارک بدنلرینه انتقال ایتدیکنی ادعا ایده رک مصریلرک تناسخ عقیده سنی باشقه برکسوه ایله احیا ایتدیکی کبی بالجمله محرماتی استحلال ایتمک صورتیله ده ( مزدک ) ک زهرلی فکرلرینی اسلاملر آره سنده نشره چالیشمشدر . ابوالخطاب ایسه امامارک هم نبوتنه هم ده الوهیتنه قائلدی . کندیسنک امام علی دن افضل اولدیغنی ده ادعا ایدردی . باباجان امامتی ، نبوتی وحتی الوهیتی بیله کندیسنه آزکورمش ، شخصنی بوتون بواوصافی جامع اوله رق وصف ایتدیکی حضرت علی دن ده افضل عد ایلمشدر ! . . .

غلاة شیعه آره سنده جناب حقه — حاشا — جسد اسنادیله اکتفا ایتمیه رک طول وعرضنی تعیینه قالقشه جق کبی ادبسزلکارده بولنانلرده ظهور ایتمشدر . مشهور ( هشام بن سالم

الجواليقى) بويولده صاچمه‌لايانلرك الكايلرى كلنلرندن صاييليرلر[١].
هشام بن الحكم دييوركه : ( اللهك جسدى واردر . جسدينك
طولى، عرضى وعمقى مساوى اولوب كندى قاريشيله يدى قاريشدر.
الٰهه ، اجسامه مشابه واوصاف جسميه‌يى جامعدر . حركت وسكونله
توصيف اولنه بيلير . بلا تفاوت عرشه مماسدر . اشيايى آنجق
وجوده كلدكلرندن صوكره بيلير . وجوده كلمه‌دن اول هيچ بر
شىء بيلمز . ) .

ابن حكمك بو ياوه‌لرينه مقابل هشام بن سالم داها باياغى
هذيانلرده بولنمشدر . بو حريف ده دييوركه : ( جناب حق انسان
صورتنده اولوب ألى آياغى، بورنى ، قولاغى كوزى و آغزى
واردر. جسدينك نصف اعلاسى مجوف و نصف اسفلى مصمت در.
فقط لحم ودم دكلدر . ) اقوام ابتدائيه‌نك قابا صابا عقيده‌لرندن
داها كولونج اولان شو هذيانلر اساطير ماضيه‌نك ترسبات منتقله‌سندن
باشقه برشى دكللردر . فقط مع التأسف بوكبى ترسبات، اسلامك
جبين پاكنه بك ملوث چامور صيچراتمشدر. مسلمانلرك انحطاط
فكريسنه چاليشان اشخاص ميانده انسانى كولديره‌جك قدر
صويتاريجه بياناتده بولنانلرده محدود دكلدر : مشبهۀ شيعه‌دن
(يونس بن عبدالرحمن القمى ) ، جناب حقى ـ حاشا ـ عرشه
بينديره‌رك ملائكه‌ره چكديرتمك كبى رذيلانه ياوه‌لرده بولنمشدر.

( ١ ) هر ايكيسى ده غلاة شيعه‌دن ( هشاميه ) مذهبى اركانندن .

( یونس ) ك [ ١ ] ادبسزلکده نه درجه ایلری کیتمش اولدیغنی آکلامق ایچون شو سوزلرینی اوقویه‌لم :

( جناب حق عرشك اوستنده‌در. ملکلر کندیسنی طاشیرلر. الله ملکلر طرفندن طاشینمقله برابر ینه اونلردن قوتلیدر . ) .

یونس ترهاتنی تأیید ایچون عقلنجه برده مثال کوسته‌رەرك دییورکه : ( طورنه قوشی‌نك وجودی نه‌قدر بویوك ایسه آیاقلری‌ده او نسبتده جیلیزدر . حالبوکه بو جیلیز آیاقلر او قوجه‌مان وجودی چکه بیلیورلر . بونك کبی ، جناب حق‌ده دأما قوتلی اولمقله برابر ملکلر طرفندن طاشنه بیلمکده‌در . ) .

طورنه قوشی قدر عقلی اولمیان یونسیلر ایچون نه‌مقنع مثال؟!... اسلام نامی آلتنده یاشایان کتله آره‌سنده بوقدر عادی دوشونجه‌لی بینسزلر بولندیغنی کوره‌رك معذب اولمامق قابلمیدر؟فقط مع‌التأسف بوکبی سفیللر اسلام عالمنده برر مذهب صاحبی اوله بیلمشلر ، آرقه‌لرینه ، اذعانسز ، عرفانسز بیکلرجه هودوك طوپلامشلردر.

انسان بوکبی صاچمه‌لری کورنجه بلا اختیار شو بیتی تکرار ایتمه‌دن کندینی آله‌میور :

اکر حقیقت اسلام درجهان اینست
هزار خنده کند کفر بر مسلمانی

*
* *

اسلامیت ، منتسبلرندن هیچ برینه بر فوق‌العاده‌لك حق

---

( ١ ) غلاه شیعه‌دن ( یونسیه ) مذهبنك رئیسی‌در .

وادعاسنی بخش ایتمه‌مشدر . خرستیانلقده اولدیغی کبی ، دینه منسوب اولانلردن بعضیلرینه انسانلق فوقنده بر پایه ویرمك دین اسلامه کلیاً مغایر بر حالدر .

جناب رسالتپناه کندیسنك سائر انسانلردن — صفت نبوتدن باشقه — هیچ برفرقی اولمدیغنی بیان ایده‌رك امتی افراط وتفریطدن شدتله منع ایتمشلردر [ ۱ ] .

بو یولده شرفوارد اولان احادیث نبویه‌نك قطعیتی میدانده ایکن اسلام نامنی طاشیان بر کروه ، ( مفوضه ) فرقه‌سی نامیله بر مذهب مخصوص ایجاد ایده‌رك ، دینه اثبانه بر ضربه اورمشلردر . مفوضه مذهبنه منسوب اولانلر دیورلرکه : ( جناب حق حضرت محمدی یاراتدقدن صوکره دنیا ومافیهانك خلق وایجادینی اوکا تفویض بویوردی . بناءً علیه خلاق کائنات حضرت محمددر . ) . بو فرقه ارکانندن بعضیلری داها ایلری کیده‌رك خلقت کائناتی حضرت علی‌یه اسناد ایلمك کبی جنتلرده بیله بولنمشلردر . مفوضه بو کبی هذیانلرله خرستیانلرك الوهیت مسیح حقنده‌کی عقیده‌لرینی اسلامیته صوقمق تشبثنده بولنمشلردر . اساطیر ماضیه‌یه عائد خرافه‌لرله سیمای صفوتی غائب ایدن اسلامیت ، بر طرفندن ده بوصورتله خرستیانلق وموسویلکك غیر معقول سفسطه‌لری آلتنده بوس بوتون أزیلمشدر ! . . .

اقوام ماضیه‌یه عائد غرائبات اعتقادیه‌یی بر برلریله مزج ایتدکدن

---

( ۱ ) آکل کما یأکل العبد واجلس کما یجلس العبد ( حدیث شریف )

صوكره ، مخلوطی اسلام كسوه‌سنه بوروندیره‌رك دین احمدی‌یی انموذج خرافات حالنه‌صوقمغه چالشانلر آره‌سنده ( مشبهه) فرقه‌سی برنجیلكی احراز ایلمشدر . مشبهه مذهبنك هیولای عجیبی ایچنده ایرانیلرك ، روماليلرك ، یونانیلرك ، هندلیلرك ، چینلیلرك ، مصرلیلرك ، آثوری وكلدانیلرك اعتقاداتندن آلنمش خرافه‌لر بولندیغی كبی فیتشیزمه ، حتی آنیمزمه عائدده اساطیری عنعنه‌لر موجوددر ، نمونه اوله‌رق بومذهب اركاننددن ( احمدالهجیمی )نك صاچمه‌لرینی كوستره بیلیرز : هجیمی ، جناب حقك جسدی‌واعضا وجوارحی اولدیغنی قبول ایتدكدن باشقه دنیاده كندینی زیارت ایدن مخاصین ایله ملامسه ، مصافحه وحتی معانقه ایتدیكنی ادعا ایدییور ! ...

سوديكی قوللریله أل أله طوتوشان ، حتی قوجاقلاشان اللهك طبیعی برده اورنك جبروتیسی اولمق لازمدر . مشبهه‌لر بو مقری بولمقده مشكلات چكمه‌مشلردر . آثار اسلامیه‌ده موجود اولان ( عرش ) بونلرك ایشنه پك‌چوق یارامشدر. بومذهب رؤساسندن عبدالله بن محمد بن كرام [۱] دییوركه : ( جناب حق عرش اوزرنده مستقردر . صفحهٔ علیاسندن عرشه مماسدر واوكاحركت ونزول جائزدر . ) .

فقط عرشك مقر الوهیت اوله‌رق كوسته‌ریلمش اولمسی ایله مسأله بیتمش اولمه‌یوردی .

---

( ۱ ) مشبههٔ كرامیه مذهبنك مؤسسی

اللهك عرش اوزرنده نصل اوطورديغنی ، نه قدر يری قابلاديغنی‌ده تعيين ايتمك ايجاب ايديیوردی .

فقط بومسئله مذهب اركانی آرەسنده بك‌مديد مناقشاته يول آچمشدر بومنفور مناقشه‌لرك صفحات عاميانه‌سنی بوراده تفصيل ايتمكه‌لزوم كورميورز . چونكه‌بومناسبتله تفوه‌ايديلن سوزلر، علمی وبشری هيچ‌برقيمتی حائزاولميان برسوری صاچمه‌لردن عبارت‌در. بونلری نقل‌ايتمك بشريتك چهرهٔ عرفاننه سورولن لكه‌لری تكراردن باشقه‌برشی اولمز ! . . .

فقط افسوسكه بومعناسز هذيانلر كتلهٔ اسلاميه آرەسنده‌تصور ايديله‌ميه‌جك قدرمدهش وتخريبكار تأثيرلر براقمشدر .

عالم‌اسلامك هرطرفنده بوتخريباتك مستكره ايزلری الآن مشاهده ايدلمكده‌در . حتی مسلمانلرك بوكونكی سقوط أليمنه بيله بوندن‌باشقه سبب آرامغه لزوم‌يوقدر. كندی ملكمزده‌كی اسلاملرك احوال سفيلانه‌لرينی يقيندن تدقيق ايده‌جك اولورسه‌ق شرقدن غربدن هجوم‌ايدن سيلابهٔ افكارك بوزوالل دماغلرده نه مدهش كردابلر حاصل ايتديكنی بك‌كوزل آكلايه‌بيليرز : يتنده‌زيديلك مناسبتيله مسلمانلر بربرلرينی‌قيروب كچيريیور . دين‌پرده‌سی آلتنده سياسی دوللرچويرن ( ادريس ) ملعونی مقام‌خلافته قارشی خرستيانلرله اتفاق‌ايدييور . سوريه ، درزيلك بابيلك جريانلری آلتنده‌قيورانيیور. آنادولی‌نك بعض‌اقسامی‌قزلباشلق، بكتاشيلك كبی‌منفور عنعنه‌لر تأثيريله وطن حسندن ، مليت‌قايغوسندن ، دين

علاقه‌سندن صویلمش بولنیور. ملکك متباقی قسملرنده‌ده کثیف برجهالتله ممزوج ، ملعون برمسکنت ، سفیل برتعصب بوتون شدتیله حکمران اولیور ! . . .

هر یرده ، هرطرفده زواللی اسلاملر اساطیر ماضیه‌نك ربقهٔ اسارتی آلتنده جان چکیشیورلر . چونکه اسلامیت ، بو کبی ملعونلرك آچدقلری مظلم ومدید بردوره ظرفنده نبالت اصلیه‌سنی کاملاً غائب ایده‌رك ، عصر حاضره خرافه‌لرله ممزوج بر اعجوبه شکلنده انتقال ایلمشدر . بت پرستلك دورندن قالمه کهنه وقوقمش خرافه‌لر بر طاقم جهله طرفندن خلقه احکام وعنعنات دینیه صورتنده تلقین اولنیور. اسلامیتی صافیت اصلیه‌سنه ارجاع ایتمك عزمنده بولنانلر اعتقادسزلقله محکوم اولیورلر. حالبوکه بوحکمی ویرنلر اسلامیت نامنه یونان خرافاتنه، یهودی وخرستیانلق معتقداتنه، ایران عنعناتنه طاپیندقلرینك فرقنده بیله دکللر! زواللی غافللر!

دیکر طرفندن میسیونر تربیه‌سی تحتنده یتیشان لوانتن بکلر. یمزده خرستیانلق رابطه‌سیله بزی بوغمق خصوصنده اتفاق ایدن آوروپالیلرك خوشلرینه کیتمك زعمیله دیندن، ملیتدن تجرد ایتمکی اك بویوك برمزیت عد ایدییورلر . بونلرك‌ده عرفاننه یوف !.. دوشونمك ایجاب ایتمزمی‌که بوایکی ذهنیتك چارپشمه‌سنه معرکهٔ جدال اولان زواللی مملکت عجبا نره‌یه دوغری‌سوروکله‌نیور !.:

ترسم نرسی بکعبه ای اعرابی
کین ره که تو میروی بتر کستانست

## اسلامده اسرارلی جمعیتلر

خلفای راشدین دورنده باشلایان فتوحات امویلر زماننده حدود طبیعیه‌سنی کچمش ایران، مصر ، سوریه وشمالی آفریقاده‌کی حکومتلر قطعی ضربه‌لرله ده‌وریلمشدی . فقط حقیقت حالده‌تبدل ایدن حکومتلر، یقیلان سلطنتلر ایدی. خلقك کوکاشلمش قناعتلرینی عصرلشمش عنعنه‌لرینی بردنبره تبدیل ایتمك ، روحلری اساسندن ده کیشدیرمك ممکن اوله‌مامشدی .

بوحال اساساً قانون فطرته مخالفدی . اسکی عقیده‌لرك آتشین پرستشکارلرندن برچوقلری آنجق سیاسی مقصدلرینی تأمین ایچون ظاهراً اسلامیته کیرمشلردی . حقیقت حالده ایسه اسلامیتی تخریب ایتمك ، اسکی عنعنه‌لرینی اولکی شوکتلرینی اعاده ایتمك أمللری تعقیب ایدیلیوردی .

دولت عباسیه شوکت وسطوتنی غائب ایتمکه باشلایجه بولانیق صوده بالق آولامق فرصتنی کوزله‌ینلر ، بوحالدن استفاده ایتمك چاره‌لرینی آرامغه قویولدیلر . بونلرك آره‌سنده هیچ بر دینه اینانمایان ملحدلر بولندیغی کبی باشدن آشاغی زردشت روحنه مالك ایرانیلر ، مانی مذهبنه معتقد یاری خرستیان یاری مجوسی قوزموپولیتلرده واردی .

مملکتك اکثریتنی تشکیل ایدن خلقه کلنجه ، بو بیچاره‌لرك هیچ برشیدن خبرلری یوقدی ( خلق ) هر ایشتدیکنه اینانه‌جق،

هرتورلو القاآتی قبول ایده‌جك بر ذهنیتده بولینیوردی. بو كون فاضل بر عالمك حضور عرفلنده متدین، متقی كورینیركن یارین بر ملحدك اغوا آتیله — فرقنده بیله اولمقسزین — دینی ایمانی غائب ایدییوردی. خلق، دوشونمكسزین هر شیئه اینانیوردی. چونكه (اینانمق)، روحنك اك درین احتیاجاتندن ایدی. موجود اولمیان بر آیته، اویدورلمش بر حدیثه ویاخود هرهانكی بر كتابه اسناد ایدیله‌رك تلقین اولنان افكار ـ هرنه اولورسه اولسون ـ درعقب قبول اولنیور، بو تلقیناته فرط رعایت عصبیت دینیه‌دن صاییلیوردی.

خلقده‌كی جهالت مطلقه، خرافات تحملرینی صاچمغه جالیشان فرصت ـ جواشرا ایچون مساعد بر زمین حاضرلیوردی. بو زمینی تسویه ایده‌جك باشقه سببلرده یوق دكلدی. فی‌الحقیقه، مستبد وبی‌امان امرانك ظلمی، اورتالغی قان دریالرینه بوغان احتراص غوغالری، دین نامنه هر كون اورتایه آتیلان یكی یكی مذهبلر، امامت دعواسی اطرافنده دونن خونین فیریلداقلر، بر قسم خلقده جمعیته، حكومته قارشی درین بر كین، حقلی بر نفرت اویاندیرمشدی. بربرلرینی تكفیر وتضلیل ایله اوغراشان مذهبلرك تكثری ایسه، دینه قارشی بسله‌نیلن حس حرمت وتبجیلی آزالتمشدی.

بر طرفدن خلقك جهالتی، دیكر طرفدن حكومته تشكیلات اجتماعیه‌یه قارشی بسله‌نیلن نفرت، اختلالجو دماغلر ایچون،

آرانیلمقله ألده ایدلمز بر فرصت تهیئه ایتمشدی . ایشته شرقده عالم اسلام بو حالده بولندیغی اثناده ایدی که باطنیلر ظهور ایلدی. باطنیلر ظاهراً مذاهب شیعیه‌دن اولان ( اسماعیلیه ) مذهبنك احیاسنه چالیشیور کبی کورینیورلردی . فقط اصل مقصدلری ـ که بونی غایت خفی طوتیورلردی ـ دور اساطیره عائد خرافات ابتدائیه‌یی احیا ایتمکدی .

چونکه بو فرقه‌نك مؤسسلری یالکز اسماً مسلمان ایدیلر . عقیدهٔ اساسیه‌لری مجوسیلك عنعناتنه مربوط بولنیوردی . شرح مواقف مؤلف فاضلنك باطنیه فرقه‌سنك صورت تشکلنه دائر ویرمش اولدیغی معلومات ، ادعامزی تأیید ایده‌جك برصراحتی حائزدر . شرح مواقفده دینیلورکه : ( دیار شرقیه‌ده متوطن مجوسیلردن ( غباریه ) طائفه‌سی ، رئیسلری ( عبدالله بن میمون بن القداح ) نام ذاتك تحت ریاستنده بر مجلس عقد ایده‌رك : مسلمانلر ممالکمزی ضبط واستیلا وحکومتمزی محو وافنا ایلدیلر. آرتق اسلاملره حرباً غلبه ایتمك تحت امکانده دکلدر . فقط حیل وخدعه ایله اسلاملر آره‌سنه تفرقه ونفاق صوقمق ممکندر . بونك ایچون دین اسلامی تأویلات اجنبیه ایله چیغرندن چیقارمق، مسلمانلرك جاهل قسمنی صور مختلفه ایله اغفال ایده‌رك اونلره اسلاملق نامی آلتنده مجوسیلك احکامنی تلقین ایتمك اك سالم بر یولدر . بو صورتله هم انتقام آلنمش وهم ( پارسی ) دیننك آیین وعنعنه‌لری اعاده ایدلمش اولور . ) یولنده برقرار ویرمشاردی.

مواقف شارحنك خبر ويرديكى بو قرار قطعى ايدى . صور اجرائيه‌سنك ترتيبله بر طرز مهارتكارانه‌ده تطبيق خصوصنى‌ده عبدالله بن ميمون كبى جن فكرلى ، دسيسه كار و محترص بر شخص درعهده ايتمشدى .

عمومك اعتقادينه مخالف برفكر ، برمذهب نشرينه قالقشمق تهلكه‌لى بر تشبث ايدى. ابن ميمون بوتهلكه‌يى بوتون صفحاتيله احاطه وتقدير ايديوردى . بوسببدندركه نشرياتنده حيل‌وخدعه ايله اغفال طريقنى تعقيب ايتمشدر. عبداللّه‌بن‌ميمون ، مجوسيلكك عنعناتنه ، زردشتك تلقيناتنه ، يونانك فلسفه‌سنه ، صابئيلرك آييننه واقفدى . عينى زمانده علوم طبيعيه وطبابت عينيه‌ده‌ده مهارت‌كامله‌سى‌واردى. زماننده‌كى انسانلرك‌احوال روحيه‌لرينى‌ده پك كوزل بيليوردى . محيطنى حقيله آكلامشدى . بر طرفدن شو وقوفه ، ديكر طرفدن متصف بولنديغى ثباتكار عزمه كووه‌نه‌رك استبداده ، دينه ، ظلمه ودينسزلكه قارشى نفرت بسله‌ين انسانلرى بر نقطه‌يه طوپلامق جرأتنى كوزينه كسديردى. دينسزلرى مقدمات فلسفيه ايله ، دينليلرى امام مخفى ( شيعيلر ايچون ) ، مهدى منتظر ( سنيلر ايچون ) . مسيح موعود (يهوديلر ايچون ) ، وپاراقليت ( خرستيانلر ايچون ) كبى اميدلى عقيده‌لرله، ايرانيلرى اسكى سلطنتك اعاده‌سى‌خولياسيله آووته‌رق تسخير ايتمك يولنى بولدى .

اسماعيليه مذهبنك ، بو أملك تحققنه پك مساعد اولديغنى

تقدير ايده‌رك مذهب پرده‌سی آلتنده رول چويرمكه باشلادی ، ذكا وشيطنتی ، بورولری چويرمك ايچون ، كافی درجه‌ده زنكين ايدی، ابن ميمون اسلاميته عائد هرشيئی ، هراساسی، بوزمق، روابط جمعيتی تارمار ايتمك ايستيوردی. بو آمالك حيز حصوله چيقمه‌سنه اسماعيليه مذهبی قدر مساعد بريول اوله‌مزدی . [١]

ابن ميمون بو اوغورده اوقدر چوق چاليشدی كه اولديكی زمان ، مساعيسنك پك مبذول ثمره ويره‌جكنه درين برقناعت حاصل ايتمشدی. بوقناعت عينی قطعيتله خلفی واوغلی (احمد) ده انتقال ايلدی. بو سايه‌ده دركه بصره ايله بغداد آره‌سنده واقع (اواسط) شهر قديمنك قريه‌لرندن (قرمط) اسمنده‌كی كويده

( ١ ) اسماعيليه ، جعفر صادقك بويوك اوغلی اسماعيل ايله اولادينك امامتنه قائل اولان بر فرقهٔ شيعيه‌در . بونلر ، جعفر صادقك امامتی بويوك اوغلی اسماعيله تفويض ايتمش اولديغنی ادعا ايديورلردی . اسماعيل ، جعفر صادقدن اول وفات ايتمش اولديغندن حق امامت اوغلی ( محمد مكتومه ) انتقال ايتمك ايجاب ايديوردی . محمد مكتومدن صوكره مقام امامته مخدومی ( جعفر المصدق ) قائم اولمشدی . بو آدمك خلفی اولان ( محمد الحبيب ) حريص اقبال ، بورولق بيلمز ، آتشين فكرلی بر آدم ايدی. اسماعيليه مذهبنی نشر وتعميم ايدن (محمد الحبيب)در كنديسی حمص جوارنده ( سلاميه ) قصبه‌سنده اقامت ايدر . واورادن هر طرفه داعيلر كونده‌ريردی . اسماعيليلر ، جهانك هيچ بر زمان امامدن خالی اوله‌ميه‌جغنی نشر ايديورلردی . امام ظاهر دكلسه بيله حال مخفی ايكن‌ده خارجده ( نقبا ) سی بولنوردی . محمد الحبيب وفات ايتديكی اثناده اوغلی ( عبيدالله ) ك امام منتظر ، مهدیٔ موعود اولديغنی اعلان ايلشدی .

ظهور ایدن ( حمدان قرمطی ) عینی عقیده‌یی نشره باشلادیغی زمان ؛ زمینی پك کوزل حاضرلانمش برحالده بولمشدی : عراق اهالیسی ، ظلم وقهر آلتنده أزیله أزیله بیتاب وتوان قالمشلردی . اهالی چالیشیور فقط ثمرهٔ مساعیلری باشقه‌لرینك جیبلرینه طولیوردی. بوکبی احوال الجاآتیله‌عراق‌خلقی، جمعیته، تشکیلات مدنیه‌یه قارشی درین برنفرت بسلیورلردی . اونلر بوفنالقلرك منبعی، تشکیلات مدنیه اولدیغنه ذاهب بولنیورلردی. خلق، کور کورینه متعصب وصوك درجه جاهل ایدی . برحالده‌که ، حمدان قرمطی اشتراك اموال اساسلرینی تلقین ایتدیکی زمان عراقده ساکن اهالیٔ اسلامیه‌طرفندن بویوك برشوقله استقبال‌ایدلمشدی. وقتیله ایرانده (مزدك) طرفندن نشر ایدلمش اولان (اشتراکیه) مذهبی ، باطنیه رؤساسندن ( بابك ) لك غیرتیله ایرانده تکرار احیا ایدلمش وخلق طرفندن مظهر قبول اولمشدی .

باطنیه‌لرقرآنی تحریف وآیات‌فرقانیه‌یی ایستدکاری‌برطرزده تفسیر ایدییور ودییورلردی‌که : (نص‌قرآنك برمعنای ظاهریسی اولدیغی کبی برده معنای باطنیسی واردر. مقصود اولازده معنای باطنی‌در. چونکه معنای ظاهری ( قشر ) ومعنای باطنی ( لب ) کبیدر. البته بادملك ایچی قابوغنه ترجیح اولنور . ظاهر قرآن انسانلره اخلاقی ، اجتماعی ، دینی برچوق آغیر وظیفه‌لر تحمیل ایدییور .

قرآنده امرونهیه دائر پك چوق حکملر واردر . بونلرك

ایفاسی مشقتلی بر ایشدر . باطن قرآن ، ظاهر قرآن ایله
عمل ایتمکی ترکی مؤدی اولدیغندن بو سایه‌ده او مشقتلی ایشلردن
قورتیلمق ممکن اوله‌جقدر ! . .

صفات الهیه‌یه دائر قطعی بر سوز سویله‌نیله‌مز . جناب حقك
موجود ویا معدوم اولدیغنه ، عالم ویا جاهل بولندیغنه دائر بر حکم ویرمك
دوغری اوله‌مز . الله ، الك اول امر خاصیله عقلی ابداع ایلمشدر . عقل
واسطه‌سیله‌ده غیر تام اولان نفس خلق اولنمشدر . نفس عقلك کمالنه مشتاق
اولدیغندن نقصاندن کماله ایریشمك ایچون حرکته محتاج اولمشدی .
حالبوکه حرکت آنجق آلات ایله تمام اولدیغندن نتیجه‌ده اجرام فلکیه
حدوث بولدی . نفسك تدبیریله ؛ اجرام فلکیه بر حرکت دوریه ،
اجرا ایتدی وبونك وساطتیله طبایع بسیطهٔ عنصریه ، بسائطك
توسطیله‌ده نباتات ، معادن وانواع حیوانات حادث اولدی .
حیواناتك افضلی انساندر . چونکه انوار قدسیه‌یه استعداد یالکز
انسانده واردر ویالکز انسان عالم علوی ایله رابطه‌دار بولینیور .
عالم علوی ، کائناته مصدر اوله‌رق ؛ عقل کامل ونفس نا
شامل بولندیغی کبی ؛ عالم سفلیده‌ده ؛ وسیلهٔ نجات اوله‌جق بر
عقل کامل ایله بر نفس ناقصه بولنمق واجبدر . عالم سفلیده‌کی عقل
کامل ( رسول ناطق ) ، نفس ناقصه‌ده رسولك نقیبی اولان
امامدر انسان مرتبهٔ عقله واصل اولنجه کندیسندن تکالیف
شرایع وسنن قالقار واو آدم ایچون ( قیامت کبری ) قوپمش
اولور . آرتق او شخصك عبادات وطاعات کبی شیلرله مشغول
اولمسنه لزوم یوقدر . )

باطنیه‌لره کوره (رسول ناطق) لر ، آدم ، نوح ، ابراهیم ، موسی ، عیسی ، محمد ومحمد مهدی دن عبارت اولاق اوزره یدی ذاتدر . هر ایکی رسول ناطق آره‌سنده یدی امام‌واردر. بو امامر کندیلرندن اولکی رسول ناطقک شریعتنی اکمال ایله موظفدرلر . هیچ برعصر ، بویدی امامدن خالی قالمز . کندیلرینه اقتدا ایدلمك وخلقه طریق هدایتی کوسترمك اوزره هر عصرده بهمه‌حال بوامامرك بولنمسی لازمدر. باطنیه‌لر ، مذهبك سرائرینه اولان وقوفلرینه نظراً : امام ، حجت ، ذومصه ، ابواب ، داعیٔ مأذون ، مکلب ، مؤمن کبی مختلف ومتفاوت رتبه‌لری حائز بولنیورلردی . کندی تعبیرلرینه کوره : ( امام ) ، جناب حقدن مؤدی ودین آلهی‌ده ادله‌نك غایتی ایمش . ( حجت ) ، امامدن مؤدی وعلم امامی حائز اولوب اوعلم ایله احتجاج ایدرمش . ( ذومصه ) ، علمی حجت دن مص واخذایدرمش . ( ابواب)، دعوته مأمور اولان داعیلر ( میسیونرلر ) دیمك ایمش . بونلرك اك بویوکنه ( داعیٔ اکبر ) نامی ویریلیور . وظیفه‌سی مؤمنلرك درجاتنی تعییندن عبارت بولنیورمش .

( داعیٔ مأذون ) ، اهل ظاهردن ، باطنیه مذهبنه کیرمك ایسته‌ینلرك عهد ومیثاقلرینی آلمغه ، اونلری امامك ذمتنه ادخال ایتمکه مأمور ایمش .

( مکلب ) ، اهل ظاهر آره‌سنه صوقیلوب قابل دعوت اولان وباطنیه مذهبنه مستعد بولنان انسانلری داعیٔ مأذونه

كوتورمكله مكلف ايمش . ( مؤمن ) ، عهد و پيمانى آلمش ، مذهب باطنيه‌يه ايناتمش ؛ ذمت امامه كيرمش اولان كيمسه ديمك ايمش !

باطنيه‌لر ، خلقى اغفال و اضلال ايتمك ايچون ( تشكيك ) اصوانى تطبيق ايدرلردى . بو اصول ، احكام دينيه حقنده بر طاقم سؤاللر ترتيبيله ذهنلرى حيرت وترددە دوشورمكدن عبارت ايدى .

*
* *

داعيلر هرمعناسيله جزويت روحنه ، جزويت اقتدارينه ، فتانلغنه مالك ايديلر . داعى كيمى قانديرمقله مكلف ايسه، اونك احوالنى ، اطوارينى ، افكارينى تحقيق ايدر ، اوكرەنير ، او آدمى كنديسى قدر طانيمغه چاليشيردى . حريف متعصب ايسه داعى‌ده بوتون شدتيله بر متعصب طورينى طاقينير ، دينسز ايسه داعى‌ده قيودات دينيه‌نك كافه‌سنك اساسسز اولديغنى بياندن چكينمز ، ضوابط اخلاقيه‌يه حرمتكار ايسه داعى مالك خصلت بر ناموس مجسم كسيلير ، ذوق وصفايه ميال بولينيورسه داعى‌ده سفاهت عالملرينك اك بويوك قهرمانلرندن كورينيردى . . . .

بو صورتله او آدمه كنديسنى سه‌وديره‌رك روحنى تسخير ايدر، بيچاره‌يه‌زهرلى فكرلرينى تلقيح ايتمكه باشلاردى . داعيلر، بو خصوصده مراتب دينيان بر طاقم قيوداته رعايت ايدرلردى . مراتب دعوتك برنجيسى ( ذوق آرامق ) دى .

داعی ، مذهبه ادخال ایتمك ایستدیکی آدمك قابل دعوت اولوب اولمدیغنی تحقیق ایدردی . دعوته مستعد ایسه (ذوقوار) دینیلیردی . دعوته مستعد اولمیان کیمسه نك دعوت ایدلمسی ممنوع ایدی . بو ممنوعیتی ( سنجه‌ده بذر اولمز ) و ( سراج اولان خانه‌ده تکلم ایدلمز ) تعبیرلریله آکلاتیرلردی [۱] . مراتب دعوتك ایکنجیسی ( تأنیس ) در : داعی ، یاقالادیغی ( آو ) ك حال وطورینی ، فکر و آرزوسنی طبیعت ومیلانتی اوکره‌نیردی . او آدم متقی ایسه داعی ارباب زهدواتقادن کورینیر ، هوا پرست ایسه ، داعی ، ارباب سفاهتك ألی بایراقلیلرندن کسیلیر ، دینسز ایسه ، داعی بوتون دینلرك علیهنده بولنوردی . داعی یاقالادیغی آدمه بوصورتله کندیسنی سه‌ودیره‌رك آره‌لرنده انسیت کامله حاصل اولور . واغفال خصوصی داها زیاده قولایلاشیر ایدی .

اوچنجی مرتبه ( تشکیك ) در : داعی قاندیره‌جغی آدمك روحنه نفوذ ایده‌رك اونی کندیسنه بند ایتدکدن ، آره‌لرنده صمیمی برالفت وانسیتك تأسسنه قانع اولدقدن صوکره ؛ بیچاره‌یه زهر آمیز تلقیناتده بولنمغه باشلاردی . الك برنجی أمل ، مخاطبده ارکان دین حقنده شبهه حاصل ایتمك ، اونی حیرت وترددده دوشو-

---

( ۱ ) ( سنجه ) = چوراق یر و ( بذر ) ده تخم دیمك اولدیغندن سنجه‌ده - بذر اولمز تعبیریله چوراق یرده اوت بیتمز بناءً علیه دعوته قابلیتی اولمیانه سوز سویلنمز معناسی قصد اولنوردی . سراج (قندیل) اولان یرده سوز سویلنمز تعبیریله‌ده ارباب علم وعرفان بولنان محلده دعوته قالقیشیلمز معناسی مراد اولنوردی .

رمكدی . اثنای مكالمه‌ده مخاطبك ذهنی آلت اوست ایده‌جك بیك تورلو سؤاللر ایراد ایدیلیر ، فقط هیچ برینه جواب ویرلمزدی:

سوز آره‌سنده اكثریا شو سؤاللر ایراد اولنوردی : سور قرآنیه اولنده‌كی حروف مقطعه‌نك معناسی نه‌در ؟ خروج منی غسلی ایجاب ایدییورده خروج بول نیچون ایجاب ایتمیور ؟ نیچون نمازك بعضیلری دورت ، بعضیلری اوچ وبعضیلری ایكی ركعتدر . حجر اسودی اوپمكده نه‌فائده واردر ؟

اوروج نه‌دیمكدر ؟ انسانلرك آچ قالمه‌سندن جناب حق نه‌ذوق آله‌بیلیر ؟ اوروج ونمازك ایكیسی‌ده فرضدر دینیلور . اوحالده حائضه صومك قضاسی واجب اولیورده نیچون نمازك قضاسی لازم كلمیور ؟ اثنای حج ده كوچوك طاشلر آتمه‌دن وآره‌صره قوشمه‌دن مقصد نه‌در؟ . . . مخاطبك‌درجهٔ ادراكنه كوره بوكبی سؤاللر توالی وتنوع ایدردی . مخاطبده اثر استعداد كوریلیرسه سؤاللر مسئلهٔ خلقته ؛ مبدأ ومعاده ، احوال آخرته ، روحه ، حشر ونشره قدر تشمیل ایدیلیردی .

بوتون بوسؤاللر قارشوسنده شاشیروب قالان مخاطب‌ده ؛ پك طبیعی اوله‌رق ؛ تجسس ومراق حسی‌اویانیردی . كندیسنه بوسؤاللرك حلی ایچون درین برشوق حاصل اولوردی ، اوزمان، داعی ، معنیدار برنظرله مخاطبنه‌باقار: (بونلرك‌حكمتنی آكلایه‌جق زمان داها كلمدی ! ... ) جوابنی ویردی .

حریفلر روح بشری پك كوزل تدقیق ایتمشلردی . چونكه

بوصوك جواب مخاطبى اسكات ايده‌جكنه بالعكس اونده آتشين برمراق اويانديريردى .

مخاطب اصرارنده دوام ايتديكى تقديرده كنديسندن عهد وپيمان طلب اولنوردى ، عهد وپيمان طلبى ، مراتب دعوتك دوردنجيسى اولوب ( ربط ) ناميله ياد اولنور : داعى ، اسرار وحقائقى آكلامق اصرارنده بولنان كيمسه‌يه اسرارعاليه‌نك كايشى كوزل هر فرده آچيله‌ميه‌جغندن بحث ايده‌رك كنديسندن عهد وميثاق طلب ايدردى .

داعى بوسوزلرينى آيتله‌ده تأييد ايتمكى اونوتمزدى . جناب حقك بيله عهده‌لرينه رسالت ونبوت توجيه ايتديكى ذواتدن عهد وميثاق آلمش اولديغى اخطار ايديله‌رك [١] سنت الـٰهيه‌يه تبعيتله عهد وپيانده بولنمق، آخره افشاى راز ايدلميه‌جكنه دائر يمين ايتمك تكليف اولنوردى . مخاطب بوتكليفى قبول ايدنجه، اسرارك فاش ايدلميه‌جكنه ، باطنيه‌لر عليهنده بولنانلره بغض ونفرت ايديله‌جكنه ، هيچ بر شيئك اخواندن كيزله‌نيلميه‌جكنه دائر يمين ايتديريليردى !...

معمافيه اسرارك كافه‌سى همان كنديسنه كشف ايدلمزدى . شبهه‌لرك قسم اعظمى حل ايديلمه‌دن براقيليردى. اساساً تشكيكدن مقصد دينه قارشى پرورده ايديلن حرمت ومودتى آزالتمقدى .

[١] داعى بو اثناده ( واذ اخذنا من النبيين ميثاقهم ) آيتنى اوقور وبيچاره آدمى بوصورتله اقناع واغفال ايدردى !..

مخاطب اصرارنده دوام ایدرسه ، بوکبی اسرار عالیه‌یه امامدن باشقه‌سنك واقف اولمدیغی سویله‌نیلیر، حل مسئله مطلوب ایسه کندیسنه حواله اولنان ایشلرك کمال صداقتله حسن ایفاسنه چالیشیله‌رق امامه تقرب ایتمك لزومی توصیه ایدیلیردی .

مراتب دعوتك بشنجیسی ( تدلیس ) در : داعی ، عهد و پیمان آلدیغی کیمسه‌نك مذهبه اولان روابط و حرمتنی آرتیرمق، قلبنه خوف وخشیت القا ایتمك ایچون هر کس نظرنده بویوك طانینمش اولان کیمسه‌لرك بو مذهبه کیرمش اولدیغندن بحثلر آچار . اونلری اخوان میاننده تعداد ایدردی . باطنیه ارکانی پك کوزل بیلیورلردی که عوام ناس بویوك طانیلان کیمسه‌لرك قبول وحسن تلقی ایتدکلری شیلری اورکمکسزین قبول ایدر واونلرك کیتدیکی یولده یوریمکده اصلا تردد کوسترمزلر . اویله یا ! بو مذهب فنا ویاکلش اولسه فلان بویوك ذات اونی هیچ قبول ایدرمیدی ؟ ! . . . اوحالده دیناً بویوك طانینمش عالملری، سیاسةً وموقعاً یوکسك مقاملرده بولنان کیمسه‌لری مذهب ارکانندن کوسترمك ؛ عوامك قلبنی چالمك ایچون ؛ امین برطریق اولمزمی ؟ .

باطنیه‌لردن بر چوق زمان صوکره ، عینی تدابیر ؛ آز چوق فرقلرله ؛ غربده تشکل ایدن خفی جمعیتلر طرفندنده قبول و تطبیق ایدلمشدر . غربده‌کی فرانماسونلق تشکیلاتنده شرقده‌کی باطنیه تشکیلاتنی آکدیره‌جق نقطه‌لر آز دکلدر .

آلتنجی مرتبه ( تأسیس ) در : داعی عهد وپیمانی آلنان ، مذهبه فرط محبتی تأمین ایدیلن کیمسه‌یه ؛ اونك قبول وتسلیم ایده‌جکی مقدماتك تمهیدیله ؛ یاواش یاواش تلقینات مفسدتکارانه‌ده بولنمغه ، مقصده دوغری ایلك خطوه‌لری آتمغه باشلاردی .

حقیقت الٰهیه‌یه یالکز امام‌لرك مطلع اوله‌بیله‌جکنی ، علوم ظاهره ایله اوغراشان کیمسه‌لرك بیاناتنه قولاق ویرمك دوغری اوله‌میه‌جغنی ، او بر سوری تلقینات آره‌سنده ؛ متصل تکرار ایدر طوریردی .

داعی؛ بو کبی سفسطه‌لرله مخاطبنی؛فنون مثبته طرفدارلرندن وعلمای حقیقیه‌دن تجرید ایتمکه چالیشیردی. ( اثنی عشریه ) لرك ادعاسی وجهله ؛ امام‌لرك اون ایکی اولمیوب ؛ یدی اولدیغنی ، دینك معنای باطیسنی آنجق یدنجی امامك بیله‌جکنی علاوه ایتمکی‌ده اونوتمزدی. بو سوزلرله‌ده فرق شیعه‌دن امامیه مذهبنی چوروتمك ایستردی . شبهه وترددلرله قناعتی صارصیلان ، او زمانه قدر دین نامنه کندیسنه تلقین ایدیلن شیلره قارشی امنیت واعتمادی زائل اولان زواللی آدم ، آرتق احکام دینیه وروابط اجتماعیه‌یه رعایت لزومنی فائده‌سز عد ایدردی. ظاهر قرآنك وضع ایتدیکی احکامك ؛ باطن قرآنه موافق اولمدیغنی، ایشیده ایشیده مبالات دینیه‌سی صفره اینردی . احادیثه اعتماد قناعتی ایسه بوس بوتون صارصیلیردی . بو حاله کلن کیمسه ، مرتبهٔ دعوتك یدنجیسی ( خلع ) درجه‌سنه واصل اولمش دیمکدی : خلع درجه‌سنه

واصل اولان کیمسه‌یه نماز ، اوروج ، زکاة . . . کبی عبادات بدنیه‌نك بر طاقم تمثیلاتدن عبارت اولدیغی تلقین اولنوردی .

عبادات وطاعات کبی شیلر ، عوام ناسی بر نقطه‌یه ربط و اونلرك قابا و معالیاتدن محروم اولان احتیاجات روحیه‌لرینی تطمین ایتمك ایچون وضع اولنمش آیینلر اولدقاری آکلاتیلیر ؛ فکرلر انکشاف ایتدکدن صوکره ؛ بوکبی ابتدائی شیلره لزوم قالمیه‌جغی تکرار اولنوردی . نتیجه‌ده ، انکشاف فکری‌یه مظهر اولان مخاطبدن ، عبادات بدنیه‌نك اسقاط ایدلمش اولدیغی خبر ویریلیردی .

سکزنجی مرتبه ( سالخ ) در : بو مرتبه‌یه واصل اولان کیمسه‌ده اعتقادات دینیه‌نك کافه‌سندن صویولیردی . شرایع تأویل اولنور ، محرمات کندیسنه اباحه ایدیلیردی . انسان ایچون ذوق وصفا، عیش ونوش ایله دمکذار اولمقدن باشقه مشغله اولمدیغی آکلاتیلیردی . سالخ مرتبه‌سنه چیقان کیمسه ؛ معنای عامیسیله : یونانی ئه‌پیکورك افراطکار بر شاکردی اولور کیدردی!..

آرتق دینی ، اخلاقی ، اجتماعی هر تورلو قیودات اورته‌دن قالقاردی . زنا ، لواطه ، عشرت ، اشراك اموال ، اشتراك نسوان ... کبی بالجمله محرمات ورذائل اخلاقیه مباح کوریلیردی . حافظ شیرازینك :

مباش درپی آزار وهرچه هواهی کن
که در شریعت ماغیر ازین کناهی نیست

بيتيله تصوير ايتديكي عرفا ( ! ) مسلكنده كي كوكل ايجيتمه مك قيدينه بيله رعايت ايتمكه لزوم كورولمزدي ! ...

غوغا وكورولتي چيقارمامق شرطيله كور قنديل سرخوش اولمق ، زنا ولواطه يه انهماك كوسترمك مباح وبلكه فائده لي عد اولنور ، احكام شرعيه باشدن آشاغي تأويل ايديليردي .

مثلا :

جنت = انسانك عبادات بدنيه دن معافيت وراحتي

جهنم = انسانك پك مشقتلي اولان عبادات بدنيه يه مداومتي

آبدست = امامدن آيين مذهبنك اوكرننيلمه سي

تيمم = امامك غيبوبتي حالنده (حجت) دينيلن مأذوندن آيين مذهبنك تعلمي

نماز = رسول ناطق [١]

احتلام = هدايت قصدي اولمقسزين كنديلرندن اوليان كيمسه يه اسرار مذهبك فاش ايديلمه سي

غسل = تجديد عهد وميثاق

زكات = تزكيهٔ نفس ، تنوير فكر

صوم = اسرار امامي محافظه

زنا = اسرار ديني افشا

جماعتله نماز = امام معصومه متابعت

---

[١] باطنيلر بويولده كي تأويللريني ( ان الصلوة تنهى عن الفحشاء والمنكر ) آيتيله احتجاجه قدر واره شلردر .

| | | |
|---|---|---|
| كعبه | = | پیغمبر |
| باب | = | علی |
| صفا | = | نبی |
| مروه | = | وصی |
| میقات | = | ایناس |
| تلبیه | = | مدعوك اجابتی |

یدی دفعه بیت شریفی طواف = یدی امامه متابعت طرزنده تأویل اولنوردی . عبدالله بن میمون و حمدان قرمطی کبی رؤسانك اصل مقصدلری ؛ ایلك حمله‌ده خلقی قوشه‌ولاندیرمامق ایچون ؛ طولامباجلی یوللردن کیتمك وتدریجاً غایه‌لری اولان الحاد مطلقه واصل اولمق ایدی .

فقط باطنیلرك هپسی بو فکرده دکلدی . بونلردن بعضیسی اهل بیته محبت، بعضیسی قیودات شرعیه‌دن قورتیلمق، بعضیسی امرانك مظالمندن بیزار اولمق، بعضیسی‌ده عصبیت قومیه وعنعنهٔ ملیه‌یی أوزله‌مك کبی سائقلرله بومذهبی قبول ایتمشلردی. ایچلرنده دیندار و متعصب جهلاده پك آز دکلدی. فقط بو بیچاره‌لر نره‌یه کوتورولدکلرینك فرقنده بیله دکللردی . مذهبك داعیلری همان هرطرفده موفق اولیورلردی . عراق وایران جهتلری موفقیتك اك زیاده تتوج ایتمه‌سنه مساعد بولنیوردی . محترص، سرسری ، قناعتسز ، سرکذشت آرقه‌سندن قوشان غیر ممنون نه‌قدرانسانلر وارسه باطنیه مذهبنه کیرمشلردی . بو سببدن مذهب ، آزمان

ظرفنده ، بردنبره انتشار ایتدی .

( سواد کوفه ) ده داعیٔ اعظم نامنه مشهور ( دارالهجره ) قلعه‌سی انشا ایدلدیکی زمان ، باطنیلر هر طرفه قول صالمش بولنیورلردی . شیعیلرك همان بوتون فرقه‌لری ، زردشت دیننه تابع اولان مجوسیلر ، کلیسا طرفندن رفضه محکوم مذاهب خرستیانیه اربابی ، مانیلر ، یهودیلر هپ بو مذهبه طرفداراولمشلردی . اطرافه کونده‌ریلن داعیلر ، پارلاق موفقیتلرله ( داعی اعظم )ك توجهنی جلب ایدییورلردی .

داعیلر ، آفریقاده ، عراقده ، بصره کورفزنده ، ایران ایچریلرنده پك مساعد زمین بولمشلردی . آتیلان تخمك نه‌کبی ثمره‌لر ویردیکی اشاغیکی صحیفه‌لرده کوریله‌جکدر .

## دینی ، اجتماعی و سیاسی آنارشیستلر

## قرامطه طائفه‌سی

اسماعیلیه مذهبنك مؤسسلری حمص جوارنده ( سلامیه ) قصبه‌سنده یرلشه‌رك مذهبلرینی نشر ایتمك اوزره اطرافه برطاقم داعیلر ، میسیونرلر کوندرمش اولدقلرینی سویله‌مشدك . بومقصد ایچون اعزام اولنان داعیلردن ( حسین الاهوازی ) نامنده بر آدم‌ده عراقه کیتمشدی . عراق داعیسی وظیفه‌سنی پك کوزل ایفا ایتمش ، وفاتنده مذهبك بوتون اسرارینه واقف اولمق اوزره یتشدیرمش اولدیغی ( حمدان قرمطی ) یی کندیسنه خلف براقمشدی .

حمدان قرمطی ، جسور ، قناعتی اوغورنده حیاتنی تهلکه‌یه صوقمقدن چکینمز ، محترص بر آدم ایدی . باطنیه مذهبنه بوتون روحیله مربوط بولنیوردی . محیطی‌ده بو عقیده‌نك انتشارینه پك مساعد ایدی . چونکه عراق ، اوته‌دنبری ، شیعیلك روحیله بسلنمش ، عنعنات قدیمه‌یی هیچ بر زمان اونوته‌مامش ، جاهل ، احمق وعینی زمانده خرافه پرست بر خلق ایله مسکون ایدی .

آحاد ناسك طمارلرنده جمعیت موجوده علیهنده کین وانتقام کریواتندن باشقه بر شی طولاشمیوردی . متغلب امرانك دارات ودبدبه‌لری ، والیلرك احتشام وسطوتلری ، قاضیلرك شریعت

نامنه پاره طوپلامق خصوصنده‌کی حرص وغیرتلری ، خلقك روحنی قیوراندیرییور ، دماغلرده جهنمی انتقام آتشلری ایقاد ایدییوردی . علویلك ماسکه‌سنه بورونن اسکی ایران سلطنت وعنعناتنك اعاده‌سی آرزولری ایسه ، بو آتش انتقامی وقت وقت کوروکله‌مکدن خالی قالمیوردی ! . .

حمدان قرمطی وظیفهٔ دعوتی درعهده ایتدیکی زمان؛ اطرافنده بولنان خلقك احوال روحیه‌سی؛ بوشکلده ایدی. قرمطی بو حالدن بحقٍ استفاده ایده‌بیلمك مهارتنی کوستره بیلدی : درحال ، مجوسیلك ، صابئیلك زمانلرینه عائد اسکی عنعنه‌لری اعاده ایتمك صورتیله (مزدك) مذهبنی نشره، اشتراکیون مسلکنك اساسلرینی تعلیمه باشلادی . حمدان قرمطی ، نشر یاتنده ایلری کیتدکجه خلقك کندیسنه اولان مربوطیتی‌ده اونسبتده آرتیوردی . زنکینلرك مماللرینه، قاریلرینه، امرانك جاریه‌لرینه ، چوجوقلرینه مالك اولمق آرزوسی ، حیوانی احتراصلر آلتنده قیورانان خلقی؛ نیم جنسانه مظهر اولمق خواهشندن قوتلی برعقیده ایله ؛ حمدان قرمطی‌یه باغلایوردی .

اساساً مهدی‌نك بومبشری ( جنت ) ی عبادات بدنیه‌دن قورتیلمق، حیاتده اذواق دورادوره نائل اولمق طرزنده تأویل ایدییوردی . برنجی شق حاصل اولمشدی . چونکه داعئ اعظم نماز ، اوروج کبی فرائض بدنیه‌یی کندیلرندن عفو ایلمشدی . شمدی ایکنجی شق قالیوردی. بوکاده موفق اولمق ایچون هر فردك

خونین بر قاتل، جانی بر فدائی، بی امان بر اختلالجی اولمسی لازمدی. وظیفه، مدهش واو نسبتده فاجعه انگیز ایدی. تطبیق داها منفور وداها قانلی صحنه لره میدان آچدی. بوتون بو أليم دراملر دین نامنه اوینانه جقدی. درامك مرتبلری، داعیلر، شیخلر، درویشلر، متسیدلر ایدی.

انصافسز قتل عاملر، امانسز یغما وتخریبلر باشلادی. قرمطیلر جمعیت بشریه ایچون مدهش بر قاصیرغه، مدنیت ایچون هولناك بر سیلابهٔ تخریب اولدیلر. مذهبه کیرمینلره؛ قادین، چوجوق، اختیار، هرنه اولورسه اولسون؛ امان ویرلمیور، کسیلیور، بوغازلانیوردی.

قرمطیلرك، دوغریدن دوغری یه هدف هجوملری اولان اسلامیته اوردقلری ضربه، بو کونه قدر پایدار ایزلر براقه جق قدر مدهش ومؤثر اولدی. حمدان قرمطی، ترتیباتنی احضار ایتدکدن صوکره. قرمطیلر ابتدا سواد کوفه ده باش کوسترەرك عراقی خوف وخشیت ایچنده براقدیلر. بك چوق کیمسه لر؛ ینمادن، بوغازلانمه دن قورتیلمق ایچون بونلرك مذهبنه کیرمکه مجبور اولشدی. ایلك اختلال، هجرتك ۲۷۸ نجی سنه سنده رؤسای قرامطه دن (فرج بن یحیی) نك ریاستی آلتنده وقوعه کلمشدی.

۲۸۹ سنه سنده ایسه قرمطیلر جانی وقاتللردن مرکب خونریز بر آلای ایله کوفه یه هجوم ایتدیلر. خلیفه المعتضد باللهك کوندرمش

اولدیغی اردو ، بو خیثلری مغلوب ایدرك رئیسلری اولان ابوالفوارسی یاقه‌لایه‌رق حضور خلیفه‌یه اعزام ایلدی. خلیفه‌ایله ابوالفوارس آره‌سنده شو یولده قیصه بر محاوره جریان ایتدی :

خلیفه — سز روح آلهی‌نك جسدلریکزه حلول ایتمش اولدیغی حقنده‌کی عقیده‌کزه استناداً می کندیکزی خطا و زله‌دن معصوم عد ایدییورسکز ؟

ابوالفوارس . — روح الله بزه حلول ایتمش اولورسه سزه نه ضرری طوقونور ؟ یاخود شیطانك روحی جسدلریمزه حلول ایتسه سزه نه‌فائده‌سی اولور ؟ بویله‌مناسبتسز سؤالده معنا یوقدر. سکا عائد اولان شی نه ایسه اونی سؤال ایتملی‌سك ! ! ..

خلیفه . — بکا عائد اولان شی نه‌در ؟

ابوالفوارس ، خلیفه‌نك بو ایکنجی سوألنه‌قارشی‌کوپوردکجه کوپوردی . بر آنارشیست روحندن قوپان کین ونفرتله ، جمعیت بشریه‌یه ، مؤسسات مدنیه یه ، روابط دینیه‌یه بی پروا سوکوب صایدی . اوقدر ایلری کیتدی‌که ، معتضد کبی : متانتیله معروف اولان برذات بیله ، آرتق کندینی ضبط ایده‌مدی . حریفك اعدام ایدلمسی امرینی ویردی ، ابوالفوارس میدان سیاسته کوتوریلیرکن اصلا تلاش کوسترمه‌مش ، صلابتدار بر آنارشیست طورینی اصلا بوزمه‌مشدی . ابوالفوارسك اعدامیله مسئله قپانمش اولمیوردی . چونکه ( کوفه ) دن ( بحرین ) ه‌کوندرلمش اولان ( ابوسعید الجنابیٔ قرمطی ) ، اورالری باطنیه‌عقیده‌سنك نشرینه

پك مساعد بولنشدی. بحرين اهاليسنك بر قسمی ايران قديم دينندن هنوز قورتيله‌مامشلر ايدی . اسلاميتی قبول ايدنلری‌ده احكام شريعتدن تماميله بی خبر بولنييورلردی . هيئت عموميه‌سی، جاهل، عنعنه پرست ، احتراصات حيوانيه‌دن باشقه برشی دوشونمز ، قاپابر سوری‌دن باشقه برشی دكلدی ! ..

ابو سعيدك تلقيناتی طبيعی بويله بر سوری‌نك احتراصات ذوق‌پرورانه‌سنه پك اويغون كلمشدی . داعی ، آز زمان ظرفنده بوتون امرلرينه كور كورينه جاندن اطاعت ايده‌جك بر باربار اردوسی حاضرلايه بيلمشدی . ابو سعيد ؛ مريدلرك عددينی كافی درجه‌يه چيقاردقدن صوكره ؛ كوفه‌ده‌كی قرامطه قوميته‌سيله مخابراته كيريشه‌رك قانلی بر اختلال اساسلرينی احضار ايتمكه باشلادی . هجرتك ( ٢٩٣ ) نجی سنه‌سی قربان بايرامی كونی ، اهالی جامعده ايكن اختلال بومباسی پاطلايه‌جقدی .

قاسم بن احمدك ترتيبيله نفس كوفه‌ده اختلال ايچون قرق بيك فدائی حاضرلانمشدی . يوم مشئوم كلدی : كونش كوفه‌نك براق افقلرينه دوغری ياواش ياواش يوكسه‌ليور ، آثوريلرله بابليلرك عصرلرجه آهنك تقديسنی ديكه‌مش اولان ييلديزلر ، دورا دور بوشلقلر ايچنده غائب اوليورلردی .

بر قاچ ساعت صوكره ظهور ايده‌جك قان طوفانندن بی‌خبر اولان اهالی ؛ بر توكل ديندارانه ايله ؛ بايرام نمازينی ادا ايتمك اوزره معبدلره قوشيورلردی . هر كس نمازده ايكن بردنبره

قورقونج وبوغوق بر غاغله اورته‌لغی صارصمغه باشلادی . قرامطه درویشلری اختلال بایراغنی آچمشلردی ! . .

( یالثارات الحسین ) ندالری کره‌ٔ نسیمی‌یی صارصیوردی . مملکتده بالدیزی چیلاق ، چاپولجی نه‌قدر ادانی وارسه ، هپسی اختلالجیلره التحاق ایلمشدی .

کوفه والیسی ( اسحق بن عمران ) سکز یوز آتلی ایله اختلالی باصدیرمق ایچون بیهوده اوغراشیوردی . بو اثناده داعی (ابوسعید الجنانی)نك تحت اداره‌سنده‌کی بحرین قرامطه‌سی برقاصیرغه سرعت وشدتیله کوفه‌یه واصل اولدیلر . بوباربار آلایی ، اوکلرینه کانی بوغازلیور ، اولدیرییوردی . ایکندی‌یه قدر قتال دوام ایتدی . کسوب طوغرامقدن اوصانان اختلالجیلر ؛ اقشامه دوغری ؛ ( قادسیه ) یه چکیلدیلر ، خلیفه درحال اختلالجیلر اوزرینه اون بیك کشیلك براردو کوندردی . ( حسینك انتقامی !..) واویلاسیله ظهور ایدن بو اختلال ، ایران روحنك عصیانندن ، ایران سلطنتی ییقان قادسیه مظفریتنك اخذ ثارندن باشقه برشی دکلدی . خرافات ایله حقیقت (قادسیه) ده ایکنجی دفعه چارپیشیورلردی . برنجی چارپشمه‌ده حقیت غلبه ایتمشدی . فقط ایکنجی چارپشمه برعکس اولدی . مسلمانلق عالمنده ظهور ایدن حدسز ، حسابسز مذهبلر یوزندن اسلامیت اصلیت ونجابتنی غائب ایتمشدی . مسلمانلر ، خرافات وسفالتك پنجه‌سی آلتنده قیورانیورلردی . ابوسعید قرمطی‌نك تحت اداره‌سنده‌کی آنارشیستلر ( قادسیه ) ده خلیفه

اردوسنی مدهش بر انهزامه اوغراتدقلری زمان، بوحقیقت بوتون چیپلاقلغی ایله تظاهر ایتدی. ابوسعید، بومظفریت اوزرینه: کوفه وملحقاتیله بوتون کلدانستانی ضبط ایتمش اولدی .

( ٣٠١ ) تاریخنده ابوسعید قتل اولنه‌رق مقامنه اوغلی ابوطاهر کچدی . ابوطاهر ، مفترس قرامطه روحنك‌دنی بر تمثالی ایدی . هر تورلو قیودات دینیه واخلاقیه‌دن صویولمشدی. مدنیت وانسانیت دشمنلکی صانکه بو آدمده تجسم ایتمشدی‌خونخوارلغی ، جنایاتی شیعیلرك بیله لعنت ونفرتلرینی جلب ایده‌جك درجه‌ده طاشغین ، طینت لئیمه‌سی صیرتلانلردن زیاده آزغین ایدی .

ابوطاهر قان دوکمکدن، معصوم کله‌لری آردسنده طوپلاشمقدن ویرانه‌یه چویردیکی معموره‌لرك خرابه‌لری اوزرنده انسان بوغازلامقدن برذوق وحشیانه حس ایدییوردی .

بصره‌یی ضبط ایتدیکی زمان ، ( شط العرب ) ه نظیره اوله‌رق معصوم قانندن بر نهر آقیتمق ایسته‌مشدی . کوفه‌یه هجومی داها قانلی اولمشدر . آلتی کون دوام ایدن! قتل وافنا ، شهرده خنجرلنمه‌مش بر جسد، تخریب ایدلمه‌مش بربنا براقمدی!..

قرامطه طائفه‌سی ؛ ابوطاهرك ریاستی آلتنده ؛ بی‌امان بر آفت ، خانمانسوز بریانغین ، قان دریالری تولید ایدن برطوفان بلا کسلمشلردی :

برقاصیرغه شدت ودهشتیله ، بردنبره معموره‌لری استیلا ایده‌رك انسان قانندن نهرلر ، قادین وچوجقلردن مرکب سوری

سوری اسیرلر تشکیل ایدییورلردی .

صورت دائمـه‌ده قافلهٔ حجـاج باصقینه اوغرار ، ارککلر قتل اولنور،ماللر یغما ایدیلر، قادینلر اسیر صفتیله صاتیلیر ایدی. عراقدن حجازه کیمسه کیده‌مز اولمشدی . خلیفه‌نك کوندردیکی متعـدد اردولر پك رذیلانه انهزاملره اوغرایورلردی . هریرده ابوطاهر نامی ذکر ایدیلیرکن؛ مدهش برخوف وخشیتله؛ تویلر اورپرییوردی .

هجرتك ٣١٧ نجی سـنه‌سنده ابوطاهر اداره‌سنده بولنان بو سیلابهٔ تخریب، مکه‌یه توجه ایتدی. قرامطه‌نك حجازه هجوملری موسم حجه تصادف ایتمشدی . باربارقاتللر ، اوکلرینه کلنی قلیجدن کچیردیلر. هریر یغما وتخریب اولندی . حرم شریف بیله یغمـا وتخریبدن قوتیلامدی . مکه‌ده بولندقلری مدت ظرفنده ؛ قتـل ایتدکلری انسانلرك عددی یتمش بیکه واصل اولمشدی. عودتلرنده حجر اسـودی‌ده یرندن سوکه‌رك برلکده کوتوردیلر . حجراسود یکرمی سنه قدر قرامطه‌لرك النده قالدی . نهایت بویوك بر مبلغ مقابلنده اعاده‌سنه موافقت کوستردیلر .

قرامطه طائفه‌سنك ، اخلاق و آثار مدنیه‌یه قارشی ارتکاب ایتدکلری ادبسزلك ، بی‌پروا آقیتدقلری معصوم قانلری ، ممالك اسلامیه‌یی باشدن باشه هیجانه‌دوشورمشدی. مسلمانلر؛ هرطرفده؛ بو انسانیت دشمنلرینه قارشی سلاحه صارلدیلر. اون بش سـنه قدر امتداد ایدن قانلی محاربه‌لر نهایت قرامطه‌نك مفسدت اینلرینی

تارمار وجمعیتلرینی پریشان ایده‌بیلدی .

فقط براقدقلری آثار تخریبیله، نشر ایتدکاری افکار سقیمه‌نك بوس بوتون اورته‌دن قالدیرلمسی ممکن اوله‌مدی . قرمطیلرك بقیة السیوفی ، هویتلرینی کیزله‌یه‌رك ، ممالك اسلامیه‌یه طاغیلدیلر. مساعد بولدقلری محیطلرده ینه کیزلیدن کیزلی‌یه نشریات ملعنتکارانه لرینه دوام ایتدیلر . مسلمانلر آره‌سنه : اسلامیتله قابل توفیق اولمه‌ین، بیغینلرله خرافه‌لر صوقدیلر، قورقونج فکرلر، جانیلکه، آنارشیستلکه سائق ملوث عقیده‌لر نشرندن فارغ اولمدیلر. بو ملوث عقیده‌لرك صولغون ایزلری ، مسلمان آدلی برقسم انسانلرك روحلرینی الآن تحت اسارتنده طوتمقده‌در !..

قرامطه‌دن غربه دوغری طاغیلان ملعنت پیشه‌لر طرفندن ، آنادولی وسوریه‌یه صاچیلمش اولان تخملرك کوکلری پك درینلره قدر صوقولمشدی . برحالده‌که نه سلطان سلیمك بی‌امان قلیجی، نه قویوجی مراد پاشانك مرحمتسز خنجری نه‌ده سلطان محمود ثانینك عزمکار سیاستی بوکوکاری تمامیله قلعه موفق اوله‌مدیلر.

یکرمنجی عصر مدنیتده ، آنادولی، سوریه، عراق وعربستانك بعض قسملری الآن اومنفور عصرلره عائد سفیل وباباغی فکرلرك تحت اسارتنده ایکله‌یوب طوریبورلر . معارف حقیقیه‌نك نشر وتعمیمی ایله بوکبی لوثیات وخرافاتدن مملکتی تطهیره چالیشمز ایسه‌ك ، عصرلرجه بکله‌سه‌ك بزم ایچون فلاح ونجات قاپولرینك آچیلمش اولدیغنی کوره‌میه‌جکمزه امین اوللیز ! قرامطه فکر-

لرینك مملکتمزك لوش وزاطب ایزبه‌لرنده اویوشدیردیغی یوصونلی دماغلر، ترقیات فکریه‌مز ایچون الك مدهش بر انکل اولمشلردر!

شکوفه‌زار وطنی قابلایان او اینلری قاپامق ، بو دیکنلری سوکوب چیقارمق زمانی حلول ایتمشدر. هر دماغه، هر وجدانه معارف حقیقیه حزمه‌لری توجیه ایتملی‌یز. چونکه نورقارشوسنده ظلمت ، البته پایدار اوله‌مز !...

---

## آنارشیست درویشلر چته‌سی

## خشخاشین

باطنیه فرقه‌سنك عراق شعبه‌سنی تشکیل ایدن قرامطه طائفه‌سی، ظلم وقهر ایله اورتالغی تیترتدکاری حالده؛ کندیلرندن داها صوکره تشکل ایتمش اولان ایران باطینلرینه نسبتله؛ دائرهٔ تخریباتلری داها طار. فنالقلری داها آز صاییله بیلیر.

ایران باطینلری یعنی شرقی اسماعیلیه‌لر بوتون معناسیله بر آنارشیست چته‌سی ایدیلر. ایکی عصر قدر؛ اك بویوك حکمدارلر بیله؛ بونلرك دهشتندن تیتره‌مشلردر. اهل صلیب قوماندانلری؛ بالخاصه بونلرك ایچندن انکلتره قرالی آرسلان یورکلی ریشارطلر رقیبلرندن قورتیلمق ایچون، جانیاك وحیله کارلقده شیطانلره درس ویره‌جك براقتدار ومهارته مالك اولان اسماعیلیه شیخلرینه مراجعته مجبور قالمشدی.

شرقی اسماعیلیه مذهبی، معنای حقیقیسیله بر (اباحیون) فرقه‌سی ایدی. صیغندقلری اقلیم واراضیده؛ حیدودلغه پك مساعد بولینیوردی. چونکه شرقده ظهور ایدن بو فرقهٔ اباحیه، وقتیله (بابك) ك افکار جنایتکارانه‌سنی امنیتله نشر ایتمش اولدیغی بر محیطده، مازندران ولایتنك صرپ وطاغلق اقسامنده، تورەمشلردی. فرقه‌نك مؤسسی آتشین ذکاسی، لایتزلزل

عزمی ایله شهرت بولان ( حسن صباح ) نامنده بر شیعی‌در .

حسن صباح ، عزمکارلغی نسبتنده حیله کار ، خائنلکی قدر جنایت وانتقامه تشنه بر فتان ایدی . آتش حرص وانتقامله ؛ تصوری بیله انسانی رعشه‌دار خشیت ایدن ؛ اهانتکار جنایتلرك اجراسنده تردد کوسترمه‌مشدر . کندیسی واسع واساسلی بر تحصیل کورمش ، زمانك اك مهم واك فیاض علماسی میاننه ارتقا ایتمشدی . فقط حریفك احتراصی‌ده علمی قدر بی‌پایان ایدی . حسن انتقامی یاننده ، دهای بلندی‌یك‌سونوك‌قالیوردی. حسن صباح ، بوتون دهای شیطنتکارانه‌سنی اسلاملر آره‌سنه تفرقه صوقمغه ، تورك حکومت سلچوقیه‌سنك اریکهٔ شوکتنی آلت اوست ایتمکه حصر ایتمشدی .

حسن صباح ، ملوك حمیریه سلاله‌سنه منسوب ایدی. پدرینك یمندن کوفه‌یه واورادن ایرانه هجرتله ( ری ) قصبه‌سنده توطن ایتمش اولدیغی بر حقیقت تاریخیه‌در . حسن صباح ، تربیهٔ ابتدائیه‌سنی ، غلاة شیعه‌نك اك آزغینلرندن اولان‌پدری(علی)دن آلمشدی . (علی) ، یمندن ایرانه کلدیکی زمان (ری) طرفلرنده وسعت عرفانی وخرافات اسماعیلیه‌یه فرط نفرتیله شهرتیاب اولان ( ابو مسلم رازی ) ، والی بولنیوردی . علی ، والی‌نك تعقیبندن ، خلقك نفرتندن ازاده قالمق ایچون ، اوغلی حسن صباحی ، نیشابورده تدریساتله مشغول اولان مشاهیر علمادن ( امام موفق نیشابوری ) نك مدرسه‌سنه کوندرمشدی .

حسن صباح‌ده ؛ پدری کبی : امام موفقك مذهب ومسلکنه معارض ، مدهش بر اسماعیلی ایدی . مشار الیهك درسلرینه دوامدن مقصدی ، هم تعقیباتدن قورتیلمق هم ده امام موفقك شهرتگیر عالم اولان عنوان فضیلتنه انتسابله بر کلاه قاپه‌بیلمك ، روحنی قیوراندیران حرص جاهی تطمین ایده‌جك بر یول بولمقدن عبارت ایدی اثنای تعلمده درس شریکلرینه درجهٔ احتراصنی کوستریر بر تکلیفده بولنمشدی . بو تکلیف حسن صباحك ؛ هنوز درسخانه صره‌لرنده ایکن نه یامان بر حرص جاه بسله‌دیکنی پك کوزل اثبات ایدر .

امام موفقك تلمیذاتی آره‌سنده ؛ حسن صباحدن باشقه : آتشین ذکالریله ممتاز ایتمش ایکی کنج داها بولینیوردی . امام موفقك بو اوچ شاکردی تاریخ بشریتده مخلد برر نام براقمغه نامزد ایدیلر . فی‌الحقیقه بونلردن حسن صباح تاریخده نه قدر قورقونج وهائله‌نما بر نام براقمش ایسه دیکر ایکی رفیقی‌ده او قدر بلند واودرجه شایان‌حرمت بر موقع اجلال احرازایتمشلردر . بو ایکی آرقداشدن بریسی بالآخره سیاستده ، ادارهٔ حکومت‌ده ونشر معارفده بحق بویوك برشهرت قازانان ( خواجه‌نظام‌الدین طوسی ) دیکری‌ده حکیم شهیر ( عمر خیام ) ایدی . خواجه نظام‌الدین ، نظام‌الملك عنوانیله سلجوقی حکمداری ملکشاهك وزراتنه ارتقا ایتمکه ، نیشابورلی عمر خیامده علوم ریاضیه‌وفلسفهٔ عالیه‌ده پك یوکسك برسربرحرمت قازانمغه نامزد بولنیورلردی .

شرقك بو اوج ذكای آتشینی ؛ فیاض و نوار بر استاد عرفانپناهك درسخانهٔ کمالاتنده یتیشیور ، اکثریا برلکده مباحثه و مناقشه ایدییورلردی .

بو کبی مباحثات اثناسنده ایدی‌که حسن صباح ، درس شریکارینه احتراصاتنی کوسترن بر تکلیفده بولنمش ودیمشدی‌که: ( ارقداشلر بیلیورسکزکه استادمزك درسخانهٔ فیاضنده یتیشن کیمسه‌لرك اکثریسی بویوك بویوك مراتبه ، یوکسك ونفوذلی مقاملره نائل اولیورلر . بزده شمدیدن آره‌مزده بر معاهده عقد ایده‌رك هرهانکیمز دولته مظهر اولورسه‌ق دیکر ایکی رفیقمزی‌ده مقامات عالیه‌یه چیقارمغه چالیشمنی تعهد ایدینه‌لم ! ) . حسن صباحك بو تکلیفی درس رفیقلری اولان نظام‌الملك وعمر خیام طرفندنده قبول ایدلمشدی . نهایت ؛ بواوچ زنکین دماغ ؛ اکمال تحصیل ایتدکدن صوکره بربرلرندن آیرلمشلردی . چوق کچمه‌دن ؛ نظام‌الملك ؛ اقتدارومزایاسی سایه‌سنده‌امرای سلچوقیه‌دن آلپ آرسلانك خدمت وزارتنه تعیین اولندی . طلبه‌لك زماننده‌کی تعهدات متقابله‌یی درخاطر ایده‌رك رفیقلری عمر خیام ایله حسن صباحه یوکسك پایه‌لر تکلیف ایتدی . دارات وسلطنتدن ، نفوذ ومجبوریتدن نفرت ایدن قوجه خیام رتبهٔ وزارته تنزل کوسترمدی . معیشتنی تأمین ایده‌جك جزئی بر معاشله نیشابورده تدریساتله مشغول اوله‌رق حر و آزاده برحیات کچیرمکی ؛ سفیل احتراصلر آره‌سنده دیدینمکه ؛ ترجیح ایتدیکنی قطعی بر لسانله اسکی

آرقداشنه آكلاتدى . طلبى قبول اولندى .

حسن صباح ايسه نظام الملكك دلالت وتوصيه سيله اوته دنبرى ايچنى كميرن جاه ومنصب حرصنى آرتيره جق بر مقامه كچه بيلمشدى.

خيام نه قدر مستغنى، نظام الملك نه درجه نجيب بر اخلاقه مالك ايسه حسن صباح ده اوقدر محترص، اوقدر سفيل بر طينتده ياراتيلمشدى . نظام الملكك حمايه وتوصيه سيله حكمداره تقرب ايدنجه ايلك ايشى ولى نعمتى اولان وزيرك سعايتنده بولنمق ، اويديرديغى تزويراتله نظام الملكى حكمدارك نظر توجهندن دوشوره رك چيلغين بر حرصله كوز ديكديكى مقامى غصب ايتمكه چاليشمق اولمشدى .

امانه موفق اوله جغى بر صره ده ، حكمدار؛ بو سفيلك رذائتنى آكلايه رق كنديسنى طرد ايلدى. بو تاريخدن اعتباراً حسن صباح، نظام الملكه وتورك سلطنتنه قارشى انطفاپذير بر حس انتقام بسله‌-مشدر . تاريخ عرفان بشريت ده مخلد بر نام براقان او مشهور وزيرى خنجرلته رك شهيد ايتديكى، سلجوقى سلطنتنى صارصه جق غائله لر چيقارديغى حالده بيله ؛ بو ملعون كينى حالا سوندرمه مشدى !...

حسن صباح بارگاه سلطانيدن طرد ايديلنجه ( رى ) شهرينه كيده رك اوراده اسماعيليه مذهبنك داعيلرندن (عبدالملك عطاش) ايله برلشمشدى. فقط اوزون مدت رى ده قالمغه جسارت ايده مدى. اصفهانه چكيله رك اسماعيليه رؤساسندن ( ابوالفضل ) ك خانه سنده كيزلنمكه مجبور اولدى . خبيث حريف انزوا زمانتى نظام الملك

ایله تورك سلطنتنی دەویرمك ، سلچوقی دولتنك انقاضی اوزرنده کندی اولاد واحفادینه بر حکومت تأسیس ایتمك پلانلرینك ترتیبیله امرار ایتمشدی .

حسن صباح ، انتقام واحتراص حسلرینه اوقدر زبون اولمشدی‌که بعضاً اوتوردیغی یرده کندینی غائب ایدەرك خانه صاحبی ابوالفضله تصورات مدهشەسنه دائر افشا آتده بولندیغی واقع اولوردی . برکون اثنای مصاحبەده : (ایکی یار موافق بولسەم بوتورك سلطنتیله بوکویلینك وزراتنی آلت اوست ایدەرم) دیمشدی. ابوالفضل مسافرینك نه‌مال اولدیغندن بی‌خبر بولندیغندن؛ ایکی آدمله قوجه برسلطنتك نه‌صورتله دوریله‌جکنه عقل ایردیره‌میەرك ؛ بو سوزلری اختلال دماغی‌یه حمل ایتمش، حسن صباحه قوۀ دماغیه‌یی تقویه ایدەجك طعاملر ویرمکه باشلامشدی .

حسن‌صباح دوستنك کندی حقنده نه‌فکره ذاهب اولدیغنك فرقنده اولمقله برابر ؛ هیچ برشی سویله‌مکسزین ؛ بوطعاملری ییمش وبرمدت صوکره اصفهاندن عراقه عزیمت ایلمشدر.

حسن، متین ویلمز برعزم وغیرتله چالیشەرق اسکی مکتب رفیقی نظام الملکی خنجرلتدکدن صوکره (الموت) قلعه‌سندن ، تورك سلطنتنك ادارەسندەکی دیارلره دهشت یاغدیرمغه باشلادیغی اثناده ایدی‌که ، دوست قدیمی ابوالفضل کندیسنی زیارت ایتمك اوزره قلعه‌یه واصل اولدی . حسن صباح ، ابوالفضله اسکی ماجرایی خاطرلاتەرق : (باق سکا آرقداش! اوزمان عجبا هانکیمز

اختلال شعوره اوغرامشدی . کوریورسك یا ! ایکی یارموافق بولنجه‌اوتورك سلطنتیله‌اوکویلینك وزارتنی آلت‌اوست ایده‌رك مقصدینه نصل واصل اولدم ! ) دیمش ، روحنده‌کی عزم وکینك نه‌یامان اولدیغنی کوسترمشدی [ ١ ] .

حسن صباح عراقدن آزربایجانه واورادن‌ده مصره کیتدی . او اثناده مصرده اسماعیلیه مذهبنك آفریقا شعبه‌سنی تشکیل ایدن (عبدالله‌المهدی) احفادندن (مستنصرعلوی) حکمداربولنیوردی. حسن صباح ، ( مستنصر ) ك توجیه والتفاتلرینه مظهر اولدی . زمان کچدکجه نائل اولدیغی التفات وتوجه‌ده آرتیوردی . نهایت بوتون اشراف واعیانه تقدم ایده‌رك امور حکومتی کاملاً دست تسخیرینه آلدی . فقط حریف مصرده‌ده تك طوره‌مدی . مستنصر ایله مخدوملری آره‌سنه بر تفرقه صوقدی .

نتیجه‌ده مصرده‌ده دیکیش طوتدیره‌میه‌رق سوریه ، و حلب

[ ١ ] دراصفهان ازبیم سلطان وخواجه درخانهٔ رئیس ابوالفضل نهان شد . روزی دراثنای محاوره بزبان آوردکه اکر دویار موافق مییافتم . سلطنت این ترك ووزارت این تاجیك‌را برهم میزدم . رئیس ابوالفضل این سخن‌را حمل بر ضبط دماغی نمود بی آنکه بر سیدنا یعنی حسن اظهار کند . اغذیه که تعلق بتقویت دماغ دارد . حاضر ساخت سیدنا از کمال فراست برمافی‌الضمیر او اطلاع یافته . ازآنجا بجای دیکر شتافت . وبعد ازانکه بر قلعهٔ ( الموت ) متولی شد . رئیس ابوالفضل نزداو آمده . سیدنا فرمود . دماغ من مخبط است‌یا ازان تو . دیدی‌که چون دویار موافق یافتم چه کونه بمدعا رسیدم .... [ محسن کشمیری ]

دياربكر ، بغداد ، آزربايجان ، اصفهان ، خوزستان، دامغان و جرجان طرفلرينه تخم فساد نشر ايده ايده ديلم حواليسنه عودته مجبور اولدى .

حسن ، تورك سلطنتنى ييقمق ايچون ، كنديكى، اوغراديغى يرلرده خلقى ، خفياً مصر حكمدارى نامنه اسماعيليه مذهبنه دعوت ايديوردى . فقط مقصد اصليسى مذهب ودين پردهسى آلتنده ، شيخلك كسوهسنه بورونهرك سلطنت تختنه يول بولمقدى . صباحك احتراصكار فكرينه واقف اولان نظام الملك ، عودتنى استخبار ايدنجه دردستى ايچون هر طرفه امرلر اصدار ايلدى . حسن تهلكهدن خبردار اولنجه ، قزوين حواليسنه كيدهرك ، داعيلرندن بعضيلرينى الموت [١] قلعهسنه كوندرمش ، اهاليسنى ، اسماعيليه خليفهسى اولان مصر حكمدارينه بيعت ايتمكه دعوت ايتمشدى . حسن بوصورتله اهاليى اغفال ايدهرك قلعهيى أله كچيرمك وسلجوقيلرك تعقيباتندن ياقهيى قورتارمق ايستيوردى . داعيلر موفق اولمشلردى. حسن همان اتباعيله برلكده قلعهيه چكيلدى .

حسن ، قارتال يوهسندن فرقلى اولهين بوقلعهيى پك كوزل انتخاب ايتمشدى . هر درلو تهلكهدن امين اولهرق بورادن اطرافه دهشتلر ياغديرهبيلهجكدى . ايلك ايشى ، سلجوقى حكمدارلرندن ملكشاهك مأمورلرينى قلعهدن طرد ودفع ايتمك اولدى . حسن، سلجوقى حكومتنه قارشى كيزلى بر عصيان حاضرلايوردى .

---

[١] الموت الف ولامك فتحهسيله (جبروت) وزننده‌در .

اختلالدن بالاستفاده کندیسی ده شیخلکدن ، شاهلغه کچه‌جکدی !..

فقط ، آمال سیاسیه‌سنی اظهار ایتدیکی تقدیرده مقصدینه موفق اوله‌میه‌جغنی بیلیوردی . شرقك بوتون اقبالجو وحیله کار متشیخلری کبی ؛ اوده ؛ احتراصاتنی مذهب ، طریقت پرده‌سی آرقه‌سنه صاقلامشدی. کندیسنه آنجق (شیخ‌الجبل) و (سیدنا) عنوانلری ویرلمسنی ایستیوردی !...

الموت قلعه‌سندن ؛ مذهبك نشر وتعمیمی ایچون ، هرطرفه داعیلر ، خفی مأمورلر کوندردی ، نشریاتنه الك مساعد اقلیم ( رودبار ) و (قهستان) طرفلری ایدی. یاواش یاواش جوارده‌کی بلاد وقلاع ضبط اولندی . حسنه کورکورینه اطاعت ایدنلر ، اونك ولایتنه معتقد ، کراماتنه قائل ایدیلر. بوکون بیله حسن صباحی مقدس ومحترم بر (ولی ) ، صاحب کرامات برشیخ عالی طانیان؛ قفالری دماغ یرینه (صمان) له دولو، مسلمانلر آزدکلدر. مریدلر حسن صباحك امر و نهیی‌نی بر فرمان الٓهی کبی تلقی ایدییورلردی. هیچ بر پیغمبرك امتی ؛ حسنك مریدلری قدر؛ مطلق وقطعی براطاعت کوسترمه‌مشلردر. چونکه حسن، امرینه؛ غیرمدرك برآلت کبی اطاعتکار اولان مریدلری ، دنیاده ایکن (جنت) ه صوقیور ، حریفلری حوریلر، غلمانلر آره‌سنده مست ومسحور براقیور ، کندیلرینه اذواق نفسانیه‌نك انواعنی طاتدیرییوردی ؟!...

نعم جنتی ، سعادت آتیه‌یی، احتراصات بهیمیه‌نك بول بول

استیفاسندن عبارت طانیان جاهل و خرافه‌پرست انسانلری، مطیع و بی‌ادراك بر (نسنه) حالنه صوقمق ایچون حسن صباحك تصور ایتدیکی حیله قدر مؤثر برشیٔ بولنه‌مزدی. حسن صباحك درجهٔ موفقیتنی کوسترمك ایچون وقعهٔ آتیه‌یی انظار قارئینه عرض ایدییورز:

سلچوق حکمداری؛ حسن صباحك نفوذ و قدرتنك کندی سلطنتلری علیهنه اوله‌رق کوندن کونه توسع ایتمه‌سندن قوشقولانه‌رق؛ الموت قلعه‌سنه بر مأمور اعزامیله شیخی اطاعته دعوت ایتمش، عکس تقدیرده شدت کوستریله‌جکنی بیلدیرمشدی.

حسن صباح، مأموره جواب ویرمه‌رك یالکز کوره‌جکی شیلری حکمداره عرض ایتمسنی اخطار ایتدکدن صوکره داعیلره مریدانك طوپلانیلمه‌سی امرینی ویردی. درحال بیکارجه هودوکلر شیخك حضورنده صف بستهٔ احترام اولدیلر. شیخ الجبل، مریدلردن لاعلی‌التعیین برینه: (هایدی، کندیکی تلف ایت!) امرینی ویردی. و بو امر درحال و بلاتردد انفاذ ایدلدی.

صوکره دیکر بر مریده توجهله: (أرنلر! سنده قالبی دیکلندیرمك ایچون کندیکی شو قلعه‌دن آشاغی آت!) بولنده بر التفاتده بولندی. حریف بویوك بر شوقله کندیسنی قلعه‌دن آشاغی فیرلاته‌رق کبروب کیتدی. حسن صباح بلا فتور شو منفور جنایتلری ارتکاب ایتدکدن صوکره: شاهدی بولندیغی احوالی برتورلو حوصلهٔ ادراکنه صیغیشدیرهمیه‌رق آلیق آلیق باقنان مأموره دونه‌رك: (افندی! کوریبورسکیا! اك

کوچولك بر امرینی یرینه کتیرملك ایچون : بلا تردد ؛ درین بر شوقله کندی کندیلرینی تلف ایدن بو آدملر کبی یتمش بیك مریدم واردر . شمدی کیت ! کوردیکك شیئی حکمدارینه خبر ویر ! کندیسنده بنمله حرب ایده بیله جك قدر اقتدار کوریورسه همان تشریف بیورسونلر ! کندیلرینه انتظار ایدییورم ! ) دییه‌رك مأموری اعاده ایلدی ! . . .

حسن صباح ، خلقك اطاعت مطلقه‌سنی نه صورتله قازانمشدی ؟ :

حسن ، محیطنك سویهٔ ادراکنی ، تمایلاتنی ، جهالت مطلقه‌سنی ؛ ابلیس پسند بر دهاء بصیرتکار ایله ؛ تدقیق ایتمشدی . بو محیطی ألده ایتمك ایچون نه یاپمق لازم اولدیغنی شمولی بر ذکا ایله احاطه و ترتیباتنی او اساسه کوره تنظیم ایلمشدی :

حسن صباح الموت قلعه‌سنده تمام اوتوز بش سنه اقامت ایتمش ، بو مدت ظرفنده آنجق ایکی دفعه اقامتکاهنك طامی اوزرینه چیقمشدی . اوقات سائره‌سنی ؛ بر امیری اولدیرتمك ، بر وزیری خنجرلتمك ، اسماعیلیه مذهبنه هجوم کوسترن علوم مثبته متخصصلرینی اورتادن قالدیرمق کبی قاتلی جنایتلرك ترتیبی ایچون ؛ منزویانه برحالده کچیرمشدر . شیخ حسن صباح ، مریدلرینی ( دعات ) ، ( رفاق ) و ( فداویه )ناملری ایله اوچ صنفه آییرمشدی . کندیسی‌ده (شیخ الجبل) عنوانی آلیوردی . شیخ الجبلدن صوکره مذهبك الك ایلری کلن سیالری ( الداعی الکبیر ) تسمیه ایدیلان رئیسلردر . داعی الکبیرلر ولایتلرك والیٔ

عموميلری مثابه‌سنده ايديلر . بونلرك معتقدده ( دعات ) يعنی داعيلر بولنوردی . داعيلرك وظيفه‌سی خلقی كندی مذهبلرينه دعوت ومذهبه كيرنلره باطنيه عقيده‌سنی تلقين ايتمكدن عبارت ايدی .

( رفاق ) يعنی قارداشلر ، داعيلره اطاعتله ، باطنيه مذهبنی قبول ايدن بيچاره جاهل خلقدن مركبدی .

(فداويه) يعنی فدائيلر ايسه شيخ الجبل ايله داعی الكبيرلرك ويردكلری اوامری بلاتردد حرفياً ايفا ايدن ولدی الايجاب فدای حياتی جانه منت بيلن صادقلر صنفندن عبارتدی .

شيخ ، بر وزيرك خنجرلنمه‌سنی ، بر عالمك اولديرلمه‌سنی ، بر كيمسه‌نك تهديد ايدلمه‌سنی امر ايدنجه فدائيلر ؛ حياتلرينی الك قورقونج تهلكه‌لره آته‌رق ؛ هرحال شيخك امرينی يرينه كتيرمكه مجبور ايديلر . بو يولده ترك حيات ايدنلر بختيارلر زمره‌سندن عد اولنوردی !

فدائی ملازملرينه ( لصيق ) نامی ويريليردی . لصيقلر ، شيخك خوشنودييتنی جلب ايده‌جك جنايتلر ارتكابنده مهارت كوستريرلرسه (فدائی) لك مرتبه‌سنه ترفيع ايدرلردی .

مريدلردن لاعلی التعيين هر فرد ( لصيق ) و ( فدائی ) اوله‌مزدی . بو ايكی درجه‌يی احرازايده‌جكلرك كنج ، دينج ، هيچ برشيدن كوزی ييلمز ، عنعنه‌پرست ، محاكمه‌سز ، بهيمی احتراصات دوشكونی ، كوركورينه اطاعته آليشمش قاره جاهل قابادايبلردن اولملری لازمدی !..

شیخ‌الجبال ، بوجانی خلقتلی وحشی آدملری حیوانی بر اطاعت وتسلیمیت بویوندیریغی آلتنه صوقمق ایچون ؛ غرابتی نسبتنده ملعنتکارانه اولان ؛ برحیله بولمشدی. عصرلرك توالیسیله کوفلنه‌جك قدر قدم‌پیدا ایتمش اولان عنعنه‌لرك خرافاتی آلتنده اویوشان دماغلری، اغفال واقناع ایتمك ایچون؛ دوشونیله‌بیله‌جك هرشی ؛ حسن صباح ایله داعیلرینك معلومی ایدی .

حسنك افکار مفسدتکارانه‌سنه یالکز (الداعی الکبیر) مرتبه‌سنده بولنانلر واقف ایدیلر . ایکنجی درجه‌ده‌کی داعیلر مذهبك اسرارندن بی خبر بولنورلردی . هله فدائیلر هیچ بر شی بیلمزلردی. بونلرك برشی بیلمه‌مسی‌ده مطلوب ایدی. اونلردن یالکز هرشیئه ایناتمق ، شیخك کرامتلرینه ، قدرت معنویه‌سنه، جاندن ایمان ایتمك ، شیخك نیم بر توجهیله دوغریجه (جنت)ه کیدیله‌جکنه ؛ هرتورلو شبهه‌دن آزاده براعتقادله قانع اولمق ایسته‌نیلیوردی .

فدائیلرك هویت معنویه‌لری (ایناتمق) و (اطاعت) ایتمکله تعریف ایدیله بیلیر ! رفیقلرك یعنی باطنیه مذهبنی قبول ایدن هردوطردنده ؛ نیچون ونه سببله اولدیغنی بیلمکسزین؛ حضرت علی واحفادینه قارشی اولچوسز برمحبت بسله‌مك طلب اولنیوردی!.

زمانك تمایلات روحیه‌سنه ، محیطنك سویهٔ فکریه‌سنه‌واقف اولان حسن ، بینسز برطاقم احتیارلی برانقیاد بهیمی بویوندیریغی آلتنه صوقمق ایچون ساخته بر (جنت) تأسیس ایتمك حیله کارلغنی

بولمشدی . شیخ الجبالك جنتی الموت قلعه‌سی داخلنده ؛ رنکین ودلربا برباغچه ایچروسنده ؛ متعدد قصرلردن متشکل ایدی .

باغچه ، مشکل پسند بر صنعتکارك قصور بوله‌میه‌جغی بر طرز دلنشین‌ده طرح ایدلمشدی : زمردین برسطح تشکیل ایدن چمنلر آره‌سنه واوته‌یه بری‌یه غرس ایدیلان چیچکلرك رنکارنك مناظری ؛ قوهٔ شامه‌یی تعطیر ایدن کوناکون رایحه‌لره انضمام ایده‌رك روحلرده غشی انکیز برتأثیر حاصل ایدییوردی .

نادر وقیمتدار میوه آغاجلرینك لوش کولکه‌لکلری آلتنده آقان براق صولر ؛ یشیللکلر آره‌سنده ؛ برر کوموش شریت کبی اوزانوب کیدییورلردی . صنعی شلاله‌لرك اطرافه طاغیتدیغی صولرده انعکاس ایدن شعاعات ضیائیه ؛ بر آز اوته‌ده ؛ قوس قزحلر تولید ایده‌رك ؛ قویو یشیل زمین ایله آچیق مائی سما آره‌سنده ؛ بوتون کوزللکیله الوان سبعه‌یی ترسیم ایتدیرییوردی . بدایع صنعتك حیرت انکیز برر انموذجی اولان حوضلرله ، میناکاری فواره‌لرك طرز انشاسی ، شرق معماریسنك الك اینجه آثار مهارتنی جامع بولنییوردی .

حوضلرك اطرافنده‌کی آلتون ، کوموش ، مرصع وبلوری اوانیٔ نفیسه‌نك صوده‌کی انعکاسلری ، بولطافه داها باشقه بر کوزللك ، بخش ایدییوردی . قوروله‌لردن ایشیدیلان الحان دوراداور ؛ الك کوزل والك سوکلی قوشلرك بورایه طوپلانمش اولدیغنه دلالت ایدییوردی .

قصرلر ، شرق صنعت معماریسنك بدیعه نما بر ر آبده‌سی حالنده ایدیلر ! ایران ، عرب، هند، مصر و بیزانس معماریلرینك الك انجه كوزللكلری بو قصرلرده فرق اولنه بیلیوردی .

كوشكلرك كنیش صالونلرنده، باغچه‌لرك لطیف چمنلری آره‌سنده دولاشان پری پیكرلرك لوندانه خراملری ؛ بوتون بو كوزللكلره؛ تصویری غیر قابل بر ملاحت جاذبه‌دار بخش ایدییوردی .

حسن صباح اقالیم ایران ایله دیار رومك صباحتلریله اشتهار ایدن جاذبه‌دار و الك كوزل حوریلریله ملیح و الك پارلاق غلمانلرینی؛ بر تقریب آشیره‌رق ؛ بو جنته طوپلامشدی .

الموت جنتنك حوری و غلمانلرینه؛ بدنك الك جاذب قسملرینی وضعیت طبیعیه‌لریله كوستره‌جك طرزده ؛ قیمتدار قماشلردن ؛ ظریف و غایت اینجه البسه‌لر كیدیریلیردی .

شیخ الجبالك تصویر ایدیلان جنتی ، سعادت مطلقه‌یی شهوات بهیمه‌نك قولایجه و بول بول تطمیننده عبارت عد ایدن محترص وانسان قیافتلی حیوانلری بند ایتمك ایچون الك مؤثر بر واسطه ایدی .

حسن صباح ، بو جنت سایه‌سنده ایدی كه اوفاق بر اشارتله كندیسنی قلعه‌دن آته‌رق درحال تلف اوله‌جق قدر اطاعت كوسترن صادق بنده‌لر بولمغه موفق اولمشدی. جنته ( لصیق ) رتبه‌سندن (فدائی) درجه‌سنه چیقه‌جق كیمسه‌لر ادخال اولنوردی .

مریدلردن تودیع ایدیلان وظیفه‌یی بلاتردد و سهولتله ایفاده

مالکه کوسترنلر (لصیق) پایه‌سنه ارتقا ایدرلردی . حسن خدمتی، مذهبه فرط مربوطیتی، داهادوغریسی خونخوارلق، خانمانسوزلق، عقیده‌سزلك کبی خصوصاتده فضله غیرتکارلغی کوربلن لصیقلر، شیخ الجبل ایله شرفتوله نائل اولورلردی. شویله‌که : حسن خدمت وفرط صداقتی مشهود اولان لصیق داعی الکبیرلردن برینك رہبر شیخ الجبلك حضورینه چیقاریلیر، داعی طرفندن مرقومك مقام ارشادده قارشی بسله‌دیکی فرط محبت وصداقتدن باحث بر نطق ایراد ایدیلیردی . نطقی متعاقب لصیق کمال تعظیم ایله شیخك آیاقلرینه قاپانیر، طوپراقلری اوپردی. مقابلهً شیخ حضرتلری (!) حریفی التفاتاره غرق ایدرك ، شیخلرینه قارشی توکل تام کوسترن درویشلرك دنیا وآخرت سعادتلرینه مظهر اوله‌جغنی تبشیر ایدردی . صوکره التاریخی قالدیره‌رق : حسن خدمت وفرط صداقتی تحقق ایدن بومریدك آخرتده مظهر اوله‌جغی نعم بی‌پایانك برجزئنه؛ بودنیاده ایکن نائل اولمسی حقنده بردعا ایدر، متعاقباً لصیق داعیلرك دلالتیله (شیخ) ك حضورندن چیقاریله‌رق تنفس اوطه‌سنه کوتوریلیردی .

اوراده داعیلر حریفك اطرافنه طوپلانه‌رق غبطه دار بر لسانله کندیسنی تبریك ایدر، شیخك دعاسنك بهمه حال مستجاب اوله‌جغندن بحثله اغفالاته کیریشیرلردی . بو اثناده شیخ الجبل کرامت معتاد (!) حضرتلرینك اشارات علیه‌لرینه عائد مقدمهٔ تجلیاتك ظهوری ایچون ، اقتضا ایدن ترتیباته مباشرت اولنور ،

احمق حریفه صیزدیرجی برماده‌یی حاوی بربارداق شربت اکرام ایدیلیردی. لصیق، شربتك تأثیریله صیزارصیزمز، درحال، داعیلر طرفندن توصیف ایدیلان جنته نقل اولنوردی. جنتده‌کی حوری وغلمان لصیقك باشـنه اوشوشـه‌رك مؤثر روحلرله کندیسنی آییلتیرلردی .

کنج وروحنواز سسلرك الحان غرام انگیزی آره‌سنده کوزینی آچان لصیق ، دلنشـین قصرلری ، رنکین باغچه‌لری وبونلرك هپسندن داهازیاده جاذبه‌دار کورینن پری پیکر حوری وغلمانلری مشاهده ایدنجه شیخ الجبل حضرتلرینك دعاسیله عالم استغراقه‌واو عالم‌دن‌ده جنت اعلایه انتقال ایتمش اولدیغنه قناعت کتیریر ؛ ادای شکران معرضنده ؛ دلبر پریلرك آغوش نرمیننه آتیلیردی ! ...

حیوان حریف، سنه‌لردنبری تخیل ایتدیکی اذواق حیاتیه‌نك حقیقته منقاب اولدیغنی کورنجه ، کندیسنی غائب ایده‌رك مفترس بر حرص بهیمی ایله ذوق وصفایه باشلاردی.

فقط ؛ مع التأسف ؛ بو ذوقلی حیات نوشانوش چوق سور - مزدی . مرید جنته کیردکدن اون اون بش کون صوکره؛ هنوز دلبر حوریلرك سیمین سینه‌لرندن شکوفهٔ غرام طوپلامقله مشغول ایکن، شهلوند کنجلر طرفندن تقدیم ایدیلان اسرار آلود پیمانه‌لرك تأثیرات روحنوازیله‌تکرارصیزاردی. درحال داعیلر کایر، کندیسنی قالدیره‌رق؛ جنته کیرمه‌دن صیزمش اولدیغی اوطه‌یه نقل ایدرلردی. بیچاره آدم کوزینی آچدیغی زمان برتورلو طویه‌مامش اولدیغی

حوریاری آراشدیرمغه باشلایه‌رق ینه حیات ذوقا ذوقه آتیلمق ایسترردی . فقط کیمسه‌یی کوره‌مینجه یأس ومحرومیتله دیدینیر طوریردی .

او اثناده داعیلر حریفك باشنه طوپلانه‌رق ؛ شیخ الجبلك تأثیرات قدسیه‌سیله موقتاً داخل اولدیغی جنته ؛ ابدیاً کیرمك کندی النده اولدیغنی آکلاتیرلر ، بونك ایچون شیخ طرفندن تبلیغ اولنه‌جق اوامرك حسن ایفاسنه چالیشمق ایجاب ایده‌جکنی تلقین ایدرلردی . شهوت‌پرست ، اسیر عیش ونوش اولان جاهل وکنج بر آدم ، حوریسی غلمانی اوقدر بول ، شرابلری اکلنجه‌لری اودرجه مبذول اولان جنته تکرار کیرمك ایچون عجبا نه تکلیف ایدلسه یاپمز ؟ شیخك امرینی یرینه کتیرمك ایچون اولمك دیمك ، دوغریجه بوجنته کیتمك اولدیغنه قناعت کتیرن جهله‌دن برینه شیخ الجبل «قالق کندیکی قلعه‌دن آشاغی آت !» دیدیکی زمان حریفك بو امری کمال شوق ومنتله ایفایه قوشمه‌سنه استغراب ایدیلیرمی ؟

مهم وتهلکه‌لی بر ایش ظهور ایتدیکی زمان ( شیخ الجبل ) فدائیلرك ایش بجره بیله‌جکلرندن برینی حضورینه جلب ایدرك کندیسنه : (نصل جنته کیتمك ایسترمیسك ؟ ) سؤالنی ایراد ایدردی .

شیخ طرفندن بویله بر تکلیفه مظهر اولمق ؛ جاهل وشهوت پرست فدائیلر ایچون ؛ اك بویوك برامنیه ایدی . چونکه فدائی بوایشی بجره‌جك اولورسه جنتی قازانه‌جق ، بواوغورده اولورسه

ینه جنته کیره‌جکدی. یالکز ایشی بجردکدن صوکره اولنلرك جنته‌کی مقاملری داها یوکسك اوله‌جقدی !

طبیعی شیخك تکلیفی بویوك برشوق وتهالکله استقبال اولنوردی. اوزمان شیخ الجبل فدائی‌یه خطاباً : مقامات عالیه‌یه مظهر اولمق، (مرشد) طرفندن تبلیغ اولنان اوامرك — ماهیتنه وقوف پیدا ایتمك ایسته مکسزین — حرفیاً اجراسنه متوقف اولدیغی یولنده بر مقدمه ایراد ایتدکدن صوکره الالهك صادق قوللری اولان باطنیه‌لرك دشمنلکی ایله اشتهار ایدن فلان وزیرك خنجرلنمه‌سی ایشنی کندیسنه تودیع ایدردی ! ...

حسن صباح ، باشنه کچدیکی جاهل کتله‌نك عنعنه پرستلکندن، بر بری احتراصاتندن بحق استفاده ایده‌بیله‌جك بر دهایه مالك اولدیغنی — افعال واجراآتیله — اثبات ایتمشدر. بوسایه‌ده‌درکه شهامتلریله جهانلری تیتره‌تن امرا ، اقتدار ورویتلریله اقلیملر اداره ایدن وزرا ، حسن صباحك خصومتنی جاب ایتمکدن قورقشلر ، درویشلر جته‌سنك هدف انتقامی اولمق خوفیله تیتره‌مشلردر !

الموت ، ضبطی غیر ممکن برقارتال یوه‌سی ایدی . بورادن ویریلن برامر، کیزلی واسطه‌لرله عالم اسلامك اك اوزاق دیارینه قدر کیدر واوراده بر خنجر اوله‌رق تعیین ایدیلن شخصك سینه‌سنی دله‌ردی .

سوریه‌دن عراقه ، دیاربکردن ماورای ایرانه قدر امتداد

ایدن ساحهٔ وسیعه‌ده حسن صباح نامی (نرون) لردن داها قورقونج بر تأثیر براقیوردی . حسن صباح ، فعلاً استیلا ایده‌مدیکی مملکتلرده خفی داعیلر، فدائیلر کوندریردی . بو حریفلر هویتلرینی صاقلایه‌رق، امرانك سراینه، وزرانك حریمنه، علمانك مجاسنه داخل اولورلردی . فدائی قادینلرده عائله‌لر آره‌سنه صوقوله‌رق تجسس‌دن کیری قالمزلردی. شیخ الجبل، بوخفی مأمورلر واسطه‌سیله؛ محافل عالیه‌ده ؛ باطنیه‌لر علیهنده نه‌کبی ترتیبات وتصورات اولدیغنه واقف اولوردی . علیهدارلقده ایلری کیدنلره تهدید مکتوبلری کوندره‌ریلیردی .

فدائیلر مأموریتلرینی حسن ایفا ایده‌بیلمك ایچون ؛ لدی الایجاب ؛ اوشاق ویا عسکر کبی امرانك معیتنه کیرر، طلبهٔ علوم قیافتنده شبهه‌لی وتهلکه‌لی کوریلن عالملرك درسلرینه مواظبت ایدرلردی.

داعیلر ، مذهبه منسوب اولان حسنا ودلبر قیزلری ؛ جاریه کبی؛ اسماعیلیه‌لره دشمن اولمقله اشتهار ایدن امیرلرك، حکمدارلرك سرایلرینه صاته‌رق ؛ بونلر واسطه‌سیله ، علیهلرنده‌کی تصورات ومقررات خفیه‌یه اطلاع کسب ایدرلردی .

نظام الملك اسکی مکتب رفیقنك سونمز حرصنی ، خونریز طبیعتنی ، پك یقیندن بیلدیکی جهتله ؛ خونین صحنه‌لره میدان براقمامق ایچون؛ حسن صباحك الموته چکیلدیکنی استخبار ایتدیکی کون؛ قوتلی بر اردو ترتیبنه باشلامشدی . فقط حسن دها آتیك طاورانمشدی .

سلجوقی وزیری ترتیباتله مشغول اولدیغی صرهده حسن صباحك فدائیلرندن (ابو طاهر) نامنده بر لعین ، کندیسنی خنجرلهمشدی !.. نظام الملك ، برجهان عرفان وروئیت ایدی . آنارشیست درویشلرك نشریات مفسدتکارانهلرینه قارشی علماً ، سیاسةً مانعهلر تأسیس ایدهبیلهجك بر اقتدار؛ اوعصرده؛ آنجق کندیسنده واردی ! بویله اولدیغی ایچوندرکه (شیخ الجبل) ، بر صیرتلان خونخوارلغی ایله ؛ بواسکی مکتب رفیقنی؛ بوغازلامق خصوصنده اودرجه استعجال کوستردی. عالم اسلام بالخاصه تورکلر آرهسنده علم وعرفان نورلرینی سوندیرمکه توجیه ایدیلن مدهش ضربهلردن بریده، نظام الملکك سینهٔ حمیتنه اینن خنجرضربهسی ایدی !.. چونکه سلجوقی وزیری هم بویوك بردهاءِ سیاست همده الك فیاض برحامیٔ معرفت ایدی. علوم مثبته تحصیلی ایچون یریر دارالفنونلر آچمشیدی ؛ باطنیلرك ملعون خنجری اولمسیدی ؛ بوتون آسیایی معرفت نورلرینه غرق ایدهجکدی.

شیخ الجبل، خلقك فکرینی آچهجق، جاهل کتلهیی مناسبتسز وخرافهآمیز عقیدهلردن قورتارهجق فاضل سیمالری ، فدائیلر واسطهسیله ؛ برر برر دیار عدمه کوندرمکی منفعتنه پك موافق بولیوردی . (سیدنا) تعبیرلریله حسن صباحك ملعنتلرینی اورتمك ایستهین محسن کشمیری بیله بوحقیقتی اعترافه مجبور اولمشدر [۱].

[۱] آنکاه فدائیان ؛ جهت قتل علما وفقها که بافرقهٔ اسماعیلیه کینه داشتند ؛ دراطراف آفاق مستغرق شده بسیاری ازان طائفه را بضرب کارد وخنجر کشتند بنابرین علما وفقها بترسیدند ... [محسن کشمیری]

باطنیلر ، تلقینات ملعنتکارانه‌لرینك توسع و انتشارینه الك بویوك بر مانعه اوله‌رق تورکلری بولیورلردی. بو سببدن تورك امراسندن بك چوق قهرمانلر، بو ملعونلرك قربان اهانتی اولمشدر.

نظام الملکك شهادتندن صوكره؛ حسن صباح، دائرهٔ نفوذینی قولایجه توسیع ایتمشدی . ( الموت ) ی متعاقب ؛ بر چوق مهم قلعه‌لر ؛ خششاشیه‌لرك آلنه کچدی . دائرهٔ ملعنت کوندن کونه آرتیوردی . هجرتك ٥٠٠ نجی سنه‌سنده سلچوقی حکمدارلرندن سلطان محمد بن ملکشاه ، بالذات باطنیلر اوزرینه یورینك لزومنی حس ایتدی . باطنیه‌لرك ( شاهدر ) قلعه‌سی ضبط اولندی . فقط قلعه محافظی ( احمد بن عبدالملك ) ؛ مدهش اشکنجه‌لره رغماً ؛ مذهبك اسرارینه دائر بر کلمه بیله سویلمدی ! حریف دوغریجه جنته (!) کیتمك ایچون اشکنجه آلتنده اولمکی اسراری فاش ایتمکه ترجیح ایتدی ! . . .

بش سنه صوکره ؛ سلطان محمدك امراسندن و تورك قهرمانلرندن مشهور ( انوشتکین ) ، دوغریدن دوغری‌یه قارتال یوه‌سنه ، شیخ الجبالك ملعنت اینی اولان الموت قلعه‌سنه هجوم ایتدی . حسن صباح بو دفعه پك زیاده صیقیشمش‌دی . قاپانه یاقالانمه‌سنه رمق قالمشدی . فقط تصادف امدادینه یتشدی : چونکه سلطان محمد او اثناده وفات ایتدی . شیخ الجبل ، اطرافنده‌کی جهله‌نك ایمانی تقویه ایتمك ایچون سلطان محمدك وفاتنی کندی کرامتنه حمل ایتدیرمك مهارتنی کوستردی :

سلطان محمد ، شیخ اعظمه قارشو تجاوزاتده بولندیغی ایچون غضب الهی‌یه اوغرایارق وفات ایتمشدی ! . .

سلطانك وفاتی اوزرینه انوشتکین اردوسی عودت ایتمکه مجبور اولدی. معمافیه تورك امراسی عزمی الدن براقیورلردی . سلجوقی خاقانی ( سلطان سنجر ) باطنیلرك بی امان دشمنی ایدی . ممالك اسلامیه‌یی سیاسةً ، روحاً ، فکراً آثارشی‌یه سوروکله‌ین جانیلر چته‌سنی اورتادن قالدیرمغه عزم ایتمشدی. فقط بوملعونلر او قهرمانی ده ؛ صیندیرمغه موفق اولدیلر ! سلطان سنجر باطنیلر اوزرینه سوق ایتمك ایچون مکمل بر اردو ترتیبیله مشغول اولدیغی اثناده ایدی‌که؛ بر صباح اویاندیغی وقت؛یاتاغنك باشی اوجنه بر خنجر صاپلانمش اولدیغنی کوردی . وقعه‌دن بر قاچ کون صکره شیخ‌الجبال طرفندن کوندریلن بر مأمورسلطانه شو یولده بر تبلیغده بولندی : ( او قدر محافظلرك وارکن بزم الیمز سنك یاتاق اوطه‌که قدر واصل اوله‌بیلدی . اوخنجری یاتاغکزك باشنه صاپلایان ، کوکسکزه‌ده صاپلایه‌بیلیر . بزدن ال چکمدیککز تقدیرده او کونك پك اوزاق اولمدیغنه قناعت ایدیکز . سزك سینه‌کزاوخنجرك صاپلاندیغی یردن داهامتین دکلدر!..) [١]

[١] چوق سلطان سنجر افسر سلطنت برسرنهادو چند نوبت سپاه بمحاربهٔ فرقهٔ اسماعیلیه فرستاد . درآن اثنا سیدنا ( حسن صباح ) یکی از خادمان سلطان را که دعوت اسماعیلیه قبول کرده بود . کفت بالای سر سلطان کاردی بخاك فرو برد . خادم جنان کرد . وچون ( سنجر ) از خواب درآمد وآن کارد دید . بغایت خائف کردیده دراخفاء امر

خنجر ، شیخ‌الجبالك امر وتسییله ؛ سرایده‌کی ؛ مذهبه منسوب جاریه‌لردن بری طرفندن صاپلانمشدی. شیخ امر ایتمش اولسیدی بش اون دقیقه اول سلطان سنجری انواع نوازشله اوقشایان بو نرمین أل؛ نصف‌اللیلدن صوکره؛ اومدهش خنجری عاشقنك کوکسنه صاپلامقده تردد ایتمزدی ! خنجر مسئله‌سی سنجر کبی بر قهرمانك بیله جسارتنی قیردی : شیخ‌الجبل نشریاتنده تمامیله سربست قالمشدی .

حسن صباح بلاد اسلامیه‌نك هرطرفنه تخم نفاق وفترت صاچدقدن صوکره نهایت هجرتك (۵۱۸) نجی سنه‌سنده ؛ بوتون احتراصلرینه ابدیاً وداع ایده‌رك ؛ یقیلدی کیتدی . فقط سینهٔ اسلامه آچدیغی جریحه عصرلرك توالیسنه رغماً ؛ التیام پذیر اوله‌مدی. حسن صباح ، کیجه‌لی کوندوزلی تمام اوتوز اوچ سنه ثباتکار برعزم ایله مذهبنك نشرینه چالیشمشدی. درویشلری کندیسنی الك یوکسك تقدیساتله یاد ایدر واسمی آکیلدقجه درین برحرمت وتبجیل طویارلردی . الیوم بومذهبه منسوب اولانلر عینی ذهنیتی پرورده ایدرلر. محسن کشمیری، حسن صباحی، متشرع، کمال صلاح وتقوی ایله متصف بر ذات اولمق اوزره توصیف

---

کوشید . بعد از روزی چند رسول سیدنا بملازمت رسید وکفت : اکرمارا نسبت بسلطان محبت نبودی آن کاردکه در فلان شب بر زمین سخت فرو بردند درسینهٔ نرم سلطان میتوانستند برد . از استماع این سخن توهم سنجر بیشترشده . صلح کرد وازین معنی کاز سیدنا قوی ترکشت . . . [ دبستان‌المذاهب ]

ایدییور . حالبوکه عینی مؤلف برقاچ سطر آشاغیده کندیلرینه مخالفتده بولنان اکابر اشرافی اولدیرتمك ایچون بومتشرع وتقوی پرور (!) شیخك برچوق فدایی‌لر استخدام ایتدیکنی ، برچوق معصوملر بوغازلاتدیغنی انکار ایده‌میور [۱] .

اجراآت ماعتکارانه‌سی نظر اعتباره آلینیرسه؛ حسن صباحه محترص ومفترس بر (جانی) عنوانندن باشقه بر اسم بولنه‌مز . حسن ، علم و اقتدار ورویت نقطهٔ نظرندن بر داهی‌در . فقط مسلمانلر آراسنه اکدیکی فساد عقیده و نفاق تخملرینك آثار مخربه‌سی کوز اوکنه کتیریلیرسه کندیسنه قورقونج بر (داهیهٔ دهیاء) نامی ویرلمکده تردد ایدیله‌مز .

حسن صباح ، قلعهٔ الموته کیره‌رك شیخ‌الجبل عنوانی آلدقدن صوکره برداها طیشاری‌یه چیقمه‌مشدی. بو حال؛ محسن

[۱] القصه کار سیدنا بعد ازصعود برحصار الموت بالا کرفت و باندك مدتی تمام رودبار وقهستان بتخت تصرفش درآمد . ومدت سی وچهار سال بدولت واقبال کذرانیده وسیدنا درکمال صلاح وتقوی بسر میبرد. ومبالغهٔ آن‌حضرت درترویج شرع بمرتبه بودکه شخص راکه نی‌نیواخت از قلعه بیرون کرد. هرچند مردم درخواست نمودند دیکر اورا بقلعه نکذاشت . ودر اوقات حکومت دونوبت زیاده ببام خانه‌که می‌نشست نرفت وهرکز ازحصار بیرون نیامد وهمواره بتدبیر امور ملك وملت اشتغال فرمود ودر ایام اوفدائیان بسیاری از اکابر واشراف مخالفین اکناف را بافتل رسانیدند . ورحلت سیدنا از دارملال بروضهٔ جنان درماه ربیع الآخر پانصدوهشت روی نمود و (کیابزرك امید) ولیعهد آن جناب بود . . . . [ محسن کشمیری ]

کشمیرینك ایما ایتمك ایستدیکی کبی شیخك اتقاسندن دکل، سلجو-
قیلرك پنجه‌سنه دوشمك قورقوسندن نشأت ایتمشدی .

شیخ جنابلری؛ فدائیلری واسطه‌سیله؛ فرصت دوشوردکجه؛
بر چوق معصوم اعاظمی اولدیرتیوردی، کندیسنك‌ده عینی طالعه
اوغرامامسی ایچون أوندن طیشاری‌یه چیقمامنی ترجیح ایتمشدی.
خانه‌سنه قاپانه‌رق کچیردیکی اوزون سنه‌لری ؛ تصورات مدهشه‌سنه
بر شکل فعلی ویره‌جك ترتیباتك ؛ احضارینه حصر ایتمشدی .
بر چوق احمقلری الك مدهش جنایتلره سوق ایدن مشهور (جنت)
کندی دائره‌سی ایچنده دکلیدی ؟

متشرع شیخك ، جنتنده پری پیکر حوریلر، دلربا غلمانلر
آره‌سنده پیمانهٔ عشرتله دمکذار اولدیغی دملری ، زواللی احمق
رفاق ( قارداشلر ) ، عبادت منزویانه ظن ایدیورلردی . مبرم
بر لزوم واحتیاج اولمدیغی حالده طیشاری‌یه چیقمق هیچ‌ده معقول
بر حرکت اولمزدی . . حسن صباح کبی بر فتانك بو دقیق
نقطه‌لری تقدیر ایتمامسی قابلمیدر ؟ . .

حسن صباح ؛ اوتوز اوچ سنه ملك وملتك تدبیر اموریله
دکل ، تخریبیله اوغراشمشدر . نتیجهٔ اجل کندیسنی - محسن
کشمیرینك دیدیکی کبی ـ دار ملالدن روضهٔ جنانه دکل، برملحمهٔ
فترت حالنه صوقدیغی بر یوزندن قعر ملعنته سوروکله‌مشدر !..

حسن صباحك مفسدت قمقمه‌سی اولان قحبی طوپراغه
کومولدیکی زمان ؛ یرینه ؛ ولیعهدی ( کیابزرك ) چیقدی. بزده،

سلفنك اثرينى تعقيبه قويولدى. حسن صباح وليعهدينه ( ابوعلى ) نامندهكى داعى يى وزير پاپمسنى توصيه ايتمش ، تعقيب ايدهجكى مسلكنك خطوط اساسيه سنى اوزون اوزاديه آكلاتمشدى . كيابزرك استادينك تام معناسيله بر خلفى اولديغنى اثبات ايتمشدر. حريفك ايلك ايشى سلجوقى سلطاننك الك نامدار امراسندن اولان ( ابونصر ) ى بر فدائى واسطه سيله خنجرلتمك اولدى . كيابزرك بو صورتله ، نظام الملكى شهيد ايدن استادينك حركات جنايتكارانه سنه يكى بر فاجعه علاوه ايديوردى . كيابزرك ، شيخ الجبال مقامنده آنجق اوچ سنه قدر ياشايه بيلدى . وفاتنده اوغلى ( كيابزرك ) ى كنديسنه خلف تعيين ايتمشدى .

كيا محمد بزرك ، يدى بيك كشيدن مركب بر سيلابهٔ بلا ايله خراسانه هجوم ايدهرك بيكلرجه معصوملرى قليجدن كچيردى . بونكله ده اكتفا ايتميهرك دست جنايتنى داها يوكسك وداها محترم وجودلره قدر اوزاتوق جرئتنى كوستردى . فى الحقيقه خلفاى عباسيه دن ( المسترشد ) بو حريفك فدائيلرى طرفندن قتل ايدلمش ، بو وقتدن صوكره ، بغداد خليفه لرى ده : الموت جانيلرندن تيترهمكه باشلامشدر !

هجرتك ٥٥٧ نجى سنه سنده ايدى كه كيا محمد لعنت ابديه چوقورينه يوارلانهرق اريكهٔ خونفشانى اوغلى (خواندحسن)ه ترك ايلدى . خواند حسن ، اسلافنك آنجق محرملرينه كشف ايتدكلرى اسرار مذهبى خنقسه اعلان ايتمكدن چكينمهدى .

كنديسنه ( امام بالحق ) عنوانى ويره‌رك هر تورلو ممنوعات اخلاقيه و شرعيه‌يى علناً ارتكابه باشلادى. خواند حسن حركتى مشروع كوسترمك ايچون ديبوردى‌كه : امامدن صدور ايدن هر فعل وحركت مستحسن وامام ايچون هر شى مباحدر . باطنيلر خواند (حسن)ه ( قيامت ) نامنى ويرمشلردر . چونكه اونلرجه قيامت ، انسانلرك ( واصل الى الله ) سرينه مظهر اوله‌رق تكاليف شرعيه‌دن قورتيلملرى ديمكدى. خواند حسن ايسه ، زمان امامتنده : ( بر آدمك قلبى جناب حقه مربوط اولدقدن صوكره هر نه كناه ايشلرسه ايشلسون معذب اولمز ) ديه‌رك ناسك الله‌ه واصل اولدقلرينى اعلان ايتمش و رسوم شرعيه‌يى اورتادن قالديرمش اولديغندن ( قيامت ) عنوانى احراز ايلمشدر.

رسوم شرعيه‌نك اورتادن قالديرلمسى مراسم مخصوصه ايله اجرا ايدلمشدى . شويله‌كه :

هجرتك ٥٧٩ نجى سنه‌سنده شيخ الجبل خواند حسن اسماعيليه مذهبنه منسوب اولان اعيان واشرافى الموت قلعه‌سنه دعوتله جمله‌سنك بايرام يرينه طوپلانملرينى امر ايلدى . ميدانه بويوك بر منبر قوردوردى . منبرك دورت طرفنه قرمزى ، يشيل ، صارى و بياض رنكده دورت بايراق ديكديردى . دعوتليلر ايچون‌ده منبرك اطرافنده واسع بر محل احضار ايدلدى . تعيين ايديلان كونده ـ كه رمضانك اون يدنجى كونى ايدى ـ بوتون خلق بو ميدانه طوپلانديلر . شيخ الجبل خواند حسن ، كمال

عظمتله منبره چیقه‌رق حضاره خطاباً : ( بن امام زمانم . امر ونهی‌یه دائر نه قدر تکالیف شرعیه وارسه هپسنی لغو ایدییورم. بوکون قیام قیامت زمانیدر . خلق یالکز باطناً جناب حقه مربوط اولملیدر . ظاهراً هر ایسته‌دکلرینی یاپه‌بیلیرلر. ) دیدکدن صوکره منبردن ایندی . او کون رمضان اولدیغی حالده احضار ایدیلن اطعمهٔ نفیسه‌یی ییدی . و عیش ونوشه باشلادی . اطرافنه طوپلانان مریدلرده کندیسنی تقلید ایتدیلر . آرتق هرشی مباح اولمشدی، شریعتك، اخلاقك قانونلری لغو ایدلمشدی.

عرض، ناموس مسئله‌سی اورته‌دن قالقمشدی. یاران آره‌سنده بربرلرینك زوجه‌لرینی مبادله ایتمك ایچون بر محذور یوقدی . یاراندن بریسی دیکرینك زوجه‌سنی ، قیزینی ویا اوغلنی کوزینه کسدیرنجه ولیسنك یانه کیده‌رك ( سزك باغچه‌دن برکل قوپارمق ایسترم ) تعبیریله بر استیذانده بولنور. اوده ، مطلوب اولان شخصه ( بوجانك طابنی حق ایت ) امرینی ویریر وهر ایش اولوب بیتردی ! . .

عبادات وقیود اخلاقیه‌نك لغو ایدلدیکی کونه ( عیدالقیام ) نامی ویرلدی. حالبوکه بوکونده ایدی‌که حضرت علی ابن‌ملجمك خنجریله شهید دوشمشدی ، کندیسنه فرط مربوطیت وحرمت کوسترن باطنیلر ایسه اوکونی برعید ذوق وصفا اتخاذ ایده‌رك حضرت علی‌یه قارشی کوستردکاری محبتده نه‌قدر صمیمی اولدقلرینی اثبات ایدییورلردی ! . . . .

بو ادبسزجه حركتك مناسبتسزلكنى تعمير ايچون شو يولده تأويلاته كيريشيورلردى : دارملال اولان دنيادن قورتيلارق عقبايه كوچمك ارواح كاملهايچون ابدى لذته واصل اولمق ديمكدر. حضرت على نك دار فلاكتدن چكيلديكى كون كنديسى ايچون بر عيد سعادت ايدى .

او حالده حضرت على يه فرط محبت كوسترنلر مشاراليهك يوم شهادتنى بر عيد ذوق وطرب ، بر روز عيش ونوش اتخاذ ايتمليدرلر [۱]

خواند حسن ، آل بويهيدن (حسن بن نامور) نامنده بر آدم طرفندن هجرتك ٥٦١ سنه‌سنده قتل ايديلهرك ، رذالتلرينه نهايت ويرلدى . يرينه اوغلى ( خواند محمد ) شيخ الجبل اولدى . خواند محمد باباسنك قاتلنى بولديرهرق اولادوعياليله برابرغدارانه بر صورتده اعدام ايتدكدن صوكره ، عالم اسلام ايچون مدهش

[۱] اسماعيليه خواند حسن را امام بحق دانند . نفس نفيسش را قيامت خوانند . زيرا كه اعتقاد ايشان نست كه قيامت وقتى قايم كردد كه مردم بخدا رسند وتكاليف شرعيه ارتفاع يابد . واين معنى عبارت از قيامتست . وآن حضرت در زمان امامت خود خلايق را بخالق واصل ساخته ، رسوم شريعت را بر انداخت آورده اندكه چون آن حضرت قدم بر وسادهٔ خلافت كذاشت درپانصد وپنجاه ونه هجرى ، اشراف واعيان قلمرو را دربلدة الاقبال جمع آورده . فرمود تا درعيدكاه آن همايون قلعه منبرى روى بجانب قبله نصب كردند وچهار علم ، اولين سرخ ، دومين سبز ، سيومين زرد ، چهار مين سفيد بر چهار طرف منبر نهادند . روزهفد هم ماه مبارك رمضان سنهٔ مذكور بر سر منبر بر آمده زمان معجز بيان

بر آفت کسیلدی . بر چوق اکابری خنجرلتدی ، پك چوق ذکالری سوندیرتدی . کثیف بر طبقهٔ جهل وتعصب آلتنده ایکله‌ین کتلهٔ اسلامیه‌ني مدهش بر هرج ومرجه سوروکله‌دی.

اوغلی خواندجلال ـ که پدرینك جنایتلرندن متنفرایدی ـ شیخ‌الجبل اولوراولمز ؛ توالی‌ایدن جنایتلرك اوکی آلمغه‌چالیشدی. خواند جلال‌الدین ، ٦٠٧ تاریخنده شیخ‌الجبل اولمشدی . اون بر سنه امتداد ایدن دورهٔ حکومتنده الموت‌قلعه‌سی قانلی‌جنایتلرله الك آز لکه‌دار اولمشدر . فقط خلفی خواند علاءالدین ؛ پدرینی قتل ایده‌رك مقامنه چکدکدن صوکره؛ ینه خونین جنایتلر باش کوستردی . علاءالدین اوتوز بش سنه معصوم قانی آقیتمش اورتالغی بر مذبحهٔ خونینه چویرمشدر . مذهب نامنه آقیدیلان بوقانلر ؛ حریفك شعورینه خلل کلدکدن صوکره ؛ بوس بوتون آرتدی . فقط نتیجه‌ده کندیسی‌ده عملنك جزاسنی کوردی :

---

کشاده . فرمود : من امام زمانم وتکلیف امر ونهی ازجهانیان برداشتم واحکام شرعیه‌را نابود انکاشتم . حالا زمان قیام قیامت است بایدکه‌خلق باطناً باخدا باشند ، ظاهراً هر نوع‌که خواهند باخود معاش کنند . آنکاه از سر منبر درآمده . افطارکرده . فرمود تابدستور ایام عید بشادی وطرب ولهو ولعب مشغول نمودند . و آن روز متبرك‌را ( عیدالقیام ) نام نهاوند وتاریخ ساختند. وآن روز پستکه بعقیدهٔ اکثر مورخان درآن روز حضرت امیرالمؤمنین علی‌از عبدالرحمن زخم خورد وچون رستن از دنیا پیوستن بعقبا باعث‌لذت اولاح کامله است. درین روز این شادی بتقدیر رسانند .... ) .

[ محسن کشمیری ]

او ، باباسنی قتل ایتمك صورتیله شیخ‌الجبل اولمشدی . اوغلی ( خاور شاه ) ده هجرتك ٦٥٣ نجی سنه‌سنده ؛ بر كیجه یاتاغنده اویورکن ؛ کندیسنی بوغازلادی !.. بو وقعه‌ایله قوجه سعدینك:

عاقبت گرگ زاده گرگ شود

حکمتی بر داها اثبات ایدلمش اولدی . خاور شاه ، محمد رکن‌الدین نامیله شیخ‌الجبل اولمشدی . محمد رکن‌الدین‌ده پدرینك جنایتلرینه دوام ایده‌جکدی . فقط بو اثناده ظهور ایدن (هلا کو) خان، شیخ الجبللرك سلطنت‌پوستلرینی رکن‌الدینك باشنه گچیردی: الموت استیلا و تخریب ایدلمشدی. هلا کو شیخ‌الجبللرك صوكنجیسی اولان رکن‌الدینی (منکو خان) ك نزدینه اعزام ایلدی . رکن‌الدینك اعدامیله شیخلر دولتنه ، درویشلر چته‌سنه براقمش اولدقلری قاتلی لکه ابدیاً پایدار قاله‌جقدر . آوروپا لسانلرنده قاتل وجانی معناسنه اولان Assassin لفظی باطنیلره ویریلن ( خششاشین ) اسمنك محرفیدر .

باطنی درویشلری ، اسلاملر آره‌سنده اشتهار ایدن نادر و قیمتدار ذکالری محو ایتدکلری کبی اهل صلیب ارکاننیدن کندیلرینه ایراث مضرت ایدنلرکده قتل واعداملرنده تراخی گوسترمه‌مشلردر . بغداد خلیفه‌سنی، سلجوق سلطانی، ایران امراسنی نه قدر قورقوتمشلرسه اهل صلیب امراسنی‌ده اودرجه تیترتمشلردی . مذهبلرینه معارض کیمی ایشیتمشلرسه درحال وجودینی اورتادن قالدیرمغه چالیشمشلردر. هلا کو، الموتله برابر

جانیلر یاتاغی اولان دیکر قلعه‌لرینی ضبط وتخریب ایده بیلمش ایسه‌ده باطنیلرك کوکلرینی قلع ایتمك ممکن اوله‌مامشدی . الآن سوریه ، الجزیره ، و ایران طرفلرنده باطنیه عقیده‌سنه مربوط کوشه‌یه بوجاغه صیغنمش بر چوق دربدرلر واردر .

اناطولی‌یی قیوراندیران رافضیلك ایله بکتاشی آزمانلغی ده حسن صباح طرفندن نشر ایدیلان فکرلرك جهالت وخرافه کسوه‌سنه صوقولمش پایدار خاطره‌لرندن باشقه بر شی دکلدر ! . . .

## امام علی یه طاپینان کروه

شرقی کوهستان طرفلری اسکی عصرلردنبری اعتقادات غریبه‌نك اك زیاده رواج بولمش اولدیغی بر اقلیمدر . خرافات اساطیریه بوجهتلرده اك چوق رسوب براقمشدر. قبل‌الاسلام پك قابا عقیده‌لره مربوط بولنان کوهستان خلقی ؛ اسلامیتی قبول ایتدکدن صوکرده‌ده ؛ اسکی خرافه‌لرندن همان‌هیچ برینی اونوتامشلر ؛ بونلری یکی دینه عائد اسامی تحتنده ؛ جزئی تعدیلاتله ادامه ایلمشلردر .

کوهستانك ( ارنیل ) نام دیکرله (رمال) اهالیسی اوته‌دنبری تناسخه معتقد اولدقلری کبی کونشه پرستش ایدییورلردی . اسلامیتی قبول ایتدکدن‌صوکره ؛ حضرت علی‌نك الوهیتی‌شکلنده ؛ بوقدیم عقیده‌یی احیا وادامه‌یه تشبث ایلمشلردر. حضرت علی‌نك الوهیتنه قائل‌اولان‌بواحمق کروهه (علی الهیه) اسمی‌ویرلمکده‌در. عبدهٔ علی دییورلرکه : ( جبریل اعظمك دحیهٔ کلبی‌صورتنه تمثلی حقنده‌کی روایتده‌کوستریور که ، صورت‌جسمانی‌ده ظهور روحانی ممکناتدن ایمش ! شو حالده قادر متعال اولان اللهك ، برجسده حلول ایتمسنده استبعاد ایدیله‌جك برشی یوقدر. فاطر مطلق نوع بشری الطاف بی پایانه مستغرق ایتمك ایچون سپهر کمالك خورشید نجیبی بولنان علی‌المرتضی‌نك جسدینه حلول ایتمشدر !؟.. ) .

عبدهٔ علی طرفندن اورتایه آتیلان شو غریب وابتدائی عقیده اعصار ماضیه‌یه عائد خرافه‌لرك سوپرونتیسی اولدیغنده شبهه یوقدر .

کندیلری کبی بر انسانی معبود اتخاذ ایده‌جك قدر حیوانلقده ایلری کیتمش اولان بودربدرلر ، حضرت پیغمبرك‌ده معبود علی طرفندن بعث ایدلمش اولدیغنه اعتقاد ایدییورلردی .

حضرت علی‌یه پرستش ایدن احمقلردن ( احمد ) نامنده بریسی الده موجود اولان قرآن کریمك شایان امتثال اولمدیغنی ادعا ایلمشدر . چونکه الده‌کی قرآن ، (الله) اولان علی طرفندن حضرت محمده ارسال ایدیلان کتاب دکلمش !... اوکتاب احراق ایدیله‌رك ؛ یرینه ابو بکر ، عمر وعثمان ( ر . ع ) طرفندن ؛ موجود مصحف اقامه ایدلمش ایمش !

ینه بو دربدرلردن دیکر بر سرسری ، موجود مصحفك ( علی‌الله ) ك کلامی اولدیغنی اعتراف ایتمکله برابر ؛ حضرت عثمان‌طرفندن ترتیب‌ایدلمش اولدیغی‌جهتله ؛ تلاوته شایان اولمدیغی مطالعه‌سنده بولنیورمش ! علویه کروهندن بعضیلری داها ایلری کیده‌رك، حقایق تاریخیه‌یی‌بیله آلت‌اوست ایتمکدن چکینمه‌مشلردر . اساساً دنیاده تاریخی کندی کیفلرینه کوره تحریف ایتمك خصوصنده الك‌چوق مهارت کوسترن برفرقه وارسه اوده علویلردر . تاریخه یوقدن بر شی علاوه ویا مثبت برحقیقتی تحریف ایتمك بونلرك الك چوق ذوق آلدقلری بر مشغله‌در .

كويا قرآنی شیخین ( ابوبكر وعمر حضراتی ) تحريف ايتمشلر ایمش . حضرت عثمانده بو محرف قرآنی یاقەرق كنـديسی بر كتاب یاپمش و هر كسه مصحف دییه طانيتمش ایمش [ ١ ] . علویەلر ، مغفل وعوام پرست سفسـطەلرله خلقی اغفال ايتدكدن صوكره نرەده برمصحف بولورلرسه ياقمغه باشلامشلردی [ ٢ ]. مقصـدلری قرآنی اورتەدن قالديرمق صورتيله اسـكی عنعنەلرك اعادەسنه امين بر زمين حاضرلامقدی .

بوكا قسماً موفق اولمشلردی . ( ارنیل ) اهالیسـنك همان كافەسی بو منفور مذهبی قبول ایتمشـلردی . مذهب ، اولا اهل بيته محبت پردەسی آلتنـده كيزلنەرك نهایت حضرت علی نك ،

---

[١] احمد نامی از ایشان دیدەشدكه میكفت این مصحفی كەدرمیان است عمل را نشاید چه مصحفی كه علی الله محمد داده بودنیست بلكه این تصنیف ابوبكر وعمر وعثمان است . اما شمس الدین نامی دیدەشدكه كفتی : آری این مصحف كلام علی الله است كیان چون جمع كردهٔ عثمان است خواندن رانسزد وبعضی از ایشـان دیده شـدندكه نظم ونثری كه منسـوب است با میرالمؤمنین علی ، كرد آورده از ترجیح میـدادند برمصحف چـه بیواسطهٔ غیری ازعلی الله بخلق رسیده وفرقان بواسطهٔ محمد بدست مردم آمده [ دبستان المذاهب ] هند طبعی . صحیفه ٢٣٠

[٢] طائفهٔ درایشـان هستند ایشـانرا علویه كویند خودرا ازنژاد علی الله كیرند ودرعقـایدْ باكروه مذكور شریك اند الاآنكه كوینـد مصحف كه الیوم درمیان است كلام علی الله نیست چه شیخین درتحریف آن كوشیدند وانجام عثمان همەرا افكـند چون فصیح بود مصحفی دربرابر آن تصنیف كرد وفرقان اصلی را بسوخت واین طـایفه هرجامصحف یابند بسوزاند . [ دبستان المذاهب ]

الوهیتنی ادعا ایتمدیکی کبی کولونج برشکل ایله نتیجه‌لندی . داها صوکره‌لری ایسه قدیم (شمس پرستی) آیینی تمامیله احیا ایدلمشدر. فی الحقیقه بو مذهب هوادارلری ( الله ) اولدیغنی ادعا ایتدکاری حضرت علی نك ؛ یوکسلدیکه یوکسله‌ن ؛ کونشه قدر چیقدیغنه اعتقاد ایدییورلردی. بو عقیده کونشك معبود طانیلمه‌سیله نتیجه‌لنمشدر. ایش بو درجه‌یی بولدقدن صوکره قدیم ( شمس پرستی ) دیننك بوتون آیینلرینی؛ اسمارینی ده کیشدیرمك اوزره؛ اسلامیته صوقمقده هیچ برزورلق کورلمه‌مشدی. علی (کونش) اولنجه؛ بوتون او مافوق العقل قهرمانلقلر اثنامنده بینمش اولدیغی (دلدل)ده ؛ دردنجی ( فلك ) اولمسی پك طبیعی بر شی ایدی [ ۱ ] . بو کبی خرافه‌لر بر کره عوامك ذهننه صوقولدقدن صوکره بونلرك تمامنی اویدورمق وخلقه ایناندیرمق ایشدن بیله دکلدی : آرتق کونش ولیلرك دعاسنه اجابت ایدییور ، رؤیالرینه کیرییور . اونلره امور غیبیه‌یه عائد اخباراتده بولنیوردی . مذهب شیخلرینك کراماتی : بر برلرینی ولی ایتمك ایچون : هیچ بر مانعه یوقدی . ناشرلردن ( عبدالله ) نامنده بر دربدر خلقی اغفال ایچون(ولی) لرك ؛ عقل ومنطقه صیغمز ؛ اسلامیتله طبان طبانه ضد ؛ برچوق

---

[۱] وعقیدهٔ ایشان آنست که چون ( علی الله ) جسد بهشت بآفتاب پیوست اکنون آفتابست چه اول نیز آفتاب چند روزی بجسد عنصری پیوست وکویند از ین بود که آفتاب بفرمان او بر کشت چه او عین شمس است بنابرین آفتاب را ( علی الله ) کویند وفلك چهارم را ( دلدل ) وآفتاب پرستند وکویند حق تعالی است ....      [ دبستان المذهب ]

کرامتلرینی صایمقله بیتیره میوردی ! کویا عبدهٔعلیدن محترم بر عزیز وارمش . کندیسنده ( علی الله ) ه قارشی او قدر درین بر محبت جایکیر ایمش که ( علی ) اسمنی ایشتدکجه شوق روحله عادتا سماعه کلیرمش و بو اثناده کندیسنه شمشیر کار ایتمز ایمش !؟.. بو مذهبه معارض بولنانلردن بریسی محترم عزیزك (!) بو حالنه اینانمیورمش. بر کون عزیز ، بو منکرك یاننده ( علی الله ) لك ذکریله ینه وجد واستغراقه کلمش و معترضه خطاباً : ( ملعون حریف ! ایشته سینه‌م ، اور خنجریکی ، کور ، کار ایدییورمی ؟ ) عتابنی توجیه ایتمش . اوذات ده خنجرینی چکه‌رك عزیزه دفعاتله اورمش . فقط علی نك عزیز قولنه خنجر هیچ تأثیر ایتمه‌مش !... او وقته قدر علی اللهیه مذهبنه معارض بولنان ذاتك ؛ بوقدر آچیق کرامت قارشوسنده مخالفته مجالی قالمه‌مش . اوده علی یه طاپمغه قرار ویرمش !..[۱]. عبدالله بو زیروالری آکلاتیرکن اطرافنه طوپلانان هودوکلرده آتشین بر عشق ایمان ایله کندیسنی دیکلیورلردی . عبدالله کبی ناشرلر ؛ خام روحلری دام تزویراته دوشورمك ایچون ؛ بیکارجه عزیزلردن ، لایعد کرامتلردن بحث ایتمکی اصلا اهمال ایتمیورلردی !..

[۱] عبدالله نامی از ایشان ذکرمیکردکه ازخویشان ما عزیزی بودکه بشوق علی الله کفتی وبسماع درآمدی وبرو شمشیرکارنمیکرد چنانکه یکی از مخالفان انکاراین معنی می نمود وآن عزیز کرم کشت وعلی الله کفتن رفت وکف بردهن اونشست وبا منکر کفت بزن ای ملعون آن مرد بدوچند شمشیر انداخت اصلا بدوکارنکرد ام کنون آن شخص بعلی الله پیوست
[ محسن کشمیری ]

اصل مقصد ، عنعنات ماضیه‌نك اسیری اولان خلقی کولونج
خرافه‌لر آلتنده أزمك ، اساطیر ملیه‌یه برضربه اوران اسلامیتی
ضعفه دوشورمکدی . اسکی سلطنتلری ، طاتلی عنعنه‌لری ییقان
ایلك اوچ خلیفه ، ممکن دکل عفو ایدیله‌میوردی ! کویاحضرت
علی ، ( لاتجعلوا بطونکم مقابر الحیوانات = قارینلریکزی حیوانات
مزارلنی حالنه صوقمیکز ! ) یولنده براخطارده بولنمش ادعاسیله
بیچاره خلق أت یمکدن منع ایدیلیوردی. [١] فقط ، ابوبکر ،
عمر وعثمان حضراتیله توابعنك اتلرینك ینیلمه‌سی لزومی حار بر
لسانله خلقه وعظ اولینیوردی . خلفاء راشدینه حرمت ایدن
کیمسه‌لری اولدیرمك ، حتی وحشیانه أتلرینی یمك بر وظیفهٔ
دینیه اولق اوزره تعلیم ایدیلیوردی . حریفلر ادعالرینی قرأنله
تأییده بیله قالقیشیورلردی . کویا قرآنده ، اولدیریله‌رك أتلرینك
ینلمه‌سی مذکور اولان حیوانلر ، ابوبکر ، عمر وعثمان (رضی الله
عنهم ) ایله اونلره محبت کوسترنلردن عبارت ایمش ! ..

خبیثلر لسان ادب خارجنده داها بو کبی برچوق اسناداتده
بولنیورلردی. حتی قرأنده مذکور اولان شداد ، نمرودوفرعونده
بواوچ ذات عالی ایمش [٢] ! ...

[١] جانلی مخلوقاتك اتی یمه‌مك هندیلرك قدیم مذهبندن آلنمش
اولدیغی شبهه‌سزدر . فقط انسان أتی یمکی تجویز حتی تشویق ایتمك
یالم یاملردن باشقه بر مذهبده بولندیغنی بیلمیورز .

[٢] ونزد ایشان جاندار کشتن ناروا است وکوشت خوردن رانسزد
چون علی الله کفته : لاتجعلوا بطونکم مقابر الحیوانات وآنچه‌در مصحف

حضرت علی یی معبود اتخاذ ایدنلر مشار الیهك صورتنه پرستش وسجده ایتمكی ده تجویز ایدییورلردی. علی آلهیه مذهبیله نصیریلرك عقیده‌لری آره‌سنده پك زیاده مقارنت واردر. آنادولی ده جهل وخرافات آلتنده ایكله‌ین رافضیلرك كندی ملتداشلرینه قارشی بسله‌مش اولدقلری كین ونفرت، هپ بویولده‌كی منفور تلقینلرك نتائج مشئومه‌سندندر. عبدهٔ علی طرفندن مسلمانلر آره‌سنه القا اولنان خرافه‌لرك تأثیرات مضره‌سی تصور ایدیله‌میه‌جك قدر مدهش ودرین اولمشدر. آچیلان اوچورومی ایسه، سیللر كبی آقان قارداش قانی؛ عرقداش نعشلری بیله؛ طولدیره‌مامشدر. آنادولی یی خرابه‌زاره چویرن جلالیلك؛ بویولده‌كی منفور تلقیناتك فجیعه‌دار اثرلریدر. جاودان مؤلفی (فضل حروفی) كبی مفسدلر، علی آلهیه‌لرك بر نوع آزمانی صاییله‌بیلیرلر!...

---

كشتن بعض حیوانات واكل لحم ایشان سزد آن كوشت ابوكر وعمر وعثمان وتوابع ایشان است. وجمیع محرمات راكویند عبارت ازین سه تن است وكویند ابلیس وماروطاوس عبارت ازین سه تن است وهم چنین شداد ونمرود وفرعون ایشانند وصورت علی الله را سجده توان كرد بت شكستن وبت پرستیدن اشارت بدین سه كس است .... [ دبستان المذاهب ]

## آفریقاده اسماعیلیه مذهبی

## شیخلق پوستندن سلطنت تختنه !

حمص جوارنده ( سلامیه ) نام محلده اقامت ایدن جعفر صادق اولادندن اسماعیلیه فرقه‌سنك رئیسی ( محمدالحبیب ) آفریقایه ( ابو عبدالله شیعی ) نامنده بر داعی کوندرمشدی. ابو عبدالله وقتیله بصره محتسبلکنده بولنمش ، جن فکرلی ، بیلغیناق بیلمز بر آدم ایدی. هجرتك ۲۸۸ نجی سنه‌سنده آفریقایه کچه‌رك مذهبك نشرینه باشلادی .

ابوعبدالله ، سحار برناطقه‌یه مالك اولدیغی کبی میسیونرلرك بوتون اوصافنی‌ده حائز بولندیغندن ، کندیسنی ، بو یکی محیطده هرکسه سه‌ودیره بیلمشدی . برچوق مجاهدات نتیجه‌سنده‌نهایت جزائر طرفنده‌کی مشهور ( قطامه ) قبیله‌سنك امامتنی احرازه موفق اولدی . بوانناده شمالی آفریقاده اغلبیلردن ( ابراهیم بن محمد ) حکمران اولیوردی . ابراهیم بو یکی مذهبك انتشارینه سد چکمك ایچون اوغراشدی‌طوردی .

فقط ، عزمکار برهیئت ونهایتسز مشکلات قارشوسنده بی‌تاب وتوان اولدیغنی ؛ چوق کچمه‌دن ؛ آکلایه‌بیلدی . ابو عبدالله کندیسنی مهدیٔ موعودك مبشری اعلان ایتمشدی . بو

عصرده بیله حالا بول بول مهدی یتشدیرن آفریقا ، مهدی عقیده‌سنه افراطکارانه برصورتده مربوط بولنیوردی . مبشر، خالقه دنیا واخرتك بوتون نعمتلرینی وعدایدییوردی . بو نعمتلره مظهر اولمق ایچون سلاحه صارلمق کافی ایدی . آفریقا قبیله‌لری اوته‌دنبری یغما وغارتله مألوف ایدیلر . ابوعبدالله ایسه اونلره اغلبیلرك ثروت وسامانی، املاك واموالنی پیشکش چکیوردی !..

اغابی حکمداری ( رقاده ) ده ذوق وصفا ایله مشغول ایکن ابوعبدالله متصل مذهبنی نشر ایدییور ، هرطرفه داعیلر کوندرییور ، ( مهدی ) نك یقینده ظهور ایده‌جکنی واوزمان اغلبیلرك مالاری کندی الارینه کچه‌جکنی وعد واعلان ایدییوردی. هرکس سلاحه صارلدی . مسلمانلری طریق حقه ارشاد ایتمکله مکلف اولان شیخك ترتیبیله اختلال باشلامشدی . مسلمانلر بربرلرینی قلیجدن کچیره‌جکلردی. بنی اغلب حکمداری ( ابومضار زیادةالله ) طرفندن کوندریلان ایکی اردو ، آخرت یولنی کوسترمکه مأمور اولان شیخك مریدلری طرفندن ؛ مدهش انهزاملره اوغراتیلدی . بو مغلوبیت اوزرینه ، زیادةالله اولا طرابلسه وصوکره آسیایه فراره مجبور اولدی . شیخ ابوعبدالله شان وشوکتله اغلبیلرك پایتختی اولان ( رقاده ) یه کیرمش ومریدلرده موعود ثروت وسامانه نائل اولمشدی !... هرکس آرتق مهدینك ورودینی بکله‌یوردی. حالبوکه ابو عبداللهی آفریقایه اعزام ایدن ( محمدالحبیب ) بو اثناده وفات ایده‌رك امامتی اوغلی

( عبیدالله ) ه وصیت ایتمش ومخدومنك مهدیٔ موعود اولدیغنی علاوه ایتمی‌ده اونوتمامشدی !..

ابوعبدالله اغلبیلری مغلوب ایتدکدن صوکره ؛ عبیدالله المهدی‌یی ؛ آفریقـایه دعوت ایلدی . مهدی‌یه معیتنده اوغلی ابوالقـاسم ایله آفریقـا داعیسی ابو عبـداللهك برادری ابوالعبـاس وبر قاچ‌ده مرید اولدیغی حالده ، تاجر قیافتنده آفریقـایه متوجهاً سـلامیه‌دن حرکت ایلدی . بونلرك قرارینی خبر آلان خلیفـهٔ عباسی ( المقتدی بامرالله ) در دستلری ایچون هر طرفه امرلر اصدار ایلدی . فقط ؛ عبیدالله یاقالانمه‌دن توابعیله برابر طرابلسه واصل اوله‌بیلمشـدی . طرابلس‌ده ابوالعبـاس مهدی‌یی ترك ایده‌رك قیروانه کیتدی واوراده طوتیلوب حبسه طیقلدی . فقط مهدی عبدالله ایله مخدومی یوللرینه دوام ایده‌رك ( بنی مدار ) دولتنك پایتختنه واصـل اولدیلر . اوراده اولا حسن قبـول کوردیلرسـه‌ده بالاخره محبسه طقیلدیلر . ابو عبـدالله کیفیتدن خبردار اولنجه بویوك براردو ایله ( بنی مدار ) اوزرینه هجوم ایتدی . مریدلر ، مهدیلرینی قورتارمق ایچون قودورمشجه‌سنه صوتارله بنی مـدار اردوسنی تارمار ایده‌رك پایتختلرینی ضبطه موفق اولدیلر . مهدی عبیدالله ایله اوغلی محبسـدن چیقاریله‌رق پرستشکارلر طرفندن کندیسنه بیعت اولندی . آفریقالیلرك بویوك اشتیاقله انتظار ایتدکلری (منجی!) اورته‌لرنده بولنیوردی . چیلغین خلق ، مهدی‌یی مدبدب بر آئینه بیندیردیلر . ابوعبدالله ایله قطامه

رؤساسی آرقه‌سنده یایا اوله‌رق یوریبورلردی . موکب مهدی اغلبیلرك پایتختی اولان رقاده‌یه واصل اولدیغی کون ، فاطمیه دولتنك استقبالی حاضرلانمش بولنیوردی ! مهدی امر اداره‌یه واقف وکتله‌نك روحنه نافذ اولدیغی ایچون آز زمان ظرفنده آفریقای شمالینك قسم اعظمنی ضبطه موفق اولدی. آفریقا داعیسی شیخ عبدالله مهدینك نفوذ معنویسندن ، خلقك مهدی‌یه قارشی بسله‌دیکی میل ومحبتدن استفاده ایده‌رك کندینه وخاندانه بر سلطنت تأمین ایتمك ایستیوردی . دین پرده‌سی آلتنده اوینادیغی روللر هپ بو مقصده مبتنی بولنیوردی . مهدی‌یی هر تورلو قدرت ونفوذ مادیه‌دن محروم بر ( ولی ) مقامنده طوتمق ، واونك نامنه بدلا خلقه حاکم اولمق ایستیوردی . حالبوکه ( ولی ) ، شیخندن داها آتیك ، داها فتان چیقدی . فرط ذکاسی سایه‌سنده امور اداره‌یی بالذات تدویره موفق اولدی . بو صورتله ( ولی ) ایله ( شیخی ) آره‌سنده مدهش بر رقابت باش کوسترمشدی . نتیجه‌ده شیخ ابو عبدالله ایله برادری مرید ابوالعباس ، سنه‌لردنبری دوام ایدن تهلکه‌لی خدمتلرینك مکافاتنی کورمش اولدیلر . چونکه مهدی هر ایکیسنی‌ده سراینده بوغدیرمشدی ! .... دین پرده‌سی آلتنده سریر سلطنته یول آرایان بر ( ولی ! ) ایچون بو کبی جنایتلر چوق کوروله‌مایدر !.. چونکه اصل مقصد تأمین سلطنتدی. دین، جاهل خلقی آولامق ایچون بر آغ وظیفه‌سنی کوریوردی ! ..

نه چاره‌که زوالی کتاله او پرده‌لرك ماوراسنده‌کی منفور احتراصلری هیچ بر زمان کورمکه موفق اوله‌مامشلردر ! ...

بو صورتله شمالی آفریقایی استیلا ایدن ( اسماعیلیه ) مذهبی؛ شکل دینیسی ایکنجی درجه‌ده قالمق اوزره : بر حکومت معظمه‌یه انقلاب ایتمش ، ( عبدالله‌المهدی ) فاطمیه دولتنك مؤسسی اولمشدی ! .. آفریقا اسماعیلیه‌لری : هیچ برزمان : بحرین قرامطه‌لرینه : شرق حششاشیه‌لرینه بكزه‌مه‌مشلردر . بونلر قاتلی قاتل بر سوری آنارشیستدن مرکب جته‌لر ایدیلر . آفریقاده‌کیلر ایسه آثار مدنیه‌لری الآن پایدار اولان بر دولت شکلنده طوپلانمشلردر . بونك باشلیجه سببی ، مذهب خصوصاتنك ایکنجی درجه‌ده براقیلمه‌سی وعبیداللهك اخلاقی شیخلکی بوس بتون اونوته‌رق حکمدارلق اساسلرینه یاپشمش اولمریدر .

یالکز ملوك فاطمیه‌نك التنجیسی اولان ( حاکم بامرالله ) ، باطنیلرك افکار مفرطانه‌لرینی احیایه قالقشمشدر . فقط حاکمك ادعا ونشریاتی مصرده جای قبول بولمدی .

کرچه ام دنیا دعوای الوهیته قالقشان بر چوق فرعونلر یتشدیرمش ایسه‌ده ؛ اسلامیت اوراده درین ایزلر براقمش اولدیغندن : حاکمك دعوای الوهیته قالقشمه‌سی مصرده بویوك بر شوق وهیجانله استقبال ایدلمه‌مشدی. معمافیه حاکم باللهك مصرده مظهر قبول اولمیان ادعاسی حوران وجبل لبنان طرفلرنده بر چوق صادقلر طرفندن هیجانله استقبال ایدلدی . بو صورتله اورالرده ( درزی ) مذهبی ظهور ایتمش اولدی ! ...

## درزیلر ونصیریلر

اسماعیلیه مذهبنه منسوب اولان ملوك فاطمیه‌نك آلتنجی حکمداری حاکم بامرالله ، مصرده ادعای الوهیت ایتمك غرابتنده بولنمشدی .

حاکم ، حکومتنك ایلك زمانلرنده علوم وفنونه رغبت کوسترمش ، امور اداره‌ده اقتدار ودرایتیله تمایز ایلمشدی . ابن یونس مشهور ( زیج حاکمی ) نی بو آدم نامنه اتحاف ایتمشدی . فقط اهالینك اطاعت مطلقه‌سی ، استبداد اداره‌یه اولان فرط میللری ، یواش یواش ، حاکمی ، دائرهٔ معقوله‌دن چیقارمش ونهایت الوهیت ادعاسنه قدر سوروکله‌مشدر ! .. حاکم ، آرتق فن کتابلری یرینه باطنیه‌لرك خرافه‌لرینی حرزجان ایدییور ، ابن یونس کبی داهیلره بدل ( ضرار ) و ( شیخ محمد درزی ) عیارنده سفیل دوشکونلرله دوشوب قالقیوردی . ضرار . مفسد ، اخلاقسز ، بر باطنی ایدی . شیخ محمد درزی ایسه احتراصاتنی تأمین ایچون الك عادی شیلری ترویجدن بر آن فارغ اولمیوردی . بو ایکی حریف ، بویوك بویوك موقعلره کچه‌رك ، زوالی خلقك قاننی امك ایچون ؛ بدبخت حاکمه متصل تلقینات مفسدتکارانه‌ده بولنیورلر ، حریفی بویوتدکجه بویوتیورلردی . نهایت ، بر کون حاکمه الوهیت دعواسی ایتدیره‌رك حریفك عقلنی بوس بتون زیوانه‌دن چیقاردیلر ، حاکم ، دعواسنی ایلك اول خطبه‌لرله تعمیمه باشلادی .

خطبه‌ده بسمله یرینه ( باسم الحاکم المحی الممیت ) اوقونمنی امر ایده‌رك خالقیت دعواسنی اورتایه قویدی والوهیتنی اعلان ایلدی .

فرعونلر ممالکتی ؛ اطاعت ذلیلانه‌سیله ؛ اوته‌دنبری پك چوق الوهیت مدعیلری یتشدیرمش اولدیغندن حاکمك دعواسنه اوقدر حیرت ایتمه‌ملیدر . چونکه حاکم داها بوکبی غریب بر ادعاده بولنمامش ایکن ( شیخ محمد درزی ) نامنده‌کی دربدر فاطمی حکمدارینك ( الله ) اولدیغنی اعلان ایتمشدی ! احتراسات دنیویه‌لرینك تأمینی ایچون حکمدارلره ، الوهیت ورسالت پایه‌لری ویرن ، ( الملوك ملهمون ) طرزنده قاعده‌لر وضعندن احتراز ایتمه‌ین دین اولولری (!) عالم اسلامده نادر دکلدر . حاکم بامرالله الوهیت ادعاسنه قالقیشدیغی زمان ، کندیسنه ( حاکم بامره ) نامنك ویرلمسنی اعلان ایتمشدی . حاکمك دعواسنی الك اول قبول وترویج ایدن شیخ محمد درزی اولدیغندن ، بومذهبه تابع اولانلره بالآخره ( درزی ) اسمی ویرلمشدر .

درزیلر ، معبودلری اولان حاکمك سمایه عروج ایتدیکنه اعتقاد ایدرلر . کویا ( حاکم بأمره ) دنیاده‌کی وظیفه‌سنك ختام بولمسی اوزرینه بر کیجه یالکز باشنه مرکبنه بینه‌رك ( حلوان ) قصبه‌سنه مجاور اولان ( برکهٔ زرقا ) نام محله کیتمش واورادن سمایه عروج ایتمش ایمش ! ...

عصر حاضر ذهنیتیله قابل توفیق اوله‌مایان بوکبی غریب

عقیده‌لره ایناناتلر ؛ وطنداشلریمز آره‌سنده — مع التأسف — اکثریتی تشکیل ایدییورلر. وطنمزك آفاق ملولنی قاپلایان خرافات سحابه‌لرینی طاغیته‌جق شعلهٔ معرفت طلوع ایتمدکجه ؛ داها پك چوق سنه‌لر ؛ کوفلی اساطیر آلتنده چورویه‌جکمز محققدر !..

حاکم بامر الالهك ، الوهیت ادعاسنه قالقشدقدن صوکره ؛ بر کیجه ( حلوان ) طرفلرنده غائب اولدیغی محققات تاریخیه‌دندر. فقط بوغیبوبت ؛ درزیلرك ادعاسی کبی ؛ سمایه چیقمق صورتیله دکل، بلکه قویویه آتیلمق طرزنده وقوعه کلمشدر.

حاکم ، دعوای الوهیت ایده‌جك قدر مجنونلق کوسترمکه باشلادقدن صوکره افعال وحرکاتنده اطرادنامنه برشی قالمه‌مشدی. بیاض بر مرکبه بینه‌رك ؛ وقتلی وقتسز ؛ سوقاقلرده طولاشیر ، راست کلدیکنی دوکر ، تحقیر ایدردی .

بغیر حق آدم اولدیرتمك ایسه افعال عادیه صره‌سنه کچمشدی. ناموسلی آدملر ، حریفك مجنونلقلرینه آرتق تحمل ایده‌مز اولمشلردی . وجودینی قالدیرمق ایچون فرصت کوزه‌تیورلردی. برکون حاکم برمعتاد بیاض مرکبنه بینه‌رك یالکز باشنه ( برکة الزرقایه ) کیدرکن ؛ نشریات خرافه آمیزندن تنفر ایدن برقاچ ذات؛ کندیسنی تعقیب ایده‌رك تنها برمحلده یاقالامشلر ، آرقه‌سندن البسه‌لرینی صویه‌رق چیریل چیپلاق یاپدقدن صوکره؛ جوار قویولردن برینه آتمشلردی . زواللی الوهیت مدعیسی ؛ قویویه آتیلدقدن صوکره ؛ اوزری طوپراقله طولدیرلمش ، اثوابلری ؛ دوکمه‌لری

ایلیکلی اولدیغی حالده : مرکبنك یاننه براقیلمشدی . کندیسنی تحری یه کیدن قوللری ( ! ) ، معبودلرینك مرکبیله دوکمه‌لری ایلیکلی البسه‌لرینی کورنجه : افندیلرینك : لباس دنیوی‌دن صییریله‌رق : سمایه عروج ایتمش اولدیغنه قناعت کتیرمشلردی !

شیخ محمد درزی ، داها حاکمك حال حیاتنده ؛ ادعاسنده‌کی افراطکارلق اوزرینه : عوام ناس طرفندن پارچا لانمشدی . حاکمك وفاتنی متعاقب عینی ادعا ( حمزه بن علی ) نامنده برسرسری طرفندن ایلری سورولمشدر . فقط حمزه قورناز برحریف اولدیغندن درزی کبی اولو اورته یورتمه‌مش ، مذهبنی کیزلیدن کیزلی‌یه نشر ایتمکی داها معقول کورمشدر .

حمزه خفی بر معبد تأسیس ایده‌رك مذهبداشلریله برابر اوراده ( معبود حاکم بامره ) نامنه اجرای عبادت ایدییورلردی .

مصرده حمزه‌نك اتباعی کیتدکجه تکثر ایدییورایدی . بونلرك یوزندن مملکتده یاواش یاواش قانلی عربده‌لر ظهور ایتمکه باشلادی . نهایت حمزه واتباعی مصردن طرد اولندقلری جهتله سوریه‌یه کچه‌رك حوران وجبل لبنان طرفلرنده یرلشدیلر . درزیلر الیوم باشلیجه جبل لبنان ، وجبل حوران ایله شام حوالیسنده راشیا وحصبیا طرفلرنده مسکوندرلر . حلب ، مرعش وحماه جهتلرنده‌ده بولنورلر . نفوسلری تقریباً یوز بیکی متجاوزدر .

شو عصر عرفانده یوز بیك کشینك بوقدر ابتدائی برعقیده‌یه مربوط اولملری ، حتی علی العاده بر انسانی معبود طانیملری

اینانیلمیه‌جق بر غریبه‌در. نه‌چاره‌که حقیقت حال بو مرکزده‌در.
دکل عربستان وسوریه‌ده ؛ انادولی وعراق طرفلرنده بیله ؛
الیوم اوقدر خرافه آلود عقیده‌لر حکمفرمادرکه بونلره وقوف
پیدا ایدن متفکر بر دماغ ؛ عادتا طونار قالیر ! درزیلرك مذهبلرینی
مبین ( الغـایه ) و ( النصیحه ) نامنده ایکی کتابلری واردر .
بو کتابلردن آکلاشیلدیغنه کوره ، درزیلر حاکمك ( الله ) و
( حمزه بن علی ) نك ده ( پیغمبر ) اولدیغنه اعتقاد ایدییورلرمش!..
حمزه‌یه ؛ درزیلر طرفندن ؛ ( حجة القائم ) و( هادی المستجیبین )
عنوانلری ویرلمکده‌در . غریبدرکه درزیلر ؛ نامنی طاشیدقلری
( شیخ محمد درزی ) یه قارشی ؛ درین بر نفرت بسلرلر . کویا
بو آدم وقتندن اول ناسی دعوته مباشرتله ( حجة القائم ) حمزه‌نك
مقامنی قاپمق ایسته‌مش ایمش ! ...

درزیلر ادیان سائره‌نك منسوخ اولدیغنی ودین حقك حاکمه عبادتدن
عبارت بولندیغنی ادعا ایدرلر . عقیده‌لری آره‌سنده خرافات اولیه‌دن
منتقل پك چوق غریبه‌لر واردر . مثلا قدمانك تناسخ عقیده‌سی عیناً
وحتی داها قابا برطرزده آلنمشدر. درزیلر جسده قمیص ( کوملك )
دیرلر . اولومی‌ده کوملك ده‌کیشدیرمکدن عبارت عد ایدرلر .
اولك دیمك ؛ اونلرجه ؛ روحك بر بدندن چیقوب دیکر بر
بدنه انتقال ایتمسی‌در . وفات ایدن کیمسه ، دینجه ورع وتقوی
صاحبی اولیادن ایسه ؛ روحی ، چین طرفنه کیده‌رك اوراده
باشقه بر قالبه ( جسده ) کیررمش ! بوسببدن درزیلر چینده

کندی مذهبلرندن بر چوق ( ولی ) بولندیغنه اعتقاد ایدرلر.
عبدهٔ حاکم ، تناسخی طار بر ساحه‌یه حصر ایتمشلردر : گویا
ارواح انسانیه یالکز انسان جسدلرینه انتقال ایده بیلیرمش !
روح هانکی دینه منسوب ایسه ینه اودین افرادندن بر جسده
حلول ایتمکه مجبور ایمش . بناءً علیه درزی روحی ینه درزی
چوجوقلرندن بر نوزاده انتقال ایدرمش ! حتی ، بر درزی
خرستیان ویا مسلمان اولدقدن صوکره وفات ایدرسه اونك
والده‌سنك بر خرستیان ویا مسلمانله زنا ایتمش اولسنه حکم ایتمك
ایجاب ایدرمش !

چونکه حاکمك ظهورندن صوکره ایمان قاپوسی قاپانمش
ایمش . او وقت روحلر هانکی دینده ایسه‌لر الی‌الابد اودینده
قاله‌جقلر ایمش .

درزیلرهویت الٰهیه‌نك‌ده ارواح بشریه‌کبی قالب دکیشدیر-
دیکنه ایمان ایدرلر . الك صوك تجلیٔ الٰهی حاکمده ظهور ایتمش
ایمش ! . . حاکمك پیغمبری اولان ( حمزه‌نك ) نك روحی‌ده
برزمان مسیح ، بروقتلر سلیمان بن داوود ، بر زمان شعیب
وفیثاغورث .... جسدلرنده والك نهایت حمزه‌نك قالبنده تظاهر
ایلمش !

درزیلرك بویولده‌کی عقیده‌لرینه افراد واقف دکلدر. اساساً
درزیلك اسرار آلود برعقیده‌در .

کندی مذهبلرینه تابع اولمیان کیمسه‌لره عقائد دینیه‌لرینه

دائر حرف واحد سویله‌مزلر . حتی درزیلرك عوام طاقمی بیله ،
اسرار مذهبه واقف اولمدقلرندن کندیلرینه ( جهال ) نامی
ویرلمشدر . اسرار مذهبه وقوفلری اولان خواص‌ده بالمقابله
( عقال ) عنوانیله یاد اولنورلر . اسرار وعقیدهٔ مذهبیه‌لرینی
( حساب جمل ) ( واشکال حروف ) ە کوره ؛ برطاقم رمزلرله
کوسترمش اولدقلری جهتله ؛ أله کچن کتابلرینك مطالعه وتدقیقندن ؛
اعتقادلرینه اطلاع کسب ایتمك ممکن دکلدر . بو رمزلری یالکز
( عقال ) صنفی آکلایه بیلیرلر .

درزیلر قرآن کریمك سلمان فارسی‌یه وحی اولوندیغنی
واونك کلامی اولدیغنی وحضرت محمد ( ع. م ) ك قرآنی سلمان فارسی‌دن
آلدیغنی ادعا ایدرلر . کندیلری‌ده قرآنه حرمت وقرائتدن
چکینمزلر . فقط معانیٔ ظاهره‌یه اصلا اهمیت ویرمیه‌رك الفاظدن
کندی کندیلرینه برطاقم معانیٔ باطنه چیقاریرلر .

عبادتخانه‌لری خصوصی ( خلوتخانه ) شکلندەدر . پنجشنبه
اقشاملری ( عقال ) حلوتخانه‌لرده اجتماع ایدرلر . جهال کروهی
خلوتده بولنمق مساعده‌سنی حائز دکللردر . عقال صنفی آره‌سنده
خام ارواح صوفیلر پك چوقدر . عمرنده تزوج ایتمه‌ین ویا بوتون
حیاتنده أت ییمکی نفسنه حرام قیلان ویاخود برسنه کاملاً اوروج
طوتان عقال ؛ درزیلر آره‌سنده ؛ نادر دکلدر .

حتی بعضلری ورع وتقوالرینك افراطندن میوه بیله أکل
ایتمزلر ایمش ! .. درزیلر اهل اسلامدن ظاهره مربوط اولان

سنیلره ( کافر ) ، باطنه مربوط بولنان شیعیلرده ( مشرك ) نظریله باقارلر . نبوتنه قائل اولدقلری آدمك شیطان حقنده اساطیری برچوق خرافه‌لر نقل ایدرلر .

درزیلرك قیامت حقنده‌كی عقیده‌لری ده غرابتدن آزاده دکلدر . کویا یوم قیامت تقرب ایدنجه یأجوج ومأجوج ایکی بچوق ملیون عسکرله مکه‌یی ضبط ایده‌جکلرمش . ایرتسی کونده (حاکم) بیت شریفك رکن یمانیسندن بونلره تجلی ایدرك ألنده‌کی مذهب قلیجیله انسانلری تهدید ایتدکدن صوکره قلیجی پیغمبری (حمزه) یه ویره‌جکمش . حمزه بو قلیجله اولا ( کوپك ) ایله (خنزیری) قتل وصوکره ده کعبه‌یی هدم ایده‌جکمش ! متعاقباً حمزه بوتون دنیایی ضبط ایدرك درزیلره جهانك حاکمیتی بخش ایده‌جکمش . بوسایه‌ده یریوزنده‌کی اقوامك کافه‌سی درزی حکومتنك رعیه‌لری اوله‌جقلرمش ؟ ! ..

حمزه طرفندن قتل اولنه‌جق ( کوپك ) ایله ( خنزیر ) دن مقصد ( ناطق ) ایله ( اساس ) دیمکدر . ( ناطق ) شریعت ظاهره صاحبی اولان آدم ، نوح ، ابراهیم ، موسی ، عیسی ، محمد ، سعید بن احمد المهدی‌دن عبارت اولمق اوزره یدی ذاتدر . ( اساس ) ایسه شریعت باطنه صاحبی اولان شیث ، سام ، اسماعیل ، هارون ، شمعون ، علی بن ابی طالب وقداحدن عبارتدر . کوپکله خنزیرك قتلی ، شریعت ظاهره وشریعت باطنه‌نك قالدیریله‌رق یرلرینه درزی عقیده‌سنك اقامه‌سی دیمکدر .

درزیلر طوپلوجه جبل لبنان ایله جبل حوران‌ده بولنورلر. جبلده کیلر بنو جنبلاط ، بنوابی نکد ، بنوالعید ، بنوالعماد ، بنو عبدالملك ، بنوا للمع ، بنو تلحوق و بنورسلان قبیله‌لرینه منسوبدرلر . درزیلر تندرست ، چویك ، تناسب اعضایه مالك ، امیرلرینه قارشی صوك درجه اطاعتکار انسانلردر .

فقط أتنولوژی نقطهٔ نظرندن درزیلرك برقسمی جبلك اهالیٔ اصلیه‌سنه پکده مشابه دکللردر . بونلرده ایران عرقنك بارز سجیه‌لری داها زیاده‌در . درزیلرك بو قسمنك وقتیله ایران طرفلرندن هجرت ایدن اقوامه منسوب اولدقلرینی ظن ایده‌بیلیرز. فی‌الحقیقه باطنیه مذهبنك مؤسسلری حمص جوارنده (سلامه) نامٔ محلی نشریاتلرینه مرکز اتخاذ ایتمش اولدقلرندن بورالره‌او وقتلر ایران طرفلرندن پك چوق کیمسه‌لر هجرت ایتمشلردی . جبلك بعضی طرفلرنده قادینلر صوك درجه مستوره اولدقلری حالده بعضی نواحی‌ده تستره اصلا رعایت ایتمزلر .

*

* *

سوریه طرفلرنده درزیلردن باشقه برده نصیریلر واردر . نصیریلر شامك جهت شمالیه‌سیله لازقیه طرفلرنده بولنورلر . مقداری قرق بیك قدر واردر . اساس عقیده اعتباریله درزیلره مشابه ایسه‌لرده باطنیه مذهبنك اباحیه‌شعبه‌سنه‌داها زیاده‌یاقینلقلری واردر. درزیلر عفته صوك درجه‌اعتنا ایدرلر. حالبوکه‌نصیریلرده برقادینك ؛ کندی مذهبلرندن اولمق شرطیله ؛ برارککه تسلیم

نفس ایتمسی کمال ایماندن معدوددر . بر نصیری قادینی عمال صنفندن نه‌قدر چوق ارککك کوکلنی خوش ایدرسه مرتبهٔ ایمانی‌ده او نسبتده تعالی و تکامل ایدرمش ! ..، دقت بیوریلیوریا ! مذهب بانیلری احتراصات شهوتپرستانه‌لرینی تطمین ایتمك ایچون برقادینی آغوش فحشه آته‌جق مساعده‌کارلغی کمال ایماندن عد ایده‌جك قدر اخلاق شکنلکی تجویز ایتمشاردر ! ..

درزیلر کبی نصیریلرده تناسخه قائلدرلر . فقط نصیریلر دائرهٔ تناسخی داها کنیش طوتمشلردر. نصیریلره‌کوره برانسانك روحی : بعدالوفات هرهانکی بر انسانك جسدینه کیره‌جکی کبی حیوانات ونباتاته، حتی معدنیاته بیله انتقال ایده‌بیلیرمش. متقی وأیی انسانلرك روحلری حکمدارلرك یکی طوغان چوجوقلرینه انتقال ایدرمش . فنا آدملرك روحلری‌ده کوپك ویا خنزیرلرك او اثناده دوغان یاورولرینه کیرمش ! . . دها فنا روحلرده ؛ آتشده یانمق اوزره ؛ دمیر کبی معادنه انتقال ایدر وتصفیه ایدیلنجه‌یه قدر اوراده عذاب چکرلرمش ! ؟ . . . مصفی روحلر صوکرددن ؛ سمایه صعود ایدرك ییلدیزه منقلب اولورلرمش . سماده‌کی ییلدیزلر ، نصیری اولیاسنك روحلری ایمشلر ؟ . . .

نصیریلر اساطیراولیه‌یه عائدخرافه‌لری اسلامیت وخرستیانلق رنکلریله تلوین ایده‌رك پك عجیب نتیجه‌لر چیقارمشلردر . بونلر ( الوهیت ) و ( نبوت ) ك هرایکیسنك‌ده تناسخنه‌قائلدرلر : الوهیت صره‌سیله هابله ، ، شیته ، اسماعیله ، هارونه ، بطرسه

( حضرت عیسی‌نك حواریلرندن ) و علی ابن ابی طالبه حلول
ایتمش ایمش . کویا حضرت علی سمایه عروج ایدەرك شمسده
تقرر ایتمش اولدیغندن شمسك مقر الوهیت اولمسی ایجاب
ایدرمش . مکوکب کیجەلرده کوزلریمزی نورلاندیران ییلدیزلرده
نصیری شیخلرینك ارواحی ایمشلر . نصیریلرك شو عقیدەسیله
علی الٰهیه ودرزیلرك اعتقادلری آرەسندەکی قرابت و مشابهت
شایان دقت بر کیفتدر. نصیریلرك کونشك طلوع وغروبی اثناسنده
سجدەیه قاپانمەلری بو عقیدەنك مولودیدر. نصیریلرك عنعناتنه
نظراً ( علی‌الله ) حضرت محمدی ، مشارالیەده سلمان فارسی‌یی،
اوده اصحاب کرامدن مقداد بن ابی‌الاسودەیی یاراتمش، مقدادده
دیکرلری عبادی خلق ایلمش ایمش ! نصیریلر مقداده (رب‌الناس)
عنوانی ویررلر . بونلرك آیریجه معبدلری یوقدر . یالکز هر
أوده خصوصی بر خلوتخانه واردر ( آنادولی رافضیلری کبی )
خلوتخانەیه ؛ مذهبه منسوب اولانلردن باشقەسی کیرەمز .
کیرەجك اولورسه وجودینك دنیا یوزندن قالدیرلمسی ایجاب
ایدەجکندن نصیریلر بر تقریب بو زواللی‌یی اولدیررلر . درزیلر
کبی نصیریلرده اسرار مذهبی صوك درجه کتم ایدرلر. عقیدەلری
آرەسندەاسکی کلدانیلرك صابی خرافەلریله،وغلاة شیعەمذهبلرنده
تجلی ایدن زردشت اساطیری ، خرستیانلق اعجوبەلری قارمه
قاریش بر حالده بولنورلر. آیینلری آنادولی رافضیلرینك آیینلرینه
پك زیادە مشابهدر .

## باطنیه مذهبنك اناطولیده‌کی ترسباتی :

### رافضیلك ، صوفیلك ، بکتاشیلك

اوزاق وقارانلق عصرلردن انتقال ایدن لوثیات اساطیریه، آناطولینك صاف ونجیب عرقنی پك دریندن صارصمشدر . ماضی‌یه عائد خرافه‌لرك ملتمز اوزرنده ایقاع ایتدکاری تخریبات، عصرك تعاقبی نسبتنده دهشتلی اولمشدر .

تورکلر آسیا اورته‌لرندن غربه کلدکاری زمان، نجابت عرقیه‌لرینی تمامیله محافظه ایدییور واسلامیتك اساسات عالیه‌سنه مربوط بولنیورلردی. غربه دوغری یوریین، غزنوی، سلچوقی وعثمانلی تورکلرینك اظهار ایتدکاری شهامت ، صافیت ونجابت دینیه‌نك مولودی ایدی .

فقط بوکون آناطولی‌ده مسلمان نامی آلتنده یاشایان عنصرك قسم مهمی خرافاتك منفور چامورلری ایچنده کومولمش برحالده بولنیورلر .

عینی دینه منسوب اولان آناطولی ساکنلری آره‌سنده بربرلرینه قارشی بر بلغاردن ، بر یونانلیدن ، بر روسدن داها زیاده کین وانتقام بسله‌ین حزبلر واردر . بودرین نفرتك سببی، ماضیدن انتقال ایدن مذهب اختلافاتندن باشقه بر نقطه‌ده آرانمامالیدر.

بوکون بدبخت آناطولی‌ده ، علی، حسین ، حسن، اسمنده

بر چوق مسلمان وارکه بکر ، عمر ، عثمان نامنی طاشیان
دیکر مسلمانلره قارشی انطفا ناپذیر برکین پرورده ایدیورلر .
أللرندن کلسه وفرصت بولسه‌لر اونلری دیشلریله پارچالامقدن
چکینمزلر . رافضیلرك ، سنیلر حقنده‌کی غیظ ونفرتلری ؛
حکومتك نظر اطلاعندن مصون قاله‌جغنه امین اولدقلری تقدیرده ؛
کویلرینه دوشن بیچاره‌لری دیری دیری آتشده قیزارتمق کبی
فجیعه‌لره یول آچه‌جق قدر کوکلی واعتشکارانه‌در [١] . بو ایکی
مسلمانی ، بربرلرینك دشمن جانی حالنه کتیرن عامل یکانه ،
مذهب اختلافی ، خرافات تأثیراتیدر . رافضی نك نظرنده
سنی ، یزیدی وبناءً علیه کافردن اشنعدر . اونك مالی ، جانی ،
عرضی کندیسی ایچون حلالدر . فرصت بولدقجه وجودلرینی
اورتادن قالدیرمغه چالیشمق کندیسنك دینی بر وظیفه‌سیدر .

اناطولی ساکنلرینك همان ربعی باطنیلرك نشریاتندن متأثر
اولمشلردر . مع مافیه بزده‌کی رافضیلرك ، مذهبك دقایقنه
وقوفلری اولدیغی ظن ایدلمامیدر . آناطولینك الك جاهل ،
الك خرافه پرست جماعتی بو بیچاره‌لردر . عقله ، عرفانه
حتی انسانه یاقیشمیه‌جق اعتقادات بو بدبختلری حیوان
سویه‌سنه ایندیرمشدر . کندیلری ، حالرندن اصلا شکایت ایتمزلر .

---

[١] بش اون سنه اول سیواس ولایتی داخلنده برکویده بویله
بر فاجعه جریان ایتمش اولدیغنی موثوق الکلام بر ذاتدن کمال تأثرله
ایشتمشدم .

نوشین خرافه‌لر روحلرینی ـ صانکه ـ ابدیاً اولدیرمشدر .
حیاتلرینی ، آل عثمان دولتنك افولیله امامك ظهورینه انتظاراً
کچیریر کیدرلر !...

آناطولی‌یی قاوروان بو منور تخم افتراق ، اولا باطنیلر ،
صوکره فاطمیلر ، داها صوکره جلالیلر ، صفویلر والك نهایت
آزمان بکتاشیلر طرفندن صاچیلمشدر . بو تخمی آتانلر ، سیاسی
ثمره‌لره انتظار ایدیورلردی . فقط زواللی وجاهل آناطولی
خلقی ، بونك فرقنده بیله اولیه‌رق ، اجنبیلرك حسابنه کندی
دین قارداشلرینی عصرلرجه بوغازلادی طوردی . شاه
قولیلر ، جلالیلر ، طاغار دلیلری ، جانبولاد اوغلری ، قلندر
اوغللری ، تکری بیلمزلر ، بالدیری قیصه‌لر ، کور محمودلر ،
آغاچدن پیریلر ، مراد خانلولر بوزه‌لی تلقینات تأثیریله آناطولی
خلقنه سنه‌لرجه دنیایی زندان ایتمشلردی . سلطان سلیمك بی امان
قلیجی ، قویوجی مرادپاشانك تدابیر شدیده‌سی ، فساد تخملریله
زهرلانن یوز بیکلرجه افرادك ازاله‌سی کبی ؛ عرقی ایچین تهلکه‌لی
غایه‌لره توجه ایتدی . هر ایکی طرفده عرقداش ودینداش قانی
آقیتیورلردی . سبب باطنیلرك نشر ایتدکلری مذهب اختلافی !...
سنی ایله رافضی آره‌سنده‌کی نفرت ؛ شو عصر عرفانده بیله ؛
مع التأسف اولکی شدتیله ینه بردوامدر .

رافضی بوکونده ؛ سنی‌یی سه‌میور . چونکه او دین
قارداشنك اسمی بکر ، عمر ، عثماندر . چونکه او دین قارداشی

( علی ) یه طاپینمیور . چونکه اودین قارداشی اوچیوز بو قدر سنه اول کذران ایتمش اولان وقوعات تاریخیه مناسبتیله راست کانه سوکوب صایمیور !... حماقتك بودرجه‌سنه ؛ بیلمم‌که ؛ یالکز شاشوب قالمق کافیمیدر ؟..

باشقه‌لرینك سیاسی آنتریقه‌لری حسابنه ایجاد ونشر ایدلمش اولان اساسسز ، معناسز خرافه‌لردن ناشی ، عین عرق ودین افرادینك بربرلرینه بو قدر دشمن اولملری هرحالده حوصله‌نك ادراك ایده‌میه‌جکی ذهنیتلردندر !

غریبدرکه آنادولیده‌کی ( واظالاق ) تورکلری کندیلرینه تورك نامی ویرلمه‌سنه اصلا تحمل ایده‌مزلر. چونکه‌اونلرجه(تورك) اسمی ، ( دیوث ) مقابلنده قوللانیلمقده‌در . بو ذهنیته قارشی اصلا حیرت ایتاملیدر: چونکه تورکلرك عقللی اوصلی مورخلری بیله ایکی‌ده بر ( اتراك بی ادراك ! ) ، ( تورك مقوله‌سی اوباش واراذل ... ) جمله‌لرینی تکرار ایتمکله برحظ طویمشلردر. فرنك روحیله پرورده اولان شیق ومنور (!) بکجکلریمزده تحقیر ایتمك ایستدکاری آدملره حالا (احمق تورك!) تعبیریله خطاب ایتمیورلرمی؟ اجنبی عنصرلك اسارت فکریه‌سی آلتنده سوروتن بر ملت افرادندن طبیعی باشقه تورلو تجلیات بکله‌نیله‌مز !... آنادولی رافضیلری دیناً وعرقاً کندیلرینه دشمن اولان بر خرستیانی ، عرق ودین قارداشی بولنان فقط کندی مذهبلرندن اولمیان سنی مسلمانه ترجیح ایدر . عثمانلی دولتی اونلرجه ( روس ) حکومتندن اشنعدر .

چونکه سنی‌در . ( صوفی ) و ( واظالاق ) بر کورد ویا بر تورك ، حرمی سنی بر تورکدن، سنی بر کورددن صیم صیقی قاچیریر . فقط بر خرستیاندن قاچیرمق لزومنی حس ایتمز !...
وطن اصلیسی اولان آناطولی‌نی نافذ وشمولالی بر نظر حمیتله تتبع ایدن [ عارف بك ] مرحوم [ ١ ] ، بو کیمسه‌سز یورددەکی رافضیلردن بحث ایدرکن دییورکه :
( بو آدملر اهل سنت والجماعتی یزیدی اولەرق طانیرلر . هروقت سب ولعن ایدرلر.
( دولت علیه‌نك خدمت عسکریه‌سنی بر آنغاریه، بر مسخره حکمنده طوته‌رق بر مکلفیت دینیه شکلنده تاقی ایتمزلر . عسکرده طورملری وبولنملری مجازاتك قورقوسی سببیله‌در. بوقسه دیانتك سوقیله‌در دکلدر . بو جهتله هرکون ، هر ساعت ، اهل سنت والجماعت مذهبنده بولنان عموم مسلمینك یره کچمسی ودولت علیهٔ عثمانیه ایدهاالله‌تعالی الی یوم‌القیامه بناسنك معاذالله چوکمسی ساعتنه منتظردرلر . نظرلرنده بر موسقوف نفری ، دیندار و حمیتکار بر اهل سنتدن بیك قات خیرلی‌در . آنك ایچون محاربه‌ده اولمك آنلرجه کندی کندی‌یه انتحار ایتمك قدر فجایعدندر . بونلر هرکون کوزینی اردونك بوزولمه‌سنه دیکمشلر وسلامتله‌اولرینه قاچوب کیتمکی اکبر ثواب عدایلمکده بولنمشلردر .

---

[١] باشمزه کانلر : صحیفه ٣٩٤

(صف حربده بولنان عسکره قاچمق فکری الك اول بو مقوله دینسز و حمیتسز نفرلردن سرایت ایدییور . بونلردن بر قاچ نفری کیری فیرلادیمی ، آرتق آلت طرفی چوراب سرکیکی کبی ایشلیوب طورییور ! . . .)

اوتوز بش سنه اولنه عائد اوله‌رق یازلمش اولان شو سطرلر بو کون ایچوزده ؛ شایان عبرت وانتباه حقیقتلری مصوردر . بلکه‌ده بو حقیقتلر بو کونداها فجیع وداها أليم بر شکل آلمشدر . چونکه ؛ جهالت مطلقه یوزندن بو درکه‌لره سقوط ایتمش اولان او بیچاره‌لری قورتارمق ؛ او دوردن بو زمانه قدر ؛ هیچ کیمسه‌نك خاطرینه کلمه‌مشدر ! حالبوکه اونلرك جهالت ونفرتلرینی آرتیرمغه چالیشان ، (دده) لر ، (شیخ) لر ، (بابا) لر ، (آغالر) ، (سیدلر) ؛ بو مدت ظرفنده ؛ فعالیت معتاده‌لرینی اصلا تعدیل ایتمه‌مشلر ، متمادیاً اوغراشمشلردر .

روس محاربه‌سنده (یحیی) لردن فرار ایدنلرله بالقان حربنده لوله بورغاز وقومانوودن قاچانلر آره‌سنده بر فرق کوره‌میورز . سویهٔ فکریه‌جه ، تعلیم وتربیه‌جه بو ایکی دور فراریلری آره‌سنده بر فرق بولمغه چالیشانلر بیهوده اوغراشمش اولورلر !

انهزام اخیر اسبابنی تحری ایدن بعض ذوات ، حس دینینك تأمین غلبه ایچون هیچ بر قوتی اولمدیغنی ادعا ایدییورلر . چونکه دیندار اولملری ایجاب ایدن نفرات حرب اخیر اثناسنده پك رذیلانه بر صورتده فرار ایتمشلر ایمش !.. فقط ؛ تعلیم وتربیه‌نی

نظر اهمیتدن دور طوتماقله برابر ، عجبا ، ایلك فرارك ینه بر قناعت سوقیله وقوعبولمش اولدیغنی ادعا ایتمك دعا دوغری اولمزمی؟ مسلمان نفرلردن برقسمنك خرافات باطنیه تحت تأثیرنده بولنملری، روم وبلغار نفرلرکده حسیات معلومه‌لری دوشونیلیرسه اسباب انهزامده دینی وملی قناعتلرك مهم بر موقع اشغال ایتمش اولدقلرینه اعتماد ایتمك لازم کلیر ! فرار بر کره باشلادیغی آن متین قلبلرده بیله مقاومت حسی صارصیلیر ونتیجهٔ فجیعه ظهوره کلیر !...

میدان حربده‌کی مشاهدات ذاتیه‌سنه استناداً عارف بك مرحومك ادعا ایتدیکی وجهله ، آنادولیده‌کی رافضیلر ، خدمت عسکریه‌یی بر آنغاریه عد ایدن ، میدان حربدن قاچمغی ثواب صایان دنیا ومافیهادن بی‌خبر بر سوری جهله‌دن عبارتدر . شو حالده بو کبیلرك ایلك خطوهٔ فراری آتملری : دیکرلرینکده قوهٔ قابیه‌لرینك چوزولمسنی وبناءً علیه اردونك بوزولمه‌سنی انتاج ایتمزمی؟ برنفرك : اورولان فقط هنوز اولمدین ضابطنك البسه‌سنی صویمق ؛ جیبلرینی قاریشدیرمق دناءتنی کوسترمه‌سی قدر : لوث آلود روحنی تشریح ایده‌جك بر وقعه ارائه ایدیله‌مز ! جاهل افراده تلقین اولنان باطنیه افکارینك درینلکنی آکلامق ایچون بو کبی جنائی وقعه‌لری تحلیله چالیشمق ایجاب ایدر !

بز ، خرافاتدن آزاده ، صمیمی بر حس دینی ایله پرورده اولان نفراتك قولای قولای حربدن یوز چویرمیه‌جکی قناعتده‌یز .

مگرکه کندیسنده آمرلری حقنده امنیتسزلك تولید ایدلمش اولسون !.. نفرات آره‌سنده امنیتسزلکی موجب شایعه‌لرك نه‌کبی قنالردن ظهور ایتدیکنك تدقیقیله ایلك دفعه فرار ایدن نفرلرك هویتلرینك تحقیقی سایه‌سنده اجتماعی وسیاسی انتباه نقطهٔ نظرندن، پك مهم نتایجه دسترس اولنه‌بیلیر.

آنا دولیده ساکن خلق قسماً مذهبجه سنی؛ فقط عرفانجه بوتون معناسیله جاهل، اساسات عالیهٔ اسلامیه‌دن غافل، عطالت وسفالتی ایجابات دینیه‌دن عد ایده‌جك قدر وقوفسز، یکیلکه قارشی صوك درجه متحاشی زواللیلر اولدیغی کبی قسماً‌ده باطنیلرك خرافاتیله مشبوع، اولکیلردن داها جاهل؛ وفضله اوله‌رق‌ده دولت وملته مربوطیتلری دها آز، شکللرندن باشقه انسانلقلرینه دلالت ایده‌جك مزایادن محروم رافضیلردن مرکبدر.

برنجی قسمك دولته قارشی صمیمی اطاعتلری واردر. جهالتلرینك، سفالتلرینك سبب مستقلی‌ده کندیلرندن زیاده باشلرینه مسلط اولان طفیلیلردر. کوبلرنده برر اماملری بولنورسه‌ده کندیلرینه علم یرینه خرافه، دین نامنه عطالت ومسکنت تلقیننده‌ن باشقه بر ایش کورمزلر. عزم وجدیتله باشلانیلیرسه بوقسمك اصلاح واعلاسی خصوصنده اوقدر بیوك مشکلاته تصادف اولونیلمز. چونکه دولته قارشی محبت ومربوطیتلری صمیمی، صداقت وامنیتلری حقیقیدر، الویرکه اصلاحات وارشادات امنیت واعتماد ایتدکلری ذوات طرفندن درعهده ایدلمش اولسون!

فقط ایکنجی قسمك اصلاح واعلاسی بونلر قدر قولای دکلدر . چونکه بو زواللیلرك باشنه مسلط اولان ( دده ) لر ، روحلرینی‌یك اساسلی برصورتده‌زهرله‌مشلردر. مذهب اختلافندن ناشی دولته قارشی صمیمیتلری یوقدر .

نشر معارف خصوصنده‌کی نافع تشبثات ، ( دده )لرطرفندن سؤ تأویلاته اوغرادیله‌بیلیر . چونکه خلقك تنویری ، بکلرك ، سیدلرك ، ، دده‌لرك ، آغالرك ، ایشلرینه کلمز . منور ، متفکر دنیایی آکلامش ، انسانلغی تقدیرایتمش کیمسه‌لر البتده (اوچاغه) منسوب یعنی ( سید ) دیبه بر عائله افرادینك اسیری اولمق حماقتنده بولنمزلر ! شیمدیکی بهیمیت ، انسانلغه منقلب اولورسه بو یوزدن کچینلر طبیعی متضرراوله‌جقلردر . حریفلر ،شمدیدن بورالری دوشونه‌جکلری ایچون ؛ تنویر خصوصنده‌کی تشبثاته قارشی ؛ اللرندن کله‌بیلن هر تورلو موانعی ایقاعه چالیشه‌جقلری شبهه‌سزدر . معمافیه فدا کار دماغلر ؛ پیامبری بر عزم ایله‌ایشه باشلارلرسه ؛ ــ آزچوق مشکلاته معروض قالمقله برابر ــ بهمه حال بر موفقیت تأمین ایتمش اولورلر .

رافضیلرك کویلرنده ؛ سنیلرده اولدیغی کبی ؛ امام ، مکتب وسائره بولنمز . افراد اوقومق نامنه‌حرف واحد بیلمزلر.جهالت بوتون سفالتیله بو بیچاره‌لری أزمکده‌در . یالکنز ( اوجاق ) دن اولانلر ( جاودان ) وامثالی ترهات مجموعه‌لرینی هیجالیه‌جك قدر حروفاته آشنادرلر . افراد شویله طورسون ؛ ارشاده مأمور

اولان ( دده ) لرك بر قسمی بیله ألفی مرتك طانیـان کروه صره‌سنده بولنور . معلومات‌نامه آنادن منتقل بش اون(تکرله) ایله ؛ ماهیت وهویتلری ، آنجاق ( حیوان سوریسی ) تعبیریله افاده اولنه‌بیلان کتله‌یی، اغفال ایدر وبوسایه‌ده کچینیر کیدرلر .
رافضیلر حکومتدن باشقه ، کندی بك وآغالرینه‌ده آیریجه بر ویرکی ویریرلر . دده‌لر ایسه سنه‌ده برقاچ دفعه هر کویی زیارت ایدر ! دده‌نك کویه کلدیکی کون بایرام یاپیلیر .
محترم (!) قونوق ، کویك اك زنکیننك خانه‌سنده مسافر ایدیلیر . اعزازلر ، اکراملر غیرلا کیدر !.. دده‌لر اوجاقدن یعنی اولاد علی‌دن اولدقلرندن (!) کندیلرینه سید نامی‌ویریلیر. سیدلر باطنیه‌لرك داعیلری وظیفه‌سنی ایفا ایدرلر . دده‌لرك‌ألنده ( سر دسته ) دینیلن آلاجه برر دکنك بولنور .
کویا بودکنکار ( خضر ) لك ، ( ساطان سردسته ) دینیلان عصاسنك وکیلی ایمشلر ! .. بوصوپالرك وظیفه‌سی دوغری یولی کوسترمك ایمش ! ( تولی )و ( تبری ) ایتمه‌ین یزیدلره (سنیلره) اسرار مذهبی فاش ایدنلرك قنالرینه اینرمش!..

دده‌نك ( سردسته ) دینیلن صوپاسی یشیل برطوربه‌ایچنده محفوظ بولنور. قادین ارکك بوتون خلق ، کیجه دده‌نك‌مسافر بولندیغی خانه‌یه طوپلانیرلر. دده‌نك حضورنده آیین جم، اجرا ایدیلر. قادینلرقیزلر، ارککلر دده‌نك تقدیس ایتدیکی‌مسکراتدن ایچرلر. فقیلر ساز چالار وقوشمه سویلرلر . اورتالق کرما کرم

اولدیغی وقت، دده آلاجه دکنکی طوربه‌دن چیقاریر. هرکس بو اودون پارچه‌سنی اوپمکه شتاب ایدر و نیازلرینی یاپارلر! دده نك نفسی طوغورمیان قادینلره روح نفخ ایدر!..

چولوق چوجوق طاغیله‌رق مجلس خصوصیت کسب ایدنجه دده تلقینات لازمه اعطاسنه باشلار. برقاچ کون صوکره اورادن قالقار باشقه کویه کیدر. باطنیه‌لرك اباحیه قوانه منسوب اولانلر حقنده (موم سوندرمك) کبی شنیع حرکتلر اسناد ایدیلمکده‌در. بومذهبك اساسی حقنده ویردیکمز معلوماتله نصیریلره دائر یازیلان صحیفه‌لر درخاطر ایدیلیرسه موم سوندرمك رذالتنك صحتی، جف القلم انکار اولنه‌مامق ایجاب ایدر.

مع مافیه رافضیلر اسرار مذهب حقنده سنیلره برکلمه بیله قاچیرمزلر. دده‌لرك کندیلرینه نه‌کبی تلقیناتده بولندقلرینی اوکرنمك ممکن دکلدر. چونکه کندیلرندن اولمیانلرك درنکلرینه کیره بیلمه‌سی امکان خارجنده‌در.

آنادولینك بعض سمتلرنده رافضیلر (طاوشان ییمز!) نامیله یاد اولنورلر. کویا طاوشان علی‌نك کدیسی ایمش. طاوشان اکلندن اجتناب ایتملری ده بوندن نشأت ایدیورمش. شو روایت حریفلرك درکهٔ جهالتلرینی آکلامق ایچون یك مناسب بر مقیاسدر.

رافضیلر الك چوق ارضروم، موش، معمورة العزیز، ارزنجان، دیاربکر، دیوریکی، قوریچای، کرجنس، زبله،

سيواس ، انقره ، يوزغاد ، قره حصار ، قوچكرى ، درسيم ، كوتاهيه وچانغرى طرفلرنده بولنورلر ، سائر ولايتلرده بولنانلر ، ازمير ولايتده‌كى تخته‌جيلر كبى ؛ طاغينيق كوچبه برحالده ياشارلر. عراق طرفلرنده ايسه كثرتلرى معلومدر .

بوزواللرك خلاصهٔ عقيده‌لرى خرافات پرستلك وجهالت مطلقه، ايله اجمال اولنه بيلير .

اعتقادلرى آره‌سنده عقل ومنطق‌ونامنه برشى آرامق عبثدر. عقيده ديبه اوقدر كهنه ، اوقدر قوقمش خرافه‌لره ايمان ايدرلركه بونلره ايناننلرك نوع بشردن اولدقلرينه انسانك شبهه ايده‌جكى كلير . برطاغه، برآغاجه ، بر بابايه ، برمزاره برديره‌كه پرستش ايتمك بونلرك باشليجه اعتيادلريدر. مثلا عثمانجق طرفلرنده‌كى صوفيلر ( قويون‌بابا )يه، درسم جهتلرنده‌كى واظالاوغلر ( سلطان منذره ) ، الماللى جهتنده‌كيلر ( آبدال موسى ) يه ، اسكيشهر طرفلرنده‌كيلر (شجاع‌الدين‌بابا) يه‌حرمت ومربوطيت كوستريرلر!..

عارف بك مرحوم ديبورلكه [١] : (جهلهٔ بكتاشيه ، بكتاشى اوليان بر مسلمانى واقرارى اولميان بر اهل ايمانى ، يزيدى وخارجى عد ايديورلر . اهل سنت دن مركب اولان جمعيت اسلاميه‌يه بر ضرر كلسه ممنون ، وسنت سنيهٔ محمديه قوت وله‌جق اولسه ، بكتاشيلكك تجويز ايتديكى مباحاك اوكنه كچيله‌جكى ايچون محزون اوليورلر . بوطريق اوقدر شعبه‌يه آيرلمش واوريته

[١] بيك بر حديث

تشتت ایتمش که انادولی وکردستانك اکثر کویلرنده عقاید واعمالی
اساطیر درجه‌سنی کچمش اولان ( قزلباش ) ، ( صوفیلر ) ویا
( صوفی سوره‌کی ) ، ( چراپوف ) ، ( واظالاق ) ، ( تورك ) ،
( تورکمن ) کبی هر یرده ؛ هر مملکتده ، مختلف اسملرله یاد
اولنان بوقدر جماعت جاهله‌نك جمله‌سی اوطریقك فروعندن وکویا
مذهب جعفری مقلدلرندن وشیعیت منبعلرندندر . لکن بونلرك
اتباع ایتمك ایسته‌دکاری بکتاشیلق طرز قدیمده قالدیغی ایچون ،
منسوب ایله منسوب الیه بیننده‌کی نسبت یالکز لفظدن عبارتدر.
واقعا بکتاشیلرده جعفری مذهبنی تقلید ایدر اولدقلرینی دعوی
وشیعیته انتحار ایدرلر ایسه‌ده ؛ اساساً اویله اولسه‌لر بیله ؛
حالاً وفرعاً ومنحصراً شیعی دکللردر . زیراجعفری وشیعیلرده
علم وار ، اذکیادن علما وار ، اهل حکمت الٓهیه ، اهل کلام
وار . محقق ومدقق ، ذوفنون افاضل وار . آنلر ، اهل
سنته مخالف بولنورلر ایسه ، باری بر اجتهاد نتیجه‌سی اولمق
اوزره مخالف بولنیورلر . بربکی جماعتك ایسه هیچ بر شیدن
خبرلری اولمامقله برابرحقیقتی آرانیرسه، نصرانیتدن، فرماصونلقدن،
شیعه‌لکدن ، امامیلکدن ، اباحیلکدن ، مسلمانلقدن ترکب ایتمش
بر مسلك مخصوصك سالکی اولدقلری کوریلور .

بکتاشیلر ایله نصارانك اورتودقس قسمی بیننده مناسبت
کامله واردر . چونکه من جهة بکتاشیلرده اقنومه قائلدرلر .
طائفۀ نصارا ، نصل اب ، ابن وروح القدس، کبی حضرت عیسی یی

اوچ اقنومك كسب ناسوت ایتمسندن عبارت بیلورلر ایسه بکتاشیلر دخی الله وعلی یی حقیقة بر وجود عد ایدرك الوهیتی حصر ایدرلر. اوچنی بر وبرینی اوچ اعتقاد ایدرلر. ائمهٔ اثنی عشرك ، حضرت عیسی نك ( دءدءقا آپوستولی ) سی یعنی حواریونی ایله مناسبت ارواحیه لرینه، وبعض جهلاسی ده ائمهٔ اثنی عشر ارواحنك صرف حواریون ارواحندن عبارت اولدیغنه وبو ائمهٔ کرام ایدی که او عصرده حواری وبعثت محمدیدن صوکره ائمهٔ اثنی عشر اولدی، اعتقادینه قائلدرلر. طائفهٔ بکتاشیه درکاهلرنده اون ترودوقسلرك بر موقع مخصوص و امتیازی حائز اولدقلرینی بیلیور ایسه م ده بو مناسبت یالکز بونلرك اقنومنك اونه کیلر اقنومنه بکزدیکندن ناشیمیدر؟ یوقسه داها باشقه برصورت مناسبت واتصال وارمیدر؟ اوراسنی بکده بیلهم .

شو قدر وارکه حاجی بکتاش وآندن صوکره ( دءده بابالق ) مقامنی احراز ایدن کافهٔ مرشدینك الله ، محمد، علی دن عبارت اولدیغنی وروملرك (خرالامبیوس) تسمیه ایتدکلری عزیزك دخی حاجی بکتاش ولی دن باشقه اولمدیغی اعقادینه ذاهب اولانلرده ، طریقنده ترقی ایتمش وخردهٔ طریقه واقف اولمش جانلردندر .)

قزلباش ، واظالاق نامیله یاد اولنان کتله، عارف بك مرحومك سویلدکلرینه ده واقف دکللردر . بو بیچاره لرك ایشی ، طاغه ، طاشه ، آغاجه دیره که طاپمقدن عبارتدر . بیلمم ( خضر ) نه وقت هانکی آغاجك دیبنده اوطورمش ایمش . آل سکا بر شجرهٔ

مقدسه ! زيارتلر تخيلرك حد وپاياني يوق. ايشته بوزواللى آدملرك ايشلرى كوجلرى بو اساطيره اينانمقدن عبارتدر . فقط ايشك نظر دقتى جالب جهتى . ( خضر ) لك دائمـا بكك ، سـيدك ويا (دده) نك خانه‌سنده ويا اراضى سى داخلنده كورونمسى در. چونكه بومناسبتله زيارتجيلر ، نيـازجيلر بك، سيد، يا دده‌يه مراجعت ايتمكه مجبور قالەجق . هـديەلرى ، نذرلرى ، قربانلرى بونلره تقديم ايدەجكلر ! بدلاً خالقك سايهٔ جهالتنده كمال حشمتله ياشامق بوللرينى بك كوزل بيان ايدنكارلر بوفرصتى هيچ قاچيررلرمى؟

عارف بك مرحومك درسيم سنجاغى داخلنده‌كى مشاهدات وتتبعاتنه دائر اولان بياناتِ آتيه‌سى بونقطهٔ نظردن غايتله مهمدر. مشاراليه ديورکه : ( اوتارخدد قوزيچان قضاسنده شـاه حسين زاده برحسين بك وار ايدى‌كه قضانك قائمقامى وجماسنك بكى واك زنكينى ايدى . حسـب‌الطريقده رهبر (دده) ايدى . والحاصل روحانى و جسمانى او قضاده رئيس اولان بو حسـين بكك ( آغانك شنلكى ) اسميله ياد اولنان كوينده‌كى قوناغنـده بردبرك واردر .

اسمى (قالى سپى)در. معناسى زازا لساننجه ( بياض اختيار ) ديمكدر . قالى سپى ، (خضر) دن كنايه وخضرك دبره‌كى اولمش اوليور . كويا ( خضر) ك او دبره‌كه محبتى اولديغندن احيـاناً بياض البسه‌سى وصاريغى و بياض باموق يبغنى كبى صـقالى ايله او دبره‌كك ديبنده تمثل ايدر .

دیرده‌کی زیارتنه ملازم اولان بعض اعمال صالحه اجتنابیه وحضرت رهبرالصادقارینه کوزوکور ایمش. بناء علیه بوده‌ده‌کی زیارتکاه عمومیدر. هرطرفدن نذرلر، قربانلر کلیر. اوده‌ده‌کی بکك اون عدد چفتلکندن داها کارلی وفائده‌لیدر !...

باقکدی حضرت مضالك تجلیات عجیبه وغریبه‌سنه که بیك ایکیوز یتمش بر تاریخنده دولت قریم محاربه‌سیله مشغول ایکن بو حسین بکك باباسی علی بك، قارص قلعه‌سی روسیه النه دوشدکدن صوکره عثمانلیلرك صوك کونی دوغمیدر دیه‌رك عصیان ایدر، جوارنده بولنان (ترجان) قضاسنك اهالیسی قزلباش اولمیان کویلری یاقار یيقار، برچوق اموال وحیوانات نهب ایدر ...)

*

ایشته آنادولی بو کون افکار واعتقادجه بربرلرینك خصم اعظمی اولان وظاهراً عینی دینه مربوط بولنان بو ایکی جماعتلرله مسکوندر. بوجماعتلر آراسنده وحدت فکریه، عصبیت دینیه کبی شیلر موجود دکلدر. فضله اوله‌رق هیئت عمومیه‌سی قورقونج وکثیف بر جهالتـه محکومدر. اخیراً ایران حدودینه چکه‌رك ملك عثمانی‌یه غارتلر ایتمکه چالیشان سید (طه) ایله عارف بکك بحث ایتدیکی شاه حسین زاده آره‌سنده بر فرق کورمیورز. یکرمنجی عصر مدنیتده آوروپا، هوالری بیله ساحهٔ استیلایه آلمغه چالیشیرکن بز بودرجه دوشکون، بو نسبتده جاهل بر کتابه‌یه استناداً یاشامق امیدنی بسلر ایسه‌ك غفلتمزه جهالتمزه کولر.

تورکلرك اعلاسنی دوشوننلر هر شیدن اول انادولیده‌کی

خرافاتی تمزله‌مك چاره‌لرینی آرامایدرلر . استنادگاهمز اولان آنادولی باشدن‌باشه جهالت، خرافات وسفالت آلتنده أزیلیرکن ، اوراده‌کی وطنداش و عرقداش انسانلر بربرلرینه دشمن نظریله‌باقارکن، تورك‌تنویرجیلرینك خیالات آرقه‌سنده قوشملری تشنف اولدیغی قدر آجیقلی بر ایش اولمزمی ؟ آنادولی‌یی اونوته‌رق ، انادولی خلقنی جهالت وسفالت چامورلری ایچنده براقه‌رق نظرلریمزی آلتایلره توجیه ایدرسه‌ك عرقزك برات اضمحلالنی کندیمز امضا ایتمش اولورز .

برکره آنادولی‌یی قورتارالم . برکره آنادولی خلقنی علماً ، عرفاناً، ثروتاً سعادته ایصال ایده‌لم. اوندن‌صوکره، بوکون‌ایچون برخیال‌اولان طاتلی‌امنیه‌لری، حقیقته‌ایصال ایتمکه چالیشه بیلیرز. چونکه آنادولی‌اولورسه‌صوکره نه‌ایران قالیر، نه‌ده توران ! ...

ملت‌ودولتی قورتارمق دیمك آنادولی‌یی اعلاایتمك دیمکدر. بوکون دولتك استناد ایتدیکی عنصر، روحاً، فکراً، آبدناً، مهالك خسته‌لقلر آلتنده قیورانیور. استانبولك های‌وهوی احتراصاتی آلتنده چیرپینانلر طبیعی بوخسته‌لقلرك وخامتنی حقیله تقدیر ایده‌مزلر . ایدیله‌مدیکی ایچوندرکه شمدی‌یه قدر شافی بر تدبیره تشبث اولنه‌مدی .

بونك بوتون مسئولیتی! خسته‌لغك وخامتی حس ایتدکاری حالده تمسه‌مه‌ین آنادولی اولادلرینه راجعدر . طاشناقسیون ویا خنچاقیان جمعیتاری وانده ، ارضرومده ، سیواس وبتلیسده

مكتبلر ، دالصناعه‌لر آچیورلر . حكاری‌ده بر ارمنی‌نك بورنی قاناسه استانبول‌ده‌كی ارمنی مطبوعاتی قیامتلر قوپاریور ، پاطریقخانه ایله باب عالی آره‌سنده مكیك دوقونیور . قیصریه‌ده‌كی بر رومك صداسی استانبولده ، ازمیرده عكس تأثیرلر یاپیور . (اتنیكی‌ئه‌تریا) ماكدونیا تشكیلاتنی ازمیر ولایتنه نقل ایتمكه چالیشیور . صوربونده اكمال تحصیل ایدن بر ارمنی كنجی توركیایه دونر دونمز صولوغی (چوله‌مرك) ده آلیور . آتنه مأذونلری آنادولی ایچریلرنده توركجه‌دن باشقه بر اسان بیلمه‌ین روملره ئه‌له‌نیزم روحی نفخ ایتمكه ، یونان لسانی اوكرتمكه قوشیورلر . عجبا بز نه‌یاپیورز ؟....
بو سؤاله جواب ویرمك منور آنادولی اولادلرینه توجه ایدر ظن ایدرم .

آنادولی هر معناسیله واسع بر خسته‌خانه حالنده‌در . خسته‌لرك امراض بدنیه‌لری نه‌قدر بارز و مهلك ایسه امراض روحیه‌لری‌ده او قدر درین واودرجه مستولی‌در .

وطنداشلریمز انادولی‌یی یریر ، معرفت ، زراعت ، تجارت وصناعت مكتبلریله املا ایدركن ، بزم مسلمان آدلی غافللریمز قرون وسطی خیالات وخرافاتی ایچنه كوموملش بولنورلرسه ولایات شرقیه مسئله‌سنك آتیده آله‌جغی شكلی شمدیدن تعیین ایتمك ایچون كرامت صاحبی اولمغه لزوم یوقدر !...

برقاچ یرده‌كی كهنه‌اعدادیلرك اسمنی دكیشدیرمك ویاشهرلره مأمور چوجوقلری ایچون - هرشی اوقوتمق ، فقط هیچ برشی

اوکرتمه‌مك شرطیله ـ فائده‌سز برقاچ مکتب آچمقله آناطولی خلقی ایقاظ ایدیله‌مز. فکرمجه بو مهم ایشده باشلیجه رولی ـ معارف نظارتنك همتیله برابر ـ بالخاصه اوقاف نظارتی درعهده ایده‌بیلیر.

اوقاف اسلامیه‌دن استفاده ایده‌رك برطرفدن یریرلیلی وعملی ابتدائی مکتبلری آچمق، دیکر طرفدن (مدرسة الواعظین) ده جدی بر تشکیلات یاپه‌رق آناطولی‌یه نور، حیات نفخ ایده‌جك آدملر، تعبیر مألوفیله (مرشد) لر یتشدیرمك، حتی بالی باشلی ولایتلرده بیله بویولده مدرسه‌لر تشکیل ایتمك اقتضا ایدر.

مکاتب عالیه مأذونلرندن وطنی، ملتی جداً سه‌وه‌ر کنجلردن متشکل بر (ملی تنویر هیئتی) تشکیل ایتمك، فقط بو هیئته کیره‌جکلرك استانبولدن خارجه آدیم آتمه‌مش کیمسه‌لردن دکل؛ آناطولی‌یی قاریش قاریش کزمش، جریحه‌لرینی کورمش، انینلرینی دیکله‌مش، ویا او طالعسز اقلیمده دوغه‌رق هوای نسیمی یرینه فلاکت میقروبلری یوتمش ذاتلردن انتخاب ایدلمسی لازمدر.

حرص اشتهار ویاعادی بر منفعت آرقه‌سندن قوشان مایمون اشتهالیلرك هیئته صوقولمه‌سنه میدان ویرمه‌مك خصوصی‌ده تأمین ایدیلیرسه بویله بر هیئت آناطولی‌یه پك فائده‌لی بر خدمت تأمین ایده‌بیلیر. شمدیکی حالده کنجلریمزك تورکجیلکی، آناطولی‌یی دوشونمك، آناطولی خلقنی اعلا ایتمك غایه‌سنه معطوف اولملیدر.

آناطولی عدم دیارینه یووارلانیرکن، باشقه تورلو وباشقه غایه‌لره متوجه تورکجیلکی، بوکون ایچون مضر، یارین ایچونده

فائده‌سز کوریبورز ! فقط اولا آناطولی قورتاریلیرسه تورکیا
یاشار . تورکیا یاشارسه ( توران ) دیریلیر !..

تورانله برابر عالم اسلامده ؛ عرش خلافتدن انتشار ایده‌جك
نور حیات سایه‌سنده ؛ بر انقلاب نوینه مظهر اولور !. آناطولی
کویلرینی قورتارمق ایچون تشبث ایدیله‌جك اڭ مبرم تدبیرلردن
بریده ( منطقه مکتبلری ) تشکیلیدر . حکومتك بودجه‌سی هر
کویده مکتب آچمغه مساعد اولمدیغی کبی آچسه‌ده اونلری اداره
ایده‌جك قدر معلم بولمق مشکلدر . فقط بش اون ، حتی اون
بش کوی ایچون مناسب وواسع براراضی داخلنده ٣ ـ ٥ سنه‌لك
لیلی وعملی ابتدائی مکتبلری تأسیس ایتمك ممکن وداها آز مصرفلیدر.
بورایه کله‌جك کویلو چوجوقلر مکتبده هم تحصیل ابتدائی کورمش
اوله‌جق ، همده زراعت اوکره‌نه‌بیله‌جکدر . عینی زمانده انسانجه
یاشامق اساسلرینیده اکلامش اوله‌جقدر . تدریسات ابتدائیه
قانون اخیری موجبنجه ، هر کویلی چوجوغنی اوقوتمغه مجبور
اولدیغندن ، هرکس اولادینی بالضروره بو مکتبلره کوندریر .
کوندرمزسه ، جبر ایدیلیر . چوجوق ، کندی خانه‌سنده ایکن
طبیعی باباسی اونك اعاشه‌سی ایچون بر مصرف اختیار ایده‌جکدی.
او مصرفی نقداً دکل ، فقط عیناً بو مکتبه ویرمکه مجبور طوتیلیرسه
مکتبلرك مصارفی خیلیجه تنقیص ایدلمش اولور . هر کویلی ،
چوجوغی ایچون معین مقدارده ، بغدای ، بولغور ، طارخانه ،
یاغ ... ویره‌بیلیر . مکتبده طوپلانه‌جق طلبه‌نك مقدارینه

کوره بر ویا ایکی آشجی ایله ؛ ینه کویلی حیاتی داخلنده
فقط ، انسانجه ، تمیز ومنتظم بیمك شرطیله ، بو ارزاقله ،
چوجوقلرك اعاشه سنی تأمین ایتمك ممکن اولور. هر ولایت مرکزنده کی
سلطانی ولیلی اعدادیلره ١٠٠ ـ ٢٠٠ قدر مجانی لیلی طلبه آلینور.
بونلرك اعاشه واکساسی ایچون ؛ بهر نفره ؛ سنوی ١٨ لیرا
قدر بر مصرف ایدیلیور . بو پاره ، منطقه مکتبلرینه ویریلیرسه ،
کویلی حیاتی داخلنده یاشایه جق اولان و ارزاقك بر قسمنی
کویندن کتیرن چوجوقلرك بهر نفری ایچون درت لیرا توزیع
ایدلمك شرطیله ٤٥٠ ـ ٩٠٠ نفرك اعاشه سی ممکن اوله بیله جك
دیمکدر .

اون اوبش کوی مکتبی برلشدیریله جکی ایچون طبیعی مصرفجه
اقتصاد ایدیله جکندن بو پاره ایله اوقاف نظارتی طرفندن
وقوعبوله جق معاونت ، مستغنی عنه وقفلردن ایدیله جك استفاده
دوشونیلیرسه منطقه مکتبلرینك تأسیس واداره سی خصوصنك داها
زیاده قولایلاشه جغی آکلاشیلیر. تدریسات ابتدائیه قانونی موجبنجه
کویلیلره یکیدن معارف ویرکوسی طرحیده ممکندر . مکتبلر
بودجه سنده آچیق کوریلیرسه بو صورتله قاپادیله بیلیر .

فقیر چوجوقلرینه سلطانی مکتبلرنده حکومت حسابنه نظری
بر چوق درسلر اوقوتمقدن مملکت ایچون بر فائده کوره میورز.
سلطانیلر ، داها منتظم وداها مکمل اولمق اوزره تماميله اجرتلی
اولملیدرلر .

کویلی چوجوقلرینك ، کویلرنده مثمر ومسعود بر حیات
گچره‌بیله‌جك معلومات ایله تجهیز ایدلملری هم کافی ، هم‌ده داها
نافع‌در .

منطقه مکتبلرینك درجه‌سی ، مدنی بر کویلی حیاتی گچمه‌ملیدر .
چوجوقلر بو مکتبلرده کویلرنده ییه‌دکلری طارخانه چورباسی ،
بولغور پیلاوینی ، یوغورت آیرانی ییه‌جکلر ؛ فقط ، انسانجه
ییمکی ، انسانجه ایچمکی اوکره‌نه‌جکلردر . بو ؛ بزم کویلیلر ایچون
اوقدر بویوك بر ترقیدرکه ...

تمیز بر کویلی چوجوغی کبی ساده ، فقط یکنسق منتظم ونظیف
بر البسه کیه‌جکلر ، انسان نامی آلتنده یاشایان مخلوقاتك نصل
بر قیافتی اولمسی ایجاب ایده‌جکنی آکلایه‌جقلردر .

یمك نه‌زمان یینیلیر ، اویقویه نه‌وقت یاتیلیر ، نه‌قدر اویونیلیر ،
نه زمان قالقیلیر ؛ والحاصل حیات نصل تنظیم اولنور ؟... بونلری
بر بر اوکره‌نه‌جك وهپسنه آلیشه‌جقلردر .

بر کویلی أوی نه‌صورتله تنظیم ایدیلیر ، ساری خسته‌لقلردن
نه‌یولده توقی اولنور ، اوفاق تفك خسته‌لقلره قارشی نه‌کبی تدابیر
یاپیلیر ، سوقاقلر نصل طوتیلیر ؟.. بونلرك کافه‌سنی عملی اوله‌رق
اوکره‌نیرلر واعتیاد ایدرلر .

منطقه مکتبلری ، عینی منطقه‌ده بولنان کویلیلر آره‌سنده
صمیمی بر محبت اویاندیریر . کویلیلری بربرلرینه طانیتدیریر .
آره‌لرنده بر وفاق ، بر اتحاد حاصل ایدر . بوکون اوچ کویلی‌یی
بر آره‌یه کتیردرك یکی اصول بر ( صاپان ) آلدیرمق ممکن دکل

ایکن ، بو مکتبلردن چیقه‌جق چوجوقلر ، یارین منطقه کویلرینی برلشدیره‌رك بویوك بویوك تشبثات زراعیه و تجاریه‌یه گیریشه‌جکلردر. بوسایه‌ده فردی حیات یرینه اجتماعی حیات قائم اوله‌جقدر .

منطقه مکتبلری، مناسب ومنبت اراضیده ومنطقه کویلرینه جوار برمحلده تأسیس ایدیلمیدر. چیفتچیلك، باغجیلق، پینیرجیلك، سبزه‌یتشدیرمك، یوللری عملی اوله‌رق چوجوقلره گوستریله‌جکمدن مکتبی اکمال ایدن چوجوق ، وطن ایچون، مثمر، چالیشمغی بیلیر، حیاتی آکلار ، دینج ، توانا بر یکیت اوله‌رق کوینه عودت ایده‌جکدر !..

بدنی ادمانلر، منتظم تغدیه، صحی حیات، کویلی چوجوقلرینی آچیلمه‌دن صولدیران و صوکره اولدیرن خسته‌لقلرك اوکنی آله‌جقدر . منطقه مکتبلرینك انتاج ایده‌جکی اك نافع غایه‌لردن بری‌ده کویلی چوجوقلرینك منتظم بر عسکر اوله‌رق یتشمه‌لرینی تأمین ایتمسی اوله‌جقدر. مکتب جوارنده یاپیله‌جق تعلیم محللرنده چوجوقلره عسکری تعلیملر گوستریله‌جکی کبی عینی زمانده ( فلوبه‌ر ) تفنکلریله‌ده نشان آلمق، هدفه اصابت ایتدیرمك، دشمندن وجودینی قورومق اصوللری‌ده کوستریله‌جکدر.

مغلوبیت اخیره‌مزك باشلیجه سببلرندن بری‌ده ردیفلردن بر قسم مهمنك تعلیم و تربیهٔ عسکریه‌دن محروم اوللری، سلاح قوللانمق ، کندینی قورومق خصوصلرنده‌کی جهللری اولدیغنده شبهه یوقدر . ناموس وحمیتنه امین اولدیغم بر ضابط آغلایه‌رق

دییوردی‌که : حرب اخیرده معیتمده بولنان ردیفلری حربه سوق ایدرکن ایچلرندن بریسی متأثرانه برلسانله بکا دیدی‌که:— افندی! بنم ناموسم وار. جسارتلی برمسلمانم. وطن ودین یولنده اولمکدن چکینمه‌م. نه یاپه‌یم که ألیمده‌کی سلاحك قوللانمه‌سنی بیلمیورم. حربدن قاچمم، ناموس ودینم اوغرنده أوله‌جکم. یالکز بردشمن اولدیرمه‌دن أوله‌جکمه آجیرم !...

منطقه مکتبلری تأسیس ایدیلیرسه ، بوسوزی هیچ برکویلی سویله‌میه‌جك ، قرعه‌لری کلن (عجمی نفر) لر ، عسکر اوجاغنه معلم عسکر اوله‌رق کیره‌جك اوله‌جقلردر !..

منطقه مکتبلرینی اداره ایده‌جك معلمره کلنجه، بونلرك تدارکی ایچون هم حکومت ، هم‌ده مملکتك منور کنجلری فداکارلق اختیار ایتملیدر ، اولا حکومت ، عسکرلکی عمومه تشمیل ایتملی. مکاتب عالیه‌دن مأذون اولمق ، مأموریتده بولنمق ، عسکرلکدن استثنا ایچون بر سبب اولماملیدر .

یالکز ، منطقه مکتبلرنده بش سنه معلملك ایدن سلطانی وعالی مأذونلری مدت حیاتلرنجه عسکرلکدن معاف طوتوملیدرلر. بش سنه منطقه معلملکنده حسن خدمت ایدن بر کنج ؛ وظیفه‌سنی اکمال ایتدکدن صوکره ؛ دیکر نامزدلره ترجیحاً مأموریته تعیین ایدلملیدر .

منطقه معلملکنده حسن خدمتده بولنان برکنج طوریرکن، دیکر برینك ـ کیم اولورسه اولسون ـ وظیفه‌سی داخلنده

آچیله‌جق بر مأموریته تعیین ایدیله‌میه‌جکنه دائر برمادهٔ قانونیه چیقارملیدر .

قضالرده‌کی ردیف ضابطلرینی ، منطقه مکتبلرنده عسکری تعلیملر یاپدیرمقده مکلف طوتملیدر . زراعت نظارتی طرفندن قضالره کوندریلان زراعت معلملری ایله بلدیه طبیبلرینه‌ده اختصاصلری داخلنده عینی وظیفه‌یی تحمیل ایتمك لازمدر .

بونلر ، سیار معلم ویا داها دوغریسی مفتش وظیفه‌سنی ایفا ایده‌جکلر ، معلملره ، کندی دائرهٔ اختصاصلری داخلنده یول کوستره‌جکلر ، طلبه‌یه عملی قونفرانسلر ویره‌جکلردر .

هر منطقه مکتبنده بردارالمعلمین‌دن ، برده زراعت مکتبندن مأذون ایکی اساسلی معلم بولنملیدر . دیکر معلملر ، مکاتب سلطانیه ویا دارالفنون ویادیکر مکاتب مأذونلرندن اوله‌بیلیرلر .

کنجلریمزده ، قومشومز بلغارلردن ، بزه غالب کلن مسخره یونانیلردن عبرت آلمه‌رق ، ظاهراً کوچوك فقط حقیقتده الك بویوك مأموریتلردن داها بویوك اولان بووظیفه‌یه شتاب ایتمکی برمجبوریت وجدانیه ، برخدمت مجاملهٔ وطنیه تلقی ایتملیدرلر . دورتیوزدن بیك غروشه قدر بر معاشله بش سنه ایچون بووظیفه‌یی درعهده ایتمك اوقدر بویوك فدا کارلغه متوقف دکلدر . بالخصوص که ، مملکتده کوستریله‌جك حسن خدمت ، استقبالری ایچون پارلاق برقدمه اوله‌جق ، کندیلرینه فضله برامتیاز بخش ایده‌جکدر .

کویلیلری ، روحی وبدنی خسته‌لقلردن قورتارمق ایچـون

منطقه مكتبلرندن باشقه چاره يوقدر . كوندوز اوچ دورت ساعت مكتبده قالەرق أوينه عودت ايدن بر چوجوق ، باباسندن آناسندن كورديكى يولدن آيرلمز . اونلرك عادتلرينى اوكرەنير . اونلرك ، اعتقادلرينه صاپار . قيزلباش اولور . واظالاق اولور . خام صوفى ويا انسان قيافتلى اوكوز اولور . تنبللكى ديندارلق تلقى ايدر . مسكينلكى ، پيسلكى طبيعى كورير . يانقونك ، نيقوليتك اسيرى اولەرق بويور . اويلەجه ياشار واويلەجه أولور ! ...

كويليلره حقيقى مسلمانلق آنجق بو مكتبلرده نفخ ايديلير . كويلى چوجوغى حس مليى بو مكتبلرده قازانير . فكر تشبث بورادە اوكرەنير . بدروسك ، تؤفانيديسك اسارت اقتصاديەسندن قورتيلمق يوللرينى آنجق منطقه مكتبلرنده آكلايەبيلير . قزلباشلق مرضى آنجق بو مكتبلرده تداوى ايديلير ! مملكتى قورتارمق ، ملتى يوكسلتمك ايستيورسەق ، ال برلكى ايله آنجق بو يولدە مكتبلر آچمغه چالشملى يز . منطقه مكتبلرى متين اساسلر اوزرينه قوريلير ، حميتلى ألره توديع اولنورسه يكرمى اوتوز سنه صوكره بو مملكتك منظرەسى بوس بوتون دەكيشير . دولت عليەنك ؛ الك مدهش صدمەلره قارشى ؛ الى الابد ياشامەسى آنجق اوزمان كسب قطعيت ايدر . منطقه مكتبلرى يالكز چوجوقلرى يتشديرميەجكدر . عينى زمانده اوچوجوقلرك بابالرى ايچوندە بر دارالفنون وظيفەسنى كورەجكدر . كويلى چوجوغنى كورمك اوزره بورايه كلديكى

زمان ، بر حمولهٔ معلومات وانتباه ایله کویه عودت ایده‌جکدر .
آز مدت ظرفنده کنج و وظیفه عاشقی معلملر ، کویلی قارداشلرینه ایجاب ایدن روحی نفخ ایده‌جکلر ، اوده فعلاً وموجب انتباه برچوق شی کوره‌جکدر .

بز بوراده ، بونوع مکتبلرك عمومی وابتدائی برقروکیسنی چیزییورز. بواساس قبول ایدیلدکدن صوکره ؛ محیطه ؛ ولایتلره کوره طبیعی ترتیبات وپروغرام ده‌کیشه بیلیر . بوراده مفردانلی برپروغرام چیزمکه کتابمزك پلانی مساعد دکلدر . کیفیت اساس اعتباریله مظهر قبول اولورسه معارف نظارتی بوخصوصده مملکتمك دوشونیجیلرینك فکرینه مراجعتله قابل تطبیق برپروغرام تنظیم ایدیله بیلیر .

بویوك وخیالی ایشلردن زیاده کوچوك ، عملی ، مملکته نافع ، احتیاجه موافق اجراآته محتاج اولدیغمزه شبهه یوقدر . کویلی چوجوقلرینی ؛ کویلرنده مسعود یاشاته‌جق ، مستهلك دکل ، مستحصل اوله‌جق بر طرزده یتیشدیرملی یز . فقیر بر کویلی چوجوغنی ، سلطانی مکتبلرینه صوقه‌رق نظری برچوق شیلر اوکرتدکدن ، کندیسنه ، کوینه ، کویلی حیاتنه نفرت ایتدیره‌جك بر تحصیل ویردکدن صوکره قاپو طیشاری آتمق ، هم او بیچاره‌یی بدبخت ایتمك ، هم ده مملکته احتراصی بول ، ثروتی یوق ، فائده‌سز وبلکه‌ده مضر برعنصر یتیشدیرمکدر .

کویلی چوجوقلرینی‌ده حکومت قاپوسنه کوزدیکه‌جك ، اوچ

دورت غروشاق بر معاشی بوله‌بیلمك ایچون راست کلنك اتکنی اوپمکه مجبور ایده‌جك طرزده یتشدیررسه‌ك، بو مملکتك آتیسندن، شمدیدن قطع امید ایدملم ! ...

معارف نظارتیله برابر، هپمز عالم یتشدیرمك نظریه‌سنی براقه‌رق آدم یتشدیرمك اساسنی قبول ایتملی‌یز . برنبات یتیشدیریلیر کبی عالم یتشدیریلمز . هیچ بر مملکتده عالملر یتشدیریلمه‌مشدر. بلکه کندیلری یتشمشدر. معارف نظارتلرینك وظیفه‌سی عالم یتشدیرمك دکل ، محیطی عالم یتشدیره‌جك برحاله کتیرمکدر . امین اوله‌لم‌که محیطمز بردفعه بوحاله کلیرسه ، اووقت عالملر کندی کندیلرینه یتیشیرلر . نظریه‌جی عالم یاماقلرندن ، ( آنسیقلوپه دیست ) چراقلرندن ، بومملکته خیر وفلاح کله‌جکنه ایمان ایدنلردن دکلز . مملکت سوزجی دکل، ایشجی؛ مستهلك دکل، مستحصل عنصرلره محتاجدر . آنادولینك روحی وفکری مرضلرینی ، جسمانی ومادی یوقسوللقلرینی تداوی ایده‌جك چاره‌لری دوشونمك لازمدر .

آنادولی کویلرینك اکثریسی بش اون خانه‌دن عبارتدر . طبیعی برکویدن زیاده برعائله نامنه مستحق اولان بوکبی محللره مکتب آچمق ممکن اوله‌مز . بونلرك مکتب آچیله‌بیله‌جك برحاله کلملرینه ، یعنی یکرمی اوتوزخانه‌یه بالغ اولملرینه انتظار ایده‌جك اولورسه‌ق نتیجه‌ده اوکویلرده غائب اوله‌جقدر . قیودخاقانیه

قاریشدیریلیرسه ، یکرمی اوتوزسنه اول موجود اولان برچوق کویلرك یرلرنده بوکون یالر اسدیکی حقیقت فجیعه‌سی آکلاشیلیر . برمدت داها انتظار ایدرسه‌ك ـ خارجی برصدمه ظهور ایتمه‌سه بیله ـ کویلرك تدریجاً سونمه‌سندن ، نتیجهٔ مشئومه کندی کندینه ظهور ایده‌جکدر ...

# اسلاملر آره‌سنده تأیید اخوت مذهب منافرتنك رفعنه وابسته‌در .

اسلاملر آره‌سنده آچیلان اوچورومك باشلیجه‌سی مذهب اختلافاتندن نشأت ایتمش اولدیغنی سویله‌مشدك . خلقك جهالتی مرور زمانله بواوچورومی بوس بوتون درینلشدیرمشدر .

شیعیلك ، سنیلك مسئله‌سی تعاقب اعصار ایله شدتنی غائب ایده‌جکنه؛ بالعکس ؛ برطاقم جهله‌نك معناسز تلقیناتی یوزندن افراد اسلامیه آره‌سنده اسلاملق ، خرستیانلق قدر وبلکه داها شدید بربرودت منشائی اولمشدر . بو اختلافدن استفاده ایتمك ایسته‌ینلر اورتایه عقل ومنطق حضورنده مظهرقبول‌اوله‌میه‌جق درجه‌ده تحف ، بیك تورلو طامات وخرافات فیرلاتمشلردر . فقط شایان شکراندرکه بوکبی طاماته قارشی سنی علماسی نه‌قدر متین طاوراتمشلرسه شیعهٔ جعفریه مجتهدلری‌ده اودرجه‌ده صلابت کوسترمشلردر . بومناسبتله ایرانك جعفری مذهبیله یوقاریکی صحیفه‌لرده کوستردیکمز غلاة شیعه وباطنیه‌لر آره‌سنده هیچ بر مناسبت اولمدیغنی بوراده اخطار ایتمك لزومنی حس ایدییورز .

سنیلر بوکروهك کوستردکلری غلودن نه‌قدر متنفر ایسه‌لر ایرانلی دینداشلریمزده او درجه بی‌حضوردرلر. جعفری وسنی مذهبلری آره‌سنده‌کی فرق طرز اجتهاددن ایلری کلمشدر. حالبوکه

غلاة شیعه‌نك هذیانلرینی هر ایکی مذهب اربابی‌ده کمال شدتله رد ایتمشلردر . تقریباً بر سنه مقدم ایران اجلهٔ علماسندن محترم وفاضل بر ذات ایله سبیل‌الرشاد غزته‌سی اداره‌سنده وقوعبولان برمکالمه‌یه استناداً شو ادعاده اصرار ایده بیلیرم .

بر صورتنی بو صحیفه‌لره درج ایده‌جکمز نجف اشرف سنی علماسنك بیانامه‌لری ده ادعامزی تأیید ایده‌جك الك مهم وثائقدندر .

بو بیانامه‌ده ایران وهندده بولنان شیعهٔ جعفریه مذهبیله اهل سنتك عقیده‌لری آره‌سنده‌کی اختلافتك اساسانی صارصمیه‌جق قدر اهمیتسز اولدیغی اعتراف ایدیلمکده‌در .

اختلاف مذهب مسئله‌سی، عصر حاضر عرفانیله تنور ایتمش، اسلامیتك حال واستقبالنی شموللی بر نظر بصیرتله کوره بیله‌جك بر درجه‌یه یوکسلمش اولان سنی وشیعی عالملری طرفندن اهمیتله تدقیق ایدیلیرسه عالم اسلام ایچون پك زیاده فائده‌لی بر خدمت ایفا ایدلمش اوله‌جغی شبهه‌سزدر .

هر ایکی مذهب منسوبلری آره‌سنده‌کی منافرتی قالدیرمق ایچون ( توحید مذاهب ) کبی بردنبره استحصالی متعسر اولان یوللره دوشمك فائده‌سز وبلکه‌ده مضردر. چونکه بویله بر فعالیت؛ عوام دوشوونجه‌لی کیمسه‌لرك معارضه‌سیله ؛ داها ایلك خطوه‌ده عقامته دوچار اوله‌بیلیر. اساساً، اخوت اسلامیه‌نك تأسیسی ایچون؛ بهمه‌حال بو یولده حرکت ایتمکه لزوم یوقدر . سنیلر کندی

مذهبلرینه ، شیعیلرده ینه کندی مذهبلرینه مربوط قالسونلر .
فقط ؛ شمدی‌یه قدر اولدیغی کبی ؛ سنیلره شیعیلره قارشی ، شیعیلرده‌ده سنیلر حقنده نفرت بسله‌نیلمه‌سی تلقین اولونمسون ! هر ایکی مذهب عالم ومتفکرلری اسلام عالمنك احوال حاضره ومستقبله‌سنی جداً نظر اهمیته آله‌رق آره‌لرنده آکلاشسونلر وبوندن صوکره ، سنی عالم ومتفکرلری سنیلره ، شیعی مجتهد ومتفکرلری‌ده ، شیعه افرادینه صمیمیت متقابله اساسلرینی تلقین ایتسونلر .

افراد وعوامه مذهب اختلافی ، اجتهاد فرقی ، کتابلری ، پیغمبرلری ، قبله‌لری متحد اولان بو ایکی بویوك جماعت آره‌سنده‌کی ( اخوت اسلامیه ) یی قیره‌میه‌جغی اساسلری آکلاتیلسون !

چونکه خرستیانلق هجومنه قارشی اسلاملق روحاً اتحاد ایتمزسه ، اسلاملرك جهاندن نصیبهٔ هستیلری اوله‌میه‌جغی بکرمنجی عصر مدنیت ( ! ) ده قطعی وصریح بر صورتده آکلاشیلدی .

فکرلر تنور ایده‌رك نور ظلمته غلبه ایدنجه شبهه‌سز ؛ مسلمانلق ، اساسات عالیه‌سیله تجلی ایده‌جکدر . اووقت طبیعی اوله‌رق مذهب اختلافلری بوس بوتون اورتادن قالقار ، فرقان مبینك ( انما المؤمنون اخوة ) سری بوتون اصالتیله تحقق ایدر . بو غایه‌یه واصل اولمق ایچون اولا ، عصرلرك بسله‌دیکی منافرت وامنیتسزلکی ازاله ایتمکه چالیشمق لازمدر .

شیعهٔ جعفریه مجتهدلری آره‌سنده ( الدین والاسلام ) ویا ( الدعوة الاسلامیه ) مؤلفی ( محمد الحسین آل کاشف الغطا النجفی )

کبی اجلهٔ متفکرین بولنمسیده کوستریبورکه ، نور عرفان وحقیقت تعالی ایدهرك اسلامیتك نبـالت اصلیه‌سی میدانه چیقـاریلنجه ، طبیعتیله مذهب نزاعاری اورتادن قالقمش اوله‌جقدر ! . .

عوام صنفلری آره‌سنده‌کی منافرت آنجق علما وارباب قلمك نشریات دین پروریلری سایه‌سنده ازاله ایدیله بیلیر.

قرآنی، پیغمبری، قبله‌سی متحد اولان مسلمانلرك یکدیکرلرینه فنا نظرله باقلری آنجق قرون وسطی ذهنیتنك مولودی اوله‌بیلیر. اسـلام عالمنك صـوك عصرده معروض قالدیغی متوالی فلاکتلر بوتون مسلمانلره سه‌ویشمك، ومناً برلشمك لزومنی آجی مصیبتلرله پك کوزل آکلاتدی .

بو حقیقت داها اول سنی و شیعی متفکرلری طرفندن تقدیر اولنه‌رق منافرت مؤسسه‌نك ازاله‌سنه چالیشمق لازم ایدی. نه‌چارهکه بو نقطـه‌یی ادراك ایده‌جك بویوك دماغلر ، هر ایکی مذهب منسوبلری آره‌ســنده‌ده ؛ لایقیله نشو ونمـا بوله‌مدی . مذهب اختلافی تورك ، عجم وهندلی کبی مختلف عنصرلر آره‌سنده درین بوشاقلر آچمش اولدیغی کبی عینی بر عرق افرادی آره‌ســنده‌ده مدهش اوچورومل ظهورینه سبب اولمشدر .

بو کون ایرانده جعفری مذهبنه منسوب اوچ ملیوندن زیاده (تورك) موجود اولدیغی کبی قافقاسیاده ، روسیه‌ده ، وتورکستان طرفلرنده‌ده تورك عرقنـه منسوب بر چوق شـیعیلر واردر . حالبوکه عرقاً ، دینـاً بربرلرینك قارداشی اولان شـیعی وسنی

تورکلر آره‌سنده بیله قورقونج بر نفرت اولدیغنی کتم ایده‌مز بر بر حقیقتدر .

روسلرك خونین پنجه‌سی بخاراییلرك قانی ته‌مرکن ؛ داها کچن سنه ؛ اوراده‌کی بدبخت مسلمانلر؛ شیعیلك ، سنیلك یوزندن قانلی بر عربده چیقارمشلر ، روسلره یکی بر وسیلهٔ تخریب حاضرلامشلردی ! . . . .

روسلر ، انکلیزلر ، پك طبیعی اوله‌رق ؛ مذهب منافرتنك دوامنه چالیشه‌جقلردر . حتی بر طاقم خونه‌یی آلت ایدینه‌رك آره‌ده‌کی اوچوروملك درینلاشمه‌سنه صرف غیرتدن کیری قالمیه‌جقلردر .

فقط دماغلری نور عرفان؛ قلبلری ضیای ایمانله منور اولان مسلمان متفکرلری ، جعفری و سنی عالملری ، بوتون غیرتلرینی منافرت واختلافك ازاله‌سنه ، مودت متقابله‌نك تأسیسنه صرف ایدرلرسه ؛ شبهه یوق که؛ اجنبی آنتریقه‌لری تأثیرسز قالیر و مسلمانلر آره‌سنده پك صمیمی بر اخوت دینیه تأسس ایدر . صلیبیون ، شیعیلك ، سنیلك کبی فرقلر کوزتمکسزین ، بوتون اسلام عالمنی بلع ایتمکه چالیشیورلر . بو تهلکه قارشوسنده اسلاملرك‌ده روحاً اتحاد ایتملری ایجاب ایتمزمی ؟

بو کون اسلاملك بقا وحیاتی تحت تهلکه‌ده بولنیور . جهان خرستیانیت مسلمانلری اسارت آلتنه آلمغه چالیشیور . اسلام عالمنده بالی باشلی مستقل صاییله‌بیله‌جك عثمانلی وایران حکومتلری

وار . حالبوكه خرستیانلق عالمی ؛ بو ایکی حکومتی‌ده ؛ دەویرمك ایچون ؛ بوتون غیرتلریله چالیشیرلر .

سلانیكك سقوطنی متعاقب انكلتره باش وكیلی ، خرستیانلغك آوروپایه مدخلی اولان بو شهرك ، صلیبك حمایه‌سنه كیردیكنی بوتون روحیله آلقیشلاركن ، خرستیانلق عالمنك ترجمان حسیاتی اولمشدی .

روسلر ایرانی یوتمق ایچون هر كون بر خطوه آتاركن انكلیزلرده جنوبدن ایلریله‌مك خصوصنده اصلا اهمال وتراخی كوسترمیورلر . روسلرك قانلی چیزمه‌لری آلتنده ایكله‌ین ایرانك منظرهٔ خونینی هر مسلمانه درس انتباه اولملیدر . هله بالقانجانیلری یوز بیكلرجه معصوم اسلام بوغازلركن ، قادینلرك ، قیزلرك عرض وناموسنی پایمال ایدركن آوروپانك بو منفور اهل صلیب جهادینی آلقشلرله استقبال ایتملری قدر مسلمانلری درین درین دوشوندیره‌جك عبرت انكیز فجیعه‌لر اوله‌مز ! . . .

شیعی وسنی علما ومتفكرلری ، مسلمانلرك قارداش اولدقلری حقنده‌كی [١] آیت جلیله‌یی رفع منافرت ایچون طوپلانه‌جقلری محفل عالینك قاپوسی اوزرینه آصدرق مذاكره ومناقشه‌لرنده بو فرمان سبحانی‌یی دائما تخطر ایدرلرسه — هیچ شبهه یوق كه — پك فیضلی نتیجه‌لره دسترس اوله بیلیرلر .

مسلمانلر ، مؤمن مؤمنه قارشی بر بنای متین‌در وبربرلرینی

[١] انما المؤمنون اخوة

تشيدايدرلر مأ‌لنده‌كى حديث نبوى‌ده [١] ارائه بيوريلان طريقى تعقيب ايتمزلرسه جهانده كنديلرى ايچون حق بقا اولمديغنه قانع اولمليدرلر .

بوكون مسلمانلق تهديد ايديليور . بوكون مسلمانلر جهالت وعطالتك قاتلى ومهالك پنچه‌لرى آلتنده جان چكيشيورلر. خلاصه جهان مدنيت كنديلرينى حق حياتدن محروم عد ايدييور. چونكه بوحقه مالك اولدقلرينى اثبات ايده‌جك قدرت فكريه كنديلرنده مفقود بولنيور. چونكه قاراكلق دورلره عائد خرافه‌لر مسلمانلر آره‌سنده درين درين اوچوروملر آچمشدر. عينى دينه مربوط اولان ، عينى پيغمبرى طانيان دين قارداشلرى مذهب اختلافيله بربرلرينك خصم جانى اولمشلردر . حالبوكه جناب رسالتپناه مسلمانلرى بربرلرندن آييرانلرك عائلهٔ اسلامدن اولمدقلرينى تصريح بيورييورلر [٢] .

پك قطعى اولان بويوك تهلكه قارشوسنده هر ايكى مذهب متفكرلرينك نظر انتباهى آچملرى زمانى حلول ايتمشدر. مسلمان نامى آلتنده ياشايان انسانلرك حق بقالرى نزع ايدلمك ايسته‌نيلديكى بردورده ، مسلمانلر بيك اوچيوز كسور سنه اول جريان ايتمش اولان وقوعات تاريخيه مناسبتيله ؛ بربرلرينى تلعين ايدرلرسه بقايه مستحق اولمدقلرينى كنديلرى كوسترمش اولمزلرمى ؟

---

[١] المؤمن للمؤمن كالبنيان يشد بعضه بعضا (حديث شريف)

[٢] من فرق فليس منا (حديث شريف)

دورهٔ جهالته آرتق ختام ویرمك زمانی کلمشدر . دیار اسلامی استیلا ایدنلر سنی ، جعفری ، بکتاشی ، رافضی ، زیدی .... آیرمیه‌رق مسلمان نامی آلتنده کیمی کوریورلرسه یوق ایتمك ، اسیر ایتمك غایه‌سنی تعقیب ایتدکلری ملیارلرجه فاجعه‌لرله ثابت اولمدیمی ؟ ..

مسلمانلرك بقا ویا اندراسی مسئلهٔ مدهشه‌سی قارشوسنده بولنديغمزی اونوتمق غفلتنه دوشرسه‌ك عاقبتك نه اوله‌جغنی شمدیدن کسدیرمك ایچون بویوك بر کهانت صاحبی اولمغه لزوم یوقدر . تأمین بقا آنجق اسلاملرك روحاً یك وجود بر کتله حالنده بولنملرینه متوقفدر .

شایان شکراندرکه شیعهٔ جعفریه مذهبنه منسوب اولان هند وایران متفکرلری آره‌سنده بومهم نقطه‌نك حق تقدیر ایدلمش اولدیغی کوریلیور . نجف اشرف مجتهدلرینك بوخصوصده‌کی غیرتلری هرتورلو ستایشك فوقنده‌در . وسعت عرفانیله تمایز ایتمش اولان بومحترم سیالردن فاضل بر عالم ، بردردلشمه اثناسنده : کندیلرینك غیرتنه رغماً بزم علمانك لاقیدیسندن پك آجیقلی بر شکایتده بولنمشدی ! ..

اعتراف ایتمکه مجبورزکه : بومحترم ذات ؛ شکایتنده پك حقلی ایدی . بزم عالملر آره‌سنده زمانك نزاکتنی ، اسلامیتك معروض قالدیغی تهلکه‌لری ، مسلمانلرك روحاً ، وجداناً اتحاد ایتملری لزومنی جداً تقدیر ایتمش ذوات پك آزدر . بزمکیلره نسبةً ،

بوخصوصده علمای شیعه داها زیاده اویانمش ، تهلکه‌یی داها اساسلی وداها شموللی برصورتده تقدیر ایتمشلردر .

جعفری مذهبنه منسوب متفکرین اسلامیه‌نك صوك دورت بش سنه ظرفنده‌کی نشریاتی تدقیق ایدیلیرسه بو حقیقت بوتون پارلاقلغی ایله میدانه چیقار . (میرزا آقا خانی کرمانی) کبی ادیبلر، مذهب اختلافنك رفعی خصوصنده‌کی نشریاتلریله، شیعیلك عالمنده پك مهم انقلابلر حاضرلامشلردر . میرزانك بوبولده‌کی آثارندن شو پارچه‌یی متفکرلریمزك انظار عبرتنه عرض ایدییورز:

همی خواستم تا که اسلامیان ، بوحدت ببندند یکسر میان ،
همه دوستی باهم افزون کنند ؛ زدل کینه دیرینه بیرون کنند ؛
مر اسلامیانرا افزاید شرف ، نفاق وجدائی شود برطرف ؛
شوز ترك ایران وایران چو ترك ، نماند دوئی درشهان سترك ؛
زدلها برآید این کینه زود ؛ نگویند سنی وشیعی که بود ؟..

*
* *

بویولده‌کی واویلالر تأثیرسز قالمه‌مشدر . ایتالیانك طرابلس غربه هجومی مناسبتیله (نجف اشرف)ده اجتماع ایدن سنی وشیعی اجله‌ٔ علماسنك بالاتفاق عالم اسلامه خطاباً نشر ایتدکلری بیانامه بو تأثیرك علائم انتباهیه‌سندن عد اولنه‌بیلیر .

فقط تأسف اولنورکه بوصورتله آچیلان یولده متانتله یوریمك فکری هر ایکی مذهب افرادی آره‌سنده مطلوب درجه‌ده تعمیم ایده‌مامشدر . نجف اشرفده اجتماع ایدن سنی وشیعی علماسی

عالم اسلامه خطاباً نشر ایتدکلری بیانـنامه‌ده : هرایکی مذهب آره‌سنده‌کی فرقلری اصول دیانته تعلق ایتمه‌ین خصوصاتدن عبارت اولدیغنی تصریح ایتدکدن صوکره دییورلرکه :

( اصول دیانته تعلق ایتمه‌ین بعض خصوصاتده فرق اسلامیه‌نک دوچار اختلاف اولسی وطبقات مسلمین آره‌سنده شقاق تحدثی دول اسلامیه‌نک انحطاطنه واستیلای اجانب آلتنده قالمه‌سنه سبب موجب اولدیغنی آکلادق ، بوکا بناءً امم اسلامیه آره‌سنده‌کی کلمهٔ جامعه‌نک محافظه‌سی ، شریعت محمدیه‌نک محافظه‌سی ایچون دارالسلامده مقیم علمای کرام اهل سنت ایله (١) شیعهٔ جعفریه‌نک رؤساسی بولنان مجتهدین عظام (٢) آره‌سنده (واعتصموا بحبل الله جمیعاً ) امر سبحانیسنه ابتناءً حبل متین اسلامه اعتصامک وشریعت بیضا ایله بوتون ممالک اسلامیهٔ عثمانیه‌نک محافظه‌سی خصوصنده بوتون قوا ونفوذمزک بذلی وهرایکی حکومت اسلامیه آره‌سنده هرایکی طرفک یکدیکرینک استقلال وحقوقنی محافظه ایتمک اوزره قوتلی براتحاد حصولی

---

[١] بیانامه‌یی امضا ایدن اهل سنت علماسی : عبدالمحسن ، مدرس الصرف. عبدالرزاق ، مفتی الجزیره. مفتی ولایت بصره عبدالملك. عبدالوهاب حسنی . السید محمود شکری مفتی . عبدالرحیم ، مدرس ابی یوسف . توکل مدرس الامام البصری . محمد عاصم ، نائب مرکز بغداد السید علی وهبی ، قاضی الحنفی بولایت بصره . السید عبد الوهاب ، مدرس سامری الثانی. السید طالب. السید حسن نخبة السادات الحسینیه. محمد طه ، مدرس السید . عبدالوهاب ، مفتی کربلا . احمد عزت الحاری مفتی زاده نائب سامره . سادان بیرزنحیدان . السید عبدالمحسن نادری نقیب اشراف بغداد .

[٢] بیانامه‌یی امضا ایدن مجتهدین شیعه : عبدالله المازندرانی. محمد کاظم الخراسانی . محمدحسین جابری . نورالله الاصفهانی . اسماعیل بن صدرالدین الاصفهانی . شیخ شریعة اصفهان . محمد حسن قزوینی . علی ابن الشیخ کاشانی .

يولده هيچ بر فدا كارلقدن چكينمه‌مك لزومنه دائر ارالرنده اتحاد آرا حاصل اولمش ودولت ايرانيه‌نك محافظهٔ استقلالى ومملكتك مداخلهٔ اجانبدن صيانت وحمايه‌سى خصوصنده تعاونك وجوبى بوتون ملت ايرانيه‌يه اعلان اولنمشدر .

بوندن باشقه بوتون اهل اسلام طرف التيدن آره‌لرنده عقد اولنان اخوتك لوازمنى اخطار ايله شقاق ونفاق موجب احوالدن شدتله محترز بولنملرينه امت اسلاميه آراسنده آثار تعاون وتعاضد واتفاق افكار حصولى بابنده بذل جهد وهمت ايلمرينى توصيه وبونك درجهٔ وجوبده اولديغنى اعلان ايده‌رز . تأكرايت شريفهٔ محمديه مصون التجاوز قالسين!)

شو بيانامه ، ازالهٔ اختلاف خصوصنده سنى وشيعى متفكرلرى ايچون پك كوزل بر وثيقه اوله‌بيلير . مسلمانلرك موجوديتى تحت تهلكه‌ده ايكن شكللرله اوغراشمق ، طوغريسى حماقتدن باشقه بر كلمه ايله توصيف اولنه‌مز .

*
* *

بر قومك روح وعنعنه‌سى ديكر بر قومه تلقيح اولنورسه اونك وجودنده بر طاقم اختلاجلره ، فكرنده مهلك بحرانلره سبب اوله‌بيلير .

ايرانك اوته‌دنبرى ملى بر روحى ، عصر ديده بر عنعنه‌سى واردى . ايرانيلر ، بو عنعنه‌لر داخلنده ياشار وتعالى ايده‌بيليرلر . فقط بو عنعنه‌لرك ديكر بر ملته حاكم اولمسى او قومك سقوطنى انتاج ايده‌بيلير . نصل كه ايران روحنك اسلام و تورك روحنه غلبه‌سى توركلرك فكراً ، بدناً انهزال وسقوطنى موجب اولمشدر . بز يوقاريكى صحيفه‌لرده ايران روحنك اسلام و تورك روحنه

غلبه‌سنی بو نقطهٔ نظردن تنقید ایتمشدك. یوقسه ایرانلی دینداشلر-
یمزك ملیتلرینه ، قومی عنعنه‌لرینه قارشی ـ اونلرك حسابنه ـ
بالطبع حرمتكارز .

فقط بزم روحمزه یابانجی اولان ، نسلمزه تلقیحی بك مضر
نتایج تولید ایده‌جكی محقق بولنان عنعنه‌لرك ، روحلرك ازاله‌سنه
چالیشمقده بورجزدر . طبیعی بو غایه‌یه متوجه اولان نشریاتمز
مذهب اختلافنك تولید ایتدیكی منافرتك ازاله‌سنه برمانعه تشكیل
ایتمز. بلكه اونی تأیید وتسهیل ایده‌بیلیر. بوعصر مدنیته قابل
توفیق اولمیان واسلام عالمنی فلاكت وعطالت چوقورلری ایچنده
قیوراندیران خرافاتك قالدیرلمه‌سنه ، بز نه قدر طرفدار ایسه‌ك،
مذهب جعفری منسوبلرینك ده اودرجه رغبتكار اولملری ایجاب ایدر.

ایران ملیت پرورلری ملی بردولت تشكیلی ایچون عصرلرجه
اوغراشدیلر ، وبرچوق واسطه‌لره مراجعت ایتدیلر . نتیجه‌ده
موفق اولدیلر . بز بوتون صمیمیت قلبیه‌مزله بو اسلام دولتنك
بقا وتعالیسنی تمنی ایلرز .

فقط ؛ قرون وسطی‌ده مقصده واصل اولمق ایچون تطبیق
وترویج ایدلمش اولان اصوللر ، بوكونده تطبیق وادامه ایدلمك
ایسته‌نیلیرسه اسلام عالمنك استیلای اجانبه اوغرامسنه زمین حاضرلا-
نمش اولور. بوسببدن شیعیلر وسنی‌لر آره‌سنده‌كی اختلاف چوقورینی
طولدیرمق صورتیله خرستیانلق عالمنه قارشی معناً ، روحاً متحد
بركتله حاضرلامق زمانی كلمش‌در. بلكه‌ده بوزمان كچمك اوزره‌در .

## اویدیرمه حدیثلر

حدیث ؛ اصطلاح محدثینه کوره ؛ حضرت پیغمبردن صادر وواقع اولان بر امر دیمکدر. حدیث ، قول ، فعل وتقریردن عبارت اولمق اوزره اوچ نوعدر.

حدیث قولی ، ذات رسالتپناهیدن صادر اولان سوزلردن عبارتدر. حدیث فعلیده ، حضرت پیغمبردن صادر اولان ایشلره اطلاق اولنور.

جناب رسالتپناهك حضورنده ویاخود اطلاعلرینه مقارن اوله‌جق برصورتده برسوزسویلنمش ویا بر ایش یاپیلمش اولدیغی حالده طرف پیغمبریدن منع ایدلمه‌مش ایسه او سوز ویا او ایشه ( حدیث تقریری ) دینیلیر.

احادیث نبویه بزه وصوللری اعتباریله متواتر ، مشهور ، عزیز وفرد اولمق اوزره دورت نوعدر.

حدیث متواتر ، روایتك هر موضعنده ؛ کذب اوزرینه اتفاقلری جائز اولمیان روات کثیره‌نك ؛ متوالیاً نقل ایتدکلری حدیث دیمکدر.

حدیث مشهور ، هر موضعده راویسی ایکیدن زیاده اولان فقط متواتر درجه‌سنه واصل اولمیان حدیثه دینیلیر.

حدیث عزیز ، هر موضعده راویسی صراحةً ویا بعض مواضعده ضمناً ایکی اولان حدیثدر.

حدیث فرد ایسه کافهٔ مواضعده ویا بعضیلرنده راویسی بر اولان حدیثه اطلاق اولنور .

صوك اوچ نوع حدیثلر برشیئه نسبتله (خبر آحاد) نامیله ده یاد اولنورلر .

حدیث ، صفتی اعتباریله‌ده صحیح ، حسن و ضعیفناملریله اوچ قسمه آیرلمشدر .

حدیث صحیح ، سندی مبدأندن منتهاسنه قدر متصلاً عادل وضابط اولان راویلرك نقللریله ثابت اولان حدیثه اطلاق اولنور .

سندنده مبدأندن منتهاسنه قدر متصلاً عادل وضابط راویلر نقصان اولان حدیثه ، حدیث حسن ، دینیلیر .

کوریلیورکه بر حدیثك صحیح اوله‌بیلمسی اوچ شرطك وجودینه متوقفدر :

(۱) عدالت ، (۲) ضبط ، (۳) اتصال .

بر حدیث ده شو اوچ شرط بولنمزسه اوکا حدیث ضعیف تسمیه اولنور .

برحدیثك صحیح اوله‌بیلمسی ایچون اول امرده راویلرك عدالتی لازمدر . شخصی ویاحالی مجهول ومشکوك اولان کیمسه‌دن نقل اولنان برحدیث ، صحیح عد اولنه‌مز . اصول حدیثده راویلرك ضبطی اڭ مهم برمسئله‌در. چونکه ضبطی ناقص اولان یعنی احادیثده خطاسی چوق اولان کیمسه‌نك روایت ایتدیکی حدیثه صحیح نظریله باقیله‌مز .

حديث صحيحده اتصالده لازمدر. چونکه سندی منقطع اولان حدیثلر صحیح عداولنه‌مزلر . اموردینیه‌ده مجرد حسن ظن کافی اوله‌میه‌جغندن برحدیثه صحیح نظریله باقیله‌بیلمك ایچون ؛ یوقاریکی شرط وضع اولنمشدر . بناءً علیه شرائط مذکوره‌یی حائز اولمیان برحدیثه ؛ کیمك طرفندن نقل اولنورسه اولونسون ؛ حدیث صحیح دامناسی یاپشدیریله‌مز . چونکه کرهاً اسلامیتی قبول ایدن برچوق حریفلر دینی استخفاف وامتی تضلیل ایچون پك چوق احادیث وضع ایتمشلردر . متصوفه ،فضائل سور حقنده ، خام صوفیلر ترهیب وترغیب ایچون ؛ آبدال خالقك صافدرونلغی یوزندن کچینن طفیلیلر ده تصدقه‌دائر حدیث وضعنی تجویز ایتمش وبویولده حدسز حسابسز یالان حدیثلر دوزولمشدر . روایت ایدیلن برحدیثك ، عقله مغایر ، اساسات قرآنیه‌یه مخالف ، اصوله مناقض اولدیغی تحقق ایدرسه اونك اویدورمه اولدیغنه حکم ایتمك ایجاب ایدر [١] ، جناب رسالتپناه کندیسنه اسناد ایدیله‌جك حدیثلردن هانکیلرینه اعتماد ایدلمك ایجاب ایده‌جکنی صراحةً بیان بویورمشدر [٢].

---

[١] اذا رأيت الحديث يباين المعقول او يخالف المنقول او يناقض الاصول فاحكم انه موضوع .

[٢] اذا سمعتم الحديث عنى تعرفه قلوبكم وتلين له اشعاركم وابشاركم وترون انه منكم قريب فانا اولاكم به واذا سمعتم الحديث عنى تنكره قلوبكم وتنفر منه اشعاركم وابصاركم وترون انه بعيد منكم فانا ابعدكم منه (حديث شريف)

بندن سزه بر حدیث روایت ایدلدیکی زمان قلبلریکز اونکله تنور

اصول حدیث علماسی ، احادیث موضوعه‌نك بش صورتله آكلاشیله بیله‌جكنی بیان ایدییورلر :

١ .— واضعنك بالذات اقرار واعترافی.

٢ .— راویسنك حالی.

٣ .— روایت اولنان حدیثك الفاظ ومعانیسنده ركاكت اولمسی ، عقله مخالف بولنمسی.

٤ .— حدیثك ، متواتر اولمسی ایجاب ایدركن، كسب تواتر ایتمه‌مسی .

٥ . — حدیثك ؛ وعظ كتابلرنده كورولدیكی وجهله ؛ كوچوك برقصوره شدید برمجازات، اوفاق برعبادته بویوك برمكافات وعد ایده‌رك افراط وتفریطه مقارن اولمسی .

*
* *

اسلامه صوقولان اساطیری خرافه‌لرك ، غیرمنطقی عجیبه‌لرك، خلاصه علمه مغایر صاچمه‌لرك باشلیجه منبعی اویدیرمه حدیثلردر. لسان فن‌ده ( احادیث موضوعه ) نامی آلتنده جمع اولنان بواعجوبه‌لر مسلمانلر آره‌سنده اوقدرمبذول واو درجه منتشردركه پاطلیجانك

---

ایدر، طبعكزه كی غلظت وشدت یومشار، واونی كندیكزه یقین كوریرسه كز بن او حدیثه سزدن داها یقینم ! ( یعنی او حدیث بنم كلامم در ! ) . اكرایشیتدیككز حدیثدن قلبلریكزده بكنیلمه‌یه‌جك برتأثرحاصل اولور. طبعكز آندن تنفرایدر، اونی كندیكزدن بعید كوریرسه كز او حدیثه بن سزدن داها ابعدم ! ( یعنی اوحدیث بنم كلامم دكلدر، اویدورمه‌در . )

فضيلتندن، براصه نك مزيتنه، قاباغك جنت طعامى اولديغنه قدر هيچ برشى كوستريله‌مز كه، حقنده موضوع برحديث اولمسون ! بوقاريده كوستريلن اصول ايله دساتير فرقانيه نظر اعتباره آلنه‌رق موضوع حديثلرى تعيين ايتمك ممكندر. فقط ، نه‌چاره‌كه دين مبين؛ اعصار اخيره‌ده ؛ شانى شكردن تفريق ايده‌ميه‌جك قدر بيچاره‌لر النده قالمش اولديغندن ، موضوع حديثلر ؛ آيات فرقانيه و احاديث صحيحه‌يه ترجيحاً ؛ عالم اسلاقلرينك دربدرلك سرمايهٔ عرفانى اوله‌جق قدر رواج بولمشدر. ..

عقل و منطق و اساسات فرقانيه‌يه موافق اولميان سوزلرك حديث صحيح اولمدقلرنده تردد ايتمه‌مك، لازمدر .چونكه احاديث صحيحه ، آيات فرقانيه‌نك خاص وعامنى ، ناسخ و منسوخنى تعيين و تفسير صددنده وارد اولمشلردر . شو حالده عقله مطابق اولان قرآنه مخالف نه‌قدر حديثلر روايت ايدلمش ايسه ؛ هپسنك موضوع اولدقلرينه ايمان ايتمك ايجاب ايدر.

جناب رسالتپناه برخطبه‌سنده : ( بندن صوكره برطاقم حديثلر شيوع بوله‌جقدر . آنلرى قرآنه عرض ايدك ، هانكى روايت قرآنه موافق ايسه اوبنم كلامم‌در ) يولنده اخطارانده بولنه‌رق تعقيب ايديله‌جك طريقى بزه ارائه بيورمشلردر . [ ١ ] .

موضوع حديثلردن برقسمى اسلاميتى صارصمق و اديان اوليه‌نك خرافه‌لرينى دين اسلامه صوقمق قصدنده بولنان اراذلك يادكار مشئوميدر .

---

(١) امام بيهقى‌دن مستخرج

بر قسمی‌ده مسلمانلری أبی کوردکلری شیلره ترغیب ، فنا ظن ایتدکلری شیلردن تحذیر ایچون ؛ سوق تعصبله ؛ حدیث اویدورمق جنایتنده بولنان قاره جاهللرك اثر حماقتلریدر : کیجه یاریسنده ایکی رکعت نماز قیلنیرسه انسانك ایشلدیکی وایشلیه‌جکی کناهلرك کافه‌سنك عفو اولنه‌جغنی مشعر حدیثلر بو قبیلدندر .

زواللی احمقلر ، کویا خلقك دیندارلغنی آرتیره‌جقز اعتقادیله پیغمبره افترا ایتمك دناءتنده بولنیور وبونی دینه مقدس بر خدمت عد ایدییورلردی .

حسن نیتله ( ! ) یالاندن حدیث اویدورمغه جرأت ایتمك دوغریدن دوغری‌یه دینی خراب‌المق دیمکدر . بیلمم هانکی وقت ایکی رکعت نماز قیلمقله ، بوتون کناهلر عفو اولینیجه ، آرتیق کونده بش دفعه نماز قیلمغه ، سنه‌ده بر آی اوروج طوتمغه ، حجه کیتمکه ، زکات ویرمکه نه لزوم قالیر ؟ مادامکه ایکی رکعت نمازله بوتون کناهلر عفو اولنه‌جقمش ! نیچون انسان طاتلی طاتلی اکانه‌رك انواع محرماتی ارتکاب ایتمسون ! ایکی رکعت نمازله بوتون بو خباثتلری عفو ایتدیرمك هروقت ایچون ممکن دکلمی ؟ . . .

کوریلیورکه بو متعصب جاهللرك آکلایشنه کوره بر آدم هرتورلو شناعتی ارتکاب ایدر ، هرفنالغی یاپه‌بیلیر . آلویررکه عمرنده برکره بیلمم هانکی وقت ایکی رکعت نماز قیلسون ! بو سایه‌ده هرنوع مسئولیتدن قورتیله‌بیله‌جکدر ! . .

هرحالده جهالك بومرتبه‌سی پك سهل اولمه‌کرك ! الك عادی

قباحتلردن، حتى الك شنيع جنايتلردن قورتيلمق ايچون ايكى ركعت نماز كافيدر ، ديمكله اساسات شرعيه و اخلاقيه‌نك چوروك و اساسسز اولدقلرينى اعلان ايتمك آره‌سنده برفرق كورميورز . ضابطهٔ دينيه واخلاقيه‌سى ايكى ركعت نمازه وابسته قالان انسان سوريسى ؛ بلاقيد ، هرايستديكنى ياپه‌بيلان ؛ بر حايدود چته‌سندن باشقه نه اوله‌بيلير ؟

وقتيله پاپالرك جنتى صاتمغه قالقشماريله بزم ( قصه‌جيلر ) لك يالكز ايكى ركعت نمازله جنتى قازانمغه يلتنمه‌لرينك آره‌سنده پك اوقدر بويوك برفرق اولمسه كرك !...

يوصونلى قفالردن ايشيديلان اويدورمه حديثلر آره‌سنده عجيبه‌جه‌لرى پك آزدكلدر. شوقدر ( ضحى نمازى ) قيلان كيمسه‌يه يتمش پيغمبرثوابى ويريلير؛ مألنده‌كى موضوع حديث بوقبيلدندر. برقاچ ركعت نمازقيله‌رق يتمش پيغمبر ثوابى قازانمق، يتمش پيغمبر درجه‌سى احراز ايتمك زواللى خلقى صويمق ايچون ؛ نه مغفل بر وعد!.. تشكر ايده‌لم كه يتمش پيغمبرله اكتفا ايتمشلرده ( الوهيت ) مرتبه‌سنه چيقارمق جسارتنى كوسترمه‌مشلر ! اويله ياپسه‌لردى نه ديه‌جكدك ! . . .

دوزمه حديثجيلردن (حسين بن ابراهيم ) نامنده قابا متعصب برى ، هركون وهركيجه قلنه‌جق نمازلره دائر برچوق حديث اويدورمشدر .

موعظه كتابلرينك هرصحيفه‌سنده بو يولده‌كى حديثلردن

برقاچنی کوستره بیلمك ممکندر .

عاشورا کوننده اوروج طوتانه آلتمش سنه عبادت ایتمش قدر ثواب ویریلیر [١] ، یولنده‌کی حدیث وامثالی ده موضوعدر.

بونلرك معنا سزلقلری ؛ اساسات اسلامیه یه مغایرتلری پك آشکار اولمقله برابر ، مع التأسف شمدی یه قدر خلقه (دین) دیه تاقیلمش اولمشلردر . موعظه‌لرینه بو کبی دوزمه حدیثلری موضوع اتخاذ ایدنلر دوشونمیورلرمی که بر تك کون اوروج طوتمقله آلتمش سنه‌لك عبادت ثوابی قازانیلنجه، اوامر و نواهی شرعیه یه هیچ ده لزوم قالمز !

خلقی بر کون آچ براقق مقصدیله شریعت اسلامیه‌یی هدمه یوریمك، اولور جرأتلردن دکلدر. بو یولده‌کی افترالردن بری ده کویا کلمهٔ توحیدی بر مؤمن تلفظ ایدنجه همان یتمش بیك لسانلی بر قوش خلق اولنه‌رق قیامته قدر اومؤمنه استغفار ایدرمش، یولنده‌کی موضوع حدیثدر [٢] آیاصوفیه و فاتح کبی الك بویوك

[١] من صام یوم عاشوراء کتب الله له عبادة ستین سنة (دوزمه حدیث)

[٢] روی عن ابی الدرداء انه قال : قال النبی (ص.ع) من قال لا اله الا الله محمد رسول الله خرج من فمه ملك مثل الطیر الاخضر له جناحان احدهما بالمشرق والآخر بالمغرب ابیضان مکلان بالدر والیاقوت فیرتفع حتی اذا انتهی الی العرش وله دوی کدوی النحل تقول له حملة العرش اسکن بعزة الله تعالی فیقول لا اسکن حتی یغفر الله لقائلها فیقول الله تعالی قد غفرت لقائلها . ثم یجعل الله تعالی لذالك الملك الطائر سبعین لساناً کل لسان یستغفر لصاحبها الی یوم القیامة ویجیء ذلك الطائر یوم القیمة فیأخذ بید صاحبها ویکون له قائداً ودلیلا الی الجنة . (اویدرمه حدیث) (رونق المجالس) کتابندن

معابد اسلاميه‌نك نزاهت قدسيتلرى بوماللده اويدورمه‌لرله اخلال ايدلديكنك ، قاچ دفعه‌لر ، بر شاهد أنين دارى اولمشمدر . رمضان شريفده وعظ ديكلمكه كيدن مسلمانلردن بوكبى مارتاواللرى طويمه‌يان بركيمسه يوقدر ظن ايدرم ! . . .

ارباب فكر وعرفانه تقديرلر ، تبجيللر ياغديران بر دين عالى ناشر اعظمنه آلتى ياشنده بر چوجوغك بيله نفرت و استهزاسنى جلب ايده‌جك خرافه‌لر اسناد ايتمك نه قدر دناءتكار بر افترا ايسه او محترم ذاتك وارثى اولدقلرينى ادعا ايدن بر قسم جاهللرك بو اسناداتى برحقيقت تلقى ايده‌رك خلقه تلقينه وتعميمه قالقشمه‌لرى ده او نسبتده بر اهانتدر .

كويا ينه برحديثده واردا ولمش ايمش كه: فلان دعا اوقنورسه جنت اعلاده يدى كاشانه‌يى محتوى واسع بر قصر ياپيليرمش . دعانك هر حرفنه مقابل خلق اولنان يدى يوز بيك ملك ، بو كاشانه‌لره طولارق تا بقيامت دعايى اوقويان بختيار كيمسه ايچون تسبيح واستغفارده بولنورلرمش !... بونلرك ثوابى ده ينه او آدمك دفتر اعمالنه قيد اولنورمش ! .. نصل ! بزم كبى كروه بطالين ايچون پك كوزل بر وسيلهٔ عطالت دكلمى ؟ لطفاً بر دعا اوقنه‌جق ، دعانك هر حرفنه مقابل يدى يوز بيك ملك كندينه خدمتكار اوله‌جق ! دنيادن ذاتاً نصيبمز يوق ! چونكه دنيايه محبت هر فنالغك باشى ايمش [١] . مسلمانلره دنيادن

---

[١] ( حب الدنيا رأس كل خطيئة ) يولنده موضوع بر حديث واردر .

قطع علاقه ایتمك لازم ایمش . بر دعاجقلرده جنتده بی پایان کوشکلر ؛ عددلرینی علم حسابك معلوم اولان مراتبیله تعیین ایتمك ممکن اوله‌میه‌جق قدر چوق ؛ خدمتجی ملکلر تأمین ایتمك یولی موجود ! آرتق بزه دوشن‌ده آرقه اوستی یاته‌رق او کوزل کوشکلره بر کون اول واصل اولمغی تخیلدن باشقه نه اوله‌بیلیر؟...

حتی (قصه‌جی) لردن بعضیلری دها زیاده لطفکار داورانه‌رق اوبر دعاجغك اوقوتمسی زحمتنی بیله قالدیرمق ایسته‌مشلر . اسممزی وضع ایدن ذاتك کوچوك بر لطفیله بزی جهنمدن قورتارمق یولنی آراشدیرمشلر وهمان اسمی ( احمد ) ویا ( محمد ) اولان کیمسه‌نك جنته کیره‌جکنه دائر بر حدیث اویدورمشلر !...

کوریلیوریا ! دینی مسخره ایتمك ایچون نه یاپمق لازم ایسه هیچ برنده قصور ایدیله‌مش ، مسلمانلری اولوم دوشکنه اوزانه‌جق تدبیرلر کمال مهارتله تطبیق اولنمشدر .

بو خصوصده دوغریدن دوغری‌یه دینه اهانت قصدنده بولنانلره بر شی دینیله‌من . چونکه بونلرك دینله مناسبتلری یوقدر . فقط متقی و متعصب قصه‌جیلرك تنبیهات اکیدهٔ پیغمبری‌یه رغماً وضع احادیثه قالقشمالرینه حیرت ایتمه‌مك ممکن دکلدر . بز بونك سببنی جهالتدن باشقه بر شیده بوله‌میورز . بوزواللیلرك حالی صیانت قصدیله صاحبنك قفاسنی اُزن معهود حیوانه نه‌قدر

مشاهدر [١] . زهده اتقا ایله معروف اولان کیمسه‌لرك خلقی عبادته ترغیب ایچون حدیث اویدیرمق جنایتنی ارتکاب ایتملری مظهر مکافات اولمق أملنه مبتنی اولسه کرك ! موعظه کتابلرینی طولدیران و ( عن ابن‌عباس ) ، ( عن ابی‌بن کعب ) مقدمه‌سیله باشلایان دوزمه حدیثلرك چوقلغنی باشقه صورتله تأویل ایتمك قابل دکلدر . حدیث اویدوران متعصب صوفیلردن بعضیلری بو حقیقتی اعتراف ایده‌جك قدر حماقت کوسترمشلردر . اصول حدیث علماسی طرفندن حدیث اویدورمقله معروف (میسره) نامنده بر آدم حقنده ویریلان معلومات شایان دقتدر . میسره زهد واتقاده او قدر ایلری کیتمش که عوام خلق کندیسنه بر ( ولی ) نظریله باقارلرمش . حتی اولدیکی کون بغدادك بوتون چارشو وبازارلری قاپانمش . هرکس بو ( ولی ) نك جنازه‌سنده بولنمق شرفنه مظهر اولمق ایچون ایشنی کوجنی ترك ایتمکی بر عبادت تلقی ایتمش ! بوقدر حرمت ایدیلن ذات أولورکن اطرافنده‌کیلر نه سویلسه بکه‌نیرسکز :

( خلقی عبادته تشویق ایچون پك چوق حدیث وضع ایتدم .

[١] بر آدمك کوچوکدنبری بویوتدیکی بر آییسی وارمش. حیوان افندیسنه پك چوق محبت بسلیورمش . بر کون افندی اویورکن الننه برسینك قونه‌رق کندیسنی ازعاج ایتمکه باشلامش . حیوان اره صره النك حرکتندن؛ افندیسنك راحتسزلکنی تفرس ایده‌رك صاحبنی سینکك ازعاجندن قورتارمق ایچون بویوك بر قایا پارچه‌سی یاقه‌لایه‌رق حرفك صورتنه قونان سینککه ایندیرمش وطبیعی افندیسنك ده باشنی أزمش!....

یالکز حضرت علی نك فضیلتنه دائر وضع ایتـدیکم حدیثلرك عددی یتمشه بالغدر . دینه‌اولان بوخدمتمه مقابل مظهر غفران اوله‌جغم امید قطعیسیله دنیایه وداع ایدییورم! ... )

حریف ؛ پیغمبره افترا ایدییور . کویا کندیسی واضع شریعت ایمش کبی عقلنه کلن سفسطه‌لری خلقه حدیث اولمق وبنـاءً علیه احکام دینیـه‌دن بولنمق اوزره تلقین ایدییور وصوکره‌ده بوخدمتنه ( ! ) مقابل عفو اولمق امیدینی بسلایور ! جهالت وحماقتك بودرجه‌سنه بیلمم که نه‌دینه‌بیلیر ؟

پیغمبر ذیشان، کندی حقنده کذب وافتراده بولنانلرك شدید جزایه مستحق اوله‌جقلرینی اخطار بیورمش اولدیغی طبیعی بو جاهللر بیله‌مزلر [ ۱ ] . اونلرك ( قاف ) طاغی حقنده حدیث اویدورمقـدن ویا اویدورمه حدیثلری برر حقیقت کبی خلقه نشر ایتمکدن تتبعه وقتلری یوقکه ! . . .

بو کبیلرك بیلمسی ایجاب ایدرکه شارع اعظم کذاب ومفتریلری ارباب ایماندن خارج عد ایتمشدر [۲]. یالاندن حدیث اویدورمق شویله طورسون ؛ صحتنده شبهه ایدیلن حدیثلرك روایت ایدلمسی بیله طرف رسالتدن شدتله منع بویورولمشدر [۳] .

---

[ ۱ ] ان کذباً علی لیس ککذب علی احد. من کذب علی متعمداً فلیتبوأ مقعده علی النار . ( حدیث متواتر )

[ ۲ ] انما یفتری الکذب الذین لایؤمنون بآیت الله

( ۳ ) من حدث عنی بحدیث وهو یری انه کذب فهو اکذب الکاذبین ( حدیث شریف ) بندن روایت ایدیلن بر حدیثك صحتنده شبهه ایتکی حالده اونی تحدیث ایدن کیمسه‌ده یالانجیلرك الك بویوکیدر .

حضرت پيغمبرك بو قطعى منعى ميدانده ايكن (عبدالكريم بن ابى العوجاء) نامنده بر حريف ، دورت بيك قدر حديث اويدورمق دناءتنده بولنمشدر . فرق ضاله منتسبلرينك وضع ايتدكارى حديثلرك عددى‌ده اون درت بيكه بالغ اولديغى محققين علما طرفندن بيان ايدلمكده‌در . [١]

دوزمه حديثلر يالكز عبادات و طاعاته متعلق دكللردر . بونلرك ايچنده دين ايله برابر علم و فنى‌ده تحقير ايدن پك چوق ياوه‌لر واردر :

كويا مرجمك رقت قلب پيدا ايدر وكوز ياشنى آرتيرر مبارك بر طعام ايمش !

مرجمك سه‌ودن اوبورلردن بريسى بومآلده برسوز سويله‌يه‌رك آدينه حديث ديمش . قصه‌جى بدلالرده مال بولمش مغربى كبى بوياوه‌يى كتابلرينه نقل ايتمشلر . امثالارى‌ده موعظه‌لرنده‌تكرار ايدوب طورمشلردر . داهاسى وار ! بزم معهود (پراصه) بيله سائرسبزه‌لره مرجح ايمش ! بونك ايچون‌ده بر حديث اويدورمشلر . هله (پاطليجان) جنابلرى عينى شفا ايمش . هرنه نيته ييرسه او ، اولورمش ! پاطليجان بدلالرندن بريسى بو يولده بر سوز صرف ايتمش وكيم بيلير نه كبى اسبابه مبنى بونك برحديث اولديغى اعلاندن صيقيلمامش [٢] كوريليورياً ! دوزمه حديثجيلر نه‌قدر

---

[١] اعاظم علمادن حماد بن زيد حضرتلرينك تدقيقاتنه نظراً

(٢) الباذنجان لما اكل له ، الباذنجان شفاء كل داء (دوزمه حديث)

باباغی درکلره قدر ایتمشلردر ! فقط ، اصل قباحت بو یاوه‌لری تحقیق وتدقیق ایتمکسزین ، کتابلرینه کچیرن قصه‌جیلرده‌در !

( هندبا ) حضرتلرینك هر یاپراغنده جنت صولرندن برقطره وارمش! بیلمم که بوکبی هرزه‌لری اویدوران، خائنلرمی، یوقسه بلا تدقیق بونلری برر حقیقت دینیه کبی خلقه تلقین ایدن جاهللرمی داها زیاده لعنته مستحقدرلر! دوزمه حدیثجیلر برطرفدن او بورلق حقنده ایشلرینه کلن حدیثلری اویدوردقلری کبی؛ دیکرطرفدن‌ده خلقت وطبقات الارضه دائر فن وعقلك قبول ایده‌میه‌جکی خرافه‌لر صاچمه‌لامشلردر :

دنیانك دوم‌دوز وقاف طاغیله محاط اولدیغی حقنده‌کی زیروالر بوقبیلدندر . ارضی بر طاش اوزرنده ، طاشی‌ده بر اوکوزك بوینوزی اوستنده طوردیران اوکوزلر زمانمزده بیله یك آزدکلدر. بوتون مزیتلری هر ایشتدکلری خرافه‌یه (شایان دقتدرکه حقیقته دکل ! ) کور کورینه ایناتمقدن عبارت اولان دربدرلر بوکبی یاوه‌لری بر نص قاطع کبی تلقی ایده‌رك خلقه وعظ وتلقینه قویولمشلردر .

ارضی او کوزك بوینوزینه استناد ایتدیرمك دهاسنی کوسترن خرافه‌کولر ، زلزله‌نك سببنده اختلاف ایتمشلردر . بعضیلری حرکت ارضك معهود اوکوزك قیللرینك ویا بوینوزینك قیمیلدامه‌سندن ، بعضلری‌ده قاف طاغنك طمارلرینك حرکت

ایتمسندن نشأت ایتدیکنه قانع اولمشلر ، بو یولده اورته یه برچوق دوزمه حدیثلر فیرلاتمشلردر ! ...

یاوه‌کولردن بری‌ده دنیانك عمری یدی بیك سنه اولدیغنه دائر برحدیث وضع ایتمشدر . بو دربدرك خلفلری ایسه خلقه قیامتك یقینده قوپه‌جغنی تلقین ایده‌رك مسلمانلری دنیادن ال چکدیرمش ، قیام قیامته انتظاردن باشقه چاره اولمدیغی قناعتنی ویرمشدر. کرچه بکله‌نیلن قیامت صوك سنه‌لرده قوپدی! فقط ؛ یالکز مسلمانلرك باشنه ! چونکه اسلاملر اللرینی جیبلرینه ، قفالرینی کوکسلرینه صوقه‌رق قیامته انتظار ایدرکن ؛ خرستیانلر طوپلر ، مترالیوزلر ، درینتناوتلر اعمال ایدییورلر ، ساحهٔ ترقیده دیو آدیملریله یورییورلردی .

قیامت ملت اسلامیه‌یه عطالت درسی ویرن بایقوشلرك باشنه قوپاجغنه ؛ یازیقکه ؛ جاهل ومعصوم کتله‌نك سینه‌سنده‌پاطلادی!..

موضوع حدیثلرك اورته‌دن قالدیرلمسی ایچون آتیله‌جق خطوهٔ تشبث ، شبهه یوقکه اسلام عالمنی احیا ایده‌جك بویوك موفقیتلردن معدود اوله‌جقدر !

مشیخت اسلامیه بو غایه‌یی تأمین ایتمك اوزره برهیئت علمیه طوپلار، احادیث موضوعه‌نك تعیینیله بوکبی دوزمه حدیثلری محتوی کتابلرك اورتادن قالدیرلمسی خصوصنی بوهیئته‌حواله ایدرسه وظیفهٔ مبجله‌سنه دوغری الك اساسلی خطوه‌یی آتمش اولور .

منبع خرافات اولان اویدورمه حدیثلر اورته‌ده دوران

ایتدکجه مسلمانلر ایچون، کابوس سفالتدن قورتیلمق جداً مشکل بر کیفیتدر .

فقط بونی کیم تقدیر ایده‌جك ! باب مشیخت‌می ؟... دعا ایده‌لم که عالم اسلامك رأس متفکری اولان اومقام عالی، آرپه‌لقلر توزیعندن بر آز وقت بوله‌بیلسون‌ده بو جهتلری‌ده دوشونسون!...

## موعظه کتابلری ، خرافات مجموعه‌لری

موعظه و خطابه هر ملته. بالخاصه بزم کبی عوامندن صنوف عالیه‌سنه قدر فکراً، عرفاناً محتاج تنویر اولان بر ملته نه‌قدر لازم، نه‌درجه فائده‌لیدر ! بر ملت که افرادی اکثریت اعتباریله کثیف اولدیغی قدر آلوده‌ء سفلیات اولان بر ستره‌ء جهالت آلتنده قالمشدر، او خلقه – ولو یک سونوک اولسون – بر لمعه کوسترمک ، بر شعله ایقاد ایتمک ؛ استقبال ایچون آز فائده‌می تأمین ایدر ؟

اوزاق و قرا کلق ییللردنبری باشمز اوجنده دولاشان سحابه‌ء جهالت سنه‌لر کچدکجه کثافتنی آرتیره‌رق بوکونلو ثبات اخلاقیه ایله مشبوع بر حاله کلمش اولدیغنه شبهه یوقدر. بو سحابه یارین بوشانه‌جق اولورسه تولید ایده‌جکی قورقونج سیلابه، بنیاد موجودیتی صارصه‌جق قدر تخریبات ایقاع ایده‌بیلیر . هر شیئه مستعد اولان کتله بر کره بو سیلابه‌نک رهکذارینه دوشه‌جک اولورسه – بر دها قورتارلمسی قابل اوله‌میه‌جغندن – قعر اضمحلاله قدر یووارلانوب کیتمزمی ؟ بویله بر تهلکه محققه‌یه قارشی ملتی ایقاظ ، خلقی ارشاد ایتمک ، کتله‌نک تنویر فکریسنه چالیشمق ارباب عرفانک وظائف عالیه‌سندن دکلمیدر ؟

بر طرفدن یکی یتشه‌جک نسلک فضائل اخلاقیه ایله اتصافنه غیرت ایتمک لازم اولدیغی کبی دیکر طرفدن‌ده تحصیل چاغنی کچیرمش اولان

بو یوکلر ایچون موعظه و خطابه لر ترتیب ایدلمك صورتیله هیئت عمومیه یه بر طریق نورانور آچمق لزومی پك قطعی، پك مبرم بر صورتده حس اولنمقده در .

حرمتکار بر وجدان ، مستغرق بر روح ، آزادهٔ احتراص بر قلب ایله جوامعك حریم عصمتنه قوشان برشخصه اورالرده ویریله جك تلقیاتنك نه قدر موثر، نه درجه نافذ اوله جغی دوشونیلیرسه موعظه لرك اهمیت ولزومی حقیله تقدیر اولنه بیلیر .

الوهیته قارشی لایتزلزل بر قناعت وتوکل پرورده ایدن هیچ برشخص تصور اولنه مازکه برمعبدك کرسئ بلندندن دین نامنه اجرا ایدیلن خطابه لره قارشو لاقیدو حسسز قاله بیلسون ، روحنی یوکسلتن نورلی موعظه لر اونك قلبنده درین ایزلر براقمش اولمسون!

لوثیات خارجیه دن موقت برزمان ایچون اولسون اوزاق قالمق ، روحك تمایلات علویه سنه برشهپر اعتلا حاضرلامق امیدیله دکلیدرکه دیندار انسانلر برمعبدك حریم قدسیتنه جان آتارلر. بو آدملر اوراده بکله دکلری فیض بولورلرسه آرتق سفلیات اخلاقیه یه تمایل کوستریرلرمی ؟ بالعکس مأیوس قالیرلرسه کندیلرنده اکی شوق وارزونك دوام ایتمسی ممکن اوله بیلیرمی ؟

بر واعظك دماغندن دوغه رق جامعك هرطرفنه داغیلان موجات نصایح ، تهزیز ایده جکی سامعه لرده برحس انشراح ، تهییج ایده جکی دماغلرده مثمر برانتباه حاصل ایده جك قدر علوی اولمق لازمدرکه برفائده سی کوریله بیلسون ! عکس تقدیرده معبدك

صمت لاهوتیسنی اخلال ایتمك بویوك برصایغیسزلق ، بلكه‌ده درین برحرمتسزلك اولور .

وعظ ونصیحت دیكله‌مك ایچون درین برمیل وشوقله اوغرایانلر ، هرمؤمن اون‌برآیك های وهوی احتراصاتیله شائبه‌دار اولان روحنی موقتاً تجرید ایده‌رك برآزده معنویاتك سحار ونوشین نفحاتیله یاشامق ایستر وبونك ایچون حریم عصمتنده لاهوتی برسانحه‌یه مظهراولمق امیدیله‌جامعه قوشار . تزكیهٔ اخلاق ایچون نه‌كوزل بروسیلهٔ اعتلا ! . . .

بوقدر صمیمی برعشق ، بودرجه درین برشوقله معبدك سقف‌بلندی آلتنه‌قوشان برمؤمن اوراده‌روحنه انشراح‌ویره‌جك، فكرینی اعلا ایده‌جك ، قلبنی دینه ، دینداشلرینه قارشی درین برمحبتله طولدیره‌جق علوی‌سوزلر ایشتمز، نجیب فكرلر طویمزسه اوبیچاره‌نك بوتون‌بوشوق وهیجانی بردنبره‌سونوب كیتمزمی ؟...

معابد اسلامیه‌كه ساده‌لكك بخش ایتدیكی لطافت وعلویتله هرروحه برمیل اعتلا، هرقلبه برحس حرمت‌القاایدر، بورالرده خلقه قارشی سویله‌نیله‌جك سوزلرك معبدك عصمتی قدر بلند ، دینك جلالتی نسبتنده علوی اولمسنی ایجاب ایدر .

فقط حال حاضرده بویله‌می ؟ جوامع شریفه‌ده مسلمانلره قارشی وعظ ونصیحته قالقیشانلر آره‌سنده احكام عالیهٔ اسلامیه‌یه حقیله واقف ، اشغال ایتدكلری مقام مقدسك علویت وعظمتنی مدرك قاچ بیوك سیما كوستریله‌بیلیر ؟ واسع بر عرفان ، پارلاق

بزده کا ، باند بر فضیلته مالك اولانلره مخصوص اولمسی ایجاب ایدن
جوامع شریفه کرسیلرینك علم ومحاکمه‌دن محروم برطاقم ناأهللره
براقیلمش اولدیغنی پك درین وجدان عذابلری حس ایده‌رك
مشاهده ایتمیورمی‌یز ؟ هر فردینك وعظ ونصیحته محتاج اولدیغی
شو بدبخت مملکتده بویوك عالملرك کرسیٔ وعظ ونصایحه چیقمه‌دن
احتراز ایتملری ـ بیلنه‌مز ـ نه‌صورتله تأویل ایدلملیدر ؟

بیت المال مسلمیندن بر آزدها فضله آلمق چاره‌لرینی دوشونمکدن
فارغ اولمیان بورتبه‌لی افندیلر عجبا خلقه وعظ نصایحده بولنمه‌یی
شرف وفضیلتلریله متناسب کورمیورلرمی ؟ یوقسه بو وظیفه‌نك
درعهده ایدلمسنی شخصلری ایچون برحقارتمی عد ایدییورلر ؟
اکر بویله‌ایسه امین اولسونلرکه تخیل ایتدکاری فضیلت وعرفاندن
کندیلرنده اوفاق براثر بیله یوقش ! چونکه اسلامیتده الك بویوك
مرتبه‌نك بابٔ وعظ وخطابه اولدیغنی بیلمیورلر دیمکدر . بو
خصوص اهمال ولاقیدیدن نشأت ایدییورسه ( وأمر بالمعروف... )
فرمانه امتثال ایتمیه‌رك وظیفهٔ اصلیه‌لرینی اونوتدقلری ایچون هم
الاهیه ، هم مسلمانلره قارشی عظیم بر مسئولیتی درعهده ایتمش
اولیورلرمی ؛ بومسئولیتك اغیرلغی اولسون عجبا کندیلرینی تدهیش
ایتمیورمی ؟ انسانلره قارشی اولان مسئولیتدن بر یول بوله‌رق
قورتیله بیلمك ممکن اولسه بیله عتاب سبحانیه‌دن قولای قولای
تخلیص کریبان ایدیله‌میه‌جکی شبهه‌سزدر .

بر قسم علمانك وظیفه‌لرینی ایفادن استنکاف ایتملری

سببیله‌درکه کرسی مواعظ نه اولدقلری بلیرسز بر طاقم جهله طرفندن غصب ایدیله‌رك بیچاره خلقه احکام دینیه نامنه عقل و شرعك حریم عرفانه صغیشه‌میه‌جق بی‌اساس خرافه‌لر، اسرائیلی حکایه‌لر تلقین ایدلمکده‌در . هله بعض یادکارلرك ستر جهالت فکرله اثنای وعظده آلدقلری طورلر ، یاپدقلری شاقلابانلقلر متفکر و دیندار مسلمانلری نه قدر بی حضور ایدییور . جاهل توریدیلرك ملت اسلامیه‌یی نه‌قدر وضیع بردرکه‌یه سوروکله‌دکلری آثاریله ثابت ایکن علمای محترمه‌نك حالا وظیفه باشنه قوشمه‌ملری باب مشیختك بوتون بواحواله قارشی الآن ابکم واصم بروضعیت آلمسی ، طشره‌لرده مفتی ونائب افندیلرك باشی بوش طولاشان بوآدملره قارشی لاقید قالملری نه آجیقلی بر حالدر. آرتق انصاف ایدلسون . آرتق بو زواللی مسلمانلرك حالنه آجینلسون! چونکه اللهدن خوف . پیغمبردن حیا ایدیله‌جك درجه‌لر فرسخ فرسخ کچلدی . نه‌یی بیلملیدرکه بو دین علوینك نا اهللر النده بیکس و محقر براقلمه‌سنك مسئولیت عظیمه‌سی بوتون علاقه‌دارانه شاملدر ! . . . [۱]

فی‌الحقیقه استانبول وطشره‌لرده یوزلرجه درسعام افندیلر ، برچوق حقیقی عالملر طورورکن سرمایهٔ عرفانلری حرکه‌لی ( کور اوغلی ) کتابنی مشکلاتله هجالایه بیلمکدن عبارت اولان

---

( ۱ ) وکل شیء آفة تفسده وآفة هذه الدین ولاة السوء = هرشیئی افساد ایتمك ایچون برآفت واردر . دین اسلامك آفتی‌ده، فنا والیلردر .

سوری سوری جهالتك خلقه وعظ ونصيحت نامنه زهرصاچمه‌لرینه میدان ویرلمکده‌درکه بالطبع بونك مسئولیتی درسعادتده باب مشیختنه ، طشره‌لرده‌ده مفتی ونائب افندیلره راجعدر .

اعتراف ایتملیدرکه بر خشوع دیندارانه‌ایله جوامع شریفه یه کیدن منور ومتفکر بر چوق مسلمانلر اوراده وعظ ونصیحت نامنه ایشتدکلری یاوه‌لردن مجروح وبی حضور اوله‌رق منکسراً عودت ایدییورلر . علویت اسلامیه‌یه واقف مسلمانلری بی حضور براقه‌جق قدر بیاغی اولان بو سوزلرك دین حقنده تدقیقات عمیقه‌ده بولنمه‌مش اولان کنجلرده نه معکوس بحرانلر تولید ایده‌جکی تصور ایدلسون ! اسلامیتی بو کبی تلقیناتدن عبارت عد ایده‌جك اولان کنجلرك روابط دینیه‌لری کوشرسه بونك مسئولیتی اونلردن زیاده ، مسامحه‌کار طاورانانلره راجع اولمازمی ؟ سنه‌لردنبری خلقه عطالت درسلری ویرن ، دنیانك مسلمانلر ایچون بر جهنم اولدیغنی تلقین ایده ایده حقیقت حالده دنیایی باشمزده قان طوفانلری قوباران بر برزخ ، آتشلر یاغدیران بردوزخ حالنه کتیرن بوکبی یادکارلره آرتق بوندنصوکره اولسون استراحت رؤیی ویره‌رك وعظ ونصیحت کرسیلرینی ، احتیاجات عصری مدرك ، دماغی حزمهٔ عرفان، قلبی نور ایمانله مالی حقیقی علمایه تخصیص ایتملیدر . بوکبی مزایای عالیه‌یی جامع ذوات فاضله‌ده ؛ برکره قارشولرنده سفیل ومحقر ایکله‌ین کتلهٔ اسلامیه‌نك حال پریشانی ، برکره‌ده بوکتله وقت وزمانیله ایقاظ ایدلمدیکی

تقديرده ظهور ايتمسی محقق اولان فلاكت مستقبله‌نك دهشت
ووخامتنی در پيش ايده‌رك ارباب كماله شرفبخش معالی اولان
كرسيلری اشغالدن، كتله‌يی نورلی وفيضلی طريقلره سوق ايده‌جك
موعظه‌لر اعطاسندن اجتناب ايتمه‌ملی . بونی الك مقدس بر وظيفه،
الك شرفلی بر مشغله اوله‌رق طانيملی‌درلر. چونكه بو، ارباب فضيلت
ايچون هم بر وظيفهٔ دينيه ، هم‌ده بر وظيفهٔ وجدانيه‌در .

*
* *

متداول اولان موعظه كتابلرينك همان كافه‌سی عقل سليم
اربابنی نفرت ايتديره‌جك خرافه‌لرله طولودر . مندرجاتلری ،
باشدن نهايته قدر ، اسرائيلی حكايه‌لرله اويدورمه حديثلردن
عبارتدر دنيلسه حقيقتدن يك‌ده تباعد ايدلمش اولمز .

لسان واسلوب اعتباريله هيچ بر قيمتی حائز اولميان بو كتابلر
فكر ومعنا اعتباريله‌ده الك باياغی اعجوبه‌لری محتويدر . فی الحقيقه
اقتطاف ايدلمش اولان آيات جليله ايله احاديث صحيحه برطرف
ايديليرسه ، متداول موعظه‌لر ايچنده ؛ بر شمهٔ حقيقت بولمق
ممكن اوله‌مز .

موعظه مجموعه‌لری آره‌سنده الك چوق شهرت بولان اثر ،
( درة الناصحين ) عنوانلی كتابدر. بو مجموعه ( خوبه ) لی عثمان
بن احمد نامنده برذات طرفندن جمع وترتيب ايدلمش‌در . مملكتده
اذعانسز ، عرفانسز نه‌قدر قصه‌جيلر وارسه بو كتابی الك قيمتدار
بر اثر عالی كبی هيچ بر وقت اللرندن براقمادقاری كورييور .

وعظ ایده‌جکلرمی ؟ ثقمهٔ سرمایه خوبه‌وینك کتابی‌در . درحال اوخرافه مجموعه‌سنی قولتوقلانه‌رق کرسی‌یه چوللانیر !...

اوندن صکره ، بر آز عقل ومحاکمه‌سی اولوب‌ده جماعت آره‌سنده بولنمق بدبختلکنه اوغرایانلرك وای حالنه ! مارتاواللر ، خرافه‌لر، اویدورمه‌حدیثلر ، اسرائیلی وغایت صوغوق‌حکایه‌لر، نزاهتدن عاری فکاهه‌لر ، جامع شریفك حریم قدسیتنی‌صارصار طورير !

قصه‌جیلقده پك درین بر وقوف ومهارته مالك اولدیغی اثرندن آکلاشیلان خوبوی عثمان افندی ، عقل ومنطقه مغایر نه طویمش ، اصل واساسدن عاری نه بولمش ایسه کتابنه درج ایتمکی اصلا اهمال ایتمه‌مش !...

بواعتبارله خوبه‌لینك مجموعه‌سنه (کشکول خرافات) دینلسه سزادر . درة‌الناصحین عیارنده داها برچوق موعظه مجموعه‌لری واردر: ( مکاشفة‌القلوب )، ( مشکات‌الانوار )، ( حیات‌القلوب ) ، (زبدة‌المجالس) ، ( دقائق‌الاخبار ) ( اعرجیه ) ، ..... وامثالی بومیانده تعداد اولنه‌بیلیرلر .

عصرك عرفانندن ، اسلامیتك اساساتندن بی‌خبر دربدرلر ملت‌اسلامیه‌یی زهرلیه‌جك خرافه‌لری هپ بومنبعلردن آلمقده‌درلر. بوکبی کتابلر، مملکته عطالت جرثومه‌لرینك صاچیلمه‌سنه الك برنجی واسطه اولمشلردر . . شمدی‌یه قدر چکیلن مصیبتلردن‌حالا انتباه حاصل اولمدیسه الی‌الابد اوله‌جغی‌ده یوقدیمکدر !

باب مشیختك الك مهم وظائفندن بریده ؛ برطرفدن عصرك عرفانیله مجهز ذواته اساسات عالیهٔ اسلامیه یه موافق موعظه کتابلری ترتیب ایتدیرمك ، دیکر طرفدن ده خرافه‌لرله مالی مجموعه‌لری طوپلاتدیره‌رق احراق بالنار (!) ایتك اولملی دکلی‌در ؟ عصرلرجه ملت اسلامیه‌نك یانمه‌سنه سبب اولان بو کتابلر ؛ شبهه‌یوقکه ؛ شرعاً احراق بالنار جزاسنه چوقدن استحقاق کسب ایتمشلردر ! . .

موعظه کتابلرینك مندرجات غریبه‌لرینه نمونه اولمق اوزره بعض پارچه‌لر اقتطاف ایده‌جکز . حاشیه طرزنده درج ایده‌جکمز پارچه‌لرك خلاصهٔ مألنی نظر مطالعه‌دن کچیره‌جك اولان قارئ قناعتنی تقویه ایتمك ایچون ؛ اصللرینه‌ده مراجعت ایده‌بیلیر .

( درة الناصحین ) لك اوتوزاوچنجی صحیفه‌سنده ؛ قصه‌جی مؤلف ؛ خلقت عالمی ، باقکز نه صورتله آکلاتیور :

کویا : (جناب حق سماوات وارضی یاراتمق اراده بویوردیغی وقت ، سماوات وارضك اضعافی جسامتنده بر یشیل جوهر یاراتمش ! واوکا هیبتله نظر ایتمش . بو نظر قارشوسنده جوهر درحال اریمش وصو اولمش ! صوکره صویه نظر ایتمش ! خشتندن ییلدیرم چارپمش کبی تیتره‌مکه باشلامش وبو حال قیامته قدر دوام ایده‌جکمش . ( صولرك حرکتیله طالغه‌لرك اسبابی نه اولدیغی آکلاشیلیوریا !.. ) بو اثناده صو یوکسلمش واوزرنده کوپوك ، دومان وبخار تکون ایتمش . دوماندن سماء ، کوپوکدن‌ده ارض خلق اولنمش !... ) قصه‌جی دربدر بوقدرله اکتفا ایتمش

اولسـیدی پك اوقدر نظر دقت وحیرتی جلب ایتمیه‌جکدی . فقط بویله یاپمیور . فنی تحقیر ، عقلی ترذیل ، دینی اتهام ایتدیره‌جك صاچمه‌لری توالی ایتدیریور . بافکز داها نه‌لر اولمش :

( ارض یاراتیلدقدن صکره عرشك آلتندن بر ملك کوندرلمش . ملك درحال یدی قات یرك دیبنه اینه‌رك ارضی بوینی اوزرینه آلمش . بر اَلنی مغربه ، دیکرینی‌ده مشرقه اوزاتمش ویدی قات یرلری بو صورتله طوتمش !... )

ایاریله‌دیکه غرابتده آرتیـور . ارضی طوردیرمق ایچون بر ملکك صیرتنه یوکلمکی تخیل ایده‌رك قـدرت الهیه‌یی هیچه تنزیل ایدن قصه‌جی ، ملکك‌ده معلق‌ده طوره‌میه‌جغنی‌دوشونیور . بو مشکلی حل ایتمك ایچون ینه قوهٔ مخیله‌نك اعانهٔ خرافه‌زادینه مراجعت ایده‌رك دیبورکه :

( ملك ارضی یوکلنمش ایسـه‌ده آیاقلری ( ! ) بوشـده قالدیغندن جنت‌دن یتمش بیك بوینوزلی ، قرق بیك آیاقلی بر اوکوز ، کونده‌رلدی . ملك آیاقلرینی اوکوزك (اورکوجی) اوزرینه وضع ایتدی . ) .

فقط تخیلنه باقیکزکه قصه‌جی جنابلری ملکك آیاقلرینی اوکوزك اورکوجی اوزرنده بر تورلو اسـتقرار ایتدیره‌میه‌رك باشقه چاره‌لر آرامغه مجبور اولیور : جنت دن بر یشـیل یاقوت چیقاریور واونی اوکوزك اورکوجی ایله قویروغی آره‌سنه وضع ایدییور . بوترتیبدن صوکره آرتق ملکك آیاقلری قیمیلدامیور !..

دیگر بر مشکل چیقیور : اوکوزك بوینوزلری ! بونلر او قدر بویوك‌که قصه‌جی صیغیشدیره‌جق بریر بوله‌میور . دوشونیور ، طاشینیور . نهایت اوجلرینی اقطـار ارضدن خارجه چیقـارمق صورتیله بومشکل‌ده حل ایدیلیور .

فقط اوکوزدن زیاده هزار پایی (قرق آیاق) آکدیران بو مخلوق عجیب معلق‌ده طوردمزیا ! اوکاده بر مسـند لازم . بونی قصه‌جی‌ده دوشونمش اولملی‌که اوکوزی دکزك ایچنه صوقمق‌ بولنی بولمش . حتی دکزلرك مدوجذری حیوانك نفس آلوب ویرمه‌سندن نشأت ایدییورمش ! ...

اوکوزك آیاقلرینك آلتنه‌ده یدی قات کوك ویدی قات یر قالینلغنده‌بر ( صخره ) یرلشدیرمش ! فقطینه برمشکل‌چیقیور . اویلایا! قوجامان برقایا معلق‌ده طوردمزیا ! نه‌یاپوب یاپملی قایایی اوزرینه اوطوره‌جق بر شی بولملی ! قوۀ مخیله ، درحال خرافه چوقورلرینی آراشدیرییور . اسمی (نون) ، کنیه‌سی ( یاهوت)، لقبی ( یهوت ) اولمق اوزره غایت جسیم بربالق بولیور وقایایی بوبالغك صیرتنه بیندیرییور .

(نون) ده دکز ایچنده ایمش . دکزده روزکارك اوزرنده طورییورمش !

جامعلرده کرسیٔ وعظ ونصایحی غصب ایدن سـاخته دربدرلردن بوکبی شـیلری پك چوق ایشـتمش اولدیغکزی خاطرلارسکز ! .

قصه‌جی روزکاری یوکله‌یه‌جك برشی بوله‌مامش اولملی که نهایت قدرت الٓهیه‌یی درخاطر ایتمکه مجبورقالیور ! [١]. عجبا حریف باشلانغیچده قدرت الٓهیه‌یی خاطرلاسه ایدی کناهه‌می کیرردی ؟ فقط بونی دوشونه‌بیلمك ایچون برآز عقل ، بر مقداده علم ایستر. بوایکی خصلت‌ایسه بزم قصه‌جیلره پك یاباجی شیلردر!.. انسان موعظه کتابلری دییه اورتایه آتیلمش اولان خرافه

[١] روی ان الله تعالی لما اراد ان یخلق السموات والارض خلق جوهرة خضراء اضعاف السموات والارض . ثم نظر الیها نظرة بهیبة فصارت ماءً . ثم نظر الی الماء فغلی وارتفع منه زبد ودخان وبخار وارتعد من خشیة الله فمن ثمه یرتعد ذالك الماء الی یوم القیمة وخلق الله من ذالك الدخان السماء . ماخلق من ذالك الزبد الارض . ثم بعث الله ملكاً من تحت العرش فهبط الی الارض حتی دخل تحت الارضین السبع فوضعها علی عنقه واحدی یدیه کانت بالمشرق والاخری کانت بالمغرب باسطتین قابضتین علی الارضین السبع حتی ضبطها فلم یکن لقدمیه موضع قرار . فاهبط الله من الفردوس ثوراً له سبعون الف قرن واربعون الف قائمة وجعل قرارقدم الملك علی سنامه فلم یستقر قدماه فاهبط الله یاقوتة خضراء من اعلی درجة فی الجنة غلظها مسیرة خمسمائة عام فوضعها بین سنام الثور الی ذنبه فاستقرت علیها قدماه وقرون ذالك الثور خارجة من اقطار الارض . ولکن ذالك الثور فی البحر فهو یتنفس فی کل یوم نفسین . فاذا تنفس مدالبحر . واذا امسك نفسه رجع . فلم یکن لقوائم الثور موضع قرار فخلق الله صخرةً کغلظة سبع سموات و ارضین فاستقرت قوائم الثور علیها ولم یکن للصخرة مستقر . فخلق الله نوناً وهوالحوت العظیم . اسمه نون وکنیته یلهوت ولقبه بهموت . فوضع الصخرة علی ظهره وسائرجسده خال فالحوت علی البحر والبحر علی متن الریح علی القدرة ..
[ درة الناصحین ]

مجموعه‌لرینه کوزکزدیرنجه بونلری جمع وتألیف ایدنلرك عقل
ایله استهزا ایتمك غایه‌سنی تعقیب ایتمش اولدقلرینه اینانه‌جغی
کلیور .

ایشته سزه دیکر بر نمونه ! دیکر بر اویدورمه حدیث !
کویا حضرت پیغمبر دیمش‌که : ( برکیمسه بکا تعظیماً صلات
وسلام کتیریرسه الله او صلاتدن بر قانادی مغربده ، دیکری
مشرقده ، آیاغی یدنجی قات یرك آلتنده ، بوینی عرشه متصل
بر ملك خلق ایدر . ملکه قیامته قدر صلات وسلام کتیرن
ذات ایچون استغفار امر بیوریر . ) [١] . انسانلری طریق
حقه ارشاد ایدن ذات رسالتپناهی‌یی تمجید ایتمك هر مسلمانك
وظیفه‌سیدر . فقط مسلمانلره بو وظیفه‌یی اخطار ایتمك ایچون
عقل و نقلك قبول ایده‌میه‌جکی شیلر اختراعنه نه لزوم وار ؟
انسانك دینی عقلیدر ( دین المرء عقله ) بویوران بر پیغمبر حکیمه
بو قدر عجیب بر حدیث اسنادیله مفتریاته جرأت ایدن احمق
دوشونه‌مش که ایکی ذات عینی طرزده صلاة وسلام کتیرمش
اولسه ایکنجی ملك نرده طوره‌جق ؟ چونکه برنجیسی فضایی
کاملاً اشغال ایتدی ! . . . فقط ، اساساً بوکبی جاهللرك

[١] عن النبی علیه الصلاة والسلام انه قال : من صلی علی تعظیماً
لی جعل الله تعالی من تلك الصلواة ملکاً له جناحان جناح بالمشرق وجناح
بالمغرب ورجلاً تحت الارض السابعة وعنقه متصل بالعرش ویقول الله تعالی
له صل علی عبدی فیصلی علیه الی یوم القیامة . [ اویدورمه حدیث ]
( زبدة الواعظین‌دن مستخرج )

سوزلرنده منطق آرامق بيله عبثه اشتغال ايتمك ديمكدر .

قصه‌جيلردن بری‌ده شعبان آیی کیرنجه ( شهر رجب ) ی سمایه چیقارتارق ـ حاشا ـ الله ایله قونوشدیرییور : ( الله : رجبه قوللرینك كندیسنه محبت وتعظیم ایدوب ایتمدكلرینی سؤال ایدییور . فقط بریكی نازلی طاورانیور . اللهك برنجی سؤالنه جواب ویرمیور . خطاب ، ایكنجی دفعه توجه ایدییور . ینه جواب یوق ! نهایت اوچنجی سؤاله قارشی ( شهر رجب ) شو جوابی ویرییور : یارب ! سن ، ستارالعیوبسك ! مخلوقاتكه دیگرلرینك عیبلرینی ستر ایتمكله امر ایتدك ! بكا رسولك صاغر تسمیه ایتمش اولدیغندن قوللریكك معصیتلرینی ایشیتمدم . فقط طاعتلرینی طویدم) [۱]

نه‌قدر بایاغی بر تصویر ! گویا رجب آیینك فضیلتندن بحث اولنه‌جق ! فقط آبدال قصه‌جی ( رجب ) ی یوكسلتەیم دیركن شان الوهیتی تنزیل ایدییورده فرقنده بیله اولمیور . بو قفاده انسانلر طرفندن ارشاد ایدیلن بر ملت ـ بزم كبی ـ اك سفیل بردركه‌لره سقوط ایتمزده نه اولور !... بركرده هر تورلو نزاهت خیالیه‌ومادیه‌دن محروم بولنان شو تصویر عجیبی دیكله‌یه‌لم . قصه‌جی اك ابتدائی انسانلره مخصوص بر قوه‌ٔ واهمه‌نك اختراع ایتدیكی براعجوبه‌یی

---

[۱] وقیل ان رجب بعد مایمضی یصعد الی السماء فیقول الله تعالی : یاشهری هل یحبونك ویعظمونك نبیكت ولایتكلم حتی یسأل ثانیاً وثالثاً ثم یقول الهی انت ستارالعیوب امرت خلقك بان یستروا عیوب غیرهم وسمانی رسولك اصم انا سمعت طاعتهم ولا اسمع معصیتهم ... [ اعرجیه‌دن مستخرج ]

خاتە قبول ایتدیرمك ایچون بر حیلە دوشونمش ، حدیث کسوەسی آلتندە شو صاچمەیی اورتایە آتمش . اویدورمە اولدیغندە ذرە قدر شبهە اولمیان بو صاچمەیە کورە : ( جنتدەکی حوریلرك یوزلری بیاض ، یشیل ، صاری وقرمزی رنکدە ایمش . بدنلریدە زعفران ، مسك ، عنبر وکافوردن خلق اولنمش . صاچلری قرنفیلدن ایمش ! آیاقلرینك پارمقندن دیزلرینە قدر اولان قسم زغفراندن ، دیزلرندن کوبکلرینە قدر مسکدن ، کوبکلرندن بویونلرینە قدر عنبردن ، بویونلرندن باشلرینە قدردە کافوردن یاراتیلمش . قوللرینك هربرندە آلتوندن اون بیلەزیك ، پارماقلرندە جوهر وانجودن اون یوزوك و آیاقلرندەدە خلخال وارمش . هر برینك کوکسندە زوجی اولان بختیارك اسمی یازیلی ایمش ! ) . [۱]

نصل ( حوری ) یی بکندیکنزمی ؟ بوکا حوری دیملی یوقسە اعجوبۀ خلقت بر اوممامجی ، بر غول بیابانی ؟ صاری ، قرمزی ، بیاض ویشیل یوزلی بر مخلوقە اورتە اویونلرینە چیقان وصورتلری رنکارنك بویالرلە ملون اولان پالیاچولر آرەسندە عجبا نەفرق

[۱] وفی الخبر عن النبی صلی الله علیە وسلم قال : خلق الله تعالی وجوه الحور من اربعة الوان ابیض واخضر واصفر واحمر وخلق بدنها من الزعفران والمسك والعنبر والکافور وشعرها من القرنفل فمن اصابع رجلها الی رکبتها من الزعفران الطیب ومن رکبتها الی سرتها من المسك ومن سرتها الی عنقها من العنبر ومن عنقها الی رأسها من الکافور وفی کل یدیها عشرة اسورة من ذهب وفی اصابعها عشرة خواتم وفی رجلیها خلاخل من الجواهر واللؤلؤ .[ دوزمە حدیث ] دقائق الاخباردن مستخرج .

واردر ؟ زعفران ، عنبر ، مسك وكافورى بدنلى براعجوبه‌يه حورى دكل ، عطار دكانى نامى ويرلسه داها دوغرى‌اولمزمى ؟

حكمت ، مؤمنك غائب اولمش ماليدر . اونى نره‌ده‌بولورسه آلير [۱] ، ديين بر پيغمبر ذيشانه نزاهتدن بوقدر عارى براسناده جرأت ايدنلره لعنتدن باشقه نه ايله مقابله ايديله‌بيلير ؟ چونكه بو كبى خرافه‌لرك مضرتى يالكز دماغلرى اولدورمكدن عبارت قالمامش، ملت اسلاميه‌يه مادةً ده پك‌چوق فلاكتلرجلب‌ايلمشدر.

چكركه آفتنه مبتلا اولان ولايات عثمانيه‌دن برنده بو بلانك دفعى ايچون حكومتجه تدابير لازمه اتخاذ اولنديغى بر زمانده ؛ جاهللردن برى ، وعظه چيقارق : ( چكركه‌لر الله طرفندن كونده‌رلمشدر . اتلافلرينه تشبث ايتمك امر آلهى‌يه قارشو كلمكدر . چكركه‌لرى اولدورنلر ، اك بويوك بر كناه ايشلمه‌مش اولورلر . بو ، بزم جزامزدر . چكه‌جكز ! ) يولنده صاچمه‌لر صاچديغنى وقتيله بر آرقداشم يانه ياقيله آكلاتمشدى . بن‌اوزمان بوكا حيرت ايتمش وحتى ايناتمق ايسته‌مه‌مشدم .

فقط شوبحثى يازمق‌ايچون موعظه كتابلرينى كوزدن‌كچيرديكم اثناده اووقتكى حيرت وترددمك نا بمحل اولديغنه قناعت‌حاصل ايتدم. چونكه مملكته‌خرافه نشرايدن جهله‌نك سرمايهٔعرفانى(!) اولان درةالناصحين‌ده شو مآلده بر عباره كوردم : ( چكركه‌لرك قنادلرى اوزرينه‌«بز ، برنوع‌عسكرز. الله‌بزى ظلم وفساد ظهور

[۱] الحكمة ضالةالمؤمن اين وجدها اخذها (حديث شريف)

ایتدیکی زمان نواحی و بلادی تخریب ایتمکه مسلط ایدر .„[١]

ملت اسلامیه یی سفالتدن سفالته سوروکله ین خسته لقلرك منشألری نره سی اولدیغی کوریلیوریا ! اوجاهل واعظك ألنده بوخرافه مجموعه سی بولنه جغنه مسلمانلری ، حیاته ، زراعت وتجارته، خلاصه انسانلغه کوتوره جك یوللری کوستریر جدی ونافع موعظه کتابلری بولونسه یدی طبیعی تلقینات ده باشقه اولورو بوکونکی نتیجه ده بوس بوتون باشقه تورلو تجلی ایدردی ! . .

مسلمانلری سعی وعمله تشویق ایدن پك چوق آیات واحادیث صحیحه موجود اولدیغی حالده بونلرك کافه سی اونوتوله رق اویدورمه حدیثلر ، اسرائیلی حکایه لرله خلقی جهالت وعطالته سوق ایتمك عفو اولنمز خیانتلردندر .[٢] .

نه چاره که کابوس غفلت وعطالت ایچنده ملت اسلامیه یی اونوتمش اولان ارکان ورؤسای دین ؛ آریه لق پشنده قوشمه دن؛ حقیقت اسلامیه یی میدانه چیقارمغه وقت بوله میورلرکه!.. بونی یاپه میورلر؛ هیچ اولمزسه دیندن ، علم وعرفاندن محروم دربدرلرك نشریاتنه میدان ویریلسه اولمزمی؟ خرافه لرله مملو اولان موعظه کتابلرینك طوپلاتدیرلسنه تشبث ایدیلسه لر آریه لقلره برزیانمی کلیر ؟...

امت اسلامیه نك نه صورتله غایۀ عطالته سوروکلنمش اولدیغی

[١] مکتوب علی جناح الجراد نحن جند من اجناد سلطنا الله علی العباد لتخریب النواحی والبلاد عند ظهور الجور والفساد. (درة الناصحین دن مستخرج.)

[٢] ظلمتدن نوره کتابمزك ( سعی وعملك نظر اسلامده کی موقعی ) عنوانلی بحثنه مراجعت اولنه

آكلامق ایچون موعظه کتابلرندن لاعلی التعیین بریسنی آچه‌رق برقاچ سطر اوقومق کفایت ایدر .

( مشکاة الانوار ) دن نقل ایده‌جکمز شو دوزمه حدیث مسلمانلرك نه ایچون اسبابه تشبثی براقدقلرینی ، ( واعدوا ) فرمانی بو صورتله اونوتدقلرینی پك کوزل کوستره‌بیلیر . کویا حضرت پیغمبر دیمش‌که : ( قاف طاغنك آرقه‌سنده نباتدن عاری دنیانك یدی مثلی وسعتنده ؛ کوموش کبی بر اراضی واردر . بوراسی ایکنه آتیلسه یره دوشمیه‌جك قدر ملکلرله طولودر . هر ملکك ألنده قرق فرسخ طولنده بر بایراق واردر ، بو ملکلر ، هر جمعه کیجه‌سی ، جبل قافك اطرافنه طوپلانه‌رق اللهه تضرع وامت محمدك سلامتنه دعا ایدرلر . ) [١] .

ایشته حضرت پیغمبره اسناد ایدلمك صورتیله وقوعبولان بویولده‌کی تلقینات درکه عوام ناسده راحت دوشکنه اوزانمق فکرینی ویرمشدر . اویله یا ! مادامکه مایارلرجه ملکلر بزم سلامتمز ایچون دعا ایدیورلرمش . او حالده کندیمزك چالیشمه‌سنه نه لزوم وار .

---

[١] روی عن ابن عمر وعن النبی صلی الله علیه وسلم أنه قال : من وراء جبل قاف ارضاً بیضاء لیس فیه شی من النبات کانها مثل الفضة وسعتها مثل الدنیا سبع مرات مملوة من الملائکة لوسقطت ابرة لسقطت علیهم وفی ید کل منهم لواء طوله اربعون فرسخاً یجتمعون کل لیلة الجمعة حول جبل قاف فیتفرعون ویدعون بالسلامة لامة .... ( اویدورمه حدیث ) (مشکاة الانواردن مستخرج )

دشمنلریمز نه قدر طوپ ، تفنك ، زرهلی بابارلرسه یاپسونلر ملکلر بزم سلامتمز ایچون دعا ایتمیورلرمی ؟ قیلمزه زیان کلمز والسلام !...

کلوب کیله جکنی بیلان فاجعه لری پك کوزل کوستردی . فقط نه چاره که خلق بر کره بو قناعته صاپلانجه اونی ایقاظ ایتمك و بو قناعتدن آییرمق پك مشکل اولور . هر حالده ؛ بو قناعتده پایدار قالدقجه ؛ مسلمانلغمز شبهه لیدر . چونکه فرقان مبین بزه : ( لوازم حربیه وقوای مادیه و معنویه دن دشمنلریکزه قارشی کوجکز یتدیکی قدرینی حاضرلامقدن کیری طورمیکز ) ! [۱] ، امرینی ویردیکی حالده بز بو امره امتثال ایتمه دك نه اولدقلری مجهول دربدرلر طرفندن اویدورولان موضوع حدیثلره ، اسرائیلی خرافه لره ربط قلب ایدییورز ! قرآنك امرینی طوتمیورز . پیغمبره افترا ایدنلره اوییورز . بویله مسلمانلق اولورمی ؟ ..

مواعظ مجموعه لرندن اقتطاف ایتدیکمز نمونه لر ، بو کتابلرك ملت اسلامیه ایچون نه قدر مهلك بر منبع سفالت اولدوقلرینی اثبات ایده جك بر قوتده درلر . قارئلرده اویانه جق حس نفرتی داها زیاده تهییج ایتمه مك مقصدیله فضله مثال ایرادندن صرف نظر ایدییورز .

آرزو ایدن ذوات ، اسملرینی ذکر ایتدیکمز کتابلرله اوعیارده کی آثاره مراجعت ایده رك پك چیرکین غریبه لره کسب اطلاع ایده بیلیرلر ! ..

---

[ ۱ ] واعدوالهم مااستطعتم من قوة ومن رباط الخیل [فرقان مبین]

بو بحثه بر نهایت ویرمك ایچون دیرز كه : مسلمانلری عطالت
و سفالتك قاتلی دیشلرندن قورتارمق مطلوب ایسه ؛ ایلك
یاپیله جق تدبیرلردن بریسی ده ، موعظه كتابلری نامنه نه وارسه
هپسنی طوپلایوب بر یره طولدیرمق ، حقیقت اسلامه واقف احتیاجات
و عرفان عصری مدرك ذواته یكیدن موعظه كتابلری ترتیب ایتدیرمك
اولمیدر ! .. چونكه خسته لغك میقروبلری میدانده طوردقچه ؛
نه قدر اعتنا ایدیلیرسه ایدلسون ؛ مرضك انتشارینه سد
چكمك قابل اوله ماز ! ..

## أولوله پرستش : تربه‌لر ، زيارتگاهلر

میستیسیزم شرقك اك اسكی عنعنه‌لرندندر . هندك بودا وبراهما مذهبنه تابع اولانلر أزیجی ریاضتلره قاتلانمق ، منزوی حیاتلر گچیرمك صورتیله ذلت ومسكنتك اك سفیل درکه‌لرینه سقوط ایتمشلردی . بنالك حسیله عزت نفس دینیلان سجیه‌یی اولدورن بومنفور یوللر، شرقلیلری عصرلردنبری عطالت واسارت بویوندیریغی آلتنه سوروكله‌مش طورمشدر . اوقدیم دورلرك منحوس رسوبلری عجیب قیافتلره ، غریب شكللره بورونه‌رك دوربلاد ایدن مسكین دربدرلر طرفندن اسلامیته نقل ایدلمشلردر. چونكه حضرت پیغمبر افندمز ، عزلت ایده‌جكم دیه بر كوشه‌یه قیوریله‌رق عبادت ایتمكی منع ایتمشدی [١]. اساساً هندك فقیریزم آزمانلری اولان تنبل ، سفیل وعینی زمانده سفیه حریفلرك درویش نامی آلتنده كولونج وضعیتلرله دیلنجیلك ایتملری اسلامیت حقیقیه ایله طابان طابانه ضد برحركتدر .

اسلامیت ، وحدت ، عدالت وفضیلت اساسلری اوزرینه تأسس ایتمشدر . مسكنت ، خلیاجیلق ، پیسلك ، تن پرورلك اسلامیتك حریم تحبیندن پك اوزاقدر. ایلك مسلمانلر متین ،

---

[١] نهی النبی عن التبتل [ جامع الصغیردن ] حضرت پیغمبر خلقدن عزلت ایدرك برتربه‌یه چكیلوب عبادت ایتمكی نهی بویوردی .

فضيلتكار ، خلوق، جدى بر اخلاق ايله تمايز ايتمشلردى .
اويوشوقلق ، خلياجيلق اونلرك ميدان جهادده كذران ايدن
حيات فعاله‌لريله اصلا انست ايتمه‌مشدر .

مسلمانلرك ايلك دوره‌سنده مسكين مسكين بر كوشه‌يه
قيوريله‌رق صاچه صاپان سوزلرله دمكذار اولمش بر فرد كوستريله‌من. [١]
( انتخاب صفه ) ايله مدعامزك جرح ايديله‌ميه‌جكنى تاريخ اسلامه
وقوف تامى اولان ذواتك اعتراف ايده‌جكلرى شبهه‌سزدر .

عشرهٔ مبشره‌نك هپسى حرب ميدانلرنده ، حيات فعاله
ساحه‌لرنده؛ اوصانمق كتيرمكسزين؛ ديدينمشلر اوغراشمشلردر [٢]:
حضرت ابوبكر زنكين بر تجار ايدى. حضرت عمر چاليشقانلغى
و شهامتيله اشتهار ايلمشدى . حضرت عثمانك ثروتى مخاربه‌لرده
مجاهدينى اشاعه ايده‌بيله‌جك بر مقداره بالغ بولنيوردى. حضرت
على‌نك عرفان وفضيلتى ، مديد وثباتكار بر سعيك محصول غيرتى
ايدى . عشرهٔ مبشره‌دن طلحه،زبير ، تجارت سايه‌سنده بويوك
بر ثروت وسامان اكتساب ايتمشلردى . ابوعبيدة بن الجراح،
سعد بن ابى وقاص كبى مجاهدلرك ، ميدان حربده كوستردكارى

[١] استعيذوا بالله من الفقر والعيلة ومن ان تظلموا او تظلموا [حديث شريف]
خلقه محتاج اولمقدن ، فقر وذلتدن ، عطالت ومسكنتدن ، ظالم ومظلوم
اولمقدن الله‌ه صيغنكز !

[٢] اللهم انى اعوذ بك من الفقر والقلة والذلة واعوذ بك من ان
اظلم او اظلم [ حديث شريف ]
فقيرلكدن،ذلت وسفالته دوشمكدن،ظلم ايتمكدن ، ظلم كورمكدن
يارب ، سكا صيغنيرم .

خارقه‌لری صحائف تاریخ آلتون قلملرله قید ایتمشدر . اصحاب کرامدن هر بری کندی دائرۂ صلاحیتی داخلنده، کندینه و ملته نافع اوله‌جق بر ایشله مشغول ایدیلر .

اوائل اسلامده ، تکیه و تربه‌لرك کوشه‌لرینه صوقوله‌رق حاضرلو یجیلکله وقت کچیرن بر فرد کوستریله‌مز. اساساً اودورده نه تکیه و نه‌ده تربه یوقدی. معلول اولانلر بیله بهمه‌حال قدرتلری تعلق ایده‌بیلن بر ایشله مشغول اولورلردی . حضرت پیغمبر حیاتك بر مجادله اولدیغنی بیان بیورمشدی. هر مسلم بو مجادله‌ده غلبه ایتمکه چالیشمقله مکلف بولنیوردی. سعی وغیرت اسلامیتك روحی ایدی. کروه عاطلین عائلۂ اسلام آره‌سنده بارینمق صلاحیتنی حائز دکللردی . [١]

افراد اسلامیه‌دن هر بری بهمه‌حال بر ایشله ، بر صنعتله ، اوغراشیر ، مسلمانلرك رفاه وسعادتنه خادم بر مسلکنه انتساب ایدردی . ایلك مسلمانلر بر طرفدن جهاد ، دیکر طرفدن نشر علم ایله مشغول اولدقلری کبی بر طرفدن‌ده زراعت وتجارتله اوغراشیورلردی . جناب رسالتپناه ، أكوب بیچمكی ، [٢]

[١] استغنوا عن الناس ولو بشوص السواك (حدیث شریف)
خلقدن برشی بکلمه‌یکز ! مسکین مسکین اوطوره‌رق باشقه‌لرینك احسانیله کچینمکه کوز دیکمه‌یکز ! حتی ؛ مسواککزی یقامق ایچون بیله ؛ باشقه‌سنه محتاج اولمامغه چالیشکز ! . . .

[١] احرثوا فان الحرث مبارك واکثروا فیه من الجماجم . (حدیث شریف) زراعتله اوغراشیکز . چیفتجیلك مبارك برایشدر. مزروعاتك محافظه‌سی ایچون بوستان قورقولقلرینی چوقجه یاپیکز !

قویون سوریلری بسلمکی امر بیورمشلردی . [١] چیفتیله ، چوبوغیله اوغراشه‌رق اولاد واحفادینی ذلت وسفالتدن ، ملتنی اضمحلال وسقوطدن قورتارمغه چالیشان بر مسلمان ، اوته‌ده بری‌ده بر کوشه‌یه ، بوزوله‌رق تنبل تنبل عمر کچیرن ، رزقنی باشقه‌لرندن بکله‌ین جرار کروهنه البته یوزبیك کره مرجحدر. او چفتجی‌نك عند الهی‌ده‌کی شرفی ، یالانجی ورياکار عاطللره قات قات فضله اوله‌جغنده اصلا شبهه یوقدر .

تروتلرینی بر قسم انسانلرك آرقه اوستی یاته‌رق یییه‌رینه تخصیص ایتمك وبونی عبادت عد ایتمك عادتی دور رسالتده موجود دکلدی. [٢] تربه‌لر، زیارتکاهلر خرافات ماضیه‌نك‌روح اسلامه غلبه‌سندن صوکره تأسس ایتمشلردر . بویولده راحت راحت کچینمك لذتنی طادانلر تربه و زیارتکاهلرك دینی واسلامی اولدقلرینه دائر ؛ دیکله‌مك زحمتنی اختیار ایدنلره ؛ پك‌چوق ماصاللر ، حتی بر چوق کرامتلر نقل ایده‌بیلیرلر !... فقط؛ دینی، ناشر اعظمنك تبلیغات‌عالیه‌سی دائره‌سنده تلقی‌ایدنلر،

(١) اتخذالغنم فانها برکة ( حدیث شریف ) قویون بسله‌ییکز ! چونکه بو ، پك برکتلی‌در .

[٢] افضل الدنانیر دینار ینفقه الرجل علی عیاله ودینار ینفقه الرجل علی دابته فی‌سبیل‌الله ودینار ینفقه الرجل علی اصحابه فی‌سبیل الله عزوجل ( حدیث شریف )

پاره‌نك خیرلیسی ، اولاد وعیالنه ، غزا ایتمك ایچون بسله‌نیلن آته ( عصر حاضرده طوپ ، میترالیوز ودونما تدارکنه ) ، محاربه‌ده بولنان اخوان دینه صرف وانفاق ایدیلن مبلغدر .

طبیعی بونلره اهمیت ویرهمزلر . تکایا ، وقتیله بر دارالعرفان اوله‌رق تأسیس ایدلمشلردی . فضیلت دینیه وعلوم عالیه ایله تحلی ایتمش ذوات بورالرده فضیلت اخلاقیه ، نجابت روحیه ، سجایای انسانیه اساسلری تعلیم ایتمك صورتیله خلقك روحنی یوکسلتمکله اشتغال ایدییورلردی . بوکون برر عطالتکده حالنه انقلاب ایدن مؤسسات ایله ؛ اولکی تکیه‌لر آراسنده ؛ هیچ بر مناسبت یوقدر. اولکیلر تنویره نه‌قدر خدمت ایتمشلرسه‌صوکره‌کیلرده ملتده‌یاشامق وچالیشمق روحنی اودرجه اولدیرمشلردر . عجبا تکیه‌لره بیکلرجه لیرا واردات وقف ایدن ذوات ، ایشسز ، کوجسز ، علم وکمالدن محروم تنبللرك صیرت اوستی یاته‌رق زینتلنملری مقصدینی می تعقیب ایتمشلردر ؟ ناشر دین ، حیاتنی قازانمق ، اولادینی اعاشه ایتمك ، جمعیت اسلامیه‌یه نافع بر عضو اولمق اوزره چالیشانلری تبجیل وعطالتی شدتله منع ایلمشدر [١] .

اسلامك الکزیاده توصیه‌ایتدیکی، چالیشمق ، تجارت ایتمك، خلاصه حق حیاتی قازانمقدر [٢] .

---

(١) من بات كالا من طلب الحلال بات مغفوراً له (حدیث شریف)
حلال رزق قازانمق اوغرنده یورولوبده یاتان کیمسه ؛ اللهك مغفرتنه مظهر اولدیغی حالده ؛ اویقویه طالار !

(٢) اطيب الكسب عمل الرجل بيده وكل بيع مبرور (حدیث شریف)
تجارتك الك زیاده سویملیسی انسانك کندی الیله حاصل ایتدیکیدر. آلیش ویریش پك مبارك بر ایشدر .

(٢) افضل الكسب بيع مبرور وعمل الرجل بيده (حدیث شریف)
الك خیرلی تجارت ، حیله‌سز ، خدعه‌سز ، یالانسز ، دوزنسز اولان آلیش ویریش ایله انسانك صنعتی سایه‌سنده قازاندیغی شیٔدر !

تربه‌لر ، زیارتکاهلر ایسه اسلامیته مغایر بدعتلردر . [١]
بر نوع ( اولو ) پرستلك اولان بو كبی شیلرك اسلامیتله هیچ
بر مناسبتی یوقدر [٢] .

مات اسلامیه‌نك سعادتنه خادم اوله‌جق طرزده چالیشان ،
دیدین بر مسلمانك دنیا و آخرتده‌کی موقع وشرفی البته ملتك
خیر ومنفعتنه مصروف اولمسی اقتضاایدن واردات وقفیه‌یی یوتقله
مشغول اولان بطالین کروهندن پك یوکسکدر [٣]

قابا میستیسیزم اسلامه هنددن صوقولمش اولدیغی کبی تربه‌لره ،
قبرلره ، زیارت محللرینه درین بر مجلوبیت ده اساطیر اولیه‌دن
وبالخاصه اسکی خرستیانلقدن انتقال ایتمشدر . قرون وسطی
خرستیانلرینك آدیم باشنه بر ( صومعه ) لری ؛ هر شهرده بر
(ولی) لری واردی . جهلهٔ ناس ولیلری زیارت ایتمك ؛ صومعه‌لره
نذرلر ویرمکله مظهر غفران اوله‌جقلرینی اعتقاد ایدرلردی .

---

(١) خیرکم من لم یترك آخرته لدنیاه ولا دنیاه لآخرته ولم یکون
کلا علی الناس ( حدیث شریف ) مسلمانلر ! سزك خیرلیکز آخرتی
دنیاسی ، دنیاسنی ده آخرتی ایچون ترك ایتمین ، وجودی جمعیت بشریه‌یه
بار اولمیان کیمسه‌در .

(٢) نهی النبی عن الصلاة الی القبور حضرت پیغمبر ، قبرلره قارشی
نماز قیلمغی منع بیوردی .

(٣) الجالب الی سوقنا کالمجاهد فی سبیل الله والمحتکر فی سوقنا
کالملحد فی کتاب الله ( حدیث شریف ) خلقك حوایج ضروریه‌سنه عائد
شیلری چارشو وبازارلرمزه کتیروب صاتان مسلمانلر ، الله یولنده مجاهدلردن
صاییلیر . احتکاره صاپانلرده ملحد کبیدر .

اسلامیت ؛ ظهوریله برابر ؛ بوکبی اساسسز شیلری هدمه یوریتمشدی [١] . فقط عباسیلرك نهایتلرینه دوغری بوتون بو خرافه‌لر ؛ داها قویو باپاغیلقلره بولانه‌رق ؛ یواش یواش اسلامیته صوقولمغه باشلادیلر . طوائف ملوك دورینك بحرانلی سقوطلری ایسه اساسندن صارصه‌جق خرافه‌لرك انتشار وتعممنه پك چوق یاردیم ایتمشدر ! ...

تربه‌لره ، قبرلره ، زیارتگاهلره مجلوبیت کوسترن زواللیلر بیلملیدرکه اسلامده قبرلرك اوزرینه تربه یاپمق ، مسجد بنا ایتمك، قندیل آصمق قطعیاً ممنوعدر [٢] بونلری یاپانلر لعنت الهیه‌یه مستحق اولورلر . [٣]

برکره اسلامیت حقیقیه‌یی ، برکره‌ده بزم افعال وعاداتمزی تدقیق ایدرسه‌ك مسلمان اولدیغمزی اثبات ایچون بیکلرجه شاهد اقامه‌سنه احتیاج اولدیغی تحقق ایدر : بت‌پرستلك دورینه عائد عادتلری ، عنعنه‌لری اسلامیت نامنه احیا وتطبیق ایدییورز . خلقك تربه‌لره ، ولیلره اولان پرستشکارانه مربوطیتلری ایله

(١) لارهبانیة فی الاسلام (حدیث شریف)

(٢) لعن الله زائرات القبور والمتخذین علیها المساجد والسرج (حدیث شریف) قبرلری زیارت ایدن قادینلرله قبرلر اوزرنده مسجد یاپانلره، قندیل یاقانلره الله لعنت ایتسون !

(٣) نهی النبی ان یقعد علی القبر وان یقصص اویبنی علیه = حضرت پیغمبر ، قبر اوزرینه اوطورمغی ، قبرك کیرچله تزیین اولنمسنی ، قبرك اوزرینه تربه یاپیلمه‌سنی نهی بویوردیلر.

اعصار ماضیه‌نك صنم و کاهن پرستلکی آره‌سنده نه فرق واردر ؟..

بر مشکله تصادف ایدیلنجه : هایدی فلان تربه‌یه بر قربان !
صیتمه طوتار . تداویسی ایچون بیلمم هانکی بابانك درکاهنه
قوشولور ، قاپوسنه ، پنجره‌سنه بزلر ، ایپلکلر باغلانیلیر . تربه‌یه
مومل‍ر ، تربه‌داره هدیه‌لر نذر ایدیلیر ! صرعه طوتار ، أولولردن
استمداد اولونور ! قیزه مشتری چیقمز ؛ تکیه‌دن تکیه‌یه طولاشیلیر .
قادین چوجق طوغورمز : تربه‌لرك ایشیکلری آشیندیریلیر !
مأذونیت آلمق ایچون تسبیحلر چکیلیر ، آداقلر آدانیر ! . .

حضرت عاکف دیدیکی کبی :

خرابه‌لر ، چامور اولر ، چاموردن انسانلر ؛
اکیلمه‌مش قوجه یرلر ، بیچیلمش اورمانلر ؛
طوزور صولر ، دره اولمش خلای جاریلر ؛
ایصیتمه‌لر ، تیفولر ، دورلو موت ساریلر ؛
خرافه‌لر ، اوفوروکلر ، دوکوم دوکوم باغلر ؛
سراسر اوطوروب خسته باقدیران صاغلر . .
عطالتك او ملوث ترسباتی بوتون !
نمونه ایشته بزز ... کورمك ایسته‌ین کورسون !

غفلت و سفالتك بودرکه‌سی اقوام ابتدائیه‌ده بیله آز کورولیر
او تربه‌لرده ، تکیه‌لرده دفین خاك غفران اولان ذوات محترمه‌نك
معنویتلری بو حالاتدن کیم بیلیر نه‌قدر معذب اولیورلر ؟ چونکه
یاپیلان شیلرك کافه‌سی اسلامیته مغایر بدعتلر ، رذالتلردر .

اولیاءطانیلان ذوات ، مدت حیاتلرنده، وظیفهٔ ارشادیه‌لرینی
ایفا ایتمش ، ارتحاللرندن صوکره ؛ آرتق دنیاده‌کیلرله هیچ
برعلاقه‌لری قالمه‌مشدر. اونلره حرمت ایتمك ایسته‌یورسه‌ك حضور
وسکونلرینی اخلال ایتمه‌لم !

نه‌وقت ، اولولر یوزندن مکین دیریلرك مارتاواللرینه قولاق
ویریلیرسه اوتربه‌لرده مدفون اولان ذوات ، صاغلق زمانلرندن
زیاده ؛ دیریلرله مشغول اولیورمش ! . . . بیچاره خلقی صویمق
ایچون بومستکره طوزاقلر چوق کورلمه‌مایدر . چونکه مزار
بکجیلری آره‌سنده ؛ آبداللری صویمه‌مق حماقت اولدیغنه قائل
بولنان ؛ آچیق کوزلیلر نادر دکلدر ! . . .

بونلر میاننده: (اذا تحیرتم فی الامور فاستعینوا من اهل القبور)
یولنده یالاندن حدیث اویدورمق جسارتنی کوسترنلر بولندیغنی
سویلرسه‌ك ، جلب منفعت ایچون ؛ بونلرك داهانه‌لره جرأت
ایده‌بیله‌جکلری تقدیر اولنه‌بیلیر !..

مراق ایدنلر ، بوحدیث موضوعی ؛ مذهب لوحه‌حالنده ؛
زیارتکاه اولان محللرك کوزه الکزیاده چارپاجق مواقعنده هروقت
کیدوب کوره‌بیلیرلر . خلقی آولامق ایچون نه‌کوزل طوزاقلر ؛
هله اوراده مدفون اولان ذات محترمه اسنادایدیلن عجیبه‌لر ! ..

ادعا ایلدیکی کبی اوموقعه‌لرده دفین خاك غفران اولان ذوات،
صاحب کرامات اولیاءاللهدن ایسه‌لر ؛ شبهه‌یوق‌که ؛ جاهل خلقك
پرستشکارانه نمایشلرندن جدائی حضور اولورلر. هله قبرلرینك ؛

برطاقم كيمسه‌لرك نذرلرله‌جيبلرينك طوله‌سنه، قربانلرله‌قارينلرينك شيشمه‌سنه واسطه اولمسنه اصلا راضى اولمزلر! مرتبهٔ ولايته اعتلا ايدن ذواتك؛ كنديلرينى خلقه طاپتمقدن نه‌درجه احتراز ايتدكارينى‌ينه اوذاتلرك كتابلرنده كوروب اوقوميورمى‌يز؟ حال حياتده بودرجه محترز بولنان ذوات، قبرلرينك اخلال سكوننه هيچ‌راضى اولورلرمى؟..

بوكون اسلاميت اليم برتهلكه قارشوسنده بولنيور. عرش خلافت مدهش هجوملرە‌معروض كوريليور. تربه‌لره، تكيه‌لره، زيارتكاهلره دوكولن ليرالر، ملت اسلاميه‌نى محافظه ايده‌جك؛ تربه‌لرى، تكيه‌لرى دشمنك ملوث آياقلرى آلتنه دوشمكدن قورتاره‌جق دونمايه تخصيص ايدلسه. نذرايديلن قربان‌پاره‌لريله دريتناوتلر آلنسه دينه دها بيوك، ودها مقدس برخدمت‌ايدلمش اولمازمى؟ عجبا اوقاف نظارتى، بوكون ماوضع لهلرى تماماً چيغيرندن چيقمش اولان واردات وقفيه‌دن تسويه ايدلمك اوزره برديريتناوت ياپدرسه اومحترم ذاتلرك روحلرى دها زياده شاد اولمزمى؟ دونمانك احياسنه چالشمق؛ الله‌يولنده برجهاداولديغى ايچون؛ هر مسلمانه فرض عين‌در [۱]. چونكه دين اسلام تهلكه‌ده‌در. اراضئ مقدسه‌نك دشمن النه دوشمسى احتمال داخلنده‌در. دينى،، بلاد اسلاميه‌يى، اراضئ مقدسه‌يى،

(۱) وجاهدوا فى‌سبيل‌الله باموالكم وانفسكم (فرقان‌مبين)

سوكيلى وطنى قورتاره‌جق شئ ؛ وضعيت حاضره‌مزه نظراً ؛ آنجق معظم بردونمادر .

حالبوكه ثوابه كيره‌جكز ديبه تربه‌لره نذر ايديلن قربانلر ، آداقلر ، زيارتكاهلره اهدا اولنان مومل، پاره‌لر شرعاً مذمومدر. [ ١ ] . قبرلر وتربه‌لر اوزرنده قربان كسمك طرف رسالتدن منع بيورلمشدر. [٢]

تربه‌يه نيچون قربان نذر ايديليور ؟ قبرك باشنده نه‌دن قنديل وموم ياقيليور ؟ بو كبى شيلرك شريعت اسلاميه ايله نه‌مناسبتى وار ؟ بونلرى دوشونمك ، مع التأسف هيچ بريمزك خاطرينه كلميور !

هيچ شبهه يوق كه ، بو عادتلر ، بيزانس وايران يادكارى واسلاميتدن اوله عائد بر طاقم عنعنه‌لردر . حالا بو كبى عادتلره دوام ايتمك دين اسلامه مغاير اولديغى ، پاشاديغمز عصرك سويهٔ عرفانيه‌ده متناسب دكلدر !..

خرافه‌پرستلكده دوام ايتمك ، جهان مدنيته قارشى مسخره اولمقدن باشقه برشى اولمز ! بيلمم هانكى ديلكى اولورسه فلان تكيه‌يه ، فلان ذاتك تربه‌سنه ، نذرلر آدامق بدلالتى يالكز قادينلريمزه منحصر دكلدر. دوائر دولتده اولدقجه مهم موقعلر

( ١ ) لاوفاء لنذر فى معصية الله (حديث شريف) معصيتى مؤدى اولان نذرى يرينه كتيرمك جائز دكلدر .

(٢) لاعقر فى السلام (حديث شريف) اسلاميتده قبرلر اوزرينه قربان كسمك ممنوعدر .

اشغال ایدن بیلمزلر آره‌سنده‌ده بو ذهنیتده بولنان یادگارلر پك چوق کبی کوریلیور !

اگر بو افندیلر دیندار ایسه‌لر ، بیلملری ایجاب ایدرکه حضرت پیغمبر ، نذرلری ، آداقلری قطعیاً منع ایتمشدر [١] معلومات عصریه‌یه مالك ایسه‌لر ، بو کبی شیلره اهمیت عطف ایتمه‌نك کولونج بر حماقت اوله‌جغنی تقدیر ایتملری اقتضا ایدر !..

اسلامیت ، خرستیانلق کبی : کرامتلره ، خارق‌العاده شیلره او قدر بویوك بر اهمیت عطف ایتمه‌مشدر . اساسات اسلامیه‌یه نظراً انساندن ظهور ایدن خوارق عاده‌نك دینه تعلقی یوقدر . یعنی خارق‌العاده احوال بر دینسز ده‌ده ظهور ایده‌بیلیر . بر آدم — آئه‌روپلانسز — هواده اوچسه ، صو اوزرنده یوروسه ، آتش یسه ، قازنه شیش صوقسه ، کوکسنه قلیج صاپلاسه وداها بیلمم نه‌لر یاپسه او آدمك عارف بالله بر مرشد ، واصل الی الله بر شیخ اولمسی لازم کلمز ! نصل که مانیاتیزم ، ایپنوتیزم ایشلرنده مهارتکار اولان فرنکلر ، بر چوق خارقه‌لر کوستریورلر !..

عجبا مشهور ( قازنوف ) ه ده دینی بر پایه‌می ویره‌لم ! حرمت وپرستش ایدیلن تربه‌لرده مدفون اولان ذوات ، حقیقةً اولیاء کرام مرتبهٔ علیه‌سنه اعتلا ایتمش ایسه‌لر ، کندیلرینه قارشی

---

( ١ ) نهی النبی صلی الله علیه وسلم عن النذر ( حدیث شریف )
حضرت پیغمبر بر مضرتك دفعی ، بر املك حصولی ایچون نذر ایدلمسنی منع بیوردیلر .

پاپیلان پرستشکارانه افعالدن ؛ هیچ شبهه یوق ، معناً معذب اولورلر ! دکلسه‌لر ، پاپانلرك اذعاننه یوف اولسون !...

أیی بیلملیدرکه چارهٔ خلاصی اولولردن بکله‌ین انسانلر ، دیریلر آره‌سنده یاشامغه مستحق دکللردر !

اسلامیت پت‌پرستلك دکلدر . بشریتك سعادت وتکاملنی غایه اتخاذ ایدن بردین نجیبی ، پت پرستلك عادتلری ، ایران وهند خرافه‌لری ، بیزانس ویونان عنعنه‌لریله قاریشدیره‌رق بر کابوس سفالت ، بر اعجوبهٔ غرابت حالنه کتیرنلره یوز بیکلرجه لعنتلر اولسون !... [١] .

---

(١) شوبحثمزدن اجدادك مقابرینه حرمت ایدلمه‌مسی معناسی چیقاریلمه‌ملیدر. اجدادینك مفاخر ومقابرینه حرمت ایتمه‌ین ملت، احفادینك بقاسنه امین اوله‌مز !... انسانی وطننه ربط ایدن قوتلردن بریسی‌ده اجدادینك قبرلریدر . ملت اسلامیه‌نك ارشاد واعلاسنه حصر حیات ایتمش اولان ذوات عالیه‌نك تربه‌لری‌ده نظرمزده پك محترمدر. فقط : تربه‌یه، مقبره حرمت ایتمك باشقه ، یاشامق چاره‌لرینی اوتبرلردن بکلمك بته‌باشقه شیدر . اساساً ، دیناً ممنوع اولان جهتده بو ایکنجی شقدر .

# باطل اعتقادلر

اسلاملر آره‌سنده حکمفرما اولان اعتقادات باطله‌یی آراشدیره‌جق اولورسه‌ق بونلرك كثرت وغرابتی قارشوسنده حیرتدن دهشته دوشمه‌مك قابل اوله‌ماز . بو خرافه‌لر ایچنده الك ابتدائی انسانلرك عاداتندن طوتكزده ، لوثیات اخلاقیه یوزندن افول ایدن سلطنتلرك مستكره عنعنه‌لرینه قدر هر شیئ بوله‌بیلمك ممكندر . استانبولك اسلام محیطنده و بالخاصه قادینلر آره‌سنده اوقدر غریب اعتقادلر موجوددركه بونلره كسب اطلاع ایدن كیمسه‌نك عینی زمانده هم كوله‌جكی ، هم‌ده آغلایه‌جغی كلیر :

اینانیلان شیلرك اساسسزلغی انسانی كولدیرر . دین نامنه اینانیلمش اولملری‌ده آغلاتیر . هله اولادلریمزی یتشدیره‌جك والده‌لرك بوقدر ابتدائی بر فكرده اولملری درین درین دوشوندیریر ! ..

اویله قادینلر واردركه چاشیر ییقامق ، طیرناق كسمك ، البسه بچمك ، نقل خانه ایتمك ، حمامه كیتمك ایچون بهمه‌حال معین بر كونه انتظار ایدرلر . بو كبی ایشلرك باشقه بر كونده یاپیلمه‌سنی یومسز (!) صایار ، بالكه‌ده بویوك بر كناه عد ایدرلر . جمعه ایرتسی یورغان قاپلانیرسه صاحبنك نعشی اوستندن قالقارمش ! البسه سوكوكی ، انسانك اوزرنده دیكیلیرسه ؛افترایه اوغرارمش

وداها بیلمم نه‌لر اولورمش ! .. مع مافیه خرافه پرستلك یالکز؛ جهالتلرینك مسئولیتی بزه عائد اولان ؛ قادینلریمزه مخصوص دکلدر . باب عالی‌ده یتشمش ، بر چوق افندیلرده اعتقادات باطله‌نك اسیریدرلر : طراش اولمق ایچون معین بر کونه انتظار ایدن ، باشقه کونده تراش اولمه‌یی مشئوم کورن افندیلر محیطمزده پك آز دکلدر .

فلان آی‌ده نکاح عقدینی اوغورسز صایان عائله‌لرك مقداری محدود اولمسه کرك ! اعتقادات باطله ایلیکلریمزه اوقدر ایشله مشدرکه یقین وقتاره قدر عسکری قوماندانلریمز بیله حربه ابتدار ایتمك ایچون اشرف ساعاته انتظار ایدرلردی ! ....

قورشون دوکمك الآن محله قادینلرینه پك فیضلی بر واردات تأمین ایتمکده‌در ! . . نظره قارشی نسخه یاپدیرمق ، محبت ایچون فاله باقدیرمق ، قسمتی چیقمیان قیزی آرقه‌سنه طاقه‌رق مزار مزار طولاشدیرمق ، باقله آندیرمق ، رمل دوکدیرمك مملکتمزك پك رواجلی عنعنه‌لرندن اولدیغی هرکسك معلومیدر .

حیات فعاله‌مزی کمیرن خرافه‌لرك منشألرینی آرارسه‌ق اعماق ماضیه‌یه صوقولمه‌مز اقتضا ایدر . بوکون اسلاملر طرفندن اشغال ایدیلن قطعه‌لر ، تاریخ قدیم‌ده خرافه‌لرینك بوللغی ایله اشتهار ایتمشلردی . هند ، ایران ، مصر ، کلدانستان ، فلسطین ، الجزیره ، آسیای صغری وقتیله چشید چشید کاهنلر یتشدیرمش ، عجیب غریب اعتقادلره مشهور اولمشدر .

شیوه‌لك وضعیات و حركاتندن احكام چیقارمق عادتی ، بشریته كلدانیلرك یادگاریدر . اولا برحس تمدله باشلایان افسانه‌دوری زمان گچدكجه ، دها زیاده كثافت پیدا ایتمشدر . خلقك باشنه‌برر بلا اولان كاهنلر ؛ جنهال كتله‌یی ایستدكری كبی قوللانق ، حتی ؛ ظالم حكمدارلری بیله ، امرلرینه رام ایتمك ایچون ؛ اعتقادات باطله‌نك تكثیفنه بوتون شیطنتلریله چالشمشلردی . بو سایه‌ده كاهنلرك نفوذی اودرجه‌یی بولمشدی كه حرب ، صلح كبی بویوك ایشلردن . یمك ، ایچمك ، طراش اولمق ، یاتمق كبی امور عادیه‌یه قدر هرشی اونلرك رأی و تنسیبیله اجرا اولنوردی . هرعصرده عوام ، خرافه‌یه فرط مربوطیتی ؛ ایمانك قوتندن عد ایتمشدر . بو سببدن ، علی العاده یلدیزلرك سقوطی ، خسوف و كسوف ، قوس قزح ، قویروقلی یلدیز ظهوری كبی حادثه‌لری ؛ عوام ، وقوعات جاریه ایله علاقه‌دار گورمشلردر !...

كاهنلرك مزعوماتلری خلق طرفندن بویوك برحرمت ، درین بر ایمان ایله استقبال ایدلدیكندن ؛ پك آز برزمانده ؛ عنعنه حكمنی آلیورلردی . كلدانستان حكومتی اورته‌دن قالقه‌لی عصرلر گچدیكی حالده ؛ كاهنلرك وضع ایتدیكی خرافه‌لر الآن بشریتك مهم بر قسمنه حاكم بولنیورلر . مثلا تربه‌لرده قندیل یاقمق عادتی ، فنیكه‌لیلردن انتقال ایتمش برعنعنه‌در . فی الحقیقه فنیكه‌لیلر (صور) شهرینك حامیسی ، ثروت ، تجارت و ملاحتك آلهی اولان ( ملكارت ) ك هیكلی اوكنده متمادیاً قندیل یاقارلردی !...

سحر، رمل، باقله‌دوکمك ، فاله‌باقمق ... کبی خرافه‌لر اسلاملره مصریلرله آثوریلردن انتقال ایلمشدر. مسلمانلر آره‌سنه سریانیلردن ده برچوق عادتلر کیرمش اولدیغی محققدر : سریانیلر، کووه‌رجینلره مقدس بر حیوان نظریله باقارلردی . بو عقیده عیناً مسلمانلره ده کچمشدر . سریانیلرك روحانیلری، اثنای عبادتده ، قان تر ایچنده قالنجه‌یه قدر ، دیدینیرلردی . بزم جاهل درویشلر ایچنده بونلره تقلید حرکت ایدنلرك آز اولمدقلری هرکسك معلومیدر!.. معهود ( قاف ) طاغی خرافه‌سی ده اساطیر ایرانیه‌دن انتقال ایتمشدر . قدیم ایرانیلر (قاف) اسمنده مقدس بر طاغ ایله اونك اوزرنده سیمرغ ( عنقا ) اسمنده بر ده قوشك وجودینه اعتقاد ایدرلردی . سیمرغه اسناد ایدیلن خارقه‌لر ادبیات عثمانیه‌یه بیله کیرمشدر . ایران قهرمانی مشهور ( رستم ) ایله سیمرغ آره‌سنده‌کی ماجرالر ، ایران ادبیاتنك اك فیاض خیالاتنی مصور بوجه‌لره اساس اولمشدر .

اوته‌دن بریدن معنا چیقارمق ، شوندن بوندن تفأل ویا تشأم ایتمك عادتی رومالیلرله بت پرست عربلرك موروثاتندندر . رومالیلر قوشلرك اوچوشندن ، اوتوشندن بر طاقم احکام چیقاریرلردی . ( تطیر ) دنیلن بو عادت عینیله . عربلرده ده واردی. بوکون مشئوم عد ایتدیکمز بایقوش ؛ رومالیلر زماننده ده عینی طالعه معروض ایدی . بر رومالی ده ؛ بایقوشك یانیق یانیق ونمه‌سنی بر مقدمهٔ فلاکت تلقی ایدردی . کلدانیلرك کاهنلرینه

مقابل عربلرکده (عراف) لری بولنیوردی .

قدیم یونانیلرك نیم معبودلری ، خرستیانلغك تعممندن صوکره، اسملرینی دکیشدیره‌رك ؛ (آیا) نامنی آلمشلردی . بو عنعنه‌نك ترسباتی ؛ تربه پرستلك شکلنده ؛ اسلامیته صوقوله‌بیلمشدر .

اسلامیت ؛ اساطیر اولیه‌نك اونوتولمسنی امر ایتدیکی حالده ؛ قرون ماضیه‌یه مخصوص اولان اوکبی غریبه‌لر الك زیاده مسلمانلر آراسنده رواج بولمشدر. استانبولده ، فاتح، نور عثمانیه جامعلرینك اوکندن کچرکن ؛ تصادف ایتدیکم منظره‌لر بنی بر چوق دفعه‌لر یولمدن آلی قویمشدر . صیرتنده رنك اصلیسنك یشیل اولدیغنی اثبات ایده‌جك اماره‌سی قالمامش اولان بر جبه ، باشنده سرسریلك طریقنه مخصوص بر کلاه ، قولتوغنده بر سوری کاغد طوماری اولدیغی حالده ؛ باشنه طوپلانان خلقه ؛ یوکسك سسله ، بر شیلر اوقویان مجهول الهویت بر شخصك طور ووضعی ، اطرافنه طوپلانان خلقك درین بر تسلیمتیله اونی دیکله‌ملری وصوکره او کاغد پارچه‌لرندن بر دانه آلمق ایچون بویوك برشوقله حریفك آووجنه پاره‌لر صیقیشدیرمغه چالیشمه‌لری ، حقیقةً کوریله‌جك وعبرت آلنه‌جق منظره‌لردندر . مملکتده حکمران اولان خرافه پرستلکك الك الیم باباغیلیقلری ایله ، خلقی احاطه ایدن جهالتك درجهٔ کثافتی ؛ آنجق بویله بر منظره قارشوسنده تقدیر اولنه‌بیلیر ! ..

ایچریلری قارغاجق بورغاجق یازیلر ، عجیب غریب شکللر

ایله طولو اولان صاری ، یشیل ، قرمزی .... رنکلی بو کاغدلردن بر دانه‌سنه مالك اوله‌بیلمك ایچون خلقك کوستردیکی تهالك تدقیق ایدیله‌جك صفحه‌لردندر .

باشقه مملکتلرده بو یولده بر تهالك ؛ آنجق ؛ غایت کارلی بر آقسیون چیقدیغی زمان مشاهده اولنه‌بیلیر ! ... زواللی صبرسزلر ، او قیمتلی طلسمه ؛ بر آن اول مالك اولمق ایچون ؛ کاغدك دورولوب بوکوله‌رك ، مشمعه صاریلمه‌سنی بکله‌مکه‌بیله تحمل ایده‌میورلر ! .. فقط طلسمجی قورناز ! .. هیچ عجله ایتدیکی یوق : بر طرفدن الندەکی صاریلی یشیللی کاغدلری نسخه شکلنه صوقیـور ، دیکر طرفـدنده متصل نسخه‌لرك تأمین ایده‌جکی فوائددن ، جلب ایده‌جکی منافعدن ، دفع ایده‌جکی مضرتلردن بحث ایدییور .

بو اثناده ؛ تأثیرینك همان کوریله‌بیلمسی ایچون ؛ نسخه‌لرك مخصوص محفظه‌لر درونده طاشینمه‌لری ایجاب ایده‌جکنی علاوه ایتمکده اونوتمیور ! بو آرالق میـدانه بش اون قدر محفظه چیقـاریلور ! .. طبیعی اطرافده‌کیلر ، درعقب ؛ اونلری ده قاپیشیورلر !.. حریف پاره‌لری جیبنه یرلشدیردکجه عشقه‌کلیور!.. چیرپینه‌رق بر چـوق هذیانلر قوصیور : اوغری عبـاس ، رجال‌الغیب ، خضرالیاس ، کنزالعرش .... کبی بر سورو دعالر اوقیور . بونلر سایه‌سنده انسانك اوچه‌جغندن ، دکز اوزرنده یوریه‌جکندن ، مرادینه ایره‌جکندن ، سودیکنی بوله‌جغندن..

بحث ایدوب طوزییور ! ...

طلسم ، بازو بند ، نسخه کبی اساسسز شیلرله ، باشلرینه طوپلانان نودوزکلرك جبلرندهکی بش اون پارهیی چارپمغه چالیشان بو حریفلر : دین نامنه ، علناً یاپدقلری کسبجیلك ایتدکلری حالده مع التأسف هیچ بر طرفدن ممانعت کورمدکلری یوقدر ! . .

ملت اسلامیهیی عطالت وسفالته، حتی اخلاقسزلغه سوق ایتمك ایچون قورولان بوکبی طوزاقلرك ماهیتلری خلق نظرنده حالا تعین ایتمهملی می ؟

انسانك بر آز صبر وتحملی مساعده ایدرده بو حریفلری دیکلهیهجك اولورسه ایشیدهجکی ترهات قارشوسنده نه یاپهجغنی شاشیرر قالیر . بن بو صبری کوزه آلدیرهرق ایشیتدکلریمی عیناً - حتی شیوهسنیده محافظه ایتمك اوزره - انظار عبرته عرض ایدییورم :

[ روایت ایدر پیغمبرمز هر کیم بو دعایی اوقورسه یا کوتورسه حق تعالی اول کیشییه بیك کره قرآن ختم وبیك قول آزاد ایتدیکی ثواب ویره . هر کیم بو دعایی کوتورسه صویه غرق اولمیه (!) ، اوده یانمیه ، دنیا وارلغندن ، دیودن و پریدن صاقلایه . پادشاهلر قتنده حرمتلی وخلایق آرهسنده شیرین اوله ! ودخی یتمش درلو رنجه درماندر . بر کشی بر مرضه مبتلا اولسه بو دعایی یازوب بیله کوتورسه شفا بوله ! بیك قن ایتمش اولسه قورتیله (!) . دخی بو دعایی قنده اوه قویسه اوغری کیرمیه ، اوده یانمیه ، اکر عورت یوکلی اولسه بو دعایی صویه چالسه ایچورسه آسان طوغوره ! دخی هر کیم کوتورسه ییلان، عقرب کار قیلمیه . دخی بر کمسنهیی قودوز طوتسه، دعایی صویه چالسهایچورسه

قوندورمیه. دخی بو دعایی قورت دریسنه یازه صاغ اموزنده کوتوره جمله خلقك کوکلی آنك اوزرینه باغلی اوله. زنداننده اولسه خلاص اوله. النه، اباغنه بوقاغی اورسه‌لر؛ صو قوندوزی دریسیله قابلاسه قوشاغنده کوتورسه زنداندن کیتدوکین کورمیه‌لر (!). اکر بر قیزی آلمسه‌لر، بر صرچه چاناغه یازه عورت سودیله آزه اول قیز اوغلان یوزینه سورته جمله ارلر آکا مشتری اوله. نسنه صاتان کشی بونی کوتورسه جمله خلق آندن آلورلر. بر کمسنه باغلو اولسه یدی دانه قاز یومورطه‌سنه یازه کونده برین پیشیروب یه، باذن‌الله باغی چوزیله. بر کشی‌یی صرعه طوتسه بر چاناغه یازه وایچه شفا بوله. اریله عورت آره‌سنده دوزنلك اولمسه بو دعا صوینی ایچه‌لر دوزنلك اوله. دخی بودعا ایله ارلکین یا اویقوسین باغلایه‌سك! بو دعایی قویون باغیرصاغنه یدی کره اوقویه و شربر اوقودقجه باغیرصاغی دوکه، بر دقبر دەلیکنه صوقه، اول دشمنك اویقوسی باغلانه! دخی باشی آغریبان کمسه‌نك بویچه کاغده یازه، کوتوره قورتیله. اکر آت بوینه باغلاسه‌لر اول آتی اوغری آلمیه. اکر بر کمسنه عاشق اولسه ومحبوب سەومز اولسه بو دعایی قرق بر کره چوزدك اوتنك اوزرینه اوقویوب اوستنه اونوره تا اول محبوب بی قرار اوله. اونسز بر ساعت طوره‌میه. و دخی بر کیمسه‌یی قهر ایتمك دیلسه قرق بر کره اعتقاد ایله اوقوسه ایتسه که آلهی سید، فلان اوغلی فلانی هلاك ایله اول ساعت دعاسی مستجاب اوله و اول کمسنه هلاك اوله (!). دخی عمری اوزون اولسون دیو اوقوسه حق تعالی عمرینه برکات ویره، عمر اوزون اوله. ودخی اعتقادله اوزرنده طاشیرسه پریلر و انس وجن آکا مسخر اولورلر.

هرکیم بودعایی یااوقوتسه یاخودیازدیروب برابر کوتورسه حق‌تعالی برآقچه‌سنه بیك خوری قزی ویره (!) وبر کمی کوتورسه صویه غرق اولمیه، اوده یانمیه. بر کشی‌نك بوینه طاش باغلاسه‌لر بودعا اونکله برابراولسه غرق‌اولمیه. بودعا، سائر دعالره قیاس اولنمیه شك‌کتیرلمیه. شك کتیرنلر کافر اولورلر ....؟

اسلامیتك روحنه نفوذ ایدن ، عصرك افكار عرفانندن
خبردار اولان برفرد تصور ایده‌م که شو مسخره‌لقلری اوقورکن
الیم براضطراب وجدانی حس ایتمسون ! عقل وحکمتی اساس اتخاذ
ایدن بردینك بوقدر سفیل درکه‌لره سقوطنی کورمك: دیندار بر
متفکر ایچون ؛ نه آجیقلی برحالدر . ایمان ایده‌لم که بوکبی صاچمه‌لری
نشر ایدن اراذلك اویدوردقلری ( دین ) لك کابوس سفالتباری
باشمزده طوردقجه بزم ایچون فلاح وسلامت قاپولری ابدیاً قاپالی
قاله‌جقدر . بومسخره‌لقلره آرتق قطعی برنهایت ویرمك لازمدر.
اسلامیتك پایهٔ نجیبی، بوسفیل درکه‌لره سقوطدن پك منزه وعالیدر.
چونکه تمامی عقل وحکمت اوزرینه قورولمشدر. خرافه وسفسطه‌
لرله طبیعی هیچ بر مناسبتی اوله‌مز !

اسلامیتك ناشری، بازوبند، نسخه، طلسم، نظربونجوغی...
کبی مسخره‌لقلری کلیاً منع وتحریم بویورمشدر . حتی بونلره
اعتقاد ایدنلر نظر شریعتده مشرك عد اولنورلر [١] .

نه غریبدر که اسلامیتك، عامل ومعتقدلرینی اشراك ایله تحذیر
ایتدیکی خرافه‌لر ، بوکونکی مسلمانلر نظرنده ضرورات دینیه
صره‌سنه کچمشلردر ! . .

چونکه خالق شرکه سوروکله‌یه بوتون بومسخره‌لقلر، ( دین )

---

(١) ان الرقی والتمائم والتوله شرك (حدیث شریف) نسخه‌لر ،
بازوبندلر ، دفع نظر ایچون البسه‌لره اوته‌یه بری آصیلمسی ، قادینلرك
کندیلرینی قوجه‌لرینه سودیرمك فکریله رمل دوکدورملری ، سحر
یاپدیرملری شرك در ! ...

نامنه حركت ايدن ملعونلر طرفندن نشر وتعليم ايدلمشلردر .

جناب رسالتپناه ، بازوبند ، بونجق ونسخه كبی شيلرله اوپالانان احمقلرك حيثيتلرينی ايكی اوچ كلمه ايله نه كوزل تصوير بيورمشلردر [ ١ ]

كيجه كوندوز فالجيلری ، رمالجيلری زيارت ايدن بودالالر عجبا برفالجی يه مراجعتله برشی سوأل ايدن كيمسه نك قرق كيجه لك نمازی قرين قبول اولماز [٢] مألنده كی حديث شريفی هيچ ايشتمه مشلرمی ؟ اويله ايسه ، كنديلرينه خبر ويره لم كه ؛ فالجيلره دوام ايتمكده مصراولدقجه بيهوده يره عبادت ايدوب طورمسونلر . چونكه اونلرك هپسنك هبا اوله جغنی پيغمبر خبر ويرييور .

خرافاته اعتقاد خصوصنده فضله افراطكارلق كوسترنلرك كفره دوشمك تهلكه سنه معروض قالاجقلری احاديث نبويه نك جمله ٔ اخباراتندر . [٣]

انسان بركره خرافاتدن تحذير يولنده وارد اولان آيات واحاديثك شدتنی ، بركرده ، بوكونكی مسلمانلرك بوكبی مسخره

---

(١) من تعلق شيئاً وكل له (حديث شريف) برشيئه ربط قلب ايله اونك حمايه سنه كيرن ، بازوبند ، بونجق ونسخه كبی شيلرله اوپالانان زواللیلرك اميدلری محروميتله نتيجه لنير .

(٢) من اتی عرافاً فسأله عن شیء لم يقبل له صلواة اربعين ليلة (حديث شريف)

(٣) من اقتبس علماً من النجوم اقتبس شعبةً من السحر زاد مازاد (حديث شريف) يلديزلرك احوال وحركاتندن احكام چيقارمق كبی شيلر اوكرهنن كيمسه ، سحردن برشعبه اقتباس ايتمش اولور . بوكبی خرافه لردن نه قدر چوق شی اوكره نيليرسه جرمده اونسبتده آرتار ! . .

لقاره اولان دوشکونلکلرینی کوز اوکونه کتیرنجه ، حضرت محمدك (ع.م) نشر ایتدیکی دین ایله بوکونکی اسلامیت مدعیلری آره‌سنده هیچ بر مناسبت اولمدیغنه حکم ایتمك مجبوریتنی حس ایدر .

چونکه امور غیبیه‌یه اطلاع بشریتك دائرهٔ اقتدارنده اولمدیغی، بناءً علیه کهانت ، رماللق ، فالجیلق کبی شیلرك اصل واساسدن عاری بولندیغی شریعت اسلامیه‌نك احکام صریحه‌سندندر .

حالبوکه بوکون مسلمان جمعیتلری آره‌سنده بوکبی سفیل صنعتلر یوزندن پك مرفه حیات کچیرن برچوق حیله‌کارلر کوریورز. پك چوق متعصب جهله، ثروتلرینی بو حریفلرك جیبلرینه طولدیره‌قدن چکینمیورلر. (حاجی بابا) دوشکونلکی ارککلردن زیاده قادینلری اسیر ایتمشدر . مع مافیه کندیلرینی ، متفکر ، منور وتجربه‌لی صاتان افندیلردن برچوقلری‌ده حاجی بابا ابتلاسنده قادینلردن پك‌ده کیری قالمزلر .

مملکتك اداره‌سنه قاریشان مأمورلردن : معزول ایسه‌لر نه‌وقت تعیین اولنه‌جقلرینی، منصوب ایسه‌لر نه‌زمان ترفیع ایده‌جکلرینی آکلامق ایچون حاجی بابالرك دهالرینه مراجعت ایدن یادکارلر پك آز دکلدر ! ..

ایشك اصل تحفلغی ؛ بو بیچاره‌لر برتسلیمیت دیندارانه ایله، حیله دوزاغنه قوشدقلری کبی؛ حاجی بابالرده ، اغفال فاجعه‌لرینی دین پرده‌سی آلتنده اوینامقده اولملری کیفیتیدر ! ...

حالبوکه اسلامیت پیغمبر ذیشانه بیله ؛ بذاته امور غیبیه‌یه

اطلاع دعواسنده بولنمق صلاحیتنی ویرمه‌مشدر ! نرده قالدی بودربدرلر اواقتداری حائز اولسونلر !

فرقان‌مبین‌ده دینیلیورکه: «یامحمد ! سویله‌که : بن‌سزه‌اللهك خزینه‌لری یدتصرفمده‌در، بن‌غیبی‌بیلیرم، دییورم. ملکلك‌ادعاسنده بولنمیورم. آنجق‌بکاوحی‌اولنان‌شیلرك‌مقتضاسنه‌تبعیت‌ایدییورم.»[١]

غیبدن خبر ویرمك ، انسانلق فوقنده بولنمق ادعاسنده کیلره بوآیتدن بویوك بر نص تکذیبی اولورمی ؟ دینك بو تصریحاتی میدانده ایکن رمال مقوله‌سی انسانلرك اك زیاده اسلام محیطنده وبالخاصه دارالخلافه‌ده رغبت کورملری حقیقةً آغلانه‌جق برفجیعهٔ اجتماعیه‌در . ماضینك جنجی خواجه‌سی ، صوك عصرده باشقه برهویته بورونه‌رك ( ابوالهدی ) شکلنده ادارهٔ دولتی ألینه آلدیغنی هپمز بیلمیورمی‌یز ؟ بوکسك‌مقاملره‌بوقدربرتأثیرحاکمانه اجرا ایدن کمسه‌لرك خرافه‌پرست افراد اوزرنده نه‌قدر بر نفوذه مالك‌اوله‌جقلری‌دوشونولسون!.. اسکیدنبری کهنه‌وسحره‌یتشدیرمکله معروف اولان فرعونلر دیارنده ؛ صوك زمانلرده تورمین بر منجمك ( طوالع‌الملوك ) نامی آلتنده نشرایتدیکی‌صاحچه‌لراك‌زیاده تورکیاده سورلیورمی ؟

استانبول‌که خرافه‌پرسلکه پك‌مستعدانسانلر یتشدیریر. بوکبی مارتاواللره ؛ مع‌التأسف ؛ پك زیاده رغبت کوسترن بر محیطدر .

---

[١] قل‌لا أقول لکم عندی خزائن‌الله ولااعلم‌الغیب ولااقول لکم‌انی ملك ان‌اتبع‌الامایوحی الی ... ( فرقان مبین )

متفكر و ( سيوبايزه ) حنيمينك چوق كيمسه‌لر كوريبورزكه الئمم محفللرده : صيقلمدن : ( طوالع الملوك ) لك كشفيات‌ندن . اخبارآتندن بحث ايديبورلرده بوصورتله ( دين ) ده نه‌قدر ياپااولدقلرينى اعلان ايتدكلرينك فرقنده بيله‌اوليورلر !..

كمال تأثرله‌سويلرم‌كه الك‌بويوك بردارالعرفانمزك هيئت تعليميه‌سى آره‌سنده‌بيله بومسخره‌لقره اينانان فضلا ( ! ) لر بولنديغنه برمجلس‌ده كمالى بهت وحيرتله مطلع اولمشدم ! ...

بو عصر عرفانده : مملكتمزده، رمل آتان ، باقله دوكن، قارغه‌جق بورغه‌جقلرله نسخه‌لريازان دربدرلرك، أولرى،اينلرى آرى قوغانى كبى ايشله‌ديكنى سويلرسه‌ك هركسك بيلديكى برفاجعهٔ اجتماعيه‌يى تكرار ايتمش اولورز . منور صاييلان ، اوقويوب يازمه‌بيلن افندى وبكلرك (!) ده‌بونلرك كبارجه‌لرينك ألنى اوپمكى برشرف عدايتدكلرى هيمزجه معلوم برحقيقتدر ! .

خرافات وعنعنه‌يه بودرجه مغلوب اولان دماغلرك : قرون وسطى ظلمتلرى آلتنده اويوشمش اولدقلرى محقق ! چونكه عصرك نورعرفانيله تنور ايدن برقفا ، بوقدر ياباغيلقلره ممكن دكل سقوط ايده‌مز !

ديندار كيمسه‌لرك بوكبى مسخره‌لقلره تمايل كوسترملرى اساساً ديانت اسلاميه‌يه منافيدر . حضرت پيغمبر ، اسمدن ويا قوش سسندن تشأم ايدرك مناسبز برسوزدن احكام چيقارمه‌نه يلتنمه‌نك ، باقله آتديرمه‌نك ، رمل دوكديرمه‌نك، بت‌پرستلك

عنعناتندن اولدیغنی تصریح ایتمش [ ١ ] ، بوکبی شیلره ایناتمانی علائم شرکدن صایمشدر. [٢]

کوریلیورکه طاپندیغمز بوتون بوخرافه‌لر، دینك منع، عقل وفنك استهزا ایتدیکی برطاقم مسخره‌لقلردن باشقه برشی دکللردر. فقط بوقفالریمزه حاکم اولان حقیقی ( دین ) ویامثبت ( فن ) دکل که! بویوکمز کوچوکمز قوقش عادتلرك ، باباغی خرافه‌لرك اسیری یز .

زایچه‌جیلره ، جفرجیلره ، فالجیلره اینانان بیچاره متدینلره اخطار ایده‌رزکه : ناشر دین، خرافه‌پرستاری ،مارناواللره ایناتان بدلالری عائلهٔ اسلام آره‌سندن اخراج بیورمشلردر [ ٣ ] .

کهانت طاسلایان حیله‌کار دربدرلرك مسلمان صایلمیه‌جغی احادیث نبویه‌دن آکلاشیلمقده‌در . [ ٤ ] ! ...

---

(١) العیافة والطیرة والطرق من الجبت ( حدیث شریف ) اسمدن ، قوشلرك سسندن تشأمله احکام چیقارمق ، رمل ونقطه دوکمك، بت پرستلك عادتلرندندر .

( ٢ ) الطیرة شرك ( حدیث شریف )

(٣) لیس منا من تطیر ولا من تطیرله اوتکهن اوتکهن له اوتسحر اوتسحرله ( حدیث شریف ) قوش اوچمه‌سندن ویا بوکبی شیلردن تفأل ویاتشأم ایدن ویاخود ایتدیرن ، کاهنلك ایده‌رك استقبالدن خبرویرمکه قالقیشان ویاخبر آلمق ایستیان ، سحر ایدن ویاایتدیرن جماعت اسلامیه‌دن دکلدر .

( ٤ ) لیس منی ذوحسد ولا نمیمة ولا کهانة ولا انا منه ( حدیث شریف ) حسدجیلر، خلق بربرینه دوشورمك ایچون اورادن اورایه سوز طاشیانلر، استقبالده اوله‌جق شیلردن خبرویرمکه قالقشانلر بندن اولمدقلری کبی بن ده اونلردن دکلم !

غريبدركه بر شو سطرلری یازارکن جمعیت کتبخانه‌سی طرفندن (کنزالخواص) عنوانی آلتنده بر کتاب نشر ایدلدیکنی کوردك. مجاناً توزیع ایدیلن ایلك فورمه‌سنك مطالعه‌سندن، کتابك ماهیتی حقنده بر فکر ایدینه بیلدك : ( سـید سلیمان الحسینی ) نامنده بر ذات طرفندن یازلمقده اولان بو اثرك ، مسلمانلرك سلامت آتیه‌سی ایچون کلیاً اورتادن قالقمه‌سی ایجاب ایدن خرافه‌لری احیا ایتمك مقصدیله تألیف ایدیلدیکی آکلاشیلیور !... عجبا جمعیت کتبخانه‌سی، ظلمت ایچنده قیورانان بو محیطده نشر ایدیله‌جك باشقه بر اثر بوله‌مدیمی ؟ .. کتبخانه ، صرف تجارت غایه‌سنی تعقیب ایدییورسه، مرجع عائدی نه‌دن بو کبی شیلره اهمیت ویرمیور ؟ خرافات ایچنـده بوغولان زواللی مملکتده ، هر خطوهٔ تجدد بیکلرجه مانعه‌لره اوغرارکن ، او مانعه‌لری تکثیف ایده‌جك اثرلرك انتشارینه قارشی لاقیـد قالمق ؛ بیلمم‌که ، معقول بر حرکت اولورمی ؟ سید سلیمان الحسینی افندینك افاده‌سندن آکلاشلدیغنه کوره ، کتابی خواص سایه‌سنده یاپیله‌بیله‌جك شیلری وباخصوص :

« قضای حاجات، جلب قلوب، تسخیر انسان وحیوان ، احضار ارواح، دعوت جن ، انلرله ملاقات ، کشف صنایع ، مشاهدهٔ بعیـد ، تمشیت امور ومصالح ، تکثیر تجارت ومنفعت ، تشفیهٔ امراض ، ابطال حس، وداها بر چوق اسرار وخفایایه دائر اك صحیح واك حقیقی معلومات ایله بونلره دائر ایضاحات وتعلیماتی احتوا » ایده‌جکمش ! ...

نه‌اعلا دکلمی ؟ .. بو کتاب چیقدقدن صوکره آرتق (طب فاکولته)

سنه هیچده لزوم یوق ، قاپاني ویرملی والسلام ! خواص سایه‌سنده
( تشفیهٔ امراض ) تأمین ایدیلمنجه ، بیکارجه لیرالر صرفیله
فاکولته‌یی ادامه ، وطبابت تحصیل ایده‌جکلر دییه بر چوق
کنجلری صیقینتیلی بر فعالیته محکوم ایتمك روا اولورمی ؟ بیهوده
یره باغیروب چاغیرییورمشز ! مملکتمزده نه خارقه‌لر کوستره‌جك
آدملر وارمش ده مکر خبریمز یوقمش ! . سید سلیمان افندینك
خواصی اوکره‌نیلدکدن صوکره ؛ ضابطه مأمورلرینه ده یول
ویرمك ایجاب ایده‌جك ! خواصك کشف صنایع ومشاهدهٔ
بعید حقنده‌کی تأثیراتی سایه‌سنده سرقت اولنان شیلر بولنه‌جق ،
الك اوزاق واك هجرا محللرده ارتکاب اولنه‌جق جنایتلر کوریله‌جك !.
تسخیر انسان خواصی یاردیمیله جانیلر طوتوله‌جق ! شو حالده
استانبولده اقامت ایده‌جك بش کشی ایله بوتون ملك عثمانی نك
ضبط و ربطی تأمین ایدیله‌جك ! . . استغراب ایتمیکز ! داهاسی
وار : جلب قلوب خواصنك همتیله علیهمزه آتشلر پوسکوره‌ن
آوروپا قابینه‌لری ارکاننك قلبلری جلب اولنه‌جق ، دشمن
اردولری تسخیر ایدیله‌جك ! جنرله ملاقات سایه‌سنده ، علیهمزده
چوریلن آنتریقه‌لره وقوف پیدا ایده‌جکز ! تجارت مکتبنی‌ده
قاپامق ایجاب ایده‌جك ! چونکه خواص یاردیمیله (تکثیر تجارت
و منفعت ) یوللری بولنه‌جق !

الك چوق شکایت ایتدیکمز آدمسزلق بلاسندنده قورتیلمش

اوله‌جقز ! چونکه خواص سایه‌سنده ( تمشیت امور ومصالح )
تأمین اولنه‌بیله‌جك ! خلاصه ، سید سلیمان الحسینی افندینك همت
علیه‌لری ایله جهان و جهانیانه حاکم اوله‌جقز والسلام ! . . .

مؤلف ، بوتون بو مظهریتاره مقابل بزدن یالکز کتابنك
آلینمه‌سنی (!)، برده اوکره‌نه‌جکی خواصك مشروع خصوصاتده
قوللانیلمه‌سنی رجا ایدییور ! او قدر اطانه قارشی بوقدرجك بر
شیٔ دریغ ایدلمزیا ! . . .

بویله بر کتاب، شو محیط نادانزده، آز رغبتله‌می قارشولانیر!
اساس مقصدده بو دکلمی؟ زواللی مملکت! نعش بی‌فتورکك اوزرنده
طولاشان قارغه‌لر طرفندن دیدیکلنه دیدیکلنه قورقونج بر قدید
شکلنی آلدیغك حالده؛ بقیهٔ عظامك ده‌می چوروتولك ایسته‌نیلیور ؟ ..
سکا ؛ کابوس خرافاتدن قورتیلمق ؛ نصیب اولمیه‌جقمی ؟. افق
ناتمکده ؛ بر کون ؛ شمس حقیقت طلوع اتمیه‌جکمی ؟ لوش
ویوصونلی کتبخانه‌لرك نه‌وقت علم وفن کتابلرینه آغوش قبول
واشتیاقنی آچه‌جق ؟ محیط عاطلکه سیلابهٔ سفالت یاغدیران خرافه
مجموعه‌لرینك رمادخسرانی کورملك ؛ حقیقت‌پرست اولادلریکه ؛
مقدر دکلیدر ؟..

کنزالخواص مؤلفی ؛ کتابنك ایلك فورمه‌سنده ؛ اوقاتی
سعد ونحس اولمق اوزره ایکی‌یه آیرییور ، خیر وشره موافق
اولانلری کوستریور . موجب انتباه غرابتنه مبنی عیناً بورایه

نقل ایدییورز : مؤلف بازار کوننه عائد وقتلر حقنده شو معلوماتی ( ! ) ویرییور :

«ساعت ١ — کونش ساعتیدر . بونده محبت قبول ، ملوك وحکامك نزدینه دخول ایچون خواص اوتومق ویا یازمق موافق ویکی البسه کیمك مناسبدر .

ساعت ٢ — زهره‌یه مخصوص اولان بوساعت مذمومدر . آنده هیچ برشی یاپیلمامالیدر (!)

ساعت ٣ — عطارد ساعتی اولوب بونده یوله کیتمك ایّیدر . جلب قلوب ومحبت وبوکا مشابه خواص قرائت وتحریری ایچون موافقدر .

ساعت ٤ — آی ساعتیدر . بونده برشی آلوب صاتمق ایّی دکلدر (!) هیچ برشیئه یارامز .

ساعت ٥ — زحله مخصوص برساعت اولوب تفریق ، القای بغض وعداوت وامثالی ایچون مناسب برساعتدر .

ساعت ٦ — مشتری‌یه منسوب اولوب بونده ملوك وحکامدن وارباب دیواندن طلب حوایج موافقدر .

ساعت ٧ — مریخ ساعتی اولدیغندن نحسدر . آنده هیچ برشی یاپیلمز .

ساعت ٨ — شمسه منسوب وسعددر وهربر خصوص ایچون موافق اولدیغندن آنده هربر حاجتك ایچون چالیش !

ساعت ٩ — زهره‌نك وقتی اولوب جلب ناس وعطف قلوب ایچون قرائت وتحریر خواصه موافقدر .

ساعت ١٠ — عطارده مخصوصدر . ایّی ومسعود برساعت اولوب هرشیئه صالحدر .

ساعت ١١ — قمره منسوب اولوب کوزل اولدیغندن آنده طلسم ، وفق ، ونسخه یازمق مناسبدر .

ساعت ١٢ — زحلك ساعتی اولديغی جهتله نحس اعظم و آنجق مضرتدن باشقه برشيئه يارامز اولديغندن بوندن هر ايشدن توقی ايدلمليدر.»

*
* *

سيدسليمان افنديك شومارتاواللری نره‌دن بولوب چيقارديغنی سؤال ايتمكه حاجت يوق. بونی كنديسی آكلاتيور :

«ظهور اسلاميتدن اولده كهنه ورهابين تورات وانجيل شريفك آياتيله ابراز كراماته موفق اولمشلر وهبوط آدمدن زمانمزه (!) قدر اعتقاد تام (!) وصفوت قلب ايله اوقونان ويا يازيلان اور اد واسمادن، وفق وطلسملردن مطلوب اولان فائده استحصال اولنمش» ايمش! كنديلری ده « مرور زمان ايله اوته‌ده بری‌ده ضايع اولمش ، استنساخ ايدنلرك اثر جهل (!) وخطاسی اوله‌رق آكلاشيلماز برحاله كلمش اولان برچوق قيمتدار (!) خواص كتابلرينك » محتوياتنی احيايه تشبث ايتمشلر! بوخدمتلرينه مقابل‌ده كتابدن استفاده واستفاضه ايليه‌جك ذواتدن ؛ خير ايله ياد ايدلمسنی تمنی ايدييورلر! ..

( كنزالخواص ) مؤلفی ، هبوطه آدم دورندن قالمه خرافه‌لری ، كهنه ورهابينك ابراز كرامات (!) ايتملرينه خدمت ايدن خواص وسائره‌يی محتوی اولوب‌ده ألينه كچن مجموعه‌لری احراق بالنار ايتمش اولسيدی ؛ تمنی ايتديكی ؛ يادخيره ، بحق كسب استحقاق ايتمش اولوردی .

فقط ؛ اوخرافه‌لری توركجه‌يه نقل ايتديكی ايچون ؛ زواللی مسلمان توركلرك ضلالتده قالملرينه بروسيله احضار ايتمش اولديغندن ؛ خيرايله دكل ، بوس بوتون معكوس برصورتله ياد

ایدیله‌یه استحقاق کسب ایتمش اولمسندن قورقیله‌بیلیر ! .. مسلمانلره قرآن ، حدیث و آثار عالیهٔ اسلامیه کافیدر ! سیدافندی ، قرون اولی‌یه عائد معلوماتی ، کاهنلر ورهبانلره کرامات یاغدیرتان خواصنی ؛ جمجمهٔ عرفاننك الك هجرایرلرنده‌صاقلاسون ! تورکجه‌یه ترجمه ایتمك زحمتنه قاتلانمسون ! مسلمانلرك شمدی‌یه قدر ، ایچدکلری زهر کافیدر ! ...

مسلمانلر ظلمته دکل، نوره، خرافاته بدل حقیقته ، اساطیر یرینه علم وفنه محتاجدرلر .. بویولده نشر آثاره همت ایدرلرسه، خیرایله یاد ایدلمکه یردن کوکه حق قازانمش اولورلر. فقط، (کنزالخواص ) ایله .... اصلا !...

مقام‌عالیدی، دینی هدم ایدن بوکبی خرافه مجموعه‌لرینه قارشی نیچون لاقیدقالیور؟ عجبا فضله انسیتدن‌می ؟

## مسلمانلری قورتارمق ایچون اسلامك صافیت اولیه‌سنی اعاده ایتملیدر .

احتمالکه سرنامه‌مزی کورن بر قسم بیلمزلر، دینك صافیت اولیه‌سی نه‌دیمکمش ؟ دینه بر شیمی قارشمش ایمش ؟ یولنده کندی کندیلرینه خومورداناجقلردر!..

حتی؛ حقیقتی کورمامکده کندیلریله هم‌عیار اولان دربدرلرله؛ قهوه‌خانه مصاحبه‌لرنده، سرنامه‌مزی وسیله گفتگو بیله ایده‌جکلردر! بز بوکبی یادکارلردن بر چوقرینی بیلیریزکه اصلا اوقومدیغی، واوقوسدده آکلایه‌میه‌جغی؛ بر اثر حقنده؛ عقله کلمز مفتریات اختراعندن اصلا صیقلمز، بلکه ده بونی بر وسیلهٔ اشتهار عد ایدرلر. ملت آره‌سنه صوقولان بو پس طینت جهله‌نك دینه ایتدکاری اهانت، اسلامیتی ییقمغه اوغراشان میسیونرلرك خیانتندن داها مؤثر ودها مخرب اولدیغندن ملت اسلامیه‌یی بونلرك الندن قورتارمق، حقیقی بر مجاهده اوله‌جقدر. نسیان چوقورلرینه کوملمکه محکوم اولان کوفلی قفالرك تلقیناتی وجدان امتده بر معکس بوله‌مایه‌جغی امیدینی ویرن اماره‌لری؛ سونجلی کوزلرله؛ کوریورز، بو حال، اسلامیتك پارلاق آتیسی ایچون نورلی امیدلر طوغوریور.

کهنه قفالی یادکارلر ایستر اشمیزاز کورسترسونلر ، ایسترلرسه خوموردانه ایچلرینی پیسونلر ! آرتق اونلره اهمیت ویره‌جك بر دورده دکلز . دینـك علویتنی ، نزاهتنی ، صـافیت وشمولنی حقیله تقدیر ایتمش ، اعاظم علمـانك مجلدات مخلده‌سی ألمزده دکلمی؟ فرقان حکیم واحادیث صحیحه متفکر دماغاره نورلی یوللر کشاد ایتمیورمی ؟

بو اسـاسلر ألمزده ایکن ؛ تقلیدجیلرك سـسلری ؛ بر غلغلهٔ بی‌معنادن باشقه نه‌ماهیتی حائز اوله‌بیلیر ؟

اوت ؛ بو غلغله‌لرك عوامك ذهننی غیجیقلامه‌سی محتملدر. چونکه کتله ، بویوك عالملرك کتـابلرندن ، فرقان مبینك احکام عالیه‌سندن ، احادیث صحیحه‌نك بیانات صریحه‌سندن طبیعی برشی آکلایه‌مزلر . شمدی‌یه قدر دین نامنه کندیلرینـه اوکره‌تیلن شـیلرك حقایق دیدیه‌دن اولدقلرینه پك درین بر ایمان حاصـل ایتمشلردر. خلق ، کسوهٔ علمیه‌یه بورونمش بر ذاتك ـ ایسترسه بو آدم اجهل ناس اولسون ـ تلقیناتنی صمیمی بر وجدانله‌دیکلر ، اونلره قوی بر ایمانله ربط قلب ایدر. بو حالك سببی پك واضحدر. عالم قیافتنه کیرمش جاهللرك سوزلری ، عوامك ادراك وحسیاتنه داها اویغون کلیر ، بنـاءً علیه پك قولای مظهر قبول اولور . چونکه او جاهلك سویهٔ عرفانی ؛ کندیسنه داها یقیندر . اونك سوزلری کندی روحنه ، داها مونسدر.

مشهور بر حکایه بزه عوامك شو ذهنیتنی پك کوزل آکلاته‌بیلیر. حکایه بسیط، فقط عوامك احوال روحیه‌سنی تصویر خصوصنده او قدر بلیغدرکه !.. وقتیله رمضان مناسبتیله بر کویه ایکی خواجه کیتمش! حالبوکه کویلی‌یه بر امام لازم ایمش. خواجه‌لرك؛ مسابقه امتحاننه تابع طوتیله‌رق؛ اك زیاده اهلیت واقتدار ابراز ایدن ذاتك. آلیقونیلمسی؛ کویلیجه؛ تحت قراره آلنمش، امتحانك اجراسی‌ده هیئت اختیاریه‌یه حواله ایدلمش! ممیزلر؛ اهلیتلرینك تعیینی ایچون؛ خواجه‌لره برر اوکوز یازملرینی تکلیف ایتمشلر، خواجه‌نك بری تحصیل وتربیه کورمش ذکی، وحقیقی بر عالم نامزدی. دیکری‌ده شکایت ایتدیکمز یادکارلرك بر تمثال حماقتی ایمش. اولکی علی‌الاصول بر (اوکوز) لفظی یازمش.

دیکری‌ده کندی کبی براوکوز رسمی یاپمش! هیئت امتحانیه ایکنجی‌یی قازاندیرمغه قرار ویرمش. چونکه اونك یاپدیغی شکل اوکوزه بکزییورمش. حالبوکه برنجینك یازدیغی (اوکوز) لفظی هیچ ده اوکوزه بکزه‌میورمش!...

عوامك روح وادراکنی، خلقك محك تمییزینی تصویر ایچون نه‌بلیغ حکایه!. ئه‌وه‌ت، عوام جهالت اعتباریله بوکبی دربدرلره قولاق ویررلر. فقط انسان اولمق اعتباریله‌ده حقیقته قوشمغه تمایللری واردر. حقیقت اسلامیه، بر طرفدن منور

وحقیقی عالملر طرفندن خلقه تلقین ایدیلیر، دیگر طرفدن؛ بوکبی جهله‌نك ؛ ظاهراً وعظ و نصایحده بولنمق ؛ وحقیقتده بش اون پاره قوپارمق ایچون کوی کوی طولاشملرینه میدان ویرلمزسه ؛ آز بر مدت ظرفنده؛ ذهنلره کشایش؛ فکرلره انکشاف کله‌جکی محققدر ! . . .

عینی زمانده ؛ دینی حقیله آکلامش عالملر یتشدیرمکله ، ماهیتلری مشکوك ، دماغلری چوروك بر طاقم آدملر طرفندن یازلمش اولان موعظه مجموعه‌لرینی اورتادن قالدیره‌رق یرلرینه اساسات اسلامیه‌یه موافق کتابلر اقامه ایتمکه همت ایدیلیرسه موفقیت داها زیاده قطعیت کسب ایدر . بوغایه‌یی تأمین ایتمك او قدر مشکل بر ایش دکلدر . حکومتك عزم وجدیتی ، باب مشیختك دیریله‌یی، اویوشمش دماغلربنه زنده، عرفان‌عصره واقف ، روح اسلامیته نفوذ ایتمش متفکرلر اقامه‌سی تأمین ایدیلیرسه اون سنه ظرفنده خلقه‌ده پك مهم ویك بویوك بر انقلاب فکری تأمین ایدلمش اولور . ألویریرکه حکومت ایشه عزم وجدیتله یاپشسون .

هر کویه ، هر قصبه‌یه تنویرجی عالملر اعزام ایتسون . دربدرلرك مضرتلرینی قاهر بر قدرتله قالدیرمقده تردد کوسترمسون!
حکومتك بو خصوصده‌کی عزمی ملتی قورتاره‌جغی کبی اسلامیتی‌ده اعلا ایده‌جکدر . چونکه مسکین دربدرلرك یوزندن

دين اسلامده أك اغير اتهاملر آلتنده أزيلمكده‌در .

في الحقيقه بونلرك قياقتلرينه باقه‌رق كنديلريني اسلام عالمي ظن ايدن آوروپاليلرله بونلري تقليددن باشقه بر درايتلري اولميان بر قسم لوانتينلر ديورلركه : سز بزه قارشي ( دين اسلامك ماهيتنده علم وفنه قارشي هيچ بر خصومت يوقدر . اولسيدي وقتيله عالم اسلامده اوقدر بويوك متفكرلر ، فيلسوفلر ، طبيبلر ، هيئت شناسلر ، رياضيلر يتيشه‌مزدي . اسلاميتك ماهيتني تتبع ايدرسه‌كز سزده بوكا قائل اولورسكز ! ) يولنده بر ادعاده بولنيورسكز ! فقط علماي اسلاميه‌نك حال وقالي سزي تكذيب ايديور . چونكه ؛ دين اولوسي طانيلان بو عالملر ؛ طبيعي اسلاميت حقنده درين درين تتبعاتده بولنمشلردر ! حالبوكه بونلر علوم عقليه وفنون حاضره‌نك الك شدتلي بر خصمي كبي طاورانيورلر . بو حالي كوروب طورركن مسلمانلغه نه صورتله حرمتكار بر نظرله باقه‌بيليرز ؟ ..

مسلمانلر آره‌سنده آز چوق علوم وفنون ايله مشغول اولانلر ، بو عالملر (!) طرفندن الحاد ايله ، كفر ايله اتهام ايدلميورلرمي ؟ عالم اسلامك يوزيني آغارتان ابن سينالر ، ابن رشدلر ، فارابيلر بو مقوله كيمسه‌لر طرفندن زندقه ايله اتهام ايدلمديلرمي ؟ غزالي كبي ديندار فقط متفكر بر فاضلك احياء علومي علما نامي آلتنده

بيت‌المال مسلمينى يودان جهلا طرفندن ( احراق بالنار ) فتواسيله محكوم اولمديمى ؟

داها پك ياقين بر زمانده ؛ شرقك يتشديره بيلديكى الك بلند سيمالردن برى اولان جمال‌الدين افغانى؛ شيخ‌الاسلامك تشويقى، سلطان عبدالحميد ثانينك امريله ؛ كفر ايله اتهام‌ايديله‌رك؛ عليهنده (سيوف‌القواطع ) ناميله برده كتاب يازيلمديمى ؟

أه‌وه‌ت ، بونلرك هپسى طوغرى ! . . .

فقط بو جنايتلرى ارتكاب ايدن كيمسه‌لرك ، دين اسلامه واقف عالملر ، ظن ايدلمسى ياكلش‌در ! بو دربدرلر ، اسلام عالمى دكل ، خرافات و جهالتك تمثالى بر سورى عجزه‌در . اسلاميتى شكل اصليسندن چيقارمش اولملرى دوشونيليرسه ، كنديلرينه خائن دين نامنى ويرمك داها موافق اولور .

اسلاميت ، عصر سعادتده‌كى شكلنى غائب ايتمشدر . ايرانك يونانك ، مصرك ، هندك نه قدر ملوث و عصرديده خرافه‌لرى وارسه بزه انتقال ايتمش ، بونلرك آغير وعاطل ثقلتلرى آلتنده ، مسلمانلر سفالت و فلاكت چوقورلرينه كومولمشلردر .

اسلاميتك خرافه پرورقوملرك كهنه دماغلرنده نه‌قدر تحولاته اوغرامش اولديغنى آكلامق ايچون ؛ كتابمزك اولكى صحيفه‌لرينى درخاطر ايتمك ؛ كفايت ايدر ! دين احمدى ، صنم پرستلكى ييقمق ايچون كونده‌رلمش اولديغى حالده ؛ سورى سورى

دربدرلر ؛ اوكا بر شكل صنم پرستی ویرمك ایچون وارقوتلریله چالیشمشلردر .

اسلامیت ؛ عبد ایله معبود آره‌سنده ؛ بر واسطه بولنه‌جغی عقیده‌سنی كمال شدتله ییقمشدی . حالبوكه خرستیانلغك ، سنلرینی ( saint ) ، زردشتیلرك موبدلرینی ، هندیلرك برهمنلرینی ، كلدانیلرك كاهنلرینی اونوده‌میان انسانلر اسلامیت دده بونلرك برر نظیرینی اختراع ایتمك هوسنه دوشدیلر : خرستیانلرك ، كلیسالرندن باشقه : آدیم باشنه برزده ( آیا ) لری ، هندیلرك ، سومنانلری ، ایرانیلرك ، آتشكده‌لری واردی . اسلاملرك ایچون اولمسون ! : نتیجه‌ده مزین ومدبدب تربه‌لر ، بول بول ولیلر ، واونلرك قبرلری باشنده‌سوری سوری‌درگاهلر یاپیلدی. اسلامیت؛ هرفردك كندی افعالندن مسئول اوله‌جغی‌اساسنی وضع ایتمش اولدیغندن [۱] حقلرنده حسن ظن بسله‌نیلن ذواتك قبرلری اوزرینه قبه‌لی ، مزین ومحتشم تربه‌لر یاپیله‌رق كندیلرینك ، اللهله قوللری آره‌سنده برواسطه ، تربه‌لرینك ده‌ملجأ حاجات كبی اعتقاد ایدلمسی ؛ طبیعی ، بواساسله توافق ایده‌مز .

جناب حق ، قوللرنك اسرار قلبیه‌سنه واقف اولمق ، اونی غفران صمدانیسنه مظهر قیلمق ایچون علی‌العاده افراد انسانیه‌دن دیگر برینك واسطه والتماسنه محتاج دگلدر . چونكه معبود عبدینه هركسدن یقیندر . [۲] پیغمبران عظام حضراتنك بیله

---

[۱] ولاتزر وازرة وزر اخری [ فرقان مبین ]

[۲] ونحن اقرب الیه من حبل الورید [فرقان مبین ]

الك برنجى وظيفه‌لرى ، ارشاد انامدن عبارت ايدى . شفاعت مسئله‌سى‌ده بو ارشادك برنتيجه سندن باشقه برشى دكلدر . هيچ برصورتله انبياء مرتبهٔ عاليه‌سنه واصل اوله‌مه‌ين متقى افراد اسلاميه‌دن ( ولى ) لردن ، پيغمبرلردن زياده برايش بكله‌مك هم دينه وقوفسزلق ، همده باياغى بربدلالقدر !

نه‌وه‌ت ، اعاظمك قبرلرينه حرمت و اونلرى تخريباتدن صيانت ايتمك الك برنجى وظيفه‌مزدر . فقط تربه‌لرينى عبادتگاه ، قبرلرينى قبله اتخاذ ايتمك ، دنيا ايله علاقه‌دار اولان شيلرك حصولنه بر واسطه عد ايتمك نه عقله نه‌ده دينه ياراشير برحركت دكلدر ، بر ولى‌يه حرمت وانتساب ، تربه‌سنه طاپمقله دكل ، كيتديكى يوله كيتمك ، سويلديكنى طوتمق ، او ذات محترم كبى افراد اسلاميه‌نك غشاوهٔ جهالتدن قورتيلمه‌سنه چاليشمقله اولور ! . . . .

اسلاميت رهبانيتى اساسندن هدم ايتديكى ، يونانيلرله قاتوليكلرك مخترعاتندن اولان ( اعزه ) پرستلكك كولونچ شيلر اولديغنى اثبات ايتديكى حالده نه غريبدركه ؛ اسلاميتك صافيت اوليه‌سى غائب ايدلدكدن صوكره ؛ مسلمانلرك عنعناتنده الك چوق تأثير براقان بو كهنه خرافه‌لر اولمشدر . . . .

مسلمانلرك مرشد دينيسى قرآن ، رهبر دنيويسى‌ده عقل وعرفاندر . بونلرك خارجنده رهبر و مرشد آرامق ، عصرك

ذهنیتیله قابل توفیق اوله‌میه‌جنی کبی ، روح اسـلامیتابه‌ده تألیف قبول ایتمز .

اساسات دینیه‌مزه کوره، بر مسلمان سعادت دنیویه واخرویه‌سنی آنجق کندی سعی وعملیله تأمین ایده‌بیلیر، برکوشه‌یه بوزوله‌رك مدار معیشتنی باشقه‌لرینك انعامندن بکله‌ین کیمسه‌نك حرمان وسفالتدن باشقه بر نصیبی اوله‌مز .

ألده تسبیح ریا ؛ مسکین مسکین سوقاقلرده طولاشـانلر ؛ بر آزده فرقان حکیمك سعی وغیرت ، صنعت وتجـارت حقنده‌کی امرلرینی نظر اعتباره آلسه‌لر؛ دنیاده ذلت ومسکنتدن قورتیله‌جقلری کبی ؛ هیچ شـبهه یوقکه ؛ آخرتده‌ده مقـامات عالیه‌یه مظهر اوله‌جقلردر .

اوروجکلی قهوه‌خانه‌لرك ملوث محیطلرینه طوپلانه‌رق بر طرفدن تسـبیح چکمك ، دیکر طرفـدن اوته‌کینك بریکینك مـذمتیله اوغراشمق صورتیله [١] صباحی آقشام ایدنلر، یومیه بش وقت دکل، اون بش وقت نماز قیلسـه‌لر ، سنه‌لرجه اوروج طوتسه‌لر ینه امید ایتدکلری سعادتلره مظهر اوله‌میه‌جقلردر. دنیاده سفالتله یاشادقلری کبی نصیبهٔ اخرویه‌لری‌ده مذلت ونکبت اوله‌جقدر! . بر مملکتکه معارف نظارتنك اتصالنده ؛ بیامم هانکی خسـته‌لغك شفایاب اولمسی ، هانکی دیله‌کك یرینه کلمسی ایچون؛ پنجره‌لرینك

---

[١] ولا یغتب بعضکم بعضا ایحب احدکم ان یأ کل لحم اخیه میتا [ فرقان مبین ]

پارماقلقلرینه طومارلرجه ملوث بز پارچه‌لری صاریلمش تربه‌لر، مرقدلر بولنور، او مملکت انقراضدن اضمحلاله سقوط ایدرسه، هیچ ده حیرت ایتمه‌ملیدر! دیریلرك یاشامه‌سنی اولولردن بکله‌ینلر، البته بو چارپشمه دنیاسنده؛ حق حیاته مظهر اوله‌مزلر. انواع سفالت و فجاعتله ایکله‌یه ایکله‌یه، پرستش ایتدکلری او، اولولرك یانلرینه کیتمکه استحقاق قازانیرلر!.. یرلرینه قائم اولان جانلی ملتلر ایسه اونلرك نه تربه‌سنی، نه ده تکیه‌سنی براقیر. هپسنی؛ اونلره پرستش ایدنلر کبی؛ محو و افنا ایدر! بو حال پك طبیعی بر قانون فطرتدر!

تربه‌پرستلکك خلقی نه‌الیم عقیده‌لره قاپدیردیغنه مثال اولمق اوزره موثوق‌الکلم بر ذاتك نقل ایتدیکی فجیعهٔ آتیه‌یی انظار عبرته عرض ایدییورز:

آنادولینك اسلامی بول، فقط مسلمانلغی‌بیلن علماسی پك آز اولان بر محیطندن عودت ایدن بو ذات اوراده‌کی خلقك احوال روحیه‌سندن بحث ایدرکن دیمشدی‌که:

حرب اخیر اثناسنده بلغارلرك چتالجه‌یه یاناشدیغی خبری کلدیکی وقت؛ خلقك نه‌دوشوندکارینی آکلامق ایچون قهوه‌خانه‌لره قوشدم.

نه طویسه‌م بکه‌نیرسکز: بلغارلر آنادولی‌یه کچه‌جکلرمش. فقط، کندی شهرلرینی آله‌میه‌جقلرمش! چونکه؛ بلغار اردوسی شهره یاریم ساعت بر مسافه‌ده مدفون اولان... (ولی) نك

تربه‌سنه كلنجه ، اوذات قالقه‌رق؛ بلغار اردوسنى تارمار ايده‌جك، ومملكتى قورتاره‌جقمش ! ...

بو قناعت ، بو ذهنيت قارشوسنده انسانك دماغى طوكمزده نه اولور . حيات وناموسك محافظه‌سنى ، وطنك دشمن استيلاسندن صيانتنى اولولردن بكله‌ين بر ملتك ناموس وحياتى روم ايلى فجيعه‌لرينه معروض قالمزده نه اولور ! .

غريبدركه بو عقيده‌نى خلقه نشر ايدن خذله كروهى ؛ كنديلرينى ديندار، بوكا اينانميانلرى‌ده دينسز عد ايدرلر. حالبوكه اسلاميتك الك ملعون دشمنلرى بو ملوث خرافه‌لرله مسلمانلرك روحنى اولديرن بو جاهل حريفلردر . بونلرك زهر آلود تلقيناتيدركه مسلمانلرى عصرلرجه درين بر اويقويه طالديردى . ملتده وطنى محافظه ايتديره‌جك روح شهامتى سونديردى‌ونتيجه‌ده ديار اسلام برر برر اجنبيلرك تحت استيلاسنه كيردى .

سوقاق اورتاسنه تصادف ايدن بر قبرك - اياق آلتنده قالمامسنى تأمين ايچون - باشقه بر محله نقلنه ممانعت كوسترن بو شرزمهٔ تعصب ، جامعلرك آخيره ، تكيه‌لرك ميخانه‌يه ، تربه‌لرك كارخانه‌يه ، مزارلقلرك طوموزلغه تحويل ايدلديكنى كوزلريله كورديلر ، قولاقلريله ايشيتديلرده ايچلرندن هيچ برينك تويى بيله قيميلدامدى ! هانى او عصبيت دينيه ! شريعت طلبيله مملكتى خرابى‌يه سوروكله‌ين قهرمانلر عجبا نره‌يه صوقولديلر ؟

اسلاملرك بيننى ، دين نامنه خرافه‌لرله طولديران بو كبى

اراذله لعنتلر اولسون !. مسلمانلرك كرفتار اولدقلری عطالت مرضنی اسلاميته عطف ايتمك قدر حقسز بر اسناد اولەمز . بو خستەلقلرك تخيلری خرافه پرستلر طرفندن نشر ايدلمشدر . اسلاميت نا اهللر ألندە اصليتنی غائب ايتدكدن صوكره دينه بر طاقم احتفالات اجنبيه كيردی . اوليايه ، علمايه عبادت بدعتی مشروع بر شكل آلدی .

جاهل عالملر ؛ متأخرين ايچون ، اقوال اسلافی قبولدن باشقه چاره اولمديغنی اعلان ايتديلر وبونی لايتغير بر دستور شكلنه صوقديلر : نتيجەدە عالملر يرينه ، مقلدلر ؛ متفكرلر مقامنه ناقللر قائم اولدی . قوۀ عقليه معطل براقيلدی . مفكرەلر طوكديرلدی . ممالك اسلاميه‌يه طاغيلان سوری سوری آج وبی ادراك دربدرلر خلقه ، متصل عطالت درسلری ويرديلر . روحی اولديرەجك ، حياتی زهرلەيەجك ماصاللر سويلديلر . ظهور ايدن فلاكتلری ؛ آخر زمانده وقوعه كلەجكی خبر ويريلن احوالدن اولمق اوزره تأويل ايتديلر ، بو فلاكتلرك وقوعی پك طبيعی اولديغنی وعظ وتلقينه قالقشديلر .

بونلرك نتيجۀ تلقيناتی ؛ آرتق حال واستقبالك اصلاح ايديلەميەجكی مركزنده ايدی . چونكه قيامت ياقلاشمشدی . اسلم طريق ايشی جناب حقه تفويض ايدەرك عاطل ومسكين بر كوشەيه چكيلمكدی . بوسفيل حريفلر ؛ سوزلرينی تأييد ايچون ؛ موضوع واويدورلمش بر چوق حديثلر ايرادندن چكينمديلر .

عقیدهٔ قدر، بوس بوتون یاکاش تفسیر اولندی . بر حالده‌که قلبلر عزم وهمتدن ، آللر سعی وغیرتدن ، فکرلر دوشـونمکدن کیری قالدی. بوتون بومیقروبلی تلقینات، قلبلردن آمال علویه‌یی سیلدی ، سوپوردی . مـسلمانلری یأس وعطالت چوقورلرینه سوروکله‌دی .

اسلاملر ، غیر متفکر حیوانات ویاداها دوغریسی جمادات درکه‌سنه سقوط ایتدیلر [۱] امین اولملیدرکه بوکون مسـلمانلق نامی آلتنده کوردیکمز بر چوق شیلرك اسلامیتله هیـچ بر مناسبتی یوقدر . کتلهٔ اسلامیه دینه صوقولان بدعتلر وخرافه‌لر ایچنده بوغولوب قالمشدر .

اسلامیت عقله کنیش وسربست بر ساحهٔ جولان ویرمشدی. بو ساحه قاپادلدی . بو تاریخدن اعتباراً علوم وفنون مسـلمانلر ایچون مجهول بر خزینه حکمنی آلدی .

منقولات ، معقولاته غلبه ایتدی . کتلهٔ اسـلامیه‌یی تارمار ایدن مذهب غوغالری یوز کوسـتردی . بر مذهب منتسبلری ، دیکرلرینی تکفیر ، تضلیل ایده‌جك قدر غلو کوستردیلر. عنعناته فرط مربوطیت، معاملات ناسی کوندن کونه مشکلاته سوروکله‌دی. پك واسع وپك مساعد اولان ساحهٔ دین، کیتدکجه طارلاشدیرلدی. ونهایت حقوق انسانیه‌یی محافظه ایده‌میه‌جك بر حاله کتیرلدی .

[۱] قضا وقدر حقنده اسلامك احکام صریحه‌سنی کورمك ایچون (ظلمتدن نوره) کتابنك ۳۰۲ نجی صحیفه‌سنده‌کی بحث مخصوصه مراجعت اولنملیدر .

بو فجیعه‌لرك سبب مستقلی دین حقیقینك اونوتولمسی ، خرافه‌لرك میدان آلمسی ایدی .

بو حالی كورن بر چوق كنج مسلمانلر عطالت وسفالت حاضره‌نك اسبابنی دینه عطف ایتدیلر . مسلمانلری بو دركه‌یه سوروكله‌ینلره هجوم ایده‌جكلرینه دوغریدن دوغری‌یه دینه هجومه باشلادیلر . بو هجوم محق ، فقط یا كلش بر نقطه‌یه توجیه ایدلمشدی . بوتون بوحاللره قارشی دینی صیانتده ، مسلمانلری دیریلتمك لزومی پك‌درین بر صورتده حس ایدیلمكده‌در. بونك ایچونده عصر سعادته رجوع ایتمكدن باشقه چاره یوقدر .

بویله بر رجعت فكراً ارتجاع دكلدر . چونكه خرافاتدن حقیقته عودت ایدیله‌جكدر . مسلمانلره بر حیات نوین كشاد ایتمك ضروری ومبرم كوریلیور. مركز خلافتده ایقادایدیله‌جك شعله‌نك ؛ آز مدت ظرفنده ؛ بوتون عالم اسلامی ده تنویر ایده‌جكی شبهه‌سزدر .

عصر سعادته رجوع ایچون ألمزده فرقان حكیم ایله احادیث صحیحه كبی ایكی مصباح هدی واردر . یالكز بو ایكی اساسه یاپیشه‌جق اولورسه‌ق بوتون خرافه‌لردن قورتیلمش اوله‌جغمزدن امین اولهلم !

اسكی دربدرلرك جهالتیله یكی بكلرك حقسزلغنی كوسترمك ایچون ( ظلمتدن نوره ) كتابمزده ترقیمزه سد چكمكده اولان ( باب اجتهادك مسدودیتی ) مسئله‌سیله اسلامه بویوك بر قصور

اوله‌رق كوستريان ( قضا و قدر ) عقيده‌سنی لايقيله تنويره چاليشمشيدق . بورادەده اساسات اسلاميه‌دن بعضيلرينی توضيح ايتمك لزومنی حس ايدييورز .

اسلامك ايلك دورينه دائر يازديغمز بحث مخصوص دقتله اوقونورسه ، عصر رسالته رجعت ، بزم ايچون سلامته دوغری آتيله‌جق الك قوتلی ، الك اساسلی بر خطوه اوله‌جغنه قطعياً قناعت كتيربلير ! ..

## اسلامده برنجی اساس نظر عقلیدر

اسلامیتك الك برنجی استنادکاهی نظر عقلیدر . برمسلمان تحصیل ایمان ایچون نظر عقلی‌یه مراجعته مجبوردر . ایمان صحیح‌ده آنجق نظر عقلی سایه‌سنده قازانیله بیلیر .

دین اسلام عقلی حاکم طانیمش ، حقایق اشیایه وقوف ایچون عقلك رهبرلکنه احتیاج اولدیغنی تصریح ایتمشدر . بردین‌که ، نظر عقلی‌یی ایمانك اس‌الاساسی عد ایدر ، اودین‌ده عقل ایله توفیق ایدیله‌میه‌جك برنقطه بولنه بیلیرمی ؟ .. بردین‌که ، عقلی حاکم طانیر ، اودینه منسوب اولانلر آره‌سنده بوحاکمه تعریض ایدنلره تصادف ایدیلیرسه ؛ اونلرك ، بودینه منسوبیت ادعالرینه نصل ایناینلیر ؟

اسلامده کورکورینه تقلیدی ایمان ، مقبول دکلدر . هر فرد مسلم ، اتعاب فکره ، صرف عقله مجبوردر . هرکس ایمان تحقیقی حاصل ایتمك ایچون ؛ وسعتك یتدیکی قدر تعمیقات فکریه‌ده بولنمقله مکلفدر . محققین علما ، ایمان تقلیدینك صحتنده بیله اختلاف ایتمشلردر .

ادیان موجوده میاننده هیچ بردین کوستریله‌مز که عقله بوقدر قطعی برحاکمیت بخش ایتمش اولسون ! عظماء دین ، حقیقته وصول ایچون بذل مجهود ایتدیکی حالده عمری وفا ایتمیه‌رك ؛

طريق تحريده ايكن ؛ وفات ايدن كيمسه‌نك بيله زمرهٔ ناجيه‌دن اوله‌جغنى تصريح ايتمشلردر .

بيطرف وتعميقجى هيچ بر فيلسوف كوستريله‌مزكه عقله بوقدر پايه ويرن ، تنقيدات فكريه‌يه قارشى بودرجه مساعده‌كار طاورانان بردينى تبجيل ايتمك مجبوريت وجدانيه‌سنى حس ايتمش اولمسون ! اميزكه اكثريست دوشونن ، فقط ؛ علم وعرفان ايله متحلى اولان كيمسه‌لر بيله ؛ بوقدر بويوك بر مساعده‌كارلغه قارشى تبجيلكارانه حيرت اظهارندن كنديلرينى آله‌مزلر !

نه غريب بر تجليدركه بوقدر بلند بر اساسه مستند اولان اسلاميت، قوقمش دماغلرده اصليتنى بوس بوتون غائب ايده‌رك صرف تقليدى وعنعنوى برشكل آلمشدر. علماء حقيقيه ، مقلدلك ايماننده شبهه ايتديكلرى حالده اونلرك مقاملرينى غصب ايدنلر ، عقلى اولديرمكه ، قوهٔ مفكره‌نى چورومكه چاليشمشلر، ملت اسلاميه‌يى هر طويديغى خرافه‌يه اينانير غيرمدرك بركتله حالنه صوقمشلردر. علامهٔ شهير ( عضدالدين ) مرحوم ، معرفت الهيه‌يى تحصيل ايچون نظر عقلى نك وجوبنى تصريح ايلمكده‌در . فرقان مبين كوستريوركه آثار خلقتى تتبع ، بدايع فطرتى تدقيق ايده ايده مبدأ اوله واصل اولمق ممكن اوله‌جقدر [١] .

ارض اوزرنده وقوعه كلن تحولاتى ، رشيم نباتى وحيوانينك تكثيردكارى صفحاتى سنه‌لرجه تدقيق وتتبع ايده‌رك ، بيولوژى

[١] قل انظروا ماذا فى السموات والارض [ فرقان حكيم ]

( علم حیات ) قانونلرینه کسب اطلاع وعقل وفنك رهبرلکیله تحری حقیقته قیام ایتمك ، مسلمانلرك الك قطعی ضروریات دینیه‌سندندر [١] .

بلند ولایتغیر قانونلره مربوط اولان آثار خلقتك تدقیق وتتبعی ارباب بصیرتی الك یوکسك غایه‌لره ایصال ایده‌جکی حقنده‌کی آیت جلیله [ ٢ ] نازل اولدیغی زمان ، جناب رسالتپناه ، قوهٔ مفکره‌سی اولمش ، عقل ومحاکمه‌سی چورومش اولان جاهل خرافه‌کولره تلمیحاً ( ویل لمن لا کها بین لحییه ولم یتفکر فیها ) حدیث شریفنی ایراد بویورمشلردی . [٣]

علوم عقلیه‌یه اعتنا کوسترمه‌دن ، میخانیك وعلم هیئتك یوکسك قانونلری اوکره‌نیلمه‌دن بدایع فطرت نصل تعمیق اولنور ، آثار خلقت نه‌یولده تدقیق ایدیله‌بیلیر ؟

هیچ شبهه یوق که فرقان مبینك شو آیتی ( فن ) تحصیلنك لزوم قطعیسنی امر ایدییور . حدیث نبوی‌ده فنون مثبته‌یه قارشی درین بر کین ونفرت بسلایان عنعنه‌جیلرك خسرانی خبر ویرییور !

[١] فانظر الی آثار رحمة الله کیف یحیی الارض بعد موتها ...
[فرقان مبین]

[٢] ان فی خلق السموات والارض واختلاف اللیل والنهار لآیات لاولی الالباب [فرقان حکیم]

[٣] مآل حدیث : بو آیتی اوقویوبده عمیق بر تفکر وتدقیقه کیرشمینلره یازیقلر اولسون !

فقط حریفلرده او امری آكلایه‌جق، بو تلمیحی تقدیر ایده‌جك قفا یوق كه ! ... [١]

فرقان مبین ، فنون مثبته تحصیل ایدلمدكجه ایمان ده وثوق وكمال اوله‌میه‌جغنی قطعی بر افاده ایله اعلان ایدییور ، حضرت پیغمبر ، فن تحصیل ایتمینلرك جهالت و ضلالتنه تأسف خوان اولیور [٢] ، علمای حقیقیه بوتون غیرتلریله بو غایه‌یه چالیشیور ، فقط بری طرفده بر قسم جهلاده كسوهٔ علمایه بورونه‌رك فن تحصیلانك مسلمانلری دینسزلكه سوروكله‌یه‌جكی ادعاسیله معابد مقدسه‌ده اولمدق هذیانلر قوصمقدن حیا ایتمیورلر !.. اللهك امرینه ، پیغمبرك تلقیناتنه‌می ایمان واطاعت ایتمك لازم [٣] ، یوقسه بو احمقلرك ترهاتلرینه‌می ؟ .. دین مبینه افترا ایدن بو حریفلرك هذیانلرینی دیكله‌مك ، قوقش خرافدلرینه قولاق ویرمك قدر بر مسلمان ایچون بیوك كناه اوله‌مز !...

دیندن بی‌خبر توریدیلر دكلیدر كه اسلاملرك قوهٔ مفكره‌لرینی

---

[١] طلب العلم ساعةً خیر من قیام لیلة وطلب العلم یوماً خیر من صیام ثلاثة اشهر [ حدیث شریف ]

تحصیل علم ایله كچن بر ساعت ، عبادت وطاعتله مرور ایدن بر كیجه‌دن ، علم اوكره‌نیلمك صورتیله كچیریلان بر كون ، اوچ آی اوروج طوتمقدن خیرلیدر .

[٢] العلم افضل من العبادة وملاك الدین [ حدیث شریف ]

علم عبادتدن افضلدر . علم ، دینك قوامیدر .

[٣] فضل العلم احب الی من فضل العبادة [حدیث شریف ]

بكا علمك فضیلتی ، عبادتك فضلیتندن داها زیاده سوكیلیدر .

اویوشدیره‌رق اونلری هر سویله‌نیان شیئه ایناناں بوناقلر حالنه صوقمق ایچون (علیکم بدین العجائز) دیه برده حدیث اویدورمشلردر [١]

حالبوکه عقاید دینیه‌نك اثباتی ایچون ، نظر عقلی‌یه احتیاج قطعی واردر . علم قطعی ویا ظن غالب ، آنجق نظر عقلی ایله تحصیل اولنه بیلیر . یوقسه کور کورینه اینانمقله دکل ! [٢]

اکابر اسلافك مؤلفات عالیه‌سی تدقیق ایدیلیرسه تمامیله بو اساسك تعقیب ایدلمش اولدیغنه قناعت کتیریلیر .

دینك بوایالك اساسی اُلمزده‌ایکن طبیعی معناسز مسخره‌اقلره التفات ایدیله‌من . اسلامیت ، عقلك حاکمیت صلاحیتنی حائز بولندیغنی قبول وتصریح ایتمشدر . عقله ویریلن پایهٔ حاکمیتك

[١] حدیث ، دیه اشتهار ایدن بوسوز ، سفیان ثوری طرفندن بالمناسبه ایراد ایدلمش برجمله‌در: رؤسای معتزله‌دن ( عمروبن‌عبید) برکون کفر ایله ایمان آره‌سنده اوچنجی برمنزله بولندیغنه دائر وعظ ایدرکن براختیار قادین ( عمرو ) ه خطاباً : جناب حق ، ( هو الذی خلقکم فمنکم کافر ومنکم مؤمن ) بویوره‌رق انسانلری مؤمن وغیر مومن دیه ایکی قسمه آیرییور. سز بواوچنجی منزله‌یی نره‌دن بولوب چیقاریبورسکز ، دیمش و ( عمرو ) ی الزام ایتمشدی . اختیار قادینك بوسوزینی سفیان ثوری ایشیتدیکی زمان : ( علیکم بدین العجائز = سزه اختیارقادینلرك دینی توصیه ایده‌رم ) دیمشدی . تقلیده یاپیشان یادکارلری مال بولمش مغربی کبی سفیانك بوسوزینی یاقالایه‌رق حدیث اولدیغنی اشاعه صورتیله کتلهٔ اسلامیه‌یی قوجه قاریلر کبی هرطویدقلرینه ایناتیر بینسز ، بوناق برر مقلد حالنه صوقمق ایسته‌مشلردر .

[٢] النظر هو الفکر الذی یطلب به العلم اوغلبة ظن (القاضی الباقلانی)

نه قدر متین و اساسلی اولدیغنی تقدیر ایده‌بیلمك ایچون (ظاهر شرع ایله عقل آره‌سنده تعارض وقوعنده عقل تقدیم ایدیلیر)، قانون شرعیسنی درخاطر ایتمك کفایت ایدر . متفکرین علما، عقل ایله تعارض ایدن نقلك لزوم تأویلنده اتفاق ایتمشلردر . جمهور علمانك اتفاقیده کوستریبورکه اسلامده برنجی اساس نظر عقلیدر . [۱]

[۱] افلح من رزق علماً [حدیث شریف] عقل ایله مرزوق اولان فلاح ونجات بولور .

## بر مسلمان قولای قولای تکفیر ایدیله‌مز

اسلامیتك شمدی یه قدر مهمل براقیلان اساسات عالیه سندن بری ده تکفیرك صعوبتی مسئله‌سیدر . بر مسلمانی تکفیر ایتمك قدر مشكل بر شی یوقدر . بر قسم دربدرلرك یاپدیغی کبی، اوکنه کلنی کفره نسبت ایتمك صلاحیتی هیچ بر فرده ویرلمه‌مشدر ! بو خصوصده پك صیقی بر طاقم قیودات موجوددر . تکفیر کیفیتنك نه قدر مشكل اولدیغنی آکلامق ایچون شریعت اسلامیه‌نك وضع ایتدیکی شو دستوری بر کره کوزدن کچیرمك ایجاب ایدر : ( بر آدمدن کفره محتمله یوز ، ایمانه محتمله ایسه آنجق بر وجهه بولنه‌بیلن بر سوز صادر اولورسه او بر وجهله تمامل اولنور و بناءً علیه سوزك قائلی تکفیر ایدیله‌مز ! . . )

انصاف ایله دوشونه‌لم : فکر بشره بوندن بیوك بر حریت بخش اولنه‌بیلیرمی ؟ سربستانه تعمیقات فکریه‌ده بولنه‌بیلمه‌لرینی تأمین ایچون ؛ هانکی دین کوستریله‌بیلیر که ؛ منتسبلرینه بو قدر واسع بر ساحه آچمشدر . بو دستور میدانده ایکن ، مسلمانلرك تدقیقات حکمیه و فلسفیه‌ده بولنملرینه دینلری مساعد دکلدر، یولنده‌کی اتهام پك صریح بر افترا اولمزمی ؟

ایشلری کوجلری حاضر مسلمانلری تکفیردن عبارت اولان دربدرلرك چیقه‌سی کوزلری ، عجبا بو دستور اسلامی‌یی هیچ کورمدیمی ؟ کوردیلرسه ، نصل اولیورده قانون شرعه مغایر

افعال و اسناداته جرأت ایدییورلر، کورمدیلرسه نه‌صلاحیتله (دین) نامنه سوز سویلمك جرأتنده بولنیورلر !

( یان باصدی کاوور اولدی! چاموره باطدی کاووراولدی!) نقراتیله اوکاریته کان مسلمانی تکفیره قالقشان بویادکارلر ، عجبا شمدی‌یه‌قدر تك بر ( کاووری ) مسلمان‌ایده‌بیلمشلرمیدر !

فکرنده برانکشاف ، دماغنده برانتباه کوردکاری‌مسلمانلری بول بول تکفیر ایدەرك ؛ ذاتاً مظلوم‌اولان ملت اسلامیه‌افرادی آره‌سنده ؛ دزین اوچورومار آچه‌جقلرینه ، وظیفهٔ اصلیه‌لری اولان ( اعلاء کلمةالله ) غایه‌سنی تعقیب ایتسه‌لر اولمزمی ؟

ادیان سائره ، میسیونرلرینك اجراتنی کوروب‌ده بر آز اوتانمی دکلمی؟ هرطرفده، مسلمان کویلیلری دینلرینی‌اونوتمش، جهالت چوقورینه طالمش، سفالت اخلاقیه چامورلرینه بولانمش اولدقلری حالده جان چکیشمیورلرمی ؟ عجبا تکفیرجیلر اونلری قورتارمغه‌چالیشمق کندی‌وظیفه‌لری‌اولدیغنی هیچ‌دوشوندیلرمی؟

بر کوی پاپاسی نصل چالیشیور ، نه‌لر بیلیور ، بیلدیکنی خرستیان کویلیلره نصل اوکره‌تیور ؟ ظن ایتمم‌که بو شیلر ، کرسی‌یه چیقه‌رق ، (شویله یاپدوکز ، اوغلان کاوور اولدیکز!) هذیانلریله معبدك نزاهت وقدسیتنی اخلال ایدن تکفیرجیلرك خاطرلرینه کله‌بیلسون !

بوکون آنادولی ، رافضیلك آتشلری ایچنده طوتیشیور . قزلباشلر ، تخته‌جیلر مسلمانلقله هیچ بر مناسبتی اولمایان‌اساسسز

خرافه‌لر ایچنده یوزییورلر. بابیلك بوتون قوتیله ممالك اسلامیه‌نك هرطرفنه یاییلیور . سنی کویلری ، یانقزنك . وانکلك اسارت اقتصادیه‌سی آلتنده ایکلیور ! ...

اسلام کویلرینه صوقولان نیقو ، بدروس ، اولدیریجی اسپرتولر مقابلنده کیمسه‌سز مسلمانلرك مالنی، ناموسنی، عرضنی ، قوتنی، شهامتنی، ثروت هرشیئنی یغما ایدییور !..

فلاکتلری کیزله‌مکه ، یاخود کورممکه چالیشمقله ، بلادن قورتیلمق ممکن اوله‌مز ! معین بر هدفه دوغری چالیشان بو حریفلردن هرکویده بهمه‌حال بر ویا برقاچی اسلامك قانی أممك ، نجابتنی سوندورمك ، بدنی چوروتمك، ماملکنی کندی اوزرلرینه چویرمك ایچون سسسز، صداسز متصل اوغراشیور ، چالیشیورلر.

یانقو کویلینك حریمنه‌ده کیرر، محمد دایی‌نك قیزی ویا کلینی یانقودن احتجابه لزوم کورمز . چونکه نکاح دوشمزمش ! او حالده صاقینمغه‌ده لزوم یوقمش ! بو ذهنیتك نه الیم سقوط اخلاقی‌یه یول آچدیغنی تصویره ، ملیتم ، وجدانم قائل اولمیور.

اوبر طرفدن ، آوروپانك کوبکندن ، آمریقانك اقصای بعیده‌سندن ؛ جرائد منتشره کبی؛ بلاد اسلامیه‌یه قوشان میسیونرلر؛ بیك تورلو قیافتلره بورینه‌رك مسلمان قیافتنه کیره‌رك ، الك هجری محلره ، حتی الك مقدس بلده‌لره قدر صوقولیور ، بیچاره مسلمانلری آزدیرمق ، خرستیان دینی نشر ایتمك ایچون جانلرینی ، ملیونلرینی فدا ایتمکدن چکینمیورلر !..

بونلره مقابل؛ بزم يادكارلر ده : مسلمانلرى انسان ايتمك ، مسلمانلرى قورتارمق عشقيله ديدينن بو مظلوم دينك ، بختسز اولادلرينى تكفير ايله مشغول اوليورلر : ..

نه بويوك فلاكتدركه بوحال ، بلاد اسلاميه نك كافه سنده عينى فجايعله نظره چارپيور. مصرده بر ( شيخ محمدعبده ) چيقيور. هانوتولره قارشى اسلاميتى آتشين برقلمله مدافعه ايديور . مسلمانلرى قورتارمق ايچون خرافاتك يقيلمه سى فكرينى نشر ايديور . درحال جاهل توريدلر بو بويوك مسلمانى تكفيره قالقيشيور ! .. ايرانده ، هندده ، جاوه ده، آفريقاده ، روسيه ده هپ بويله اوليور ! ..

علمانك وظيفه سى هيئت اسلاميه آره سنده بولنان افرادى تكفير . تنبليلكى بابانى ومضر وسائطله تخويفه دكل ، قلبلرينه ، نور . فكرلرينه عرفان خزينه لرى ايثار ايدرك : نقصانلرينى اكمال ، خطالرينى اصلاح ايتمكدر .

اوتانه دن ، جهالتلرينه باقه دن حقيقى عالملره مخصوص اولان جوامع شريفه كرسيلرينه چيقارق شمديكى مسلمانلرك (كاوور!..) اولدقلرينى بار بار باغيران زبدرلر ، عجبا مسلمانلرك قورتيلمه سى ، اسلاميتك تعاليسى ايچون بش دقيقه صرف ذهن ايتمشلر ميدر ؟ حضرت پيغمبرك ملت اسلاميه ايچون دجالدن اشنع اولدقلرينى خبر ويرديكى حريفلر ، شبهه يوقكه بونكبى جهله در . [١]

---

[١] غير الدجال اخوف على امتي من الدجال الائمة المضلون [حديث شريف]
امتم ايچون دجالدن زياده ائمهٔ مضلين اولان دجاللردن قورقارم .

وظیفه‌لرینی ، دینه منسوب افرادك تکفیرندن عبارت عد ایدن
بوکبی آدملره ( ورثهٔ انبیاء ) (وعلما ) صفتلرینی ویرمك ، دین
مبینه اهانت، حقیقی عالملره حقارتدن باشقه نه اوله بیلیر؟ خرستیان
میسیونرلری آفریقا چوللرینه، چین ایچلرینه، عربستان صحرالرینه
قدر طاغیله‌رق اورالرده دینلرینك نشر وتعمیمنه چالیشدقلری
حالده بزم یادکارلرك حاضر مسلمانلری تکفیر ایله اوغراشمه‌لری
قدر صایبك هزلهٔ غایه‌سی اسبابنی ایضاح ایدر سوزشلی بر نتیجهٔ
حقیقیه کوستریله‌مز ! ...

انقلابدن اول ( قبریس ) ده بولندیغم اثناده ، مسلمانلری
جهالت وسفالت چوقورینه سوروکله‌ین یادکارلردن برینك ایاصوفیه
جامعنده ( لفقوشه‌ده ) ؛ زواللی اطه‌نك یکانه اسلام دارالعرفانی
اولان مکتب اعدادی علیهنده بیك تورلو هذیانلر قوصدیغنی
قولاغمله ایشتمشدم . چونکه مکتبده ( فن ) اوقونیورایمش !
مکتبدن نشأت ایدنلر آرتق کندیلرینی دیکه‌میورلرمش ، بنـاء
علیه (کاوور ! . ) چیقیورلرمش ! ..

حالبوکه بو دربدر ، اجنبی بویوندیریغی آلتنده أومه‌مت
ایچون فن تحصیل ایدن مسلمان کنجلرینی تکفیر ایدرکن ،
یونان باپاسلری‌ده جزیره‌نك محرا کویلرنده ؛ کیمسه‌سزلکدن ؛
جهالتدن ، دینلرینی غائب ایدن ، مسلمان اولدقلرینه بیلرنده‌ك
قوشاقلردن باشقه علامتلری قالمایان زواللی اسلاملری ( بونلرك

اكثریسی لسانلرنده اونوتمشلر !..) یونانلاشدیرمغه، خرستیان
یاپمغه چالیشیورلردی !.

برەکت ویرسونکه او جاهل حریفك تکفیر ایتدیکی مکتب
اعدادی مأذونلری ، کویلی، دینداشلرینی دوشونمك وقورتارمق
عشقیله یتیشیورلردی . خبر آلدیغمزه کوره قبریس‌ده خرستیانلق
ویونانلغه قارشی اسلامیت موجودیتنی ایشته او جاهلك
تکفیر ایتدیکی کنجلر کوسترلرمش ! اوقاف اسلامیه‌دن بش
اون پاره فضله قوپاره‌بیلمك ایچون انکلیزلره تملق ، وانکلیزلرك
آمالنه موافق فتوالر چیقارمقله مشغول اولان تورید یلرك؛ هیچ
برزمان ؛ دوشونمدکلری ، دوشونه‌مدکلری کویلی مسلمانلری ؛
دون تکفیر ایدیلان او کنجلر ، بوکون ؛ متین برایمان ،ثباتکار
برعزم ایله یونان پاپاسلرینك تاقیناتندن قورتارمغه چالیورلرمش!..
وقتیله علماء اسلامیه هر تورلو مشاقه کوکس کرەرك جهانك الك
مجهول منطقه‌لرینه قدر صوقولور ، اورالرده فکر توحیدك نشر
وتعمیمنه چالیشیردی . اسلامیت ، آفریقا ایچلرینه ، صوماطرا
وجاوا اطه‌لرینه . هند جزائرینه ، آنجق بو غیور اعاظمك
همتلریله نفوذ ایده بیلمشدی .

اساسات اسلامیه‌یی پك کوزل احاطه ایتمش اولان اعاظم
اسلاف ، بر طرفدن غیر مسلم اقوام آره‌سنده نشر دین ایله
اوغراشیور ، دیکر طرفدن‌ده مسلمانلری تکفیر دکل ؛ ارشاده
چالیشیورلردی !

وقتا كه بوكبی فضلانك مقاملرینی غصب ایدنلر امتی یوكسلته جكلرینه آلچالتمغه ، یاشاته جقلرینه اولدیرمكه باشلادیلر ، فرصت كوزله ین میسیونرلر سوری سوری دیار اسلامه هجوم ایتمكه قویولدیلر .

اسلاملر آره سنده خرستیانلغك نشر وتعمیمی وظیفه سیله ایلك دفعه شرقه كان میسیونر هیئتی سكسان كسور سنه اول بیروتده آغ قورمشدی . بو تاریخدن آز بر مدت صوكره مصرده ، عدنده ، بصره ده ، جده ده آچیلان میسیونر مركزلری اسلامیتی قلبكاهندن اورمق غایه سنی تعقیبه قویولمشلردر . هر كیتدكلری محلده خسته خانه لر كشاد ایتمك ، مكتبلر آچمق ، كبی وسائط مصلحانه ایله اولا خلقه كندیلرینی سودیرمك ، وصوكره مقصدلرینی تأمینه چالشمق الك سالم بر طریق ایدی . بویول تعقیب ایدلدی وامیدك فوقنده موفقیت تأمین ایتدیكی كورولدی . انجیلك ، توركجه ، عربجه ، عجمجه لسانلرینه اولان ترجمه لریله ، اسلامیت علیهنده ، خرستیانلق لهنده بیكلرجه آثار ، جاهل وكیمسه سز مسلمانلر آره سنده نشر ایدلمكه باشلانیلدی . خلق بو كتابلرك كیملر طرفندن و نه مقصدله یازلدقلرینك فرقنده بیله اولمیورلردی . بصره ده تشكل ایدن میسیونر مركزینك ، ١٨٩٢ ـ ١٩٠٠ تاریخنه قدر یعنی سكز سنه لك بر مدت ظرفنده اسلامیت علیهنده كی كتابلردن اون سكز بیك جلد كتابك اسلاملره صاتلمش اولدیغی بصره میسیونر رئیسی طرفندن مركز عمومیلرینه تقدیم ایدیلان راپورده تصریح

ایدیلمکده‌در . میسیونرلر بو ایشلرله اوغراشیرکن ، مسلمانلری مدافعه واسلاملری صیانتله مکلف اولانلرده حاضر اسلاملری تکفیر ایتمك صورتیله میسیونرلرله تشریك مساعی ایدییورلردی . شرقده مسلمانلر آره‌سنده خرستیانلغك نشر وتعمیمی ایله اوغراشان ( ژورژ ستون ) نامنده بر میسیونر مرکزه یازمش اولدیغی راپورده دییورکه : ( دین اسلام علیهنده واقع اوله‌جق اشتعال مهیبك وقتنی خبر ویره‌مم . فقط چوقدنبری اسلامیت قلعه‌سنك آلتنه دینامیتلر یرلشدیرمکده‌یز . بر کون آللهك یازمنی اشارت اشتعال اوله‌رق بو دینامیتلره تماس ایده‌جکدر ...) .ژورژستونك شو سوزلرینی اوقویه‌جق تکفیرجیلر : هیچ شبهه ایتمیورمکه . یینه بر مستاد اوموزلرینی سیلکه‌رك ( کاوور لافی! .. ) دیمکله اکتفا ایده‌جکلردر .

ورثهٔ نبی ، امناء امت، حارس شریعت صفتلرینی غصب ایدنلر امت محمدی‌ی تکفیر ایله اوغراشیرکن باقکز خرستیان پاپاسلری نه‌لره چالیشیورلرمش :

میسیونرلك تشکیلاتنك اسلام عالمنده براقدیغی تأثیرآتدن بحث ایدن ( زدویمر ) ، دییورکه : [ بوکون هندستانده عنناً خرستیانلغی قبول ایتمش یوزلرجه اسلاملر واردر . هندستانك شمال غربی ایالتنك ایلك مبر راهبی اسلامدن دونمه ایدی. (آغره) بلده‌سندن (ولایت علی) خرستیان اولدیغی ایچون قتل ایدلمشدر . میرزا غلام مسیح ـ کده دنی خاندان حکمدارییسنه منسوب ایدی ـ ایله ، ( آمباللا ) نك جسور عبدالله‌ عاصمی خرستیانلغی قبول ایتدیلر. اسلام ایکن خرستیانلغی قبول ایدن

دوقتور عماد الدین ( شیقاغو )ده مذاهب پارلمنتوسی حضورنده اوقودیغی مفصل بر راپورده هندستان اسلاملری آره‌سنده ارشادات انجیلیه‌دن بحث ایتمش وقسم اعظمی پنجاب خطه‌سندن یوز اون یدی اسلامك خرستیانلغی قبول ایتدكلرینی سویله‌یرك اسملرینی اوقومشدر .

رسمی راپورلردن مستبان اولدیغنه كوره پنجاب قطعه‌سنك یوكسك طبقه‌لرندن خرستیانلغی قبول ایدنلرك نصفی اسلاملردندر. ایران وتوركیاده دخی ارشاد ایدلشلر واردر ! .. ] (١)

میسیونرلرك اسلامیت علیهنه نصل برعزم ایله یورودكلرینی، مسلمانلر آره‌سنده خرستیانلغك نشر وتعمیمندن نه‌امیدلی نتیجه‌لر بكله‌دكلرینی كوسترن شو سطرلر اخباراتی بزم تكفیر جیلرك عطالت ومسكنتی یوزندن كوندن كونه تهدیدكار برشكل آلمقده‌در .

داها اوچ درت آی مقدم ؛ استانبول سوقاقلرنده‌كی خلقه مجاناً میسیونر كتابلری توزیع ایدیلیركن : بزم یادكارلر ؛ كیم بیلیر هانكی قهوه‌خانه‌ده ؛ ویا نه‌یده بینیورلردیه هانكی مسلمانلرك تكفیریله وقت كچیریورلردی ! ..

هیچ برقیده رعایت ایدلمكسزین راست كلن مسلمان تكفیر ایدیله‌جكنه ، ارشاد ایدلسه . اسلامیت قاپاسنك آلتنه یومبا قویانلرك تخریبكار مساعیلرینك عقیم ویاهیچ اولمازسه محدود دائره‌ده قالمسنه چالیشیلسه ؛ دینك تحمیل ایتدیكی وظیفه‌؛ آنجق بوصورتله تمامیله ایفا ایدلمش اولمزمی ؟ ...

آوروپا وآمریقانك میسیونر پاپاسلری دنیانك الك مدنی

---

(١) سبیل الرشاد صحیفه ١٨٨

ومسعود اقليملرينك اذواقني پاپاتی ترك ایده‌رك عربستان چوللرینه، آفریقا وادیلرینه ، الجزیره یایلالرینه قوشیورلر . یوقسوللق، اولوم کبی قورقونج تهلکه‌لره رغماً اك ایزبه محلّلره صوقولمقدن احتراز ایتمیورلر . حس وظیفه بو آدملری بی‌حضور و آرام‌کذران ایدن برحیات سفیلانه‌یه قاتلانمغه مجبور ایدییور . حریفلرك صلابت دینیه‌لری ، وظیفه‌شناسلقلری ـ کندی حسابلرینه ـ الحق شایان تقدیر در . بوكا مقابل اسلام اولولرینك عطالت ومسکنتی قیدسزلغی : بیلمم که : نصل برکلمه‌ایله توصیف ایتملیدر .

عالم اسلامك انتباهی یوصونلی قفالرك رفع کابوسنه محتاج اولدیغی کبی ، مسلمانلغك تعالیسی‌ده حقیقی عالملردن مرکب بر برکتیبهٔ علم وعرفانك ، بیلغینلق بیلمز مساعیسنه مفتقردر .

اسلامیت اویله برکتیبهٔ عرفانه محتاجدرکه افرادی مناقع جنسیه‌یی آیاقلر آلتنه آلمغی اك شرفلی برایش طانیسونلر ! اویله عالملره احتیاج واردرکه مسلمانلری یاشاته‌بیلمك ایچون کندی حیاتلرینی فدادن چکینمسونلر ، عمرلرینی جاهل مربیلر یوزندن عطالت وسفالت دوشکنه اوزانان مسلمانلره : دیریلك، چالیشمق روحی نفخ ایتمکه حصر ایتسونلر ! ..

میسیونرلرك فعالیتنه مقابل عطالت چوقورینه کومولەرك موجود مسلمانلرك تکفیری یوللرینی دوشونن دربدرلره : افندیلر شمدی‌یه قدر ملت اسلامیه‌یه یاپدیغکز فنالقلر حدی آشدی ،

آرتق لايق اولديغكز قويوله چكيلكز ديیه‌جك زمان كاوب چاتدی [١]

كوله‌كه ايتمیيكزده كيمسه‌نك سزدن برشی ايستديكی يوقدر ! ديیه بيلمك ايچون مسلمانلرك محتاج اولدقلری ، حقيقی عالملری، اوكتيبهٔ عرفان وفضيلتی يتشديرمك اساسلرينی‌ده همان احضار ايتمك لازم اولديغنی اونوتماملیدر .

[١] شرارالناس شرارالعلماء فی‌الناس (حديث شريف) انسانلرك اك فناسی شرير عالملريدر.

# اسلامده تحكم دينی يوقدر

اسلاميت هيچ بر زمان ، هيچ بر صورتله ، ( دين ) نامنه تحكم ايدلمسنه مساعده ايتمه‌مشدر . مسلمانلغك الك بلند اركاندن اولان بو اساس ؛ اكثرياده آلودهٔ اغراض اولان دماغلرده بيله ، اسلاميتك علويتنی تجليه‌صميمی برميل اويانديره‌بيلير . اسلاميت ، مسلمانلر آره‌سندن هيچ بر فرده ، ديكرينك عقيده‌سنه حاكم اولمق ، ايمانی اوزرنده نفوذ يوروتمك صلاحيتنی ويرمه‌مشدر .

ذات رسالتپناه بيله آنجق احكام الهيه‌يی تبليغه مأمور ايديلر . عقيدهٔ مسلمين اوزرنده ، دين نامنه تسلطن و تحكم كوسترمك عصر سعادتده كورلمش ، ايشيدلمش شيلردن دكلدر . فرقان حكيم ، حضرت پيغمبرك تبليغ احكام ؛ و اثواب ايدرسه ؛ اخطار ايله مأمور اولدقلرينی تصريح ايده‌رك تسلطن دينی اساسنی هدم ايتمشدر [١] .

اسلاميتك بو خصوصده‌كی علويتنی تقدير ايده‌بيلمك ايچون اديان سائره ايله اوفاق بر مقايسه ياپمق كافيدر . خرستيانلقده‌كی تحكم دينی ، وجدانلره نفوذ ايده‌جك قدر بر قدرت و شمول كوسترمشدر . برحالده‌كه بشريتك بركتابهٔ عظيمه‌سی ، عصرلرجه بو تحكم آلتنده‌أزيلدی طوردی !.. پاپالرك دنيايوزنده فرمانفرما ولايخطی بر حكمدار مطلق اولديغنه ايمان ايدلديكی دورلرده ؛

---

( ١ ) فذكر انما انت مذكر لست عليهم بمسيطر (فرقان حكيم )

الك عادی بر پاپاس بیله ؛ خلقك حاكم وجدانی كسیلمشدی .

دین نامنه ، خلقك وجدانلرینه نفوذ ایده‌بیلمك صلاحیتی بو كون بیله پاپاسلردن تماميله استرداد ایدیله‌مامشدر .

قرون وسطی‌نك ؛ یادی بیله انسانی لرزه‌دار ایدن انكیزیسیون محكمه‌لری ؛ تسلطن دینی اساسی اوزرینه قورولمش ؛ جنایت یووه‌لرندن باشقه برشی دكلدیلر . ( كناه چیقارمق ) عنعنه‌سی ایسه ، خرستیانلقده‌كی تحكم دینی‌نك ، بوكونه‌قدر پایدار اولان والآن تطبیق ایدیلان الك مشئوم ایزلرندن بریدر .

پاپاسلرك اعتراف ذنوب وسیله‌سیله صافدل انسانلرك حریم وجدانلرینه قدر نفوذ ایده‌رك اولمدق جنایتلر ، تصور ایدلمدك اهانتلر ارتكاب ایتمش اولدقلرینه دائر تاریخده برچوق لكه‌دار صحیفه‌لر كوسترمك؛ هروقت ایچون؛ ممكندر . خرستیانلقده‌كی تحكم دینی ؛ بر مدت معینه ظرفنده ایشله‌نیلن كناهلرك عفوی ایچون پاپاسلرك جیبلرینه بش اون پاره كیرمسنی تأمین ایتمكله اكتفا ایتمه‌مش ، جاسوسلق ، خفیه‌لك كبی برچوق اخلاقسزلقلره ده یول آچمشدر .

تسلطن دینی‌نك مولودی اولان انكیزیسیون محكمه‌لری ، یالكز شهرلرده ، قصبه‌لرده ، كویلرده یاشایان انسانلرله اوغراشمه‌مش ، اورمانلرده ، مغاره قوووقلرنده ایكله‌ین بیچاره‌لرك حریم وجدانینه قدر نفوذ ایلمشدی . بو صورتله‌در كه اوچیوز قرق بیك كشی

اعتقادسزلق جنایتیله اتهام ایدلمش ، زواللیلر انواع اشکنجه آلتنده آخرته کوندرلمشدر ! ...

پاپالر تحکم دینی خصوصنده هر حدی تجاوز ایتمشلردی . ١٢١٥ سنه‌سنده ( لاتران ) ده انعقاد ایدن دوردنجی قونسیلك اعتراف ذنوب خصوصنك یر یوزنده‌کی بوتون خرستیانلره شامل اولدیغنه دائر : ویردیکی قرار ، بومدهش ، وحدسز تحکمه بر مقیاس اوله‌رق کوستریله بیلیر .

بو تاریخدن اعتباراً خرستیانلق عالمنده تحکم دینی بوتون دهشت وشدتیله اجرای حکم ایتمشدر . برحالده‌که : هیچ برکیمسه کندی خانه‌سنده بیله ، قلبنی ، وجدان جاسوسلرینك ترصداتندن امین کوره‌میوردی . اعتراف ذنوبه مأمور اولان پاپاسلر ؛ شیطانی بیله حیرته دوشوره‌جك خدعه‌لرله ؛ خلقك اسرار قلبیه‌سنه وقوف پیدا ایدییورلردی . دیندارلغنده شبهه ایدیلن برآدمك عقیدهٔ وجدانیه‌سنه نفوذ ایده‌بیلمك ایچون ، زوجه‌سنی ، چوجوقلرینی ، خدمتکارلرینی اغفال ایتمك پاپاسلرك مراجعت ایتدکلری علی‌العاده تدبیرلردن ایدی ! ..

تحکم دینی قربانلرینك اوغرادقلری اشکنجه‌لری بوراده تصویر ایده‌جك دکلز . اسپانیا ، ایتالیا وفرانسه تاریخلرینه مراجعت ایدنلر ، بواشکنجه‌لرك یوزقیزارتیجی صحنه‌لرینی تماشا ایده‌بیلیرلر ! ...

اندلس وسجیلیا طریقیله آوروپایه نفوذایدن حکمت اسلامیه

اساسلری اولمسیدی ؛ کیم بیلیر ؛ آوروپا داها قاچ عصر تحکم دینی بوبوندیرینی آلتنده ایکله‌یوب طوره‌جقدی .

فی‌الحقیقه اندلس دارالفنونلرنده اکمال تحصیل ایدن خرستیان کنجلری ؛ مملکتلرینه دوندکلری زمان (Esprit libre) نامی آلتنده بر هیئت تنویریه تشکیل ایده‌رك حکمت اسلامیه اساسلرینی نشر و بوصورتله پاپاسلرك نفوذ دینیلرینی ییقمق چاره‌لرینی احضار ایدییورلردی .

آوروپانی تحکم دینیدن قورتارانلر ، حکمت اسلامیه سایه‌سنده فکرلری انکشاف ایتمش اولان بوهیئت ارکانیدر .

چونکه اسلامیت تحکم دینیی اساسندن هدم ایتمشدر . مسلمانلق هیچ کیمسه‌یه نه‌یرده ، نه‌کوکده حل وربط امور قدرتنی ویرمه‌مشدر . حضرت عیسی‌نك وکیلی اولان پاپالر ، عیسی‌یی (الله)، کندیلرینی‌ده لایخطی اعلان ایتمك قدر بالاپروازلغه قالقشمش ایکن ، اسلامده علمانك بویله غریب بر ادعایه جرأتی شویله طورسون بالذات حضرت پیغمبر بیله کندیسنك اوامر آلهیه‌یی تبلیغه مأمور بر انساندن باشقه بر شی اولمدیغنی ، اخطار بیورمشلردی . [١] پاپالرك لایخطیلك ادعالرینه قارشی بحق عصیان ایدن آوروپا متفکرلری ، حضرت محمدك : ( بن‌ده انسانم ، دینکزه متعلق برشی امر ایدرسه‌م اونی آلکز . فقط رأیمدن برشیله امر ایدرسه‌م انسان اولدیغم ایچون رأیم اصابت وخطا ـ

(١) آکل کما یأکل العبد واجلس کما یجلس العبد ( حدیث شریف ) بن‌ده ، قول کبی ییر ، قول کبی اوطوریرم .

ایده بیلیر.) [١] ، مآلنده‌کی حدیث شریفه اطلاع حاصل ایدیلورسه عجبا نه فکرده بولنه‌جقلردر ؟ ...

حضرت پیغمبر ، امور دنیویه‌ده دین نامنه تحکمی قطعیاً منع ایلمشدر . ( امور دنیویه‌کزی سز بندن داها أی بیلیرسکز . اونلری بیلدیککز و تجربه‌کز وجهله یاپیکز . ) [٢] مآلنده‌کی حدیثك مجرد تحکم دینی‌یی رفع ایتمك ایچون ایراد بیورلمش اولدیغنده شبهه یوقدر .

آوروپا متفکرلرینك ؛ پاپالرك دینه هجوملرنده ؛ یردن کوکه قدر حقلری واردر . چونکه ، پاپالر آوروپانی عصرلرجه دینی اشکنجه‌لر آلتنده ازمشلر ، ترقی قاپولرینی صیمسیقی قاپامشلردی . فقط بو ایکی دینی اساس اعتباریله مقایسه ایدرسه‌ك خرستیانلغه هجوم ایدنلری نه قدر حقلی کوریرسه‌ك اسلامیت معارضلرینی‌ده حقیقتدن او قدر اوزاقلشمش بولورز . لاینفك پاپالر ، خلقك وجدانلرینی تجسس ایتمك ایچون انکیزیسیون هیئتلری . جاسوسلق جمعیتلری تشکیل ایدرکن اسلامیتك ناشر عالیسی : ( بن انسانلرك قلبنه بر دلیك آچمه و ضمیرلرینی آکلامق ایچون قارینلرینی یارمغه مأمور دکلم ) [٣] کبی الك نجیب براساس ایله نشره باشلامشدی .

---

(١) انما انا بشر اذا امرتکم بشیء من دینکم فخذوا به واذا امرتکم بشیء من رأیی فانما انا بشر ( حدیث شریف )

(٢) انتم اعلم بامر دنیاکم ( حدیث شریف )

(٣) انی لم أومر ان انقب علی قلوب الناس ولا اشق بطونهم (حدیث شریف)

خرستیانلق علی العاده بر انسان اولان پاپالرك سوزلرنده ، فكرلرنده ، امرلرنده ، فعللرنده اصلا خطا اولمق احتمالی بولنمدیغنی تعلیم ایدركن ، اسلامیتك مؤسس نجبی : ( بن ده سزك كبی انسانم ، ظن بشر خطاده ایدر ، اصابتده ایدر . لكن سزه نه وقت امر الهی بویله در دیرسهم بن حق اوزرینه البته كذب اختیار ایتمم ! ) [۱] حدیثیله اسلامیتك هر متفكری مجبور حرمت ایدن بلند اساسلرندن برینی تلقین بویوریورلردی !..

بر مسلمك دینده كعی نه قدر عالی اولورسه اولسون دیكر مسلمانلر اوزرینه تحكم ایتمكه حق وصلاحیتی یوقدر .

دیناً عالی مرتبه ده بولنان اكابرك وظیفه سی ، طریق مستقیمدن انحراف ایدنلری ارشاد ایتمكدن عبارتدر . یوقسه خلقك وجدانینه تحكم ایتمك صلاحیتنی شریعت اسلامیه هیچ بر فرده بخش ایتمه مشدر [۲] .

اعاظم دین ، وعظ ونصایحله افراد مسلمینی طریق حق وصوابه دعوتله مكلفدرلر [۳] . مع مافیه بودعوتك ده قول لین ایله اولمسی مشروطدر . [٤] خلقك معایبنی تحری ، وجدانلرینی

---

( ۱ ) انما انا بشر مثلكم ان الظن یخطیٔ ویصیب ولكن ماقلت لكم قال الله فلن اكذب علی الله ( حدیث شریف )

(۲) ولتكن منكم طائفة یدعون الی الخیر ویأمرون بالمعروف وینهون عن المنكر واولئك هم المفلحون (فرقان حكیم)

(۳) وتواصو بالحق وتواصوا بالصبر (فرقان حكیم)

(٤) ولوكنت فظاً غلیظ القلب لانفظوا من حولك فاعف عنهم واستغفر لهم وشاورهم فی الامر . ( فرقان حكیم )

تجسس ، دین احمدینڭ الڭ زیاده تقبیح ایتدیکی شیلردندر .

اعاظم دین ، معاصی دوشکونلرینی مجادلهٔ حسنه ، مناقشهٔ علمیه ایله ارشاده مأموردرلر . [١] . حضرت پیغمبر ، علماء امته : ( خلقی اوقودیکز . امور دینیه‌یی دائما قولایلاشدیریکز ! مشکلات چیقارمییکز . طاتلی سویله‌ییکز . قلوبی تنفیر ایتمییکز ! بریکز حدت ایدرسه سکوت ایتسون ) [٢] توصیه‌سنده بولنمشدر .

دعوت ، محرمانه اسیر اولان افرادی قول‌لین ایله انذار ایتمك وبوصورتله اونلری فلاکت چوقورلرینه ، دوشمکدن قورتارمق علمانڭ وظائف اصلیه‌سندندر [٣] . فقط بوخصوصده ده رفق وملایمتی التزام ایتمك لازمدر [٤]

مسلمانلر احکام دینیه‌لرینی ، عقائد قلبیه‌لرینی کتاب الله وحدیث رسولدن باشقه برمحلدن اخذ وتلقی ایتمکله مکلف دکلدرلر . علم واذعان صاحبی اولان هرمسلم ؛ اسلاف واخلاف میاننده بویوك طانینمش ذوات محترمه دن هیچ برینڭ توسطنه محتاج اولمقسزین ؛ اوامر سبحانیه‌یی فرقان مبین‌دن ، سنن پیغمبری یی‌ده احادیث صحیحه‌دن اوکرنه‌بیلیر ، اوکرنمکله مکلفدر .

---

(١) وجادلهم بالتی هی احسن ( فرقان مبین )

(٢) علموا ویسروا ولا تعسروا وبشروا ولا تنفروا واذا غضب احدکم فلیسکت (حدیث شریف)

(٣) فلولا نفر من کل فرقة منهم طائفة لیتفقوا فی الدین ولینذروا قومهم اذا رجعوا الیهم لعلهم یحذرون . ( فرقان مبین )

(٤) الرفق رأس الحکمة (حدیث شریف)

خلقه رفق وملایمتله معامله ایتمك حکمتڭ باشیدر .

بر ذات ؛ دیجه نه قدر عالم ، فضیلتجه نه قدر محترم اولورسه اولسون ایراد ایتدیکی دلیلك قوتنه نظر ایتمکسزین ؛ سوزلرینی دین نامنه قبول ایتمکه هیچ کیمسه مجبور دکلدر . حتی کتاب وسنتدن استنباط احکام ایده بیله جك قدر حائز عرفان اولمیان مسلمانلر بیله ، عملی واعتقادی کندیلرینه تلقین اولنان مسائل حقنده دلیل وبرهان طلب ایتمك حقنی حائزدرلر .

خلاصه اسلامده تحکم دینی یوقدر ! . . .

---

(١) علیك بالرفق وایاك والعنف والفحش

( حدیث شریف )

دائماً رفق ایله معامله ایت! عنف وشدتدن حذر ایله! خلقه صورت آصمه ! قابا وفنا سوزلر سویله مه !

## نتیجه

اسلامی بشریت ایچون برشاهراه تعالی آچمقدن عبارت اولان اسلامیت ؛ عصرلرك تعاقبی ، یبانجی روحلرك تماسی ایله سیاسی اصلیسنی کلیاً غائب ایتمشدر . حضرت پیغمبرك نشر ایتدیکی دین مبین ایله بوکونکی مسلمانلرك دینلری آره‌سنده پك بویوك فرقلر حاصل اولمشدر .

اسلامیت حقیقیه ؛ جاهل قوملری نور معرفتله تنویر ، عاطل انسانلری عشق غیرتله تجهیز ایده‌رك انسانیته بردور تعالی آچمش ، جهانلره وله‌بخش اوله‌جق خارقه‌لر کوسترمشدی !..

وقتاکه خرافات اقوام ، روح اسلامه غلبه چالدی . او تاریخدن اعتباراً مسلمان نامی آلتنده یاشایان انسانلر ، اك غریب عقیده‌لرك اسیری ، اك سفیل خرافه‌لرك محکومی اولدیلر . نور سوندی . دیار تارمار اسلام ، کثیف برکابوس ظلمت آلتنده قالدی . مختلف مذهبلر عجیب غریب مسلکلر توردی . سیاسی امللره آلت ایدیلن دین ؛ ارباب احتراصك تأثیرات شناعتکارانه‌سی یوزندن ؛ مسلمانلری عطالت وانقراضه سوروکله‌یه‌جك برعامل حکمنه کیردی . مسلمانلر ، ادیان سائره اربابنك تحت اسارتنه دوشدیلر .

مللی سائره‌یی ترقیدن تعالی‌یه سوق ایدن فنون مثبته ، کلیاً ترك واهمال ایدلدی . قوهٔ مفکره اولدیریلدی . منقولات ،

معقولات یرینه ، خرافات حقیقت مقامنه قائم اولدی . نتیجه‌ده عالم اسلام ، فجیع فلاکتلره دوچار اولدی !

بو حالك دوامی ، مسلمانلرك محکومیتنی ، دین اسلامك افولنی احضار ایتمك تهلکه‌سنی انتاج ایده‌بیلیر . اسلاملرده فکر انتباه حاصل اولمزسه تهلکه محقق وقطعیدر . اسلامیت حقیقیه ، خرافه‌لر ایچنده بوغولان انسانلره برروح جدال بخش ایتمشدی . بو کونکی مسلمانلرك قورتاریله‌سی‌ده دین حقیقی‌یه ، دور سعادته رجعتله ممکن اوله‌جقدر .

عالم اسلام ، قلباً ، وجداناً مقام خلافته مربوط اولدقلری جهتله عرش خلافتدن طلوع ایده‌جك نیرانتباه ، بوتون مسلمانلری اویاندیره‌جق ، باتجملهٔ موحدینه برحزمهٔ انتباه ایثار ایده‌جکدر . آنجق بو سایه‌ده هم مسلمانلر ، همده اسلامیت قورتاریلمش اوله‌جقدر . منور مسلمانلر ، تردد ایتمکسزین ، عزم ومتانتله بو غایه‌یه دوغری یوریمزلرسه ، بیله بیله انقراض چوقورینه یووارلانه‌جقلردر .

خرافاتی دین تلقی ایدن عنعنه پرست جهله طرفندن کوستریله‌جك اشمئزازلره اهمیت ویرمك ، نورك ظلمتله اورتیله‌جکنه قانع اولمق دیمکدر . حالبوکه اك خفیف برلمعه بیله ، اك کثیف ظلمتلر آره‌سنده ینه بر موجودیت نورا نور کوستره‌بیلیر .

اسلامیتك ناشر عالیسی ؛ یالکز باشنه ؛ بوتون جهانه قارشی یوریمش وغلبه ایتمشدی . چونکه سیلابهٔ حقیقت اوکنده ، بنیاد

خرافات پایدار اولەمز ودرحال ییقیلیر !

خرافاتلە آلودە بردین ، ارباب عرفان وفکرتك پرستیدۀ وجدانی اولەمز . عطالتەسوروکلەین برعقیدە؛ شوعصر جدالدە؛ منتسبلرینك محو وانقراضندن باشقە بر نتیجە حاصل ایتمز !

اسلامیتی صافیت اولیەسنە ارجاع ایتملیدرکە ، ارباب عرفان معالیسنك حیرانی ، اساسات عالیەسنك تقدیر خوانی اولسون ! صنوف عوامدە مسکنت وعطالتدن قورتولسون ، اوکنە آچیلەجق شهراه تعالیدە تکاملدن تکاملە قوشسون !. کوریورزکە مسلمانلر آرەسندە یتیشن منور دماغلر ، دین نامنە اورتایە آتیلان شیلردن استکراه ونفرتلە؛ قاچینیورلر . خلق ایسە خرافەلر ایچندە ؛ مست وبی هوش برحالدە؛ کرداب فلاکتە سوروکلەنوب طوریور !. فقط کتلەنك قوۀ مفکرەسی اویوشمش اولدیغندن بوفجیعەنك فرقندە بیلە اولمیور !. طبقۀ منورەیی استیلاایدن نفرت بولوطلرینی طاغیتەرق ماوراسندن سویملی بر کونش طلوع ایتدیرمك ایچون ؛ خرافاتی ییقمغە ؛ اساسات اسلامیەیی ؛ بوتون پارلاقلغی ایلە میدانە چیقارمغە احتیاج واردر .

عوامی کرداب انقراضدن قورتارەجق یکانە چارە ، خرافەلرك ازالەسیلە صاف ونجیب اساسلرك احیاسندن عبارت اولەجقدر !..

صوڭ

# فهرست

## اعتذار

کتابك اثنای طبعنده درسعادتده بولنه‌مدم . بعض مرتب خطالری وقوعه کلمش. نظره چارپانلر بروجه آتی تصحیح اولنور:

| خطا | صواب | صحیفه | سطر |
|---|---|---|---|
| قدیمه | قویمه | ۱۲ | ۸ |
| ظاهراده | ظاهراً | ۲۱ | ۱٤ |
| آتشین حره‌لری | آتشین حره‌لرندن طلوع ایده | ۲۲ | ۲۱ |
| تثلینثه | تثلیثه | ۲٦ | ٥ |
| بوصورتله مراتب عالیه‌یه صعود | بوصورتله مراتب عالیه‌یه صعود ایتمك ایچون یالکز اهلیت واقتدار آرانیلمق لازم اولد. یعنی امته تعلیم ایدلمشدی . | ۳۲ | ۲۱ |
| بیلور | بیلیور | ۳۸ | ۲ |
| غماملق | غماماق | ٤۰ | ۱۳ |
| هیکل | مهیکل | ٤٤ | ۱۰ |
| صیجاقدن | صیجاقدی | ٥۱ | ۱٦ |
| یسمع | یسمح | ٥٤ | ۱٥ |
| عشراتهم | عثراتهم | ٥٥ | ۱۲ |
| اذا خاك نفسك | اذا خاك فی نفسك | ٦۱ | ۱۲ |

| خطا | صواب | صحیفه | سطر |
|---|---|---|---|
| استفاده | استفتا | ٦١ | ١٥ |
| الالنفسه | الانفسه | ٦٢ | ١٢ |
| البنه | ألينه | ٦٥ | ٦ |
| فی اهله | اهله | ٦٦ | ١٩ |
| ایمپراطورلغه | ایمپراطورلغنه | ٦٨ | ١ |
| اسلامیه نك | اسلامیتك | ٧٠ | ٦ |
| عنه | عینه | ٧٠ | ١٢ |
| جاهل | جاهل خالقه | ٧٢ | ٤ |
| (هرموز) | (هرموز)ك | ٧٧ | ٢٠ |
| نامزد | نامرد | ٨٢ | ٦ |
| ایدل | ایدن | ٨٧ | ١٥ |
| کسپانیان | کیانیان | ٩١ | ٢٠ |
| anthroqomorqhisme | anthropomorphisme | ٩٨ | ١٠ |
| اوله‌جغی | اوله‌جق | ١٠٠ | ٥ |
| النقی | محمدالتقی | ١٠٦ | ١ |
| اولدیغی | اولدیغی | ١٠٦ | ٣ |
| بو مذهبندن | مذهبندن | ١٠٦ | ٤ |
| غریب | بو غریب | ١٠٦ | ٥ |
| فیلیشیلر | فه‌تیشیلر | ١١٣ | ١ |
| Zérunn-akéréne | Zérvane-akérène | ١١٣ | ١٩ |

| خطا | صواب | صحیفه | سطر |
|---|---|---|---|
| اوقشانه‌جق | اوقشاته‌جق | ۱۱۵ | ٤ |
| (احمدالجهیمی) | (احمدالجهیمی)نك | ۱۱۹ | ۷ |
| قطر الوهیت | مقر الوهیت | ۱۱۹ | ۱۹ |
| آنشین | آتشین | ۱۳۳ | ۱ |
| یدنجیسی | یدنجیسی اولان | ۱۳۵ | ۲۰ |
| اشراك | اشتراك | ۱۳۷ | ۱۷ |
| بوغازلانامه‌دن | بوغازلانمه‌دن | ۱٤۲ | ۱٦ |
| ( بالثارات الحسین ) | ( یاالثارات الحسین ) | ۱٤۵ | ۳ |
| طویلاشمقدن | طولاشمقدن | ۱٤٦ | ۱۰ |
| ریشاردلرقیبلرندن | ریشار ، رقیبلرندن | ۱۵۰ | ۸ |
| حسن انتقامی | حس انتقامی | ۱۵۱ | ۸ |
| ضیام | خیام | ۱۵۳ | ۱۸ |
| وتجبیردن | وجبروتیدن | ۱۵۳ | ۱۸ |
| دیدیمکله | دیدیمکه | ۱۵۳ | ۲۱ |
| تجبرینه | جبروتینه | ۱۵٦ | ۱۱ |
| برضبط | بر خبط | ۱۵٦ | ۱۷ |
| احترامکار | احتراصکار | ۱۵۷ | ۸ |
| مأمورلره | مأموره | ۱۵۹ | ۲۱ |
| رفیقلرك | رفیقلردن | ۱٦۲ | ۱٦ |
| واقف | واقف اولان | ۱٦۲ | ۱۹ |

| خطا | صواب | صحیفه | سطر |
| --- | --- | --- | --- |
| برینك | برینك دلالتیله | ١٦٥ | ٥ |
| اوتوز اوچ | اوتوز بش | ١٧٣ | ١٢ |
| ایستدیکی | ایستدیکی کبی | ١٧٥ | ١ |
| ( کیا بزرك ) | ( کیا محمد بزرك ) | ١٧٩ | ١٠ |
| سیز | سبز | ١٧٩ | ٢١ |
| نهاوند | نهادند | ١٨٠ | ١٩ |
| اواح | ارواح | ١٨٠ | ٢١ |
| درویشلرچته‌سنه | درویشلرچته‌سنه نهایت ویرلمش اولدی . فقط ، | ١٨١ | ١١ |
| کونشه | کونشه‌ده | ١٨٣ | ٩ |
| تضیف | تصنیف | ١٨٥ | ١٢ |
| هستند | هستند | ١٨٥ | ١٩ |
| التون | الیوم | ١٨٥ | ٢١ |
| ایتدیکی | ایتمك | ١٨٦ | ١ |
| ویامنکر | وبمنکر | ١٨٧ | ٢٠ |
| اوکنون | اکنون | ١٨٧ | ٢١ |
| اشارتین | اشارت بدین | ١٨٩ | ١٧ |
| روحنی | روحی | ٢٠٠ | ١٥ |
| کلامی | کلامی اولدیغنی | ٢٠١ | ١٠ |
| دیکری | دیکر | ٢٠٥ | ١١ |

| خطا | صواب | صحیفه | سطر |
|---|---|---|---|
| اولمش | اولمق | ٢١٤ | ٩ |
| چوچوقلر | چوچوقلرك | ٢٢٦ | ٨ |
| دوشونیلیر | دوشونیلیر ایسه | ٢٢٦ | ١٤ |
| کره تیله جکدر | اوکره تیله جکدر | ٢٢٨ | ١٧ |
| باهر | هر | ٢٣٨ | ١٣ |
| منقابله نك | متقابله نك | ٢٣٩ | ١٣ |
| میرزا آقاخانی کرمانی | میرزا آقاخان کرمانی | ٢٤٣ | ٥ |
| افزاید | فزاید | ٢٤٣ | ١١ |
| ترطرف | برطرف | ٢٤٣ | ١١ |
| شوز | شود | ٢٤٣ | ١٢ |
| اولا کم به اولا کم | اولا کم به | ٢٤٩ | ١٩ |
| بوصورتله | نه صورتله | ٢٨٠ | ٥ |
| نهی النبر | نهی النبی | ٢٨٣ | ١٧ |
| بر مسلکنه | برمسلکه | ٢٨٥ | ١٣ |
| وکم یکون | ولم یکن | ٢٨٨ | ١٤ |
| الجانب | الجالب | ٢٨٨ | ٢٠ |
| ایسه | ایسه دینی | ٢٨٩ | ٥ |
| اولدیغی | اولدیغی کبی | ٢٩٣ | ١٣ |
| که سمك | کسمك | ٢٩٣ | ٢٢ |
| کیسه نك | کیمسه نك | ٢٩٦ | ٨ |

| خطا | صواب | صحیفه | سطر |
|---|---|---|---|
| ادمهٔ | ادارهٔ | ٣٠٧ | ١١ |
| بو قضالریمزه | قضالریمزه | ٣٠٩ | ٥ |
| اراح | ارواح | ٣١٠ | ٦ |
| قیدلری | قبرلری | ٣٢٢ | ١٣ |
| وسعتك | وسعنك | ٣٣١ | ١٣ |
| علوم هیئتك | علم هیئتك | ٣٣٣ | ١٠ |
| (القاضی الباقلا) نی | (القاضی الباقلانی) | ٣٣٥ | ٢٣ |
| اجراتنی | غیرتلرینی | ٣٣٨ | ١٠ |
| جرائد منتشره | جراد منتشره | ٣٣٩ | ١٧ |
| رجالدن | دجالدن | ٣٤٠ | ١٩ |
| کویکی | کویلی | ٣٤٢ | ٤ |
| کوستررلرمش | کوستریبورلرمش | ٣٤٢ | ٧ |
| شو سطرلر | شو سطرلرك | ٣٤٥ | ١٠ |

مؤلفلك آثار منتشره‌سی :

# فنك اك صوك كشفياتندن

آوروپانك ترقيات حيرت بخشاسنه عائد اك مراقلی صحيفه‌لری محتوی اولان بو اثرده فنك اك صوك زمانلرده‌كی كشفيات ومخترعاتی آچيق بر افاده ايله تصريح ايدلمشدر. كتابده هركسك آكلايه بيله‌جكی طرزده الكتريق، تلغرافجيلق اساسلری كوسترلديكی كبی تلسز تلغراف ، تلسز تله‌فون ، تلسز تله ميخانيك وتله ويزيون بحثلری‌ده تماميله ايضاح اولنمشدر . كتابك قارئلری تلسز تلغرافله نه صورتله مخابره ايديله بيلديكنی، بربرلرندن اوزاق مملكتلرده بولنان انسانلرك يكديكرلريله ؛ ظاهری بر واسطه اولقسزين ؛ نه صورتله قونيشه بيلدكلرينی ، بربرلرينك وجودلرينی حتی اوضاع وحركاتنی نصل كوردكلرينی ، اوطه‌سنده اوفاق بر آلت باشنده اوطوران بر آدمك اوكنده‌كی آلتك دوكمه‌سنه باصه‌رق اوزاق برقله تپه‌سنده‌كی فناری ايستديكی زمان نه‌صورتله ياقوب سونديره بيلديكنی ، بر نهرك سدينی نه‌يولده آچوب قپاديغنی، متحرك بر كوپری‌يی نصل قالديروب ايندرديكنی ، كيزلی بر محله صاقلانيلان طوپلره آتش ويره‌رك خبری اولقسزين دشمنی نه‌يولده بومباردمان ايتديكنی ، آرزو ايتديكی زمانده بر استحكامی بيله برهوا ايده بيلديكنی، ينه بودوكمه‌يه باصمق صورتيله دشمن زرهليلری اوزرينه ؛ دكز آلاندن موجات الكتريقيه ايله اداره اولنان بر طورپيل ، هوادنده بر نوع طياره سوق اولنه‌رق اك متين درتناوتلرك غير مرئی قوتلرله سوق واداره اولنان بومدهش مخربلرك تأثيريله بر آنده نه صورتله برهوا وغرق ايديله بيلديكنی مراق وشوقله اوكره نه‌جكلردر . تله ويزيون بحثنده ، باشقه‌، باشقه مملكتلرده بولنان ايكی آرقداشك آره‌يرده بر واسطه اولقسزين ، بربرلرينی نصل كوره بيلدكلری ، نصل كوروشوب قونوشدقلری ايضاح ايدلمشدر. اثير بحثنده اك صوك كشفيات ونظريات كوسترلمش ، اثير ضيائی ، موجات اثيريه ، حقنده معلومات مفصله ويرلمشدر . الكتريق ضيائی قسمنه ، قروق

بورپلری، قاتودشعاعی ایله لهٔناروروننکن شعاعلرینه دائر پك مهم معلومات درج ایدلمش ، قپالی برصندیقده بولنان موادك خارجدن نه صورتله فطوغرافیلری آلنه بیلدیکی ، وجود انسانیده‌کی قیریق وچیقیقلرك ، بدنه قورشون وساٸره‌نك موقعلری خارجدن نه یولده تعیین ایدلدیکی توضیح اولنمشدر. نهایت اخیراً کشف اولنان رادیوآقتیف جسملره، رادیومه ، ایپون والکترونلره دائر تفصیلات ویرلمش واك صوك نظریات فنیه ایضاح اولنمش ، ماده‌نك ابدیتی نظریه‌سنك اك صوك کشفیاتله نصل صارصیلدیغی کوسترلمش ، بوکونکی فن قارشوسنده مادیون مذهبنك مهیای انهدام اولدیغی تشریح اولنمشدر . مباحثك سهولتله آکلاشیله بیلمه‌سی ایچون کتابه اوتوز درت قدرده شکل علاوه اولنمشدر .

فیئاتی ٦ غروشدر . طشره ایچون پوسته اجرتی برغروشدر .

## ظلمتدن نوره

ایلك طبعنك بیتمه‌سی اوزرینه بعض علاوه‌لرله ایکنجی دفعه موقع انتشاره وضع اولنان بواثرك مباحث مندرجه‌سی بروجه آتیدر :

کوکلشمش قناعتلر حقیقتی کورمکه مانع اولور — سقوط حاضرك اسباب وعواملی داخلیدر — آوروپادن مرحمت دیلنمك بیهوده‌در ، کندیمز اویانه‌لم — انتقام ایچون دیریلملی واومفکوره ایله یشاملی‌یز — آوروپا مملکتمزله نیچون بوقدر علاقه‌دار کورینیور — حیات برمجادله‌در ، قوانین فطرته توافق ایتمه‌ین عنعنویات یاشایه‌مزلر — انسانلرده فکردینی نه‌وقت باشلامشدر — دینك لزومی — اسلامیت نه‌امر ایدییور ، مسلمانلر نه‌حالده — اسلامیت علمك دشمنی دکل اك صمیمی حامیسیدر — اسلام دینی فضیلت اخلاقیه‌در — سعی وعمله نظر اسلامده‌کی موقعی — ترقیمزه مانع اولان اسلامیت دکل بزه اوکره‌تیلن مسلمانلقدر — دین اسلام نه‌قدر مساعد ایمش — صنوف علمیه‌نك تردیسی ومسلمانلرك جهالته سوروکلنمه‌لری — مترقی مدرسه‌لر وخدمتلری — متردی مدرسه‌لر ومضرتلری — مدرسه‌لر اصلاح واحیایه محتاجدر — تکیه‌لر وروح

ملته اولان تأثیرلری — تنظیماتجیلق دوری ونتایجی — عصبیت ملیه‌یی اویاندیرملم — آناطولینك پارەلرینی صارەجق هیئتلر ایستر — آناطولیده انهزال عرق وچارهٔ ازالەسی — آناطولیده‌کی سفالت حاضره‌یه قارشی یاپیله‌جق تدابیر مستعجله — آناطولی محتکرلرك بی انصاف پنجەلری آلتنده قیورانیور — آناطولی‌یه فنی هیئتلر وبالخاصه زراعت هیئتلری کوندرملی در.

— اجتماعی یارەلریمزدن ازدواج مسئله‌سی — تعلیم وتربیه اساسلری — ابوینك تعلیم وتربیه‌ده‌کی وظائفی — مکتبلر ، معلملر — مکتبلریمزده تدریسات نه حالده — تالی مکتبلرده علوم دینیه تدریساتی — تربیهٔ اخلاقیه — حفظ الصحه وتربیهٔ بدنیه تمریناتی — علوم طبیعیه وریاضیه تدریساتی — السنهٔ اجنبیه تدریساتی — عربی وفارسی تدریساتی — تورکجه تدریساتی — تاریخ وجغرافیا تدریساتی — قضا وقدر مسئله‌سی ـ اسلامده‌کی قضا وقدر ( فتالیزم ) می دیمکدر — نظر اسلامده توکل وقدر — — فرقان مبینده قضا وقدر لفظلری — اجتهاد هر عصر ایچون احتیاجات ضروریه‌دندر — اجتهاد نه دیمکدر ؟ نه کبی احکامده اجتهاد اولنه‌بیلیر ؟ — باب اجتهاد قپاندیغی کوندنبری امت اسلامیه‌نك ترقی قاپولری‌ده قپانمشدر . — باب اجتهاد آچیلملی فقط بر هیئت علمیه ایچون .

فیئاتی اجزاسی اون ، مجلدی اون بش غروشدر . طشره ایچون پوسته اجرتی ٣ غروشدر .